

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Házasság felbontása és különválás

Házasság felbontása és különválás

Amikor a házasfelek úgy határoznak, hogy végérvényesen különválnak egymástól, az egyik vagy mindkét házastárs általában a házasság felbontására irányuló eljárást indít.

A legtöbb országban a házasság felbontását bíróság mondja ki, és az általa kihirdetett ítélet felbontja a házasságot.

Amennyiben a házaspárnak gyermekei vannak, úgy a házasság felbontása a házastársak különválásán túl magával vonja az egyes házastársak közös gyermekekhez fűződő kapcsolatainak újraszervezését is.

A házasság felbontása a házastársak közös tulajdonában álló javak megosztását is eredményezi, valamint szükség esetén az egyik házastárs által a másik házastárs részére történő tartásdíj fizetését vagy a gyermekek eltartását.

Az Európai Unióban jogszabályok írják elő, hogy egy adott házasság felbontására vonatkozó keresettel melyik bírósághoz kell fordulni a házaspár különválásakor. E szabályok különösen hasznosak, amennyiben két különböző állampolgárságú személyből álló házaspárról van szó, vagy amennyiben a házaspár tagjai házasságuk során különböző tagállamokban éltek.

Hasonlóképpen, e szabályok lehetővé teszik, hogy az Európai Unió valamely országában kihirdetett házasságfelbontás könnyebben legyen elismertethető valamely másik tagállamban, és ott jogkövetkezésménnyel járjon.

Ha szeretne részletesebben tájékozódni valamelyik tagállamról, válassza ki a kívánt ország zászlaját.

Utolsó frissítés: 11/05/2022

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

Házasság felbontása és különválás - Belgium

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Belgiumban a házasság felbontásának két típusa létezik: a házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt és a házasság felbontása közös megegyezéssel.

A házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt két módon érhető el:

a házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítása bármilyen jogszerű eszközzel (a polgári törvénykönyv [Code civil/Burgerlijk Wetboek] 229. cikkének (1) bekezdése). A megromlás akkor helyrehozhatatlan, ha lehetetlenné teszi a házastársak életközösségének folytatását vagy újrakezdését; bizonyos ideig tartó tényleges különélés alapján. A házasság akkor minősül helyrehozhatatlanul megromlottnak, ha a bontókeresetet a házastársak közösen nyújtják be **hat hónapot meghaladó tényleges különélést követően**. Amennyiben a tényleges különélés hat hónapnál rövidebb ideig tartott, és a házastársak közös bontókeresetet kívánnak benyújtani, a házasság helyrehozhatatlanul megromlottnak tekintendő, amennyiben a házastársak várakozási időszakot követően másodszor is megjelentek a bíróság előtt, és ismét kijelentették, hogy fel kívánják bontani a házasságot (a polgári törvénykönyv 229. cikkének (2) bekezdése). **Egyoldalú kereset egy évet meghaladó tényleges különélést követően**: a házasság akkor minősül helyrehozhatatlanul megromlottnak, ha a bontókeresetet egy évet meghaladó tényleges különélést követően csak az egyik házastárs nyújtja be. Amennyiben a tényleges különélés egy évnél rövidebb ideig tartott, és a házastársak egyike egyoldalú bontókeresetet kíván benyújtani, a házasság helyrehozhatatlanul megromlottnak tekintendő, amennyiben a keresetet benyújtó házastárs várakozási időszakot követően másodszor is megjelent a bíróság előtt, és ismét kijelentette, hogy fel kívánja bontani a házasságot (a polgári törvénykönyv 229. cikkének (3) bekezdése).

A házasság közös megegyezéssel történő felbontására csak akkor kerülhet sor, ha a házastársak előzetesen olyan átfogó megállapodást kötöttek, amely meghatározza a házasság felbontásának joghatásait, és mindkét házastárs továbbra is kifejezi a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló szándékát a házasság felbontásáig. Az átfogó közös megállapodás a házastársak vagyonára vonatkozó megállapodásból (a bíróságokról szóló törvénykönyv [Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek] 1287. cikke), illetve egy válási megállapodásból áll, amely a házastársak eljárás alatti lakóhelyét, a szülői felügyeletet, a pár gyermekei vagyonának kezelését, a bontóper során és azt követően a láthatási jogokat, a szülők által a gyermekek után nyújtott tartásdíjat, illetve a bontóper során és azt követően a házastársak közötti esetleges tartásdíjat határozza meg (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1288. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Belgiumban a házasság felbontásának két típusa létezik: a házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt (a polgári törvénykönyv 229. cikke) és a házasság felbontása közös megegyezéssel (a polgári törvénykönyv 230. cikke).

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezései?

3.1 a házastársak közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság felbontása a jövőre nézve szünteti meg a házassági köteléket. A korábbi házastársak a továbbiakban nem törvényes örökösei egymásnak. Szabadon újraházasodhatnak. Belgiumban a házasság nem hat ki a házastársak nevére. A házastárs személy ugyanakkor használhatja a másik házastárs vezetéknévét. A házasság felbontását követően nem lehet a korábbi házastárs vezetéknévét használni a mindennapi és a szakmai életben, bizonyos körülmények között a kereskedelmi név kivételével.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A vagyonközösség megszűnik. A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén ellenkező megállapodás hiányában a házastársak elveszítik mindazokat az előnyöket, amelyeket egymásnak házassági szerződés alapján és a házasságkötés óta biztosítottak, valamint a szerződéses örökségi juttatásokat is. A házasság közös megegyezéssel történő felbontása esetén a házastársak az átfogó közös megállapodásuk (lásd az 1. kérdést) révén előre meghatározzák jogaikat.

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása nincs hatással a házasságból született gyermekek jogaira (a polgári törvénykönyv 304. cikke). A házasság felbontását követően a gyermekek feletti felügyeletet, valamint a gyermekek vagyonának kezelését a szülők közösen látják el, vagy pedig az a szülő, akit ezzel a felek közötti jóváhagyott egyezség vagy az ideiglenes intézkedés iránti eljárás (*référé/kort geding*) során a bíróság elnöke megbízott (a polgári törvénykönyv 302. cikke). A szülőknek lehetőségeikhez mérten hozzá kell járulniuk a gyermekek lakhatásához, tartásához, felügyeletéhez, neveléséhez és oktatásához, a gyermekek

nagyságának eléréséig vagy oktatásuk befejezéséig (a polgári törvénykönyv 203. cikke), valamint megfelelő arányban viselniük kell az ezen kötelezettségből következő rendes és rendkívüli kiadásokat (a polgári törvénykönyv 203a. cikke). E hozzájárulás rendszerint a bíróság vagy a megállapodás által meghatározott tartásdíj formájában történik.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontása annak helyrehozhatatlan megromlása miatt: A házastársak megállapodhatnak a házasság felbontását követő tartásdíjban, annak összegében, valamint az összeg felülvizsgálatának szabályaiban. Megállapodás hiányában a bíróság a rászoruló házastárs kérésére tartásdíj fizetésére kötelezheti a másik házastársat. A bíróság elutasíthatja a tartásdíj iránti igényt, ha az alperes bizonyítja, hogy a felperes olyan súlyosan felróható magatartást tanúsított, amely lehetetlenné tette az életközösség fenntartását. A tartásdíj semmilyen körülmények között sem biztosítható olyan házastárs számára, akinek megállapították bűnösségét a másik házastárs sérelmére elkövetett fizikai erőszakban. Amennyiben az alperes bizonyítja, hogy a felperes rászorultsága saját döntésének eredménye, és azt nem családi szükségletek indokolták, a bíróság mentesítheti az alperest a tartásdíj fizetése alól, vagy csökkentheti annak összegét (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (1), (2) és (5) bekezdése). A tartásdíj összegének fedeznie kell legalább a kedvezményezett szükségleteit, de nem haladhatja meg a fizetésére kötelezett házastárs jövedelmének egyharmadát. A tartásdíj legfeljebb a házasság fennállási idejének megfelelő időtartamra fizetendő. Ezen időszak kivételes körülmények között meghosszabbítható (a polgári törvénykönyv 301. cikkének (3), (4), (6), (8) és (9) bekezdése).

A házasság felbontása közös megegyezéssel: A házastársak az átfogó közös megállapodásuk (lásd az 1. kérdést) révén előre meghatározzák jogaikat. A bontóper során és azt követően megállapodhatnak bármilyen összegű tartásdíjban, illetve az összeg indexálásának és felülvizsgálatának feltételeiben (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1288. cikke első bekezdésének 4. albekezdése).

A bíróság a tartásdíjat minden esetben megnövelheti, csökkentheti, illetve megszüntetheti, amennyiben az összeg a feleknek fel nem róható új körülmények eredményeként immár nem megfelelő. Kizárólag a házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén a bíróság a tartásdíj összegét abban az esetben is kiigazíthatja, ha a házasság felbontása módosítja a házastársak anyagi helyzetét.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás (*séparation de corps/scheiding van tafel en bed*) nem szünteti meg a házassági köteléket, de csökkenti a házastársak kölcsönös jogait és kötelezettségeit: megszünteti az együttélési kötelezettséget és a vagyon megosztását eredményezi.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás feltételei ugyanazok, mint a házasság felbontásának feltételei.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás nem szünteti meg a házassági köteléket, de csökkenti a házastársak kölcsönös jogait és kötelezettségeit. A házastársak személyét illetően a különválás csak az együttélési kötelezettséget és a kölcsönös segítségnyújtási kötelezettséget (*devoir d'assistance/bijstandsplicht*) szünteti meg. A hűség és az anyagi támogatás (*devoir de secours/hulpplicht*) kötelezettségei fennmaradnak (a polgári törvénykönyv 308. cikke). A különválás a vagyon megosztását eredményezi (a polgári törvénykönyv 311. cikke). A gyermekeket illetően a különválás joghatásai ugyanazok, mint a házasság felbontása esetében. A különvált házastársak nem jogosultak tartásdíjra, de hivatkozhatnak az anyagi támogatás kötelezettségére (a polgári törvénykönyv 213. cikke).

A közös megegyezéssel történő különválás joghatásai ugyanazok, mint a házasság közös megegyezéssel történő felbontásánál, és azokat a házastársak közötti előzetes megállapodások szabályozzák, ugyanakkor a házassági kötelék nem szakad meg. A hűség és az anyagi támogatás kötelezettségei fennmaradnak.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelensége abban az esetben alkalmazott polgári jogi szankció, ha a házasságra az anyakönyvvezető által végzett előzetes ellenőrzések ellenére jogsértő módon került sor.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság „abszolút” érvénytelenségi okai állnak fenn a következő esetekben:

Valamelyik házastárs kiskorú, és nem mentesítették az életkorra vonatkozó követelmény alól (a polgári törvénykönyv 144. cikke): a házasságkötési korhatár 18 év.

A beleegyezés hiánya (a polgári törvénykönyv 146. cikke).

Színlelt házasság (a polgári törvénykönyv 146a. cikke): nem áll fenn házasság abban az esetben, ha több együttes körülmény alapján kiderül, hogy a házastársak legalább egyikének akarata nyilvánvalóan nem tartós életközösség létrehozására irányult, hanem pusztán a házastársi jogállás által biztosított, tartózkodással kapcsolatos előny megszerzésére.

Kényszerházasság (a polgári törvénykönyv 146b. cikke): nem áll fenn házasság abban az esetben, ha a feltételezett házasságot nem mindkét fél szabad beleegyezésével kötötték, és legalább egy házastárs beleegyezése erőszak vagy fenyegetés következménye.

Kettős házasság (a polgári törvénykönyv 147. cikke).

Egy vérségi vagy házassági rokoni kapcsolaton, a feltételezett biológiai apát tartásdíj fizetésére kötelező bírósági határozaton, illetve örökbefogadási kapcsolaton alapuló házassági akadály ellenére kötött házasság (a polgári törvénykönyv 161–164. cikke, 341. cikke és 356–1. cikkének első és második bekezdése, valamint a polgári törvénykönyv 353-13. cikke).

A házasságkötésben részt vevő tisztviselő hatáskörének hiánya (a polgári törvénykönyv 191. cikke) (opcionális abszolút érvénytelenségi ok).

Titkos házasság (a polgári törvénykönyv 191. cikke) (opcionális abszolút érvénytelenségi ok).

A házasság érvénytelenségének „relatív” esetei, amennyiben egy vagy mindkét házastárs beleegyezése hibás vagy pedig valakinek a személyazonosságát illető tévedés áll fenn (a polgári törvénykönyv 180. és 181. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelenítés, vagyis az érvénytelenség megállapítása megszünteti a házasságot, mind a múlt, mind pedig a jövőre nézve. A házasságkötés időpontjára visszaható hatállyal rendelkezik. A házasság valamennyi joghatása megszűnik. Úgy kell tekinteni, mintha a házasság soha nem létezett volna. Amennyiben a házastársak jóhiszeműen kötötték házasságot, vagy másként fogalmazva, ha nem tudták az érvénytelenségi ok fennállásáról, a bíróság kimondhatja, hogy a házasság csak a jövőre nézve szűnik meg, múltbeli joghatásai pedig fennmaradnak. Amennyiben csak az egyik házastárs kötött jóhiszeműen házasságot, a házasság joghatásai csak e házastárs javára állhatnak fenn.

A házasságnak a gyermekek javát szolgáló joghatásai fennmaradnak akkor is, ha egyik házastárs sem kötött jóhiszeműen házasságot. Az érvénytelenített házasság alatt, illetve az érvénytelenítéstől számított 300 napon belül született gyermekeket továbbra is az érvénytelenített házasságbeli férj gyermekeinek kell tekinteni.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A törvény a közvetítés két formáját írja elő: az önkéntes közvetítést, amelynél a felek maguk veszik igénybe a közvetítő szolgáltatásait, a bíróság eljárása nélkül, illetve a bírósági közvetítést, amelyet a felek vagy a bíróság javasolnak a bírósági eljárás során; az utóbbit a közvetítés időtartamára felfüggesztik. Közvetítésre a házassági kötelezettségekkel (a polgári törvénykönyv 201. és 203. cikke), a házastársak jogaival és kötelezettségeivel (a polgári

törvénykönyv 221–224. cikke), a házasság felbontásának joghatásaival (a polgári törvénykönyv 295–307a. cikke), a szülői felügyelettel (a polgári törvénykönyv 371–387a. cikke), a házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontásával (a bíróságokról szóló törvénykönyv 229. cikke), a házasság közös megegyezéssel történő felbontásával (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254–1310. cikke) és a tényleges együttéléssel kapcsolatos jogvitákban kerülhet sor. Bármelyik fél javaslatot tehet az önkéntes közvetítői eljárásra (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1730. és azt követő cikkei). Az ügyben eljáró bíróság is elrendelhet bírósági közvetítést az eljárás bármely szakaszában (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1734. és azt követő cikkei). Ha a felek a közvetítés eredményeként megállapodásra jutnak, azt mindkét esetben a bíróság elé terjeszthetik jóváhagyás céljából. A jóváhagyás csak akkor tagadható meg, ha a megállapodás ellentétes a közrenddel vagy a kiskorú gyermekek érdekeivel.

A házasság felbontása ilyenkor is a bíróság hatáskörébe tartozik.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontására vagy az emiatti különülésre irányuló keresetek, illetve a különülés házasság felbontására változtatására irányuló keresetek a házastársak utolsó közös lakóhelye, illetve az alperes lakóhelye (*domicile/woonplaats*) szerint illetékes elsőfokú bíróság (*tribunal de première instance/vrederegerecht*) hatáskörébe tartoznak (a bíróságokról szóló törvénykönyv 628. cikke első bekezdésének 1. albekezdése).

A házasság közös megegyezéssel történő felbontása esetén a házastársak választják ki az elsőfokú bíróságot (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1288a. cikkének második bekezdése).

A házasság érvénytelenítése iránti kereset kapcsán az alperes lakóhelye szerinti bíróság rendelkezik illetékességgel (a bíróságokról szóló törvénykönyv 624. cikke).

A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén a kereset a következők szerint nyújtható be: 1. végrehajtói okirat (*huissier de justice/gerechtsdeurwaarder*) révén, a polgári törvénykönyv 229. cikke (1) bekezdésének megfelelően; 2. közösen, a polgári törvénykönyv 229. cikke (2) bekezdésének megfelelően, mindkét házastárs, vagy legalább egy ügyvéd vagy közjegyző által aláírt közös keresettel, a bíróságokról szóló törvénykönyv 1026. és azt követő cikkeivel összhangban (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254. cikkének (1) bekezdése); vagy 3. egyoldalúan, a polgári törvénykönyv 229. cikke (3) bekezdésének megfelelően rendes kontradiktórius eljárás iránti keresettel, a bíróságokról szóló törvénykönyv 1034a–1034e. cikkével összhangban. Az eljárást megindító beadványnak a szokásosan előírt információk mellett minden ilyen esetben tartalmaznia kell a tényállás részletes ismertetését, valamint a gyermekkel kapcsolatos adatokat rögzítő nyilatkozatot (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254. cikkének (1) bekezdése). Csatolni kell továbbá a házassági anyakönyvi kivonatot, a gyermekek anyakönyvi kivonatát, továbbá mindkét házastárs személyazonosságának és állampolgárságának igazolását, kivéve ha szerepelnek a népszegnyilvántartásban vagy a külföldi állampolgárok nyilvántartásában (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1254. cikkének (2) bekezdése).

A házasság közös megegyezéssel történő felbontását a bíróság elé terjesztett keresettel (*requête/verzoekschrift*) kell kérni. A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása esetén előírt dokumentumok mellett csatolni kell a felek által kötött előzetes megállapodást, valamint adott esetben vagyonuk leltárát.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A rendes szabályokat kell alkalmazni. Lásd a „Költségmentesség” című témakört.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság annak helyrehozhatatlan megromlása miatti felbontása vagy az emiatti különválás iránti keresetnek, illetve a házasság érvénytelenítése iránti keresetnek helyt adó vagy az azt elutasító határozatot az ítélet kézbesítésétől számított egy hónapon belül lehet megtámadni, mind a fél távollétében hozott ítélet, mind a mindkét fél meghallgatását követően hozott ítélet esetében (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1048. cikkének első bekezdése és 1051. cikkének első bekezdése).

A házasságot felbontó ítélet elleni fellebbezés (*appel/hoger beroep*) csak akkor elfogadható, ha a házasság felbontása jogi feltételeinek való meg nem felelésen vagy a házastársak kibékülésén alapul. Ilyen fellebbezést az ügyész nyújthat be az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül. Ebben az esetben a fellebbezést mindkét félnek kézbesítik. Ilyen fellebbezést az egyik házastárs, illetve mindkét házastárs külön-külön és együtt is benyújthat, az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül. Ebben az esetben a fellebbezést kézbesítik az ügyésznek, illetve ha csak az egyik házastárs nyújtotta be, a másik házastársnak is. A kibékülésen alapuló fellebbezést minden esetben közösen kell benyújtania a két házastársnak, az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül. Az ilyen fellebbezést kézbesítik az ügyésznek (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1299. cikke). A házasság közös megegyezésen alapuló felbontását vagy az ilyen különválást elutasító ítélet elleni fellebbezés csak akkor elfogadható, ha mindkét házastárs benyújtja, külön-külön vagy együttesen, az ítélet kihirdetésétől számított egy hónapon belül (a bíróságokról szóló törvénykönyv 1300. cikke).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet („Brüsszel IIa. rendelet”) 2005. március 1. óta hatályos. A rendeletet az Európai Unióban kell alkalmazni (Dánia kivételével). A valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül automatikusan elismerik (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (1) bekezdése). Nem szükséges külön eljárás egy tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez egy másik tagállamban hozott, a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat alapján, amely ellen további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az említett tagállamnak a joga szerint (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (2) bekezdése). A házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat nem ismerhető el, amennyiben az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes a közrenddel, amennyiben az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az alperes védelméről gondoskodhasson, illetve ha az összeegyeztethetetlen egy olyan határozattal, amelyet ugyanazon felek közötti eljárásban korábban hoztak (a Brüsszel IIa. rendelet 22. cikke). A felülvizsgálat során az eredeti bíróság joghatósága nem vizsgálható felül (a Brüsszel IIa. rendelet 24. cikke), továbbá a határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül (a Brüsszel IIa. rendelet 26. cikke). Ezenfelül a határozat elismerése nem tagadható meg amiatt, hogy a belga jog azonos tényállás mellett nem tenné lehetővé a házasság felbontását (a Brüsszel IIa. rendelet 25. cikke). A külföldi bíróság ítéletének elismerhetősége érdekében benyújtandó okiratokat a Brüsszel IIa. rendelet 37. cikke sorolja fel.

Amennyiben a Brüsszel IIa. rendelet nem alkalmazható, a 2004. október 1-jét követően hozott ítéletekre a belga nemzetközi magánjogi törvénykönyv (*Code de droit international privé/Wetboek van Internationaal Privaatrecht*) rendelkezéseit kell alkalmazni (a törvénykönyv 126. cikkének (2) bekezdése). A törvénykönyv 22. cikke szerint az elismerés automatikus, semmilyen jogi eljárásra nincs szükség. A külföldi bíróság ítélete nem ismerhető el, ha az elismerés joghatása nyilvánvalóan ellentétes a közrenddel, ha megsértették a védelemhez való jogot, ha az ítélet jogsértés eredménye, ha az ítélettel szemben még fellebbezést lehet benyújtani, ha az ítélet összeegyeztethetetlen egy belga ítélettel vagy egy korábban külföldön hozott ítélettel, amely Belgiumban elismerhető, ha a külföldi eljárást azt követően indították meg, hogy ugyanazon felek között ugyanazon tárgyban Belgiumban eljárás indult, amely még folyamatban van, ha kizárólag a belga bíróságok rendelkeznek joghatósággal az eljárásra, ha a külföldi bíróság joghatósága kizárólag az alperes, illetve a

jogvitával közvetlen kapcsolatban nem álló vagyontárgyak külföldi bíróság országában való jelenlétén alapul, illetve ha az elismerést kizárja a törvénykönyvben kizárólagos jelleggel felsorolt valamelyik elutasítási ok (a személyi jog és a családjog területén csak a név, az örökbefogadás és az egyedül való ilyen ok) (a törvénykönyv 25. cikkének (1) bekezdése). A felülvizsgálat során a külföldi ítélet érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül (a törvénykönyv 25. cikkének (2) bekezdése). A külföldi bíróság ítéletének elismerhetősége érdekében benyújtandó okiratokat a törvénykönyv 24. cikke sorolja fel.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A Brüsszel IIa. rendeletnek és a nemzetközi magánjogi törvénykönyvnek egyaránt alapvető elve az automatikus, külön eljárás nélküli elismerés. Ha azonban az elismerés a Brüsszel IIa. rendeleten alapul, a 2. szakaszban előírt eljárás keretében bármely érdekelt fél kezdeményezhet egy, a határozat elismeréséről vagy el nem ismeréséről szóló határozatot (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése). Amennyiben a Brüsszel IIa. rendelet nem alkalmazható, a törvénykönyv 23. cikkének megfelelően bármely érdekelt fél, illetve az ügyész is kérheti annak megállapítását, hogy az ítélet egészben vagy részben el nem ismerti, vagy hogy azt nem lehet elismerni (a törvénykönyv 22. cikkének (2) bekezdése).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

A törvénykönyv 55. cikkének (1) bekezdése tartalmazza a nemzetközi elemmel rendelkező válásokra és különválásokra vonatkozó jogválasztási szabályt. A házasság felbontását és a különválást a következő jog szabályozza:

azon állam joga, amelynek területén mindkét házastárs szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik a kereset benyújtásának időpontjában;
ha a két házastárs szokásos tartózkodási helye nem ugyanabban az államban található, azon állam joga, amelynek területén a házastársak utolsó közös tartózkodási helye található, feltéve, hogy egyikük szokásos tartózkodási helye ebben az államban van a kereset benyújtásának időpontjában;
ha egyik házastárs szokásos tartózkodási helye sem abban az államban található, amelyben legutolsó közös tartózkodási helyük volt, akkor azon állam joga, amelynek mindkét házastárs állampolgára a kereset benyújtásának időpontjában;
egyéb esetekben a belga jog.

A „szokásos tartózkodási hely” fogalmát a törvénykönyv 4. cikkének (2) bekezdése határozza meg. A „közös szokásos tartózkodási hely” nem szűkséggel azonos címet vagy azonos települést, hanem azonos országban való tartózkodást jelent. A törvénykönyv 55. cikkének (1) bekezdésében megjelölt jog nem alkalmazható, ha e jog nem ismeri el a válás kezdeményezését. Ebben az esetben az alkalmazandó jog az (1) bekezdésben megjelölt következő alternatív feltételben megjelölt jog (a törvénykönyv 55. cikkének (3) bekezdése).

A házastársakat is megilleti egy korlátozott lehetőség az alkalmazandó jog megválasztására: dönthetnek azon állam joga mellett, amelynek mindketten állampolgárai a kereset benyújtásának időpontjában, illetve a belga jog mellett (a törvénykönyv 55. cikkének (2) bekezdése). E döntést legkésőbb a házasság felbontása vagy a különválás iránti kereset alapján eljáró bíróság előtti első megjelenés során be kell jelenteni.

A törvénykönyv 55. cikkében megjelölt alkalmazandó jog határozza meg az alábbi kérdéseket szabályozó rendelkezéseket: a különválás iránti kereset elfogadhatósága; a házasság felbontása és a különválás jogalapjai és feltételei, illetve közös kereset esetén a hozzájárulás feltételei, beleértve kinyilvánításának módját is; a házastársak azon kötelezettsége, hogy megállapodjanak a házastársak személyét, tartását és vagyonát, valamint a felügyeletük alatt álló gyermeket érintő intézkedéseket illetően; valamint a házassági kötelék felbontása, illetve különválás esetén e kötelék meglazításának mértéke (a törvénykönyv 56. cikke).

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 16/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Bulgária

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A bolgár jog a házasság felbontásának a következő módozatait ismeri el:

megegyezésen alapuló bontás a családjogi törvénykönyv (Semeen kodeks) 50. és 51. cikke alapján;

bontás kérelemre, a házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása esetében a családjogi törvénykönyv 49. cikke alapján;

nem vétkességen alapuló bontás kérelemre, a házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása esetében a házastársak megállapodása alapján a családjogi törvénykönyv 49. cikkének (4) bekezdése szerint;

A megegyezésen alapuló bontás során a házastársak közös kérelmet nyújtanak be a kerületi bírósághoz (rayonen sad), amellyel beteresztik a családjogi törvénykönyv 50. cikke szerinti megállapodásukat. A megállapodásban a házastársaknak rendezniük kell a gyermekek lakóhelyével, a szülői jogok gyakorlásával, a gyermekekkel való kapcsolattartással és a gyermekek tartásával, a házastársi közös lakás használatával, a házastársi tartással és a családnév használatával kapcsolatos kérdéseket. Az egyezséget a bíróságnak kell jóváhagynia annak ellenőrzését követően, hogy a gyermekek érdekei védelemben részesülnek-e. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a megállapodás hiányos vagy a gyermekek érdekei nem részesülnek megfelelő védelemben, a bíróság határidőt tűz ki a hiányosságok orvoslására. Ha a hiányosságokat határidőre nem orvosolják, a bíróság a házasság felbontása iránti kérelmet elutasítja.

A házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása miatti, kérelemre történő felbontása esetében a kérelmet az egyik házastárs nyújtja be. A kérelmet az alperes lakóhelye szerint illetékes kerületi bíróság (rayonen sad) bírálja el. A bíróságnak hivatalból döntenie kell a házasság megromlása tekintetében

fennálló vétkességről, valamint a szülői jogok gyakorlása, a házasságból született gyermekekkel való kapcsolattartás és a gyermekek tartása, a vagyonmegosztás, a házastársi közös lakás használata, házastársi tartás és a férj vezetéknévének használata kérdésében. Ezek a szabályok érvényesülnek, ha a felek nem kötöttek házassági vagyoni jogi megállapodást, amely a házasság felbontása esetére rendezi a fent említett kérdéseket. A házasság kérelemre történő felbontása esetében a házastársak kijelenthetik, hogy egyezséget kötöttek, amely magában foglalja a szülői jogok gyakorlása, a házasságból született gyermekekkel való kapcsolattartás és a gyermekek tartása, a vagyonmegosztás, a házastársi közös lakás használata, a házastársi tartás és a férj vezetéknévének használata kérdésében történő megállapodást. A bíróság a vétkesség kérdésében csak akkor dönt, ha azt legalább az egyik fél kifejezetten kéri, ettől függetlenül köteles vizsgálni, hogy a házasság felbontásának oka, nevezetesen annak súlyos és helyrehozhatatlan megromlása fennáll-e.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Megegyezésen alapuló bontás esetében:

A házasság megegyezésen alapuló felbontásának alapja a házastársak azon nyilatkozata, hogy a házasság felbontása tekintetében megingathatatlan megegyezésre jutottak. A bíróság nem vizsgálja, hogy a házastársakat milyen okok indították a házasság felbontására.

A házasság kérelemre történő felbontása esetében:

A házasság kérelemre történő felbontásának alapja a házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása. A házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlásának fogalmát a jogszabályok nem határozzák meg. A jogelmélet és a Legfelsőbb Semmitűszék (Varhoven kasatsionen sad) értelmező ítélkezési gyakorlata szerint a házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása áll fenn, ha a házassági kötelék formálisan létezik, de annak a közkerölcs és jog szerinti tartalma teljes egészében kiüresedett. A házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása objektív helyzet, amelynek fennállását esetenként kell meghatározni. Bármely bizonyítási eszköz elfogadott, a tanúvallomást is ideértve. A jog nem támaszt abszolút előfeltételeket a házasság súlyos és helyrehozhatatlan megromlása tekintetében. Az ítélkezési gyakorlat azonban kialakított egy – nem tételes – listát: házasságtörés, hosszabb ideig tartó tényleges különélés, alkoholizmus és más toxikus anyagok használata, fizikai és lelki erőszak, valamint a család tartós elhanyagolása. Az új családügyi törvénykönyv már nem követeli meg a bíróságtól, hogy hivatalból döntsön a házasság megromlásával kapcsolatos vétkesség kérdésében, kivéve, ha ezt legalább az egyik fél kifejezetten kérte. Megegyezés hiányában azonban a vétkesség továbbra is döntő tényező a szülői jogok gyakorlásával, a házasságból született gyermekekkel való kapcsolattartással és a gyermekek tartásával, valamint a házastársi közös lakás használatával kapcsolatos kérdések eldöntése során.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontása után a bíróság dönthet a házasság alatt viselt családi név megtartásáról, vagy visszaállíthatja az egyik házastárs házasságkötés előtti családi nevét. A másik házastárs nem tiltakozhat a házassági családi név megtartása, vagy a házasság előtti családi név visszaállítása ellen.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Az új családügyi törvénykönyv több különféle tulajdonjogi rendszert szabályoz a házastársak házasság alatti vagyoni viszonyaira vonatkozóan: a törvényes házassági vagyoni jogi rendszert; a törvényes vagyonekülönítő rendszert; és a szerződéses rendszert.

1. A házassági vagyoni jogi rendszer a házasság alatt szerzett valamennyi vagyontárgy osztatlan közös tulajdonát jelenti, a készpénzbetéteket is beleértve. Ha a szerzéshez mindkét házastárs hozzájárult, a vagyontárgyaknak mindkét házastárs a tulajdonosa, függetlenül attól, hogy kinek a neve alatt szerezték azokat. A házastársak közös szerzése megvalósulhat pénzübeli befektetés és munka, gyermekgondozás és házimunka révén is. A közös hozzájárulást az ellenkező bizonyításig vélelmezni kell. A (2009-ben elfogadott) hatályos családügyi törvénykönyv értelmében a készpénzbetétek már nem képezik a házastársi közös vagyon részét.

Mindegyik házastárs különvagyonát képezik a házasságkötés előtt szerzett vagyontárgyak, valamint a házasság ideje alatt örökölt és ajándékba kapott vagyontárgyak. A házasság ideje alatt a házastárs által szokásos személyes használatra vagy a szakma gyakorlásához szerzett ingóságok különvagyonot alkotnak.

A házasság felbontását követően a házastársi közös vagyon rendes vagyonná válik.

2. Vagyonekülönítő rendszer:

A házastársak által a házasság időtartama alatt szerzett jogok az adott házastárs különvagyonába kerülnek, de a házasság felbontásakor mindegyik házastárs jogosult a másik házastárs által a házasság ideje szerzett jogok értékének azon hányadára, amilyen mértékig ahhoz a kérelmező házastárs munkával, saját pénzével, gyermekgondozással, házimunkával vagy egyéb módon hozzájárult. A családi szükségletek kielégítésének költségeit a házastársak közösen fedezik; a házastársak egyetemleges felelősséget viselnek a család napi szükségleteinek érdekében vállalt kötelezettségeikért.

3. Szerződéses rendszer:

Az új családügyi törvénykönyv értelmében a házastársak házassági vagyoni jogi megállapodást köthetnek, ami a bolgár jogban új lehetőség. A házastársak a házassági vagyoni jogi megállapodást a házasság megkötése előtt vagy annak ideje alatt is megkötethetik. A házassági vagyoni jogi megállapodás feltételei a felek közötti vagyonmegosztási rendelkezések korlátozódnak, úgy mint: a felek azon ingatlanokhoz kapcsolódó jogai, amelyeket a házasságkötés alatt szereztek; a felek azon ingatlanokhoz kapcsolódó jogai, amelyek a házasságkötés előtt a tulajdonukban álltak; a tulajdon kezelésének és elidegenítésének módja (a házastársi közös lakást is beleértve); a kiadások és kötelezettségek felek közötti megosztása; a házasság felbontása esetében a tulajdonjogi jogkövetkezmények; a házastársi tartás a házasság ideje alatt és a házasság felbontása esetén; valamint a házasságból született gyermekek tartása. Nem megengedettek az olyan rendelkezések, amelyek az egyik fél házasságkötés előtt szerzett vagyonát a házassági vagyoni közösségbe utalják. A házassági vagyoni jogi megállapodásba nem foglalhatók bele a halál előtti időszakra vonatkozó rendelkezések, azon rendelkezések kivételével, amelyek tárgya a házasság megszűnése esetén az egyes házastársak részesedése a megegyezés szerinti házassági vagyoni közösségbe tartozó vagyonban. A törvényes házassági vagyoni jogi rendszer irányadó minden olyan vagyoni viszonyra, amelyet a házassági vagyoni jogi megállapodás nem rendez.

A házastársak által választott rendszertől függetlenül az általános rendszer vonatkozik a házastársi közös lakás elidegenítésére, azaz amennyiben a házastársi közös lakás az egyik házastárs különvagyonára, úgy az elidegenítéshez a másik házastárs hozzájárulása is szükséges, kivéve, ha van a közös vagy külön tulajdonukban álló másik otthonuk. Megegyezés hiányában az elidegenítés a kerületi bíróság engedélyével történhet, ha bizonyított, hogy a rendelkezés a kiskorú gyermekekre és a családra nem káros. A házasság felbontásakor, ha a házastársi közös lakást a két házastárs elkülönítve nem használhatja, a bíróság a használat jogát az egyik házastársnak ítéli, amennyiben az illető ezt kérte, és erre rászorul. Amennyiben vannak a házasságból született kiskorú gyermekek, a bíróság hivatalból dönt a házastársi közös lakás használatáról, és e jogok gyakorlásának időtartamára a használat jogát annak a házastársnak ítélheti, akinek a szülői jogok gyakorlását ítéli.

A házasság felbontása után a korábbi házastársak között megszűnik a törvényes öröklési jogviszony, és elveszítik a halál előtti időszakra szóló megállapodásokból eredő összes előnyt. A házasság felbontása után a házassággal kapcsolatban vagy annak időtartama alatt az egyik házastárs vagy közeli hozzátartozói által a másik házastársnak adott jelentős értékű ajándék visszakövetelhető, amennyiben ez nem ütközik a közkerölcsbe. A visszakövetelés iránti kérelmet a házasság felbontása után legfeljebb egy évig lehet benyújtani.

A törvényes házassági vagyoni rendszer irányadó, amennyiben a házasulandók nem választottak vagyoni viszonyait szabályozó rendszert, illetve kiskorúak, vagy korlátozottan cselekvőképes személyek. A választott vagyoni rendszer a házastársi vagyoni viszonyok nyilvántartásában kerül rögzítésre. A házasság ideje alatt a vagyoni rendszer módosítható. A módosítás az előbb említett nyilvántartás mellett feljegyzésre kerül a polgári házasságkötések nyilvántartásában. A házassági vagyoni megállapodásokat és az irányadó törvényes vagyoni rendszert rögzítik a nyilvántartó ügynökség által vezetett központi elektronikus nyilvántartásban. A nyilvántartás nyilvánosan elérhető. A törvényes házassági vagyoni rendszer irányadó, ha az egyik vagy mindkét házastárs harmadik személlyel köt ügyletet, és a nyilvántartásban nem került rögzítésre semmilyen vagyoni rendszer.

3.3 a házasság felbontásának jogi szabályozásáról

A bíróság jogalkotásban bevett jogi szakkifejezés a „szülői jogok gyakorlása”.

A bíróság a házasság felbontásának határozatában kötelezően rendelkezik a szülői jogok gyakorlásával, a házasságból született gyermekekkel való kapcsolattartással és a gyermekek tartásával, valamint a házastársi közös lakás használatával kapcsolatos kérdésekről. Ennek során a bíróság figyelembe veszi a gyermekek érdekeit. A bíróság dönt arról, hogy melyik házastárs gyakorolja a szülői jogokat, és megállapítja a jogok gyakorlásával, a gyermekek és a szülők közötti kapcsolattartással és a gyermekek tartásával kapcsolatos intézkedéseket. Annak meghatározásakor, hogy a szülői jogokat melyik szülő gyakorolja, a bíróság értékeli a gyermekek érdekeivel kapcsolatos valamennyi körülményt, meghallgatja a szülők véleményét, valamint a gyermekek véleményét is, ha azok a 10. életévüket már betöltötték.

3.4 a házasság felbontásának jogi szabályozásáról

A családjogi törvénykönyv 83. cikke értelmében tartás csak olyan házastársnak ítélt meg, aki a házasság felbontásában nem vétkes. A tartás a házasság megszűnését követően legfeljebb három évig fizetendő, kivéve, ha a felek ennél hosszabb időszakban állapodtak meg. A bíróság ezt az időtartamot meghosszabbíthatja, ha a tartásban részesülő volt házastárs különösen nehéz helyzetben van és a másik házastárs különösebb nehézség nélkül képes a tartás megfizetésére. A volt házastárs tartásra vonatkozó joga az újbóli házasságkötéssel megszűnik. A gyakorlatban rendkívül ritkák az olyan esetek, amikor a volt házastársnak tartást ítélnék meg, illetve őt tartás fizetésére kötelezik.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A hatályos bolgár jog a különválás intézményét nem ismeri.

Az ítélezési gyakorlatban a tényleges különválás azt jelenti, hogy a házastársak nem élnek együtt, és a háztartásuk sem közös. Ennek jelentése nem azonos a különválás jelentésével.

5 Melyek a különválás feltételei?

Lásd a 4. kérdést.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Lásd a 4. kérdést.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A hatályos bolgár jog a „házasság érvénytelenítése” fogalmat alkalmazza. A bolgár jog szerint az érvénytelenítés a házasság megszüntetésének egyik eszköze. Az érvénytelenített házasság az érvényes házasság minden joghatásával rendelkezik mindaddig, amíg azt bírósági eljárásban meg nem szüntetik. A házasság érvénytelenítése csak bírósági eljárásban történhet: a házasság érvénytelenségére mindaddig nem lehet hivatkozni, amíg azt bíróság ki nem mondja.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelenítésének feltétele, hogy az egyik házastárs:

tizenhatalmadik életéve betöltését megelőzően lépett házastársi kapcsolatra, és amennyiben a tizenhatodik életévét betöltötte, a bíróság jóváhagyása nélkül tette ezt; ;

más személy házastársa;

cselekvőképzetlenségét megállapították, vagy olyan mentális betegségben vagy elmebeli károsodásban szenved, amely alapján a cselekvőképzetlenség megállapítható;

olyan betegségben szenved, amely a gyermekek vagy a másik házastárs életét vagy egészségét súlyosan veszélyezteti, kivéve, ha a betegség csak a másik házastársat veszélyezteti és a házastárs erről tudomással bír;

a másik házastársnak egyenes ági felmenője vagy leszármazója;

a másik házastárs testvére, unokatestvére vagy más oldalági rokona a negyedik rokonsági fokig bezárólag;

a másik házastárs örökbefogadó szülője vagy örökbefogadott gyermeke;

a házasságot az ő vagy családja életét, egészségét vagy becsületét közvetlenül fenyegető súlyos fenyegetés kényszere alatt kötötte meg.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelenítés iránti kérelmet – a házassággal kapcsolatos hiba függvényében – a hibával érintett házastárs, az ügyész, a korábban megkötött házasságbeli házastárs, vagy pedig az ügyész és a házastárs nyújthatja be. A családjogi törvénykönyv 97. cikke kifejezetten és tételesen felsorolja az érvénytelenítési kereset megindítására jogosultakat és a kereset benyújtásának határidejét.

A házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei a házastársak személyi és vagyoni viszonyait, valamint a házastársak és gyermekeik kapcsolatát illetően megegyeznek a házasság felbontásának jogkövetkezményeivel. A házasság érvénytelenítése vonatkozásában a rosszhiszeműség a házasság felbontása tekintetében fennálló vétkességgel esik egy tekintet alá. Az érvénytelen házasságban fogant vagy született gyermek házasságon kívül született gyermeknek minősül, és tekintetében az apaság vélelme érvényesül.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság felbontásának egyetlen módja kérelem vagy kereset benyújtása a bíróságra.

Ha a felek közvetítési eljárást kérnek, a bírósági eljárást felfüggesztik.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Elsőfokú bíróságként a kerületi bíróság (rayonen sad) hatáskörébe tartozik a vétkességen alapuló bontás és az érvénytelenítés iránti kérelmek elbírálása.

Ezek a bíróságok tárgyalják a házastársak megegyezésen alapuló bontás iránti kérelmeit is. A kérelmet az alperes lakóhelye szerinti bíróságon kell benyújtani. A bíróság az illetékességet nem köteles hivatalból ellenőrizni, de ha az alperes az ellenkérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül illetékességi kifogást terjeszt elő, köteles az ügyet az illetékes bírósághoz áttenni.

A házasság felbontását kérő félnek az ügy vizsgálata érdekében az ügyet tárgyaló bíróság előtt személyesen kell megjelennie. Közös megegyezésen alapuló bontás esetén mindkét félnek személyesen kell megjelennie. Amennyiben a bíróság előtti meg nem jelenésnek nincs alapos oka, az ügyet a bíróság megszünteti.

Házassági ügyekben mulasztási ítélet nem hozható.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az ügyben érintett felek költségmentességet az arra általában érvényes feltételek mellett kaphatnak. Ezeket a feltételeket a jogi segítségnyújtásról szóló törvény (Zakon za pravna pomošt) tartalmazza.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A megegyezésen alapuló bontás ellen fellebbezésnek helye nincs.

Az érvénytelenség megállapítása vagy a házasság felbontása iránti kérelem alapján hozott határozat ellen annak kézbesítését követő két héten belül lehet a tartományi bírósághoz fellebbezést benyújtani. A házasság felbontásáról szóló határozat a vétkenességet megállapító rész elleni fellebbezésre tekintet nélkül hatályos.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Ebben az esetben a 2201/2003/EK tanácsi rendeletet kell alkalmazni, amelyet a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv (Grazhdanski protsesualen kodeks) 621. cikke hajtott végre. Az ítéletet vagy más eszközt a hatóság, amelyhez benyújtják, a kibocsátó bíróság által hitelesített másolat és a csatolt tanúsítvány alapján ismeri el, amennyiben az Európai Unió valamely jogi aktusa ezt előírja. A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet 21. cikkének (2) hatálya alá tartozó ítéleteket az illetékes nyilvántartó hatóságok ismerik el.

Az érdekelt fél a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 623. cikkében meghatározott eljárásban kérheti az ítélet elismerését attól tartományi bíróságtól, amelynek az illetékességi területén az ellenérdekű fél állandó lakhelye vagy bejegyzett székhelye található, vagy amennyiben az ellenérdekű fél nem rendelkezik állandó lakhellyel vagy bejegyzett székhellyel a Bolgár Köztársaság területén, amelynek az illetékességi területén az érdekelt fél állandó lakhelye vagy bejegyzett székhelye található. Ha az érdekelt fél sem állandó lakcímmel, sem bejegyzett székhellyel nem rendelkezik a Bolgár Köztársaság területén, a kérelmet a szófiai városi bírósághoz kell benyújtani.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Ebben az esetben a 2201/2003/EK tanácsi rendeletet kell alkalmazni, amelyet a polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv 622. és 623. cikke hajtott végre. A határozat elismerését vitató fél fellebbezhet az elismerő végzés, vagy adott esetben a határozat végrehajtását elrendelő végzés ellen. A végzéssel szemben a fellebbezést a szófiai fellebbviteli bírósághoz kell benyújtani. A szófiai fellebbviteli bíróság döntése ellen kizárólag jogkérdésben a legfelsőbb semmítőszékhez lehet fellebbezést benyújtani.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

A házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet alkalmazandó ebben az esetben.

Azokban az ügyekben, ahol a szóban forgó rendelet nem alkalmazható, a nemzetközi magánjogról szóló törvénykönyv (Kodeks na mezhdunarodnoto chastno pravo) (KMCP) alkalmazandó.

A házasság érvénytelenítésére a házasságkötés helye szerinti jog irányadó.

A házastársak személyes jogviszonyaira a házastársak közös hazai joga irányadó. Ha a házastársak állampolgársága eltérő, személyes jogviszonyaikra azon állam joga irányadó, amelynek területén közös szokásos tartózkodási helyük van. Ennek hiányában jogviszonyukra azon állam joga irányadó, amellyel a két házastársnak a legszorosabb a kapcsolata.

A házastársak közötti vagyoni jogviszonyokat a személyes jogviszonyukra irányadó jog szabályozza.

Az azonos külföldi állampolgársággal rendelkező házastársak házasságának felbontására azon állam joga irányadó, amelynek a házasság felbontása iránti kérelem benyújtásának időpontjában állampolgárai. Az eltérő állampolgárságú házastársak házasságának felbontására azon állam joga irányadó, amelynek területén a házasság felbontása iránti kérelem benyújtásának időpontjában közös szokásos tartózkodási helyük van. Amennyiben a házastársaknak közös szokásos tartózkodási helyük nincsen, a bolgár jogot kell alkalmazni.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 16/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Csehország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontásáról a bíróság dönt a házastársak egyike által benyújtott kereset alapján. Az eljárás során a bíróság megállapítja, hogy van-e jogalap a házasság felbontására, azaz a házasság megromlott-e, és ha igen, mi volt ennek az oka.

A házasság automatikusan megromlottnak minősül, ha legalább egy évig fennállt, a házastársak legalább hat hónapja külön élnek, és a másik házastárs támogatja a házasság felbontására irányuló keresetét. A bíróság nem vizsgálja meg a házasság megromlásának okait és felbontja a házasságot, ha megállapítja, hogy a felek egybehangzóan nyilatkoznak a házasság megromlásáról, továbbá a házasság felbontására irányuló szándékuk valódi, emellett benyújtják a következőket:

a házasság felbontását követő időszak vonatkozásában a teljes cselekvőképességgel nem rendelkező kiskorú gyermek feletti felügyeleti jogokról és a látogatási jogról szóló megállapodást jóváhagyó jogerős bírósági határozatot; továbbá

a pénzügyekről, a közös lakóhellyel kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről, valamint a házasság felbontását követő időszakra szóló tartási kötelezettségről rendelkező írásbeli megállapodás, a házastársak hivatalosan hitelesített aláírásával.

Ha a házastársaknak kiskorú gyermeke van, a bíróság nem bontja fel a házasságot, ha a házasság felbontása különleges okból (pl. fizikai vagy szellemi fogyatékos) a gyermek érdekeivel ellentétes lenne. A bíróság nem bontja fel a házasságot, amíg nem születik jogerős bírósági határozat a kiskorú gyermek házasság felbontását követő időszakra szóló felügyeletéről és a látogatási jogokról.

Ha az a házastárs, aki nem elsődlegesen felelős a házasság házastársi kötelezettségek megszegése miatti megromlásáért, nem ért egyet a házasság felbontása iránti kérelemmel, és a házasság felbontása e fél számára jelentős sérelmet okozna, a bíróság elutasítja a házasság felbontására irányuló keresetet, feltéve, hogy rendkívüli körülmények arra utalnak, hogy a házasságot fenn kell tartani. Ugyanakkor amennyiben a házastársak nem éltek együtt legalább három évig, a bíróság felbontja a házasságot, ha az megromlott.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának jogalapja az, hogy a házasság alapjaiban, tartósan és helyrehozhatatlanul megromlott, mely esetben nem várható el, hogy a házastársak képesek legyenek újra együtt élni.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Az a házastárs, aki felvette a másik házasság felbontásáról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül értesítheti a nyilvántartó hivatalt arról, hogy vissza kíván térni előző nevéhez, illetőleg a továbbiakban nem kívánja eredeti vezetéknevéhez csatolni a másik házasság vezetéknevét.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontásakor a házastársak közös tulajdonát meg kell szüntetni.

Ha a közös tulajdon felszámolják, az megsemmisült vagy terjedelmében csökkent, a korábbi közös jogokat és kötelezettségeket egyezséggel szüntetik meg. Ezt az egyezséget írásban kell megkötöni, ha az a házasság során jött létre, vagy ha az egyezés tárgya olyan dolog, amely esetében a tulajdon átruházásáról szóló szerződést írásba kell foglalni. Ha a házastársak nem jutnak egyezésre a közös tulajdon tárgyában, az egyik házasság felbontásának indítványa alapján a bíróság hozza létre az egyezséget. A közös tulajdonnal kapcsolatos egyezés kialakítása során a bíróság abból a vélelemből indul ki, hogy a házastársak a közös tulajdonba tartozó dolgok felett egyenlő tulajdoni hányaddal rendelkeznek. Bármelyik házastárs kérheti a közös tulajdonhoz való hozzájárulásának visszafizetését, és köteles az ő kizárólagos tulajdonában álló vagyontárgyakra a közös tulajdonból fordított összegek visszafizetésére. Az egyezés kialakítása során elsősorban az eltartott gyermekek szükségleteinek kielégítését, a családról (különösen a gyermekekről és a közös otthonról) való gondoskodásának módját, továbbá a közös tulajdonba tartozó vagyontárgyak megszerzéséhez és azok értékének megőrzéséhez való hozzájárulást veszik figyelembe.

Amennyiben a házasság felbontását követő három éven belül nem születik egyezés, vagy nem kérelmezik az egyezés bíróság általi létrehozását, úgy kell tekinteni, hogy az ingó vagyontárgyak annak a személynek a tulajdonát képezik, aki azokat saját, a családja vagy a háztartása szükségleteire kizárólagosan használja. Az egyéb ingó vagyontárgyakat és ingatlanokat közös tulajdonnak kell tekinteni, amelyekben a tulajdonostársak egyenlő tulajdoni hányaddal rendelkeznek; ugyanez érvényes az egyéb tulajdonjogokra, követelésekre és tartozásokra.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Mielőtt a bíróság felbontja a korlátozottan cselekvőképes kiskorú gyermekek szüleinek házasságát, a házasság felbontását követő időszakra nézve meghatározza a házasfelek gyermekükkel szembeni jogait és kötelezettségeit. A bíróság egyebek mellett kijelöli azt a házasfelet, aki a gyermek feletti felügyeleti jogot gyakorolja, és előírja, hogy milyen módon járulnak hozzá a szülő a gyermek tartásához.

3.4 a másik házasság felbontásának fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házastársnak a házasság felbontását követően is kötelezettsége, hogy korábbi házastársát eltartsa, ha az nem képes saját magát eltartani, amennyiben ennek oka a házasságban keresendő, vagy azzal függ össze. A tartásdíj meghatározásakor különösen a házasságból származó gyermekeknek a házasság felbontása idején fennálló életkorát és egészségi állapotát, valamint tartásuk megszűnésének időpontját veszik figyelembe. Ha a házaspár nem tud megegyezni a tartásdíj összegében, a döntést bármelyikük indítványa alapján a bíróság hozza meg. A tartásdíj fizethető egy összegben vagy részletekben. Amennyiben a házastársak vagy volt házastársak nem állapodnak meg a tartásdíjban, a tartásdíjat – legfeljebb a házasság felbontását követő három évre – a bíróság állapítja meg azon házastárs indítványa alapján, aki nem elsődlegesen felelős a házasság megromlásáért, és aki a házasság felbontásának következményeként jelentős hátrányt szenvedett.

A tartásdíjra való jogosultság megszűnik, ha az arra jogosult házastárs új házasságot köt vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesít.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A Cseh Köztársaságban nem létezik a különválás jogintézménye.

5 Melyek a különválás feltételei?

Lásd a 4. kérdést.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Lásd a 4. kérdést.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A bíróság kereset nélkül is érvényteleníti a házasságot, ha az olyan férfi és nő között jött létre, akik már házasok voltak, vagy ha azt olyan személlyel kötötték, aki korábban regisztrált élettársi kapcsolatot vagy külföldön ehhez hasonló kapcsolatot létesített, és ez a házasság, élettársi vagy hasonló kapcsolat még fennáll, vagy ha a házasság egyenesági rokonok, testvérek, vagy örökbefogadás útján rokoni kapcsolatba kerülő személyek között jött létre.

A bíróság a házastársak egyikének keresete alapján érvényteleníti a házasságot, ha a házastárs házasságba való beleegyezését erőszakot vagy az azzal való fenyegetést is tartalmazó kényszerrel szerezte meg, vagy ha a házastárs házasságba való beleegyezése – a másik házastárs személyazonosságát vagy a megállapodás házassági jellegét érintő – tévedés következménye. A keresetet azon legkorábbi naptól számított egy éven belül kell benyújtani, amelyen a házastárs a körülmények fényében a benyújtásra képes lehetett, vagy amelyik napon értesült a valós helyzetről. A bíróság érvényteleníti a házasságot olyan személy kérelmére, akinek ehhez jogos érdeke fűződik, ha a házasságot jogi akadály – pl. a házasságkötéshez szükséges életkor be nem töltése vagy cselekvőképzetlenség – ellenére kötötték meg (a korlátozott cselekvőképességre ez nem alkalmazandó).

A házasság érvénytelen, ha legalább az egyik házasságkötés kérésénél személy esetében nem teljesülnek a házasságba való beleegyezést, a házasságkötési formákat érintő vagy azzal összefüggő kötelező feltételek.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

Lásd a 7. kérdést.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelennek nyilvánított házasságot a házasságkötés időpontjától kezdődően (*ex tunc*) úgy kell tekinteni, mintha soha nem állt volna fenn. Ugyanakkor érvényesnek kell tekinteni addig, amíg a bíróság érvénytelennek nem nyilvánítja. A házasság felbontására vonatkozó rendelkezések irányadók a házasság

érvénytelenítését követő időszakban a házaspárnak a gyermekekkel és tulajdonukkal kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire. A házasság érvénytelenítése azzal is jár, hogy az állítólagos házastársak által vezetéknevük vonatkozásában tett bármely nyilatkozat érvénytelen. A továbbiakban mindkét házaspár visszatér eredeti vezetéknevének használatához, és egyikük sem jogosult vezetékneve megváltására. A házasság érvénytelenítését követően a gyermekek vezetékneve nem változik. Az anya házastársára vonatkozó apasági vélelem a házasság érvénytelenítése után is fennmarad.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Különböző családjogi, házassági és a személyes kapcsolatokkal foglalkozó tanácsadó szolgálatok működnek. Egy másik lehetőség a közvetítés. További információ elérhető a Cseh Köztársaság Közvetítői Egyesületének és a Cseh Köztársaság Házassági és Családi Tanácsadói Egyesületének honlapján – a hivatkozásokat lásd alább. Ugyanakkor a házasság felbontás útján történő megszüntetésére csak a bíróság jogerős bontóítélete alapján kerülhet sor.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különművelés/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontására vagy érvénytelenítésére irányuló eljárás megindítása iránti keresetet a házastársaknak a Cseh Köztársaság területén lévő utolsó közös lakóhelye szerinti kerületi bírósághoz kell benyújtani, ha legalább az egyik házastárs állandó lakóhelye jelenleg is a bíróság illetékességi területén található. Amennyiben ilyen bíróság nincs, az alperes tekintetében illetékes rendes bíróság, ilyen bíróság hiányában pedig a felperes tekintetében illetékes rendes bíróság jár el. Természetes személy tekintetében illetékes rendes bíróság az a kerületi bíróság, amelynek illetékességi területén e személy lakóhellyel rendelkezik, lakóhely hiányában pedig az a bíróság, amelynek kerületében tartózkodik. Lakóhely alatt az a hely értendő, ahol a személy állandó tartózkodás céljával lakik (több ilyen hely is létezhet, amely esetben rendes bíróságként szóba jöhet minden, e helyek szerint illetékes bíróság). További információért lásd a bíróságok illetékességére vonatkozó tájékoztatást.

A keresetet írásban kell benyújtani, és abban egyértelműen fel kell tüntetni, hogy azt melyik bíróságnak címezik, ki a benyújtó és kik a felek (teljes név, vezetéknev, születési azonosító szám vagy a születés ideje, az állandó lakóhely címe vagy postacím), melyik házasságra vonatkozik (mikor kötötték a házasságot és milyen körülmények között, hogyan romlott meg a házasság, és milyen okok vezettek a megromláshoz). A keresetet alá kell írni és keltezéssel kell ellátni. Olyan kereset esetében, amikor mindkét fél beleegyezik a házasság felbontásába, a kereset mindkét házastársnak alá kell írnia. A keresetben állított tényeket okirati bizonyítékokkal kell alátámasztani.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A házassági bontóperben, valamint a házasság érvénytelenítése, illetőleg érvényességének megállapítása iránt indított eljárásban részt vevő felek általában nem jogosultak az eljárás költségeivel kapcsolatos térítésre. Ha az ügy körülményei vagy a felek helyzete indokolja, a bíróság teljes vagy részleges költségterítést ítélt meg. A bírónak elnöke kérelemre teljes vagy részleges felmentést adhat a felek részére a bírósági költségek megfizetése alól, amennyiben a fél helyzete ezt indokolja, továbbá feltéve, hogy nem önkényes vagy nyilvánvalóan megalapozatlan kérelemről vagy valamely jog akadályozásáról van szó. Ha a peres fél érdekeinek védelmében szükséges, a fél kérheti a bíróságtól jogi tanácsadó (ügyvéd) kirendelését. A bíróság az eljárás megindítása előtt is kirendelhet jogi tanácsadót, de a félnek meg kell felelnie az illetékmentesség feltételeinek. A félnek bizonyítékot kell szolgáltatnia a bíróság számára szociális helyzetéről és jövedelméről.

Ha az ügyvédekről szóló törvény követelményei teljesülnek, a Cseh Ügyvédi Kamarához is benyújtható kérelem ingyenes vagy csökkentett díj ellenében igénybe vehető jogi tanácsadói segítség iránt.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különművelés/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság felbontásáról vagy érvénytelenítéséről szóló határozat ellen az írásbeli bírósági határozat kézhezvételétől számított tizenöt napon belül lehet fellebbezni. A fellebbezést írásban kell benyújtani ahhoz a bírósághoz, amelynek határozata ellen fellebbeznek. Ha az eredeti határozatot helyesbítő határozat születik, a fellebbezési határidő a helyesbítő határozat hatálybalépésekor újrakezdődik. A fellebbezés akkor is időben benyújtottnak minősül, ha a tizenöt napos határidő lejártát követően érkezik be, feltéve, hogy a fellebbező fél a bíróság által a fellebbezés vonatkozásában adott helytelen utasítások alapján járt el. A fellebbezés nem fogadható be, ha a házasság felbontását a felek közösen kérték.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különművelés/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

Ha egy másik uniós tagállamban (Dániát kivéve) kiadott határozat nem tartozik a 2201/2003/EK tanácsi rendelet (Brüsszel IIa. rendelet) időbeli hatálya alá, a határozatot minden külön eljárás nélkül elismerik. A nyilvántartó hivatal egyszerűen tudomásul veszi a határozatot, és automatikusan új bejegyzést tesz a megfelelő nyilvántartásba az előírt dokumentumok benyújtását követően; ilyen dokumentum például a másik uniós tagállam bíróságának a házasság felbontása, a külválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában hozott jogerős határozata, vagy annak hiteles másolata cseh nyelvű hivatalos fordítással, valamint a Brüsszel IIa. rendelet 39. cikkében (vagy a Brüsszel IIa. rendelet 33. cikkében) említett igazolás. A házasság felbontásának, a külválásnak vagy a házasság érvénytelenítésének tárgyában határozatot hozó bíróság igazolást állít ki az eljárás feleinek kérelmére. Ezen igazolás benyújtásával kapcsolatos követelménytől el lehet tekinteni, ha az igazolásban egyébként feltüntetendő tények szerepelnek magában a határozatban vagy bármely más benyújtott dokumentumban (pl. ha a benyújtott határozatot jogerősítő záradékkal látják el).

Ugyanakkor valamely érdekelt fél az illetékes kerületi bíróságnál kezdeményezheti az ítélet elismerését vagy elismerésének megtagadását, például ha tisztázni kell, hogy a házasság fennáll-e vagy sem (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése). Ez ugyanakkor az érdekelt fél joga és nem kötelezettsége; az ilyen típusú bírósági határozatra általában nincs szükség a szokásos nyilvántartásba vételhez.

Ha a határozatot egy másik uniós tagállamban 2004. május 1-jét megelőzően hozták meg, és a peres felek legalább egyike a Cseh Köztársaság állampolgára, a házassági ügyekben hozott határozatokat a Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának külön határozatával ismerik el. A jogerősítő záradékkal ellátott külföldi határozatokat vagy az egyéb szükséges dokumentumokat (pl. házassági anyakönyvi kivonat) be kell nyújtani a Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához, cseh nyelvű hivatalos fordítással és a szükséges felülhitelesítéssel (apostille) együtt, hacsak nemzetközi szerződés ettől eltérő rendelkezéseket nem állapít meg. Ezekről az eljárásokról további információk találhatóak a Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának honlapján – lásd az alábbi linket.

A Cseh Köztársaságra kötelező bizonyos kétoldalú jogsegélyegyezmények (Szlovákiával, Magyarországgal és Lengyelországgal kötött megállapodások) tartalmazzak rendelkezéseket a másik fél hatósága által kiadott, nem tulajdonjogi tárgyú határozatok elismeréséről (ideértve a házasság felbontását, a külválást vagy a házasság érvénytelenítését érintő határozatokat); ezeket a Cseh Köztársaságban külön eljárás nélkül elismerik, és azt a nyilvántartó hivatal pusztán tudomásul veszi. Ezekben az esetekben a nyilvántartó hivatal új bejegyzést tesz a nyilvántartásba, miután benyújtották a jogerősítő záradékkal ellátott külföldi határozatot, valamint annak cseh nyelvű hivatalos fordítását a szükséges felülhitelesítéssel (apostille) együtt, hacsak nemzetközi szerződés ettől eltérő rendelkezéseket nem állapít meg. A fent ismertetett eljárás nyilvánvalóan kizárólag azokra az esetekre vonatkozik, amikor a határozatot 2004. május 1. előtt hozták meg. Egyéb esetben a Brüsszel IIa. rendeletet kell alkalmazni (lásd fent).

A Cseh Köztársaság szerződő fele a házasság felbontásának és a külválásnak az elismeréséről szóló, 1970. június 1-jei hágai egyezménynek. Amennyiben a határozat megfelel az ezen egyezményben leírt feltételeknek, a Cseh Köztársaságban alkalmazott gyakorlat szerint nem kell külön eljárást indítani a Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bíróságán az elismerés tárgyában, feltéve, hogy a határozat 1976. július 11-ét követően lépett hatályba (a hágai egyezmény ettől a naptól alkalmazandó a Cseh Köztársaságban). A jogerősítő záradékkal ellátott külföldi határozatot a nyilvántartó hivatalhoz kell benyújtani

cseh nyelvű hivatalos fordítással és a szükséges felülhitelesítéssel (apostille) együtt, hacsak nemzetközi szerződés ettől eltérő rendelkezéseket nem állapít meg.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A határozatot a Brüsszel IIa. rendelet 22. cikkében meghatározott okokból lehet megtámadni. Ilyen esetben a kérelmet az illetékes kerületi bírósághoz kell benyújtani, amely azon természetes személy tekintetében illetékes rendes bíróság, aki ellen a kereset irányul.

A határozat nyilvántartó hivatal általi, valamely kétoldalú egyezmény vagy a házasság felbontásának és a különválásnak az elismeréséről szóló (1970. július 1-jei hágai) egyezmény szerinti elismerése közigazgatási eljárásban akadályozható meg, és közigazgatási eljárás keretében további lehetőség van fellebbezésre az illetékes regionális bíróság előtt.

A Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bírósága általi elismerés ellen nem lehet fellebbezni.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A házasság felbontással történő megszüntetésére a Cseh Köztársaságban azon ország joga alkalmazandó, amelynek a házaspár tagjai a bontóper megindításának időpontjában állampolgárai voltak. Ha a felek különböző országok állampolgárai, a házasság felbontással történő megszüntetésére azon ország joga alkalmazandó, amelyben mindkét fél szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy ha nincs ilyen, akkor a Cseh Köztársaság joga. Amennyiben a házasság felbontására olyan külföldi jog lenne irányadó, amely nem – vagy csak rendkívüli körülmények fennállása esetén – teszi lehetővé a házasság felbontás útján történő megszüntetését, és legalább a házastársak egyike a Cseh Köztársaság állampolgára vagy legalább egyikük ott rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, a cseh jogot kell alkalmazni.

Kapcsolódó hivatkozások

[A Cseh Köztársaság Közvetítői Egyesülete](#)

[A Cseh Köztársaság Házassági és Családi Tanácsadói Egyesülete](#)

[A Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bírósága – külföldi határozatok elismerése](#)

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 16/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Németország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A polgári törvénykönyv (*Bürgerliches Gesetzbuch*, BGB) 1564. szakaszának első mondata alapján a házasság csak bírói határozattal, valamelyik vagy mindkét házastárs kérelmére bontható fel.

A házasság a megromlása esetén bontható fel (a polgári törvénykönyv 1565. szakasza (1) bekezdésének első mondata). Ebben a helyzetben a házasság aktuális helyzete és jövőbeli kilátásai bírnak jelentőséggel. A jogalkotó az alábbi vélelmeket állította fel a házasság megromlása tekintetében:

A házasságot akkor kell megromlottnak tekinteni, ha a házastársak életközössége megszűnt, és nem is várható annak helyreállítása (a polgári törvénykönyv 1565. szakasza (1) bekezdésének második mondata).

A polgári törvénykönyv 1566. szakasza alapján a bíróság megdönthetetlen vélelemnek tekinti a házasság megromlását, ha a házastársak bizonyos idő óta külön élnek, és ha:

mindkét fél kéri a házasság felbontását, és már egy éve külön élnek, vagy

a házastársak egyike kéri a házasság felbontását, a másik házastárs hozzájárul a házasság felbontásához, és már egy éve külön élnek, vagy

a házastársak egyike kéri a házasság felbontását, a másik házastárs nem járul hozzá a házasság felbontásához, de a házastársak már három éve külön élnek.

Amennyiben a házastársak még nem élnek külön egy éve, a házasság csak kivételes esetekben bontható fel, például ha a házasság folytatása méltánytalan lenne a kérelmező számára a másik házastárs személyében rejlő indokok (például a másik házastárs által elkövetett fizikai erőszak) miatt (a polgári törvénykönyv 1565. szakaszának (2) bekezdése).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A német jog a házasság felbontásának okaként kizárólag a házasság megromlását ismeri el. A házasság a házastársak (valamelyikének) vétkeisége alapján történő felbontását nem ismeri el.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házaspár közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

Az elvált házastárs megtarthatja a házasság fennállása során viselt, a házastársak által választott nevet. A házastársak a születés, halál és házasságkötés tényét nyilvántartó anyakönyvi hivatal előtt tett nyilatkozattal ismét felvehetik születési nevüket vagy a házassági nevük felvétele előtt viselt nevüket, vagy a házassági nevük előtt vagy után használhatják a születési nevüket vagy a házassági nevük felvétele előtt viselt nevüket (a polgári törvénykönyv 1355. szakaszának (5) bekezdése).

3.2 a házaspár vagyonának megosztására vonatkozóan?

3.2.1 A lakás és a háztartáshoz tartozó ingóságok felosztása:

Főszabályként a polgári törvénykönyv 1568a. és 1568b. szakasza alapján a következők vonatkoznak a közös lakásra és a háztartáshoz tartozó ingóságok felosztására a házasság felbontása után: a lakás és a háztartáshoz tartozó ingóságok használatától jobban függő házastárs követelheti a másik házastárstól a lakás vagy a háztartáshoz tartozó ingóságok átruházását. E tekintetben mindkét házastárs körülményeit és a gyermekeik mindenek felett álló érdekét kell figyelembe venni.

Bérelt lakás esetén a lakásban maradni jogosult házastárs átveszi a bérleti megállapodást – függetlenül attól, hogy korábban mindkét vagy csak egyik házastárs volt-e a bérlő.

A saját tulajdonú lakás esetére a következők vonatkoznak:

Ha a korábbi lakásnak csak az egyik házastárs a tulajdonosa, a másik házastárs csak kivételes esetekben jogosult annak használatára, például ha az a méltánytalan nehézségek elkerülése érdekében szükséges, lásd a polgári törvénykönyv 1568a. szakaszának (2) bekezdését.

Ha a lakás a házastársak közös tulajdonában van, az első bekezdésben foglalt elvet kell alkalmazni.

Mindkét esetben mind az a házastárs, akinek részére átengedték a lakást, mind az a házastárs, aki már nem használhatja a tulajdonát képező ingatlant, kérheti, hogy kössenek bérleti megállapodást, és állapítsák meg a helyben szokásos bérleti díjat.

A háztartáshoz tartozó ingóságok tekintetében különbséget kell tenni a házastársak közös tulajdonában lévő és a kizárólag az egyik házastárs tulajdonában lévő ingóságok között:

Amennyiben azok mindkét házastárs tulajdonát képezik, az első bekezdésben foglalt, e kérdésre vonatkozó elveket kell alkalmazni. Az a házastárs, akinek le kell mondania a háztartáshoz tartozó ingóságokról, megfelelő ellenértéket követelhet.

Az egyik házastárs nem követelheti a kizárólag a másik házastárs tulajdonában lévő, háztartáshoz tartozó ingóságokat.

3.2.2 A közös vagyongyarapodás felosztása:

Ha a házastársak törvényes házassági vagyonközösségben élnek, és nem egyeznek meg a vagyontárgyaknak a házasság felbontása esetén való felosztásáról, a közös vagyongyarapodás a házastársak egyikének kérelme alapján külön bírósági eljárásban osztható fel (a polgári törvénykönyv 1372. és azt követő szakaszai). Erre a következőképpen kerül sor:

A számítás kiindulási pontja az egyes házastársak házasságkötéskor meglévő vagyontárgyainak (kezdeti vagyontárgyak, a polgári törvénykönyv 1374. szakasza) és a házassági vagyonközösség megszűnésekor meglévő vagyontárgyainak (végső vagyontárgyak, 1375. szakasz) értéke. Az egyik házastárs által a házasság fennállása során örökölt vagy ajándékba kapott vagyontárgyakat hozzá kell adni a házastárs kezdeti vagyontárgyaihoz. A végső vagyontárgyak értékének kiszámítása szempontjából releváns időpont az a nap, amikor a házasság felbontása iránti keresetet kézbesítik a másik házastárs részére. A vagyongyarapodás az az összeg, amennyivel valamely házastárs végső vagyontárgyainak értéke meghaladja a kezdeti vagyontárgyainak értékét (1373. szakasz). A kisebb vagyongyarapodást elért személy jogot tarthat a másik személy által elért vagyongyarapodáshoz képest fennálló értékbeli különbözet felére (kiegyenlítés iránti követelés) (az 1378. szakasz (1) bekezdése). A vagyongyarapodás kiegyenlítése iránti követelés a pénzüsszeg megfizetését foglalja magában. A kiegyenlítésre jogosult személy főszabályként nem követelheti, hogy a kiegyenlítés iránti követelés megfizetésére köteles személyhez tartozó meghatározott vagyontárgyakat adjanak át részére. Mindazonáltal kivételes esetekben a családjogi bíróság (*Familiengericht*) rendelkezhet személyes vagyontárgyak átadásáról (1383. szakasz). Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a kiegyenlítés iránti követelés megfizetésére köteles személy tekintetében az méltányos, és lehetővé teszi annak elkerülését, hogy nagyfokú egyenlőtlenység jöjjön létre a kiegyenlítésre jogosult személy tekintetében, amelyet egyébként a vagyongyarapodás pénzben történő kiegyenlítése idézne elő.

Ezen átruházott vagyontárgyak értékét beszámítják a kiegyenlítés iránti követelésbe.

A német jog alapján a házastársak a törvényes házastársi vagyonközösség helyett a vagyon közjegyzői okiratban foglalt elkülönítéséről (1414. szakasz), vagyonközösségről (1415–1518. szakasz) vagy közös vagyongyarapodásról (1519. szakasz) is rendelkezhetnek.

3.2.3 Jogkövetkezmények a házastársak nyugdíjellátására vonatkozóan

A házastársak által a házasság során szerzett nyugdíjjogosultság (például az állami nyugdíjrendszerből, a közszolgálati nyugdíjrendszerből, a kiegészítő nyugdíjrendszerből, a magánnyugdíjrendszerből vagy a rokkantsági nyugdíjrendszerből eredő juttatásokra való jogosultság) a házasság felbontásakor a nyugdíjjogosultságok kiegyenlítésével minden egyes esetben megfelelődik. Ez biztosítja, hogy mindkét fél egyenlően osztozzon a házasság fennállása alatt megszerzett jogosultságokban, és hogy mindkét házastárs önálló nyugdíjjogosultságot szerezzen.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

3.3.1 Szülői felügyelet

Amennyiben a szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeletet, ez a házasság felbontása után is így marad. A gyermek jóléte veszélyeztetésének eseteitől eltekintve, a bíróság csak azokban az esetekben vizsgálja a szülői felügyelet kérdését, és határoz róla, ha az egyik szülő a családjogi bírósághoz fordul annak érdekében, hogy a bíróság a szülői felügyelet egészét vagy egy részét kizárólag e szülőre ruházza. A kérelemnek helyt kell adni, ha a másik szülő ezzel egyetért, és a 14. életévét betöltött gyermek nem ellenzi azt, vagy ha a közös szülői felügyelet megszüntetése vagy a szülői felügyelet kérelmezőre ruházása valószínűsíthetően a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja (a polgári törvénykönyv 1671. szakaszának (1) bekezdése). A német jog általánosságban azt feltételezi, hogy a gyermek mindenek felett álló érdekét az szolgálja, ha mindkét szülővel tartja a kapcsolatot, ezért biztosítja a gyermek ehhez kapcsolódó jogát, és előírja, hogy mindkét szülő joga és kötelezettsége a gyermekkel való kapcsolattartás (1684. szakasz (1) bekezdése). Ez attól függetlenül érvényes, hogy a szülői felügyeletet hogyan gyakorolják.

3.3.2 Tartási követelések

A szülők kötelesek eltartani a gyermekeiket (a polgári törvénykönyv 1601. szakasza). A gyermekek tartásra jogosultak, ha nem tudják eltartani magukat (1602. szakasz). A szülők tartási kötelezettsége a teljesítőképességük függvénye (1603. szakasz). Mindazonáltal a szülőknek a gyermekeikkel szembeni teljesítőképessége tágabban értendő, azaz a megszerzhető jövedelem számít, nem pusztán az, amellyel rendelkeznek (az 1603. szakasz (2) bekezdése). A szülők alapvetően a keresőképességük és az anyagi helyzetük függvényében kötelesek gyermektartást fizetni. A gyermeket gondozó szülő a tartási kötelezettségét ugyanakkor főszabály szerint a gyermek gondozásával és felnevelésével teljesíti (az 1606. szakasz (3) bekezdése). A szülők házasságának felbontását követően tehát főszabályként csak az a szülő köteles gyermektartást fizetni, aki nem él a gyermekkel közös háztartásban.

A gyermek tartása a gyermek összes életszükségletére, többek között a megfelelő oktatás költségeire is kiterjed (1610. szakasz).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontását követően a házastársaknak kell önmagukról gondoskodniuk (a polgári törvénykönyv 1569. szakasza). Ennek értelmében megfelelő keresőtevékenységet kell folytatniuk (az 1574. szakasz (1) bekezdése). Amennyiben a megfelelő keresőtevékenységhez szükséges, iskolai oktatáson, továbbképzésen vagy átképzésen kell részt venniük, ha valószínűsíthető a tanulmányok sikeres elvégzése (a törvénykönyv 1574. szakaszának (3) bekezdése).

Az elvált házastársak ugyanakkor az alábbi körülmények között tartásra jogosultak:

ameddig és amennyiben a közös szülői felügyelet alatt álló gyermekük gondozása (a polgári törvénykönyv 1570. szakasza), illetve betegség vagy más fogyatékoság vagy testi vagy szellemi gyengeség miatt (1572. szakasz) nem várható el, hogy keresőtevékenységet folytassanak;

ameddig és amennyiben a házasság felbontásakor vagy a házastársak gyermekéről való gondoskodás vagy e gyermek felnevelésének lezárultakor betöltött életkoruk miatt (1571. szakasz) nem várható el, hogy keresőtevékenységet folytassanak;

ameddig és amennyiben az elvált házastárs iskolai oktatáson, továbbképzésen vagy átképzésen vesz részt a tanulmányaiban a házasság által előidézett hiányosságok vagy hátrányok pótlása érdekében; a lehető leghamarabb el kell kezdeniük az iskolai képzését, a továbbképzést vagy az átképzést a megfelelő keresőtevékenység folytatásának elérése érdekében, amely hosszú távú lehetőségeket kínál, és a képzést sikeresen be kell fejezniük (a BGB 1575. szakasza),

ameddig és amennyiben a házasság felbontása után nem sikerül megfelelő keresőtevékenységet találniuk (az 1573. szakasz (1) bekezdése);

ameddig és amennyiben egyéb nyomós okok miatt nem várható el, hogy keresőtevékenységet folytassanak, és a tartás megtagadása mindkét házastárs érdekeinek figyelembevételével rendkívül méltánytalan lenne (1576. szakasz),

amennyiben a megfelelő keresőtevékenységből származó jövedelem nem elegendő a tartás teljes összegének fedezésére (az 1573. szakasz (2) bekezdése).

A tartás mértékét a házasság során fennálló életkörülmények határozzák meg, és az a betegség, az ápolásra szorultság, illetve meghatározott körülmények között az idős kor, illetve a csökkent keresőképesség esetére is szóló megfelelő biztosítás költségeit is magában foglalja (1578. szakasz). Ha a tartásra kötelezett fél a keresete és az anyagi helyzete folytán, illetve egyéb kötelezettségeit figyelembe véve nem tudja fedezni a jogosult tartását a saját megfelelő tartásának veszélyeztetése nélkül, csak észszerű mértékű tartás fizetésére köteles, figyelembe véve az elvált házastárs szükségleteit, keresőképességét és anyagi helyzetét (az 1581. szakasz első mondata).

A tartás csökkenthető és/vagy időben korlátozható, ha a tartás korlátozás nélküli folyamatos fizetése méltánytalan lenne (1578b. szakasz). A polgári törvénykönyv 1578b. szakasza szerinti csökkentés vagy időbeli korlátozás lehetősége különösen az 1570–1573. szakaszra terjed ki, amikor is az 1570.

szakasz alapján a tartásnak a gyermek harmadik életévének betöltését követő, a gyermekhez vagy a szülőkhöz kapcsolódó indokok alapján történő gondozása miatti meghosszabbításához szükséges méltányossági megfontolások időbeli korlátozást tartalmazó különös rendelkezést jelentenek.

A polgári törvénykönyv 1578b. szakasza szerint az értékelés során figyelembe kell venni a gondozás vagy a felnevelés miatt tartásra jogosult házastársra bízott közös gyermek érdekeit. Emellett arra is figyelemmel kell lenni, hogy milyen mértékben merültek fel a házasság által előidézett hátrányok a házastárs azon lehetősége tekintetében, hogy saját maga eltartásáról gondoskodjon. Hátrányról van szó, amikor a tartásra jogosult házastárs által megszerzett jövedelem alacsonyabb annál, mint amelyet a házasságkötés hiányában elért volna. A polgári törvénykönyv 1578b. szakasza (1) bekezdésének harmadik mondata szerint ilyen hátrány keletkezhet a gyermekről való gondoskodásból, valamint a háztartás vezetésének és a keresőtevékenységnek az összegegyeztetéséből. A házasság által előidézett hátrányok értékelésénél az egyes eset összes körülményét figyelembe kell venni az átfogó értékelés során, beleértve a házasság fennállásának időtartamát is.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Bármelyik házastárs minden különösebb alakítás teljesülése nélkül külön élhet, amennyiben úgy kívánja. A polgári törvénykönyv 1361–1361b. szakasza tartalmazza a különélés időtartamára vonatkozó rendelkezéseket (lásd a 6. kérdést).

5 Melyek a különválás feltételei?

A házastársaknak külön kell élniük. A házastársak külön élnek, ha nem élnek közös háztartásban, és egyikük láthatóan nem kíván ilyet létesíteni, mivel elutasítják a házastársi együttélést (a polgári törvénykönyv 1567. szakaszának (1) bekezdése).

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ha a házastársak külön élnek vagy valamelyik házastárs külön kíván élni, az egyik házastárs követelheti, hogy a másik házastárs engedje át neki kizárólagos használatra a házastársi közös lakást vagy annak egy részét (a közös lakás használatának megosztása), amennyiben ez valamely méltánytalan nehézség elkerülése érdekében szükséges. (a polgári törvénykönyv 1361b. szakasza). Ha az egyik házastárs testileg bántalmazta vagy megfenyegette a másik házastársat, a bíróság általában az egész lakás kizárólagos használatát a bántalmazott vagy fenyegetett félnek ítéli meg. A lakáshasználat megosztásáról való döntés ugyanakkor nem arra szolgál, hogy a házasság felbontását előkészítse vagy megkönnyítse.

A különélés idejére a háztartáshoz tartozó ingóságok használata is szabályozható (1361a. szakasz). Bármelyik házastárs követelheti a hozzá tartozó háztartási ingóságok átengedését. Mindazonáltal ez nem alkalmazható, ha az ezen tárgyakról való lemondásra kötelezett személynek szüksége van azokra a saját új háztartásában, és ez az adott körülmények között méltányos (például a mosógép átruházása a gyermekekkel élő házastárs részére).

Emellett a házastársak különélése során az egyik házastárs a házastársak életszínvonalára, keresete és vagyoni helyzete szempontjából megfelelőnek minősülő tartást követelhet a másik házastárstól a polgári törvénykönyv 1361. szakasza alapján. A különélés során nyújtott tartás a házastársi szolidaritás eredménye, és annak biztosítására irányul, hogy a házastársak ne legyenek rászorult helyzetben a különélés eredményeként. Emellett ez lehetőséget kínál a házastársaknak arra, hogy a gazdasági kényszertől függetlenül visszatérjenek házaseletbe. A házastársak ennélfogva továbbra is viszonylag nagymértékben felelősek egymásért, így csak korlátozott követelmények állnak fenn a gazdasági függetlenség és a saját keresőtevékenység folytatásának kötelezettsége tekintetében. A különélő házastárs tartásra jogosult, ha nincs olyan helyzetben, hogy a bevételekből és javakból kielégítse szükségleteit.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Nem létezik a házasság semmissé nyilvánítása. A házasságot kérelemre csak bírósági határozat nyilváníthatja érvénytelenné (a polgári törvénykönyv 1313. és azt követő szakaszai). A házasság érvénytelenné nyilvánítása ritka a gyakorlatban.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelenné nyilvánítását jogsértés vagy a házasságkötési akarat hiánya alapozza meg. A polgári törvénykönyv 1314. szakasza kimerítően felsorolja ezen okokat.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelenítésének következményei megegyeznek a házasság felbontásának következményeivel (a polgári törvénykönyv 1318. szakasza). Lásd a 3. kérdés alatti megjegyzéseket e tekintetben.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság felbontása esetén a szülők igénybe vehetik az ifjúságvédelmi hivatal (*Jugendamt*) által a gyermekeket és fiatalokat segítő szolgálatok keretében nyújtott tanácsadást. A tanácsadás a külön élő vagy elvált szülőknek segít abban, hogy a gyermek vagy fiatalok érdekeit szolgáló módon teremtsék meg a szülői felügyelet gyakorlásának feltételeit. Az érintett gyermek vagy fiatalok megfelelő részvétele mellett támogatják a szülőket a szülői felügyelet gyakorlására szolgáló, közösen elfogadott terv kidolgozásában. A valamennyi tanácsadó központot tartalmazó adatbank elérhető a <https://www.dajeb.de/> honlapon. Emellett lehetőség van a viták közvetítés útján történő rendezésére és a békés megegyezésre. A családon belüli közvetítésre vonatkozóan további információ itt érhető el: <https://www.bafm-mediation.de/>.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Csak a házassági kötelék felbontása (a házasság felbontása), a házasság érvénytelenítése és a felek közötti házasság létezésének vagy nem létezésének megállapítása létezik a német jog szerint (a családjogi ügyekben követhető eljárásról és a nemperes eljárásokról szóló törvény [*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, FamFG] 121. szakasza).

A házassággal kapcsolatos kérelmet általánosságban a helyi (*Amtsgericht*)/családjogi (*Familiengericht*) bírósághoz kell benyújtani (a családjogi ügyekben követendő eljárásról és a nemperes eljárásokról szóló törvény 111. és 121. szakasza, a bírósági szervezetrendszer felépítéséről szóló törvény [*Gerichtsverfassungsgesetz*] 23b. szakasza). Az illetékességet a családjogi ügyekben követendő eljárásról és a nemperes eljárásokról szóló törvény 122. szakasza szabályozza. Az eljárás során kötelező a ügyvéd általi képviselet.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Költségmentességet igényelhet a családjogi bíróságok előtt lefolytatott eljárásokban az a személy, aki személyes és anyagi körülményeinél fogva az eljárás költségeit nem, csak részben vagy csak részletekben tudja viselni. Ennek feltétele, hogy a tervezett jogérvényesítés vagy jogvédelem kellően sikeresnek mutakozzon, és ne tűnjön rosszhiszeműnek. Ez biztosítja, hogy a pénzügyileg nehezebb helyzetben lévő személyeknek is lehetőségük legyen bírósághoz fordulni. A költségmentesség a rendelkezésre álló jövedelem függvényében teljesen vagy részben fedezi a peres félnek a bírósági költségekhez való saját hozzájárulását. A jogi képviselet költségei is e körbe tartoznak, ha a bíróság rendel ki ügyvédet. További információ található a költségmentességről és jogi segítségnyújtásról szóló tájékoztatóban („*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*”) az igazságügyért és a fogyasztóvédelemért felelős szövetségi minisztérium honlapján: <https://www.bmjv.de/>.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság felbontásáról vagy érvénytelenítéséről rendelkező bírói határozattal szemben fellebbezés nyújtható be a családjogi ügyekben követendő eljárásról és a nemperes eljárásokról szóló törvény 58. és azt követő szakaszai alapján. A fellebbezésről a regionális felsőbbbíróság (*Oberlandesgericht*) határoz.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Az ilyen határozatokat (kivéve, ha Dániában hozták azokat) a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet („Brüsszel IIa” rendelet) értelmében automatikusan, azaz külön elismerési eljárás nélkül elismerik Németországban. A „Brüsszel IIa” rendelet általánosságban megköveteli, hogy a házasság felbontására, semmissé nyilvánítására vagy érvénytelenítésére vonatkozó bírósági eljárást 2001. március 1-je után indítsák (a kivételekhez lásd a „Brüsszel IIa” rendelet 64. cikkét). A korábban indított ügyekben a „Brüsszel IIa” rendeletet megelőző rendeletet, a „Brüsszel II” rendeletet kell alkalmazni. A Dániában hozott határozatok esetében továbbra is külön elismerési eljárásra van szükség.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet alkalmazási körében általában az azon regionális felsőbbbíróság székhelye szerinti helyi bíróság (családjogi bíróság) rendelkezik joghatósággal az ilyen határozatok elismerésének megtagadása iránti kérelmek ügyében, amelynek illetékességi területén: a határozattal érintett alperes vagy gyermek szokásos lakóhelye található, vagy ilyen joghatóság hiányában egyértelmű érdek fűződik a megállapításához, vagy a szülői felügyelet szükségessé teszi, egyéb esetekben pedig a Pankow/Weißensee családjogi bíróság jár el. Alsó-Szászország kivételt képez, ahol a fenti szempontok szerinti joghatóság minden regionális felsőbbbíróság illetékességi területe esetében központilag a cellei helyi bíróságot illeti.

A családjogi ügyekben követendő eljárásról és a nemperes eljárásokról szóló törvény eljárási rendelkezéseit kell alkalmazni.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Németországban és jelenleg az Európai Unió 16 másik tagállamában a „Róma III” rendelet (a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet) rendelkezései szabályozzák a házasság felbontását, a kollíziós szabályokat is beleértve. A „Róma III” rendelet alapján meghatározott jogot kell ezután alkalmazni akkor is, ha az nem az eljárásban részt vevő tagállam joga.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 27/12/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Észtország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság az anyakönyvi hivatal vagy közjegyző által a házastársak megegyezésével, közös írásbeli kérelmük alapján, illetve bíróság által az egyik házastárs által a másik ellen benyújtott keresete alapján bontható fel. Ez utóbbira akkor kerül sor, ha a házastársak nem értenek egyet a házasság felbontásával vagy a hozzá kapcsolódó körülményekkel kapcsolatban, vagy ha az anyakönyvi hivatal nem illetékes a házasság felbontása ügyében.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Az anyakönyvi hivatal vagy a közjegyző felbonthatja a házasságot a házastársak egyetértése esetén közös írásos kérelmük alapján, ha mindkét fél lakóhelye Észtországban van.

A házasság felbontható a bíróság által az egyik házastárs által a másik ellen indított kereset alapján, amennyiben a házassági kapcsolat véglegesen megszűnt. A házastársi kapcsolat akkor tekintendő megszűntnek, ha a házastársak már nem élnek házastársi életközösségben, és okkal feltételezhető, hogy a házastársak nem fogják folytatni az együttélést. A házastársi életközösség megszűnését akkor kell vélelmezni, ha a házastársak legalább két éve külön élnek.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a vezetéknevre) vonatkozásán?

A házasság felbontása nem érinti a házastársak személyes viszonyát. A házasság felbontásakor a bíróság vagy az anyakönyvi hivatal kérelem alapján engedélyezheti a házasság előtt viselt vezetéknev használatát, ellenkező esetben továbbra is a házasságkötéskor felvett vezetéknev használandó.

3.2 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a közös vagyont) vonatkozásán?

A házasság felbontásakor a házastársak vagyonát a közöttük fennálló vagyoni jogi rend szerint megosztják. A közös vagyont a házastársak általában egyenlő arányban osztják fel egymás között, a közös tulajdon megszűntetésére vonatkozó szabályok alapján. A vagyoni összetételét a vagyoni jogi rend megszűnésekor rögzítik. A házastársaknak nem kötelező vagyonukat a házasság felbontásakor felosztani. Amíg a házastársak a közös vagyont nem osztják fel, közösen gyakorolják az ahhoz kapcsolódó jogokat és teljesítik a kötelezettségeket. A házastársaknak emellett joguk van a közös vagyon részét képező bármely vagyontárgy közös birtoklásához. Ha a vagyoni jogi rend alapján a vagyonnövekmények is megosznak a házastársak között, a megszűnéskor felméri a két házastárs által szerzett vagyontárgyakat, és meghatározzák a szerzett vagyon megosztására irányuló kötelezettségből eredő pénzügyi követeléseket.

Ha a házastársak a házasság felbontásával fel kívánják osztani a vagyonukat, a vagyont a választott vagyoni jogi megoldásnak vagy a házassági vagyoni jogi szerződésnek megfelelően osztják fel. Ha a házastársak kötöttek házassági vagyoni jogi szerződést, ez a házasság felbontásával érvényét veszíti. A házassági vagyoni jogi szerződésnek a házasság felbontása esetén történő megszűnésekor a házassági vagyoni jogi szerződésből származó jogok és kötelezettségek megszűnnek. A vagyont a házassági vagyoni jogi szerződésnek megfelelően osztják fel.

3.3 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a közös vagyont) vonatkozásán?

A házasság felbontása nem érinti a szülői felelősséget, és a szülők továbbra is közös felügyelettel rendelkeznek.

Általában a szülőknek kell megegyezniük abban, kinél éljen a gyermek, ki és milyen mértékben vegyen részt a gyermek felnevelésben, valamint arról, hogyan és mennyi ideig fizessék a tartást. Az egy gyermek után fizetett havi tartás nem lehet kevesebb, mint az észkormány által megállapított havi minimálbér fele.

Ha a szülők nem kívánják vagy nem tudják közösen gyakorolni a felügyeletet, mindkét szülőnek joga van kérelmezni a bíróságon, hogy részben vagy egészben ő kapja meg a gyermek felügyeleti jogát. A szülői felügyeleti jogban beállt változások nem érintik a tartási kötelezettséget.

3.4 a házasság felbontásának jogkövetkezményei (pl. a tartás) vonatkozásán?

Az elvált házastárs tartásra jogosult:

amíg a gyermek betölti a 3. életévét, ha a házasság felbontása után az elvált házastárs nem tudja eltartani magát a gyermekükről való gondoskodás miatt; ha a házasság felbontása után az elvált házastárs életkora vagy egészségi állapota miatt nem tudja magát eltartani, és életkora vagy egészségi állapota miatt már a házasság felbontása idején segítségre szorult. Az életkor vagy egészségi állapot miatti tartás akkor is követelhető az elvált házastársától, ha az életkor vagy egészségi állapot miatti rászorultság már akkor fennállt, amikor a házastárs elveszítette arra vonatkozó jogát, hogy jogszabályban előírt más okból tartást követeljen a másik házastársától. A tartást addig kell fizetni, amíg a tartásra jogosult személytől nem várható el, hogy jövedelemre tegyen szert. A gyermek apja tartást fizet a gyermek anyjának a gyermek születését megelőző 8 hétre és a születést követő 12 hétre.

A bíróság a jogszabályokban előírt okokból felmentheti az elvált házastársat a tartási kötelezettség alól.

A tartásra jogosult elvált házastárs csak kereset benyújtását követően kérheti a tartásra vonatkozó jogi kötelezettség végrehajtását.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A házastársak különváltak tekintendők, ha nem élnek közös háztartásban vagy nem élnek házastársi életközösségben, és egyértelmű, hogy legalább az egyik házastárs nem hajlandó a házastársi életközösség visszaállítására vagy létesítésére.

5 Melyek a különválás feltételei?

A házastársak különélése.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ha a házastársak különváltak, bármelyik fél:

követelhet a másik házastársától bármely olyan, a család érdekében használt tárgyat, amelyre szüksége van a külön háztartásában, és amelynek további használatához jogos érdeke fűződik. A házastársak által közösen birtokolt szokásos családi berendezés felosztásra kerül a méltányosság elve alapján.

Általánosságban véve mindkét házastárs benyújthat keresetet a személyes használati tárgyak kizárólagos tulajdonjoga iránt. Bármely közös vagyonelemet (azaz különösen a házastársak közös vagyonát) igazságosan felosztják a házastársak és a gyermekek érdekeinek figyelembevételével;

kérheti, hogy a másik fél engedje át neki a család közös lakhelyét vagy egy részét a saját kizárólagos használatára, ha ez szükséges a komoly személyes konfliktusok elkerüléséhez. Elsősorban a lakóhely tulajdonosának elsőbbségi joga érvényesül; azonban a bíróság a házastársak anyagi lehetőségeinek és a gyermekek érdekeinek figyelembevételével úgy határozhat, hogy a lakóhelyet a továbbiakban a nem tulajdonos házastárs használhatja.

Ha a házastársak különváltak, mindkét házastársnak rendszeres pénzbeli tartást kell fizetnie a másik félnek a család érdekében felmerülő költségei fedezésére.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése azt jelenti, hogy a házasságot meg nem történtnek tekintik. Házasság csak bírói ítélettel érvényteleníthető.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

Házasság csak a családjogi törvényben (*perekonnaseadus*) meghatározott érvénytelenségi okok alapján érvényteleníthető, azaz a bíróság akkor érvénytelenítheti a házasságot a kereset alapján, ha:

a házasságkötés idején megsértették a házassági korhatárra vagy a cselekvőképességre vonatkozó előírást;

a házasságkötés idején megsértették a házasságkötéssel kapcsolatos, a törvényben előírt tilalmat;

a házasságkötés idején megsértették a törvény által előírt alakiságot;

a házasságkötés idején legalább az egyik házastárs ideiglenes elmezavarban szenvedett vagy más okokból nem volt képes a szabad akaratából cselekedni;

a házasságot csalással vagy kényszer hatására kötötték, beleértve a házastárs egészségi állapotának vagy egyéb személyes körülményeinek eltitkolását, ha ezek az információk fontosak a házasság érvényessége szempontjából;

az egyik vagy mindkét házastársnak nem állt szándékában teljesíteni a házasságból eredő kötelezettségeit, de a házasságot egyéb okokból megkötötték, különösen az észktelepedési engedély megszerzésének szándékával (érdekházasság).

a házastársak a házasság alatt történt nemváltoztatás következtében azonos neműek.

Emellett semmisenek tekintendő a házasság, ha:

azonos nemű személyek között áll fenn;
anyakönyvi hatáskörrel nem rendelkező személy előtt kötötték, vagy
az egyik vagy másik fél nem nyilvánította ki a házasságkötési szándékát.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelenítésének joghatása, hogy a házasságot úgy kell tekinteni, mint amely létre sem jött, kivéve, ha a házasságot azonos nemű személyek házasságkötése miatt semmisítették meg. Ebben az esetben a házasság a bírósági határozat hatálybalépésével szűnik meg. Azokra a személyekre, akiknek a házasságkötését érvénytelenítették, már nem vonatkoznak a házasságkötésből eredő, egymással szembeni jogok és kötelezettségek (beleértve a szintén semmisnek nyilvánított házassági vagyoni jogi szerződésből származó jogokat és kötelezettségeket).
Ha a házasság érvénytelenítésére azért kerül sor, mert az egyik leendő házastárs eltitkolta a másik elől, hogy már házas, vagy csalással befolyásolta vagy kényszerítette a házasságkötésre, a bíróság elrendelheti, hogy ez a személy a házastársaknak fizetendő tartással kapcsolatos rendelkezésekre vonatkozó szabályok szerint fizessen tartást annak a személynek, akivel érvénytelenné nyilvánított házasságot kötött. A jogellenesen házasságra bírt fél kérésére a bíróság alkalmazhatja a házassági vagyonra vonatkozó rendelkezéseket a felek vagyoni közösségére (azaz a házastársak közös vagyonára).
Az érvénytelenített házasságból származó gyermekeknek ugyanolyan jogai és kötelezettségeik vannak, mint a házasságban született gyermekeknek.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Az anyakönyvi hivatal vagy a közjegyző a házastársak egyetértésével kimondhatja a házasság felbontását. A házasság felbontásának jogi következményei (például a házassági vagyon felosztása) meghatározhatók a házastársak közötti megállapodásban.
Amennyiben a házastársak nem értenek egyet a házasság felbontásának körülményeiben, nincs lehetőség peren kívüli megoldásra.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különlválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontása iránti kérelem benyújtható az alábbiakhoz:

az egyik házastárs lakóhelye szerinti anyakönyvi hivatal (ha mindkét házastárs Észtországból rendelkezik lakóhellyel);
közjegyző;

az alperes lakóhelye szerinti illetékes elsőfokú bíróság (megyei bíróság).

A házasság érvénytelenítése iránti kérelmet az alperes lakóhelye szerinti illetékes elsőfokú bírósághoz (megyei bírósághoz) kell benyújtani.

Az anyakönyvi hivatal a házastársak közös, írásbeli kérelme alapján felbontja a házasságot. Ebben a kérelemben a házastársaknak meg kell erősíteniük, hogy egyetértenek a gyermekekkel, a közös vagyon felosztásával, illetve a tartással kapcsolatban. A házasság felbontása iránti kérelemhez csatolni kell a házasságkötést igazoló okmányt. Ha az egyik házastárs indokoltan nem tud személyesen megjelenni az anyakönyvi hivatalban a közös kérelem benyújtása érdekében, közjegyző által hitelesített külön kérelmet nyújthat be. Az idegen nyelvű dokumentumokat közjegyző, konzuli tisztviselő vagy hiteles fordító által hitelesített fordítással együtt kell benyújtani az anyakönyvi hivatalhoz. A házasságkötést tanúsító, külföldön kibocsátott iratokat hitelesíteni kell, vagy apostille pecséttel kell ellátni őket, kivéve, ha nemzetközi megállapodás másképp rendelkezik.

A közjegyző a házastársak közös, írásos, személyesen benyújtott kérelme alapján felbontja a házasságot. A házasság felbontása iránti kérelemhez csatolni kell a házasságkötést igazoló okmányt. Ha az egyik házastárs indokoltan nem tud személyesen megjelenni a közjegyzői irodában a közös kérelem benyújtása érdekében, közjegyző által hitelesített külön kérelmet nyújthat be. Az idegen nyelvű dokumentumokat közjegyző, konzuli tisztviselő vagy hiteles fordító által hitelesített fordítással együtt kell benyújtani az anyakönyvi hivatalhoz. A házasságkötést tanúsító, külföldön kibocsátott iratokat hitelesíteni kell, vagy apostille pecséttel kell ellátni őket, kivéve, ha nemzetközi megállapodás másképp rendelkezik.

Ahhoz, hogy egy házassági ügyben ésszerű bíróság járjon el, a keresetet a házastársak közös lakóhelye szerinti illetékes bírósághoz, illetve közös lakóhely hiányában az alperes lakóhelye szerinti illetékes bírósághoz kell benyújtani. Ha az alperes lakóhelye nem Észtországból található, a keresetet a felek kiskorú gyermekeinek lakóhelye szerinti illetékes bírósághoz, illetve kiskorú gyermek hiánya esetén a felperes lakóhelye szerinti illetékes bírósághoz kell benyújtani. A házasság felbontása, a különlválás vagy a házasság érvénytelenítése iránti kereset benyújtásakor a keresetlevélnek meg kell felelnie a polgári ügyekkel kapcsolatban a polgári perrendtartásban (*tsivilkohtumenetluse seadustik*) előírt minden alakiságnak. A keresetlevelet és az okirati bizonyítékokat postai vagy elektronikus úton, ésszerű nyelven, A4-es formátumban kell benyújtani a bírósághoz.

A keresetlevélben fel kell tüntetni a bíróság nevét, valamint a kérelmező és az alperes (a házastárs), illetve közös kiskorú gyermekek adatait. Azt is meg kell jelölni, hogy ki fogja a gyermekek tartását biztosítani, ki fogja őket nevelni, és kivel élnek majd együtt; a keresetlevélnek tartalmaznia kell továbbá a szülői felügyeleti jogok és a gyermeknevelés jövőbeni szabályozására vonatkozó javaslatot is. Emellett a kereset alapját képező ténybeli körülményeket is fel kell tüntetni; a felperesnek fel kell sorolnia és be kell mutatnia az esetlegesen rendelkezésére álló bizonyítékokat is.

A fentiekben túl, a közös vagyon felosztása esetén a keresetlevélben fel kell tüntetni a vagyon összetételét és helyszínét, fel kell becslíteni a felperes minden tulajdonának értékét, és javaslatot kell tenni a közös vagyon felosztására. Ha a felek házassági vagyoni jogi szerződést kötöttek, azt csatolni kell a keresetlevélhez.

A keresetlevelet a felperesnek vagy a képviselőjének el kell látnia az aláírásával. Ha a képviselő írja alá a keresetlevelet, a felhatalmazó okiratot vagy a felhatalmazott személy jogkörét tanúsító egyéb okiratot is mellékelni kell hozzá.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Ha a költségmentességet kérő személy az anyagi helyzetére való tekintettel nem, illetve csak részben vagy részletekben tudja megfizetni az eljárás költségeit, és alapos okkal feltételezhető, hogy az eljárásban való tervezett részvétele sikeres lesz, a bíróság részben vagy egészben felmentheti az eljárási költségek megfizetésének kötelezettsége alól, és az állam téríti meg ezeket a költségeket.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különlválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Fellebbezés nyújtható be a házasság felbontására, a különlválásra, illetve a házasság érvénytelenítésére vonatkozó ítélet ellen a fellebbezési eljárásokat szabályozó általános rendelkezéseknek megfelelően, ha a fellebbező úgy véli, hogy az elsőfokú bíróság ítélete téves jogalkalmazás eredménye (például az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta az anyagi jog vagy az eljárásjog rendelkezéseit).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különlválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében a házasság felbontása tárgyában az egyik tagállamban hozott ítéletet automatikusan, külön eljárás nélkül elismerik az Európai Unió többi tagállamában (kivéve Dániában).

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különlválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A házasság felbontására, a különlválásra, illetve a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat megtámadásakor az adott tagállamnak a 2201/2003/EK tanácsi rendeletben felsorolt fellebbezési bírósághoz kell fordulni.

Észtországból a kerületi bíróság tölti be ezt a funkciót.

A bírósági határozat elleni fellebbezésre vonatkozó eljárást és határidőt a bírósági döntésben határozzák meg.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A házasság felbontása esetén a házastársak közös lakóhelyének országa szerinti jogszabályok érvényesek. Ha a házastársak más országban rendelkeznek lakóhellyel, de az állampolgárságuk azonos, a házasság általános jogkövetkezményeit annak az országnak a jogszabályai határozzák meg, amelynek állampolgárai. Ha a házastársak más országban rendelkeznek lakóhellyel, és az állampolgárságuk nem azonos, a házasság általános jogkövetkezményeit az utolsó közös lakóhely szerinti ország jogszabályai határozzák meg, amennyiben az egyik házastárs abban az országban rendelkezik lakóhellyel. Ha a fentiek alapján nem határozható meg a házasság általános jogkövetkezményeire vonatkozó jogszabályok, annak az országnak a jogszabályai érvényesek, amelyhez a házastársak bármilyen más módon a legerősebben kötődnek.

Ha a fent említett jogszabályok értelmében a házasság felbontása nem vagy csak nagyon szigorú feltételek mellett engedélyezett, az észt jogot alkalmazzák helyette, amennyiben az egyik házastárs Észtországban rendelkezik lakóhellyel vagy észt állampolgár, vagy a házasságkötés idején Észtországban rendelkezett lakóhellyel vagy észt állampolgár volt.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 04/01/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közölt vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Írország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Az eljárás megindításának napján a házastársak egyikének lakóhelye Írországban van.

VAGY

Az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éven keresztül a házastársak egyikének szokásos tartózkodási helye Írországban volt.

([A családjogról \(válásról\) szóló 1996. évi törvény](#) 39. szakasza (1) bekezdésének a) és b) pontja)

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A bíróságnak (a Circuit Courtnak [körzeti bíróság] és ugyanakkor a High Courtnak [Felsőbíróság] – a 38. szakasz (1) bekezdése) meg kell győződnie az alábbiakról:

az eljárás megindításának napján a házastársak a megelőző három éven belül legalább két évet kitevő időszakokon át külön éltek,

ÉS

nincs észszerű kilátás a házastársak közötti kapcsolat helyreállítására,

ÉS

a bíróság által a körülményekre tekintettel megfelelőnek ítélt rendelkezések állnak fenn vagy fognak életbe lépni a házastársak és az eltartott családtagok vonatkozásában.

(A törvény 5. szakaszának (1) bekezdése)

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A határozattal érintett házasság ezzel felbomlik, és a felek újráházasodhatnak (a 10. szakasz (1) bekezdése).

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontásakor a bíróság rendelkezhet a vagyonmegosztásról (a törvény 14. szakaszának (1) bekezdése), sor kerülhet vagyontárgy eladására, egyenlő megosztására vagy valamely fél kizárólagos tulajdonába adására.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontásakor a bíróság meghozhatja az általa megfelelőnek tartott intézkedéseket a család eltartott tagjainak vagy kiskorú gyermekének jóléte, elhelyezése, láthatása vonatkozásában is (a törvény 5. szakaszának (2) bekezdése). A gyermek jóléte mindenek felett álló.

(További információkért látogasson el a „[Szülői felelősség – Írország](#)” oldalra.)

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontásakor a bíróság hozhat tartási határozatot is valamelyik házastárs javára, ami a kedvezményezett házastárs újráházasodásával megszűnik (a törvény 13. szakasza).

A bíróság hozhat nyugdíjmegosztási határozatot is bármelyik házastárs javára (a törvény 17. cikke).

(További információkért látogasson el a „[Tartási követelések – Írország](#)” oldalra.)

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A (bírósi) különválás intézménye lehetővé teszi, hogy az egymástól elhidegült házastársak a tartós különülésre rendezkedjenek be.

A bírósi különválásra vonatkozó határozattal az elrendelő bíróság átfogó kiegészítő rendelkezéseket hozhat a gyermekekkel, a tartásdíj-fizetéssel, a tökefizetéssel, a nyugdíj-jogosultságokkal, a család otthonával és más vagyontárgyakkal kapcsolatban. A bírósi különválást kimondó határozat nem bontja fel a házasságot. Ezért a bíróságnak előbb házasságot felbontó határozatot kell hoznia azoknak az egymástól elhidegült házastársaknak az ügyében, akiknél elrendelte a különválást, és akik újra kívánnak házasodni.

([A bírósi különválásról és a családjogi reformról szóló 1989. évi törvény](#) 8. szakasza)

5 Melyek a különválás feltételei?

A következő feltételek közül egy vagy több fennállása:

a házastárs házasságtörést követett el.

a házastárs elfogadhatatlan vagy durva magatartása;

az egyik házastárs legalább egy éve elhagyta a másik házastársat.

a házastársak egy éve külön élnek, és a kérelmet közös megegyezéssel nyújtják be.

a házastársak három éve külön élnek.

a házasság annyira megromlott, hogy a bíróság kétséget kizáróan meg tudja állapítani, hogy legalább egy éve nincs rendes házassági kapcsolat.

[☞ A bírósági különválásról és a családjogi reformról szóló 1989. évi törvény 2. szakasza\)](#)

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás a házasság felbontása nélkül vet véget az együttélési kötelezettségnek. A feleség továbbra is használhatja a férje nevét.

Vagyonni téren a segítségnyújtási kötelezettség fennmarad, és lehetővé válik a tartásdíj megítélése anélkül, hogy figyelembe vennék valamely házastárs vétességét. Ellenben a határozat ugyanúgy kimondja a felbontást és a vagyoni jogi rendszer felszámolását, mint a házasság felbontása esetén.

Az öröklési jogok fennmaradnak, kivéve azon házastárs esetében, akinek kizárólagos hibájából mondják ki a különválást.

A felek kérhetik a bíróságtól a határozat megsemmisítését. A bíróság megsemmisíti a határozatot, ha meggyőződött arról, hogy a házastársak között helyreállt a kapcsolat, és a felek újra együtt kívánnak élni.

A különválás házasság felbontásává történő átalakítása:

Valamely házastárs kérelmére a különválást kimondó bírói határozat teljes joghatállyal a házasság felbontását kimondó határozattá alakítható, ha a különválás már három éve tart. A bíró tehát kimondja a házasság felbontását, és határoz annak következményeiről.

Ha a különválást közös kérelemre mondják ki, az csak új közös kérelemmel alakítható át a házasság felbontásává.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Az érvénytelenített házasság feleit úgy kell tekinteni, mintha soha nem kötöttek volna házasságot a másik féllel.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A következő feltételek egyikének kell teljesülnie:

az eljárás megindításának napján a házastársak egyikének lakóhelye Írországban van;

ezen a napon bármelyik házastárs állandó lakóhelye már egy éve Írországban volt;

e napon a házastársak bármelyike már meghalt;

és

halálakor lakóhelye Írországban volt; vagy

ezen a napon állandó lakóhelye már egy éve Írországban volt.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasságot úgy kell tekinteni, mintha soha nem létezett volna. Mindegyik fél szabadon újraházasodhat. A felek nem jogosultak egymástól örökölni, és tartási kötelezettségük sem áll fenn egymás felé. A házasság alatt született közös gyermekek házasságon kívülinek tekintendők.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Pénzügyi és tulajdonra, valamint az eltartott gyermekekre vonatkozó kérdések rendezhetők mediáció útján, bírósághoz fordulás nélkül, de csak a bíróság mondhatja ki a bírósági különválást vagy a házasság felbontását.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A Circuit Court – és ugyanakkor a High Court – rendelkezik hatáskörrel a házasság felbontása/bírósági különválás iránti keresetek elintézésére.

A Circuit Court előtt a házasság felbontása/bírósági különválás iránti kérelmet civil bill (magánjogi idézés) útján kell megindítani az illetékes Circuit Court hivatalában, és az eljárásra a Circuit Court 2001. évi eljárási szabályzata 59. rendelkezésének 4. szabálya vonatkozik.

A házasság felbontása/bírósági különválás iránti kérelem a High Courtnál különös perbeidőzés útján történik, amit a központi bírósági hivatal bocsát ki. Az eljárásra a felsőbbbírósági eljárási szabályok 70A. rendelkezése vonatkozik (az 1997. évi 343. sz. rendelet 1. szakasza). A High Court előtt az érvénytelenítés iránti kereset a központi bírósági hivatalban benyújtott kérelemmel indul. Az eljárásra a felsőbbbírósági eljárási szabályok 70. rendelkezése vonatkozik.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen – a [☞ Költségmentességi Bizottságon](#) keresztül, a rászorultság vizsgálata mellett.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A Circuit Court házasságot felbontó/bírósági különválást kimondó/házasságot érvénytelenítő határozata ellen a High Courthoz benyújtott fellebbezés alapján hozott határozat végleges, teljes bizonyító erejű és megtámadhatatlan (az [☞ 1936. évi bírósági törvény](#) 39. szakasza).

A High Court előtt indult, házasság felbontása/bírósági különválás/házasság érvénytelenítése iránti eljárásokban hozott minden határozat ellen a Supreme Courthoz lehet fellebbezni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Az e célra szolgáló nyilatkozatért Írországban az [☞ 1995. évi családjogi törvény](#) 29. szakasza (1) bekezdésének d)/e) pontja alapján a bírósághoz (a Circuit vagy High Courthoz) kell fordulni. A Circuit Court előtt a kérelmet civil bill útján kell előterjeszteni. A High Court előtt a kérelem előterjesztése különös perbeidőzés útján történik.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A válás alkotmányos jogállása miatt az ír bíróságok – ez lehet a High Court vagy a Circuit Court is – döntenek el, hogy a házasság külföldi felbontása alkalmas-e az Írországban történő elismerésre.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Írországban a házasság felbontásához szükséges feltételeket a családjogról (válásról) szóló 1996. évi törvény 38. szakasza tartalmazza.

A nem Írországban élő vagy nem ír állampolgár házastárs akkor kérheti Írországban a házasság felbontását, ha megfelel a családjogról (válásról) szóló 1996. évi törvény 39. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában részletezett feltételeknek. Az ír válási joghatóság a lakóhelyen és nem az állampolgárságon alapul.

Kapcsolódó linkek

[☞ Írország Bírósági Szolgálat](#)

[☞ Oasis: információk a közszolgáltatásokról](#)

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.

Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 06/07/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Görögország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontását olyan határozatnak kell kimondania, amely ellen már nem lehet fellebbezni (a Polgári Törvénykönyv [Αστικός Κώδικας] 1438. és azt követő cikkei).

A házasság felbontására irányuló eljárásnak két fajtája van:

A házasság közös megegyezéssel történő felbontásakor (*συναινετικό διαζύγιο*) a házasfelek megegyeznek a közöttük fennálló házasság felbontásában; ezt az egyezséget írásba foglalják és – ügyvédek mellett – mindketten aláírják; lehetőség van arra is, hogy csak az ügyvédek írják alá az okiratot, amennyiben kifejezett felhatalmazással rendelkeznek arra, hogy eljárjanak a felek nevében. A felbontás feltétele, hogy a házasság legalább hat hónapig fennállt. Ha nincs kiskorú gyermek, a házasság felbontása bíróságon kívül történik, vagyis elegendő a fent említett egyezség. Ha azonban a házasfeleknek van kiskorú gyermeke, az egyezséget egy másik írásbeli megállapodással kell kiegészíteni, amelyben a házastársak rendelkeznek a kiskorú gyermek(ek) felügyeletéről és a láthatásról. A megállapodásokat be kell nyújtani az illetékes elsőfokú bíróság egyesbírójához (*Μονομελές Πρωτοδικείο*), aki jóváhagyja a megállapodást és a peren kívüli ügyek esetében követendő eljárásrend szerint kimondja a házasság felbontását.

A házasság peres eljárásban történő felbontásakor (*διαζύγιο κατ' αντιδικία*) valamelyik fél – vagy mindkét fél külön-külön – a házasság megromlásához vezető okokra hivatkozva keresetben kéri a helyileg illetékes elsőfokú bíróság egyesbírójánál a házasság felbontását.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság peres eljárásban történő felbontásakor a következő okokra lehet hivatkozni (a Polgári Törvénykönyv 1439. cikke):

A házastársi kapcsolatnak az alperes vagy mindkét házastárs személyével összefüggő okból bekövetkező nagyfokú megromlása, amelynek folytán a felperes számára alapos okkal válik fenntarthatatlanná a házastársi kapcsolat. Vélelmezhető a kapcsolat nagyfokú megromlása, ha az alperes bigámiát, házasságtörést követett el, elhagyta a felperest, a felperes életét tetteg fenyegette, vagy kapcsolaton belüli erőszakot követett el a felperessel szemben; az alperes megkísérelheti a vélelem megdöntését.

Amennyiben a házastársak két éve folyamatosan külön élnek, a házasság megromlása mellett megdönthetetlen vélelem szól, és a bontás akkor is kérhető, ha a házasság megromlása a felperesnek róható fel.

Ha valamelyik házastársat eltűntnek és halottnak nyilvánítják, a másik házastárs kérheti a házasság felbontását.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontása esetén megszűnik a házasfelek együttélési és közös döntéshozatali kötelezettsége. Az a házastárs, amelyik felvette a másik házastárs nevét, többnyire újból felveszi a saját nevét, hacsak nem kívánja megtartani házassági nevét azzal az indokkal, hogy azzal szerzett szakmai vagy művészi elismertséget. Megszűnik a házastársaknak a kölcsönös kötelezettségeik teljesítésével kapcsolatos valamennyi felelőssége. Elhárul a kettős házasság által jelentett jogi akadály. Megszűnik a házasfelek egymással szembeni követeléseivel kapcsolatos elévülési idő felfüggesztése. A házasság révén az egyik házastárs vérrokonai és a másik házastárs vérrokonai között létrejött házassági rokonság a házasság felbontása után is fennáll.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása esetében mindkét házastársnak jogában áll magához vennie azon ingóságokat, amelyek ténylegesen vagy vélelmezhetően a tulajdonát képezik (feltéve, hogy a másik házastárs e vélelem ellenkezőjét nem bizonyítja), függetlenül attól, hogy az adott tárgyat adott esetben mindketten használták, vagy azt csak a másik házastárs használta; ez még akkor is így van, ha a szóban forgó tárgy a másik házastárs számára szükségesnek minősül. Ha a tárgyat birtokló házastárs nem hajlandó azt a tulajdonosának visszaszolgáltatni, az dologi jogi, birtokjogi vagy kötelmi jogi keresettel élhet. A közös otthon esetében a házasság felbontása után a tulajdonos házastárs dologi és kötelmi jogi igényekkel léphet fel a lakás használatjával szemben. A házasság felbontásával megszűnik a vagyonközösség, és a vagyonközösség megszüntetésére és a közös javak felosztására vonatkozó rendelkezések alapján mindegyik házastárs megkapja az őt illető részt. Az egyik házastárs által a házasság tartama alatt szerzett vagyontárgyak tekintetében a másik fél részesedési igényekkel léphet fel.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása után a szülői felügyelet gyakorlását a bíróság az alábbiak szerint szabályozhatja:

- az egyik szülőnek ítéli a szülői és a törvényes felügyelet gyakorlását;
- a két szülőnek közösen ítéli a szülői és a törvényes felügyelet;
- felosztja a szülők között a szülői felügyelet gyakorlását;
- harmadik személyre bízta a szülői felügyelet gyakorlását.

A házasság felbontása után is fennáll a szülőknek a munkából vagy vagyonból szerzett jövedelemmel nem rendelkező vagy a megélhetéshez nem elegendő jövedelemmel rendelkező kiskorú gyermekeik eltartására vonatkozó kötelezettsége. Ezt a kötelezettséget a szülők egymás között osztják fel, illetve vita esetén a bíróság rendezi.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontása után, amennyiben az egyik házastárs jövedelméből vagy vagyonából nem képes biztosítani megélhetését, jogosult tartást kérni a másik házastársától:

ha a házasság felbontásának kimondásakor életkora vagy egészségi állapota nem teszi lehetővé, hogy megélhetését biztosító, megfelelő jövedelemszerző tevékenységbe kezdjen, vagy ilyen tevékenységet tovább folytasson;

ha kiskorú gyermeket nála helyeztek el, és ez akadályozza megfelelő jövedelemszerző tevékenység folytatásában;

ha nem talál állandó és megfelelő munkát, vagy ha szakképzésre van szüksége; a tartásra szóló jogosultság mindkét esetben csak a házasság felbontásának kimondásától számított legfeljebb három évig tart; vagy

bármilyen más esetben, amikor méltányossági szempontok indokolták a házasság felbontásának kimondásakor.

A tartás fontos okból kizárható vagy korlátozható, különösen abban az esetben, ha a házasság rövid ideig tartott, vagy ha a jogosult fél hibájából került sor a házasság felbontására, illetve ha önként idézte elő vagyontalanságát. A tartásra való jogosultság megszűnik, ha a jogosult fél új házasságot köt vagy tartós élettársi kapcsolatot létesít. A tartásra való jogosultság nem szűnik meg a tartás fizetésére kötelezett fél halálával. Megszűnik viszont a tartásra jogosult fél halálával, kivéve, ha a jogosultság korábbi időszakra vonatkozik, vagy ha a halál idején a kötelezett elmaradásban volt a részletekkel.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

5 Melyek a különválás feltételei?

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése azt jelenti, hogy a korábban teljes joghatással bíró, de valamilyen hiányosság miatt visszavonhatatlan bírósági határozattal érvénytelenített házasság többé nem vált ki joghatást, kivéve azt, hogy az érvénytelenített házasságban született gyermekek továbbra is házasságban született gyermeknek tekintendők. A megtámadható jogi aktusok érvénytelenítésére vonatkozó szabályok a megtámadható vagy érvénytelen házasság érvénytelenítésére is alkalmazandók (a Polgári Törvénykönyv 1372. és azt követő cikkei).

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság arra való hivatkozással érvényteleníthető, hogy hiányzik a házasság valamelyik pozitív feltétele, érvénytelenítő akadály áll fenn, vagy a házasság – tévedés, megtévesztés vagy kényszerítés miatt – megtámadható.

Pozitív feltétel hiányáról akkor van szó, ha a házasulandók a nyilatkozataikat nem személyesen teszik, illetve feltételhez vagy határidőhöz kötik, ha kiskorúak, és nem kaptak bírósági engedélyt, ha valamelyikük gondnokság alatt áll és gondnoka nem járul hozzá a házassághoz, és ehhez nem kértek bírósági engedélyt, illetve ha valamelyikük a házasságkötés idején nincs ítélőképessége birtokában, vagy elmebetegség miatt nem rendelkezik belátási képességgel. Érvénytelenítő akadály a vérrokonság egyenes ágon bármilyen fokon, oldalágon pedig negyedik fokig, a házassági rokonság egyenes ágon bármilyen fokon, oldalágon pedig harmadik fokig, továbbá a kettős házasság és az örökbefogadás.

Az érvénytelen házasság a házasságkötést követően érvényessé válik, ha a házastársak között teljes körű és szabad akaratnyilvánításon alapuló megegyezés jön létre; ha a bíróság utóbb megadja az engedély nélkül házasodott kiskorúaknak az engedélyt; ha az engedély nélkül házasodott kiskorú házastárs a 18. életéve betöltése után elismeri a házasságkötést; ha a cselekvőképtelen házastárs cselekvőképessé válik és elismeri a házasságot; ha a gondnok vagy a bíróság vagy a cselekvőképtelen házastárs cselekvőképessé válva jóváhagyja a házasságot; vagy ha a tévedő, megtévesztett vagy kényszerített fél a tévedés, megtévesztés vagy kényszerítés megszűnése után elismeri a házasságot. A házasság lehet semmis is, ha polgári házasságkötés esetén arról nem született nyilatkozat a polgármester és a tanúk jelenlétében, illetve egyházi házasságkötés esetében nem végzett szertartást a keleti ortodox egyház vagy más, Görögországban ismert felekezet vagy vallás lelkésze. Ebben az esetben a házasság nem bír jogkövetkezményekkel, és bármely, jogos érdekelten rendelkező személy kezdeményezheti keresettel annak semmissé nyilvánítását.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Mindenekelőtt visszamenőleges hatállyal megszűnnek a házasságkötés joghatásai. Ez a házastársak egész kapcsolatrendszerére kiterjed, függetlenül attól, hogy személyi, családi vagy vagyoni viszonyokról van-e szó. Így a házasság érvénytelenítésével visszamenőleges hatállyal megszűnik a házastársak azon joga, hogy törvényes örökösödés jogcímén a másik házastárs vagyonából örököljenek. Ugyancsak érvényüket veszítik a házastársak azon jogügyletei, amelyeket házasságként – a házastársi együttélés érdekében vagy a házastárs vagyonának kezelése során – egymással vagy harmadik személyekkel kötöttek, figyelemmel ugyanakkor a házastársakkal jogügyletet lebonyolító harmadik személyek jóhiszemű cselekményeire. Ha a házasságkötéskor a házastársak vagy azok egyike nem volt tisztában az érvénytelenséggel, az érvénytelenítés csak a jövőre vonatkozó hatállyal bír, és az a házasság, aki a házasságkötéskor nem tudott a házasság érvénytelenségéről, tartásra jogosult az érvénytelenséggel már kezdetben tisztában levő házassággal vagy – ha az illető a házasság érvénytelenítése után elhunyt – a házasság örökösével szemben; erre az esetre a házasság felbontására vonatkozó jogszabályokat kell értelemszerűen alkalmazni. Ugyanígy jogosultsággal rendelkezik a házasság – érvénytelenítés vagy a másik házastárs halála folytán történő – megszűnése esetén az a házastárs, akit fenyegetéssel, illetve törvénysértő vagy a jó erkölccsel ellentétes módon kényszerítettek házasságkötésre (a Polgári Törvénykönyv 1383. cikke).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Nincsenek.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Az elsőfokú bíróság egyesbírójának hatáskörébe tartozik a házasság bontóperes eljárásban történő felbontása a házasság egyik vagy mindkét házastársnak felrútható nagyfokú megromlása, illetve valamelyik fél eltűntnek és halottnak nyilvánítása miatt, az érvénytelen vagy megtámadható házasság érvénytelenítése, valamint a semmis házasság semmissé nyilvánítása, továbbá a házasság fennállása alatt a házassági jogviszonyból eredő kapcsolatok szabályozása (a polgári eljárásról szóló törvény [Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας] 17. cikkének (1) bekezdése). A bíróság eljárása a 4055/2012. törvénnyel módosított, a házassági jogviták esetében követhető eljárásról szóló jogszabályon alapul.

A házasság megegyezésen alapuló felbontása esetén is az elsőfokú bíróság egyesbírója illetékes, aki ez esetben azonban nemperes eljárás keretében jár el. Illetékességgel az a bíróság rendelkezik, amelynek területén a házastársak utolsó közös lakóhelye található (a polgári eljárásról szóló törvény 39. cikke); vagy ahol szokásos tartózkodási helyük található, amennyiben egyiküknek még ez a tartózkodási helye; vagy ahol az alperes szokásos tartózkodási helye található (a törvény 22. cikke); vagy – közös beadvány esetén – ahol az egyes házasságfelek szokásos tartózkodási helye található; vagy ahol a felperes szokásos tartózkodási helye található, ha a kereset benyújtását közvetlenül megelőzően már legalább egy éve ott él, illetve ha görög állampolgár vagy ha mindkét házastárs görög állampolgár, és legalább hat hónapja ott él. A viszontkereset ugyanazon a bíróságon kell benyújtani. A tartási perek bontóperes eljárás keretében, az ilyen eljárásra vonatkozó korlátozásokkal az illetékes elsőfokú bíróság egyesbírója előtt egyesíthetők és együtt tárgyalhatók a bontó-, érvénytelenítési és semmissé nyilvánítási perekkel. Végül lehetőség van arra, hogy a szülői felügyelet és a láthatás iránti kereseteket is egy keresetlevegőbe foglalják a bontókeresettel, amelyet a törvény 681B. és azt követő cikkeiben foglalt különleges eljárás keretében eljáró elsőfokú bíróság egyesbírója tárgyal. A keresetlevelet a bíróság hivatalánál kell benyújtani; a titkár kitézi a tárgyalás napját, amelyet a keresetlevegő másolatára is rávezet. A felperes ügyvédje megbízást ad a bírósági kézbesítőnek, hogy kézbesítse a keresetlevegő tárgyalási napot feltüntetett másolatát, valamint a kitézőt napra és helyre idéző végzést. A kézbesítő eljuttatja az alperesnek a keresetlevegő másolatát. A keresetlevelet 60 napon belül kell kézbesíteni, ha az alperes lakóhelye vagy tartózkodási helye Görögországban van, és 90 napon belül, ha az alperes lakóhelye vagy tartózkodási helye külföldön van vagy ismeretlen. Amennyiben ismert tartózkodási helyű személynek kell külföldön iratokat kézbesíteni, az eljárást megindító irat kézbesítésére az EU rendeleteit, konkrétan a

tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet vonatkozó szabályait, illetve adott esetben az 1965. november 15-i Hágai Egyezményt, vagy két- vagy többoldalú egyezményeket kell értelemszerűen alkalmazni.

A házastársak személyi és vagyoni viszonyaira, a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó anyagi jog (a Polgári Törvénykönyv 14., 15. és 16. cikke) sorrendben az alábbi:

a házasságuk idején fennálló utolsó közös állampolgárságuk szerinti jog, ha az egyik fél ezt az állampolgárságot továbbra is fenntartja;

a házasságuk idején fenntartott utolsó közös szokásos tartózkodási helyük szerinti jog; vagy

az a jog, amelyhez a házastársak a legszorosabban kötődnek.

A szülő-gyermek kapcsolatot (a Polgári Törvénykönyv 18. és 19. cikke) sorrendben az alábbiak szabályozzák:

a) az utolsó közös állampolgárságuk szerinti jog;

b) az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük joga; és

c) a gyermek állampolgársága szerinti jog. Ha a gyermek görög és külföldi állampolgársággal is rendelkezik, a görög jog alkalmazandó, ha pedig a gyermek több külföldi állampolgársággal is rendelkezik, azon állam joga alkalmazandó, amelyhez a gyermek a legszorosabban kötődik.

Az alkalmazandó eljárásjog a *lex fori* elve alapján a görög eljárásjog, de ennek szabályaival szemben az Alkotmány 28. cikke értelmében elsőbbséget élveznek az európai közösségi jog és egyéb nemzetközi szerződések rendelkezései. Az egyes peres feleket képviselő ügyvédek számára külön meghatalmazásra van szükség, vagy az ügyvédnek az általa képviselt féllel együtt kell megjelennie a bíróság előtt. Az iratellenőrzés során be kell mutatni a házassági anyakönyvi kivonatot, a családi állapotot igazoló iratot és a bizonyításra szolgáló egyéb iratokat. A tanúk meghallgatására és a felek álláspontjának előadására a tárgyaláson kerül sor. A házasság közös megegyezéssel történő felbontása esetén a feleknek írásban kell nyilatkozniuk arról, hogy fel kívánják bontani házasságukat; a nyilatkozatot a feleknek, meghatalmazott ügyvédeknek vagy mindannyiuknak alá kell írniük; emellett a feleknek írásbeli megállapodásban kell rendelkezniük gyermekeik elhelyezéséről és a láthatásról. A bíróság jóváhagyja a megállapodást, és kimondja a házasság felbontását. A felek által előadott tényeket a bíróság szabadon mérlegeli. A bíróság nem eskü alatt hallgatja meg a feleket, és nem hallgatja meg tanúként a felek gyermekeit, a tanúk és a szakértők ugyanakkor eskü alatt adják elő mondanivalójukat. A bontókereset tárgyalása során a bíróság kísérletet tesz a felek összebékítésére. Az alperes távollmaradása nem befolyásolja az ügy tárgyalását. Ha valamelyik fél meghal, mielőtt a határozat jogerőssé válik, az ügy megszűnik. Házasság érvénytelenítésére irányuló kereset esetében (amelyet ügyész is indíthat) az ügyész is felhívást kap álláspontja ismertetésére. Ha valamelyik fél meghal, a per félbeszakad, és azt az érintett fél örökösei folytathatják tovább. Az ügyész által indított, a házasság érvénytelenítését vagy semmissé nyilvánítását célzó per mindkét fél ellen irányul, és valamelyikük halála esetén az elhunyt fél örökösei ellen folyik tovább.

12 Igénybe vehetők-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen, bizonyos feltételek teljesülése esetén. Konkrétan az részesülhet költségmentességben, aki bizonyítani tudja, hogy nem tudja megfizetni a perköltségeket anélkül, hogy ez ne korlátozná a maga és családja eltartásához szükséges anyagi eszközöket, feltéve, hogy keresete nem látszik egyértelműen megalapozatlannak vagy már előre eredménytelennek. A kérelmet az ügyet tárgyaló, illetve annak tárgyalására kijelölt bírósághoz, elsőfokú bírói tanács esetében annak elnökéhez, peren kívüli eljárások esetén pedig a kérelmező lakóhelye szerint illetékes járásbírósághoz (*επιληνοδικείο*) kell benyújtani (a polgári eljárásról szóló törvény 194. és azt követő cikkei).

A kérelemben röviden ismertetni kell az eljárás tárgyát, a tárgyaláson előadni kívánt bizonyítékokat, valamint az előírt feltételek meglétét igazoló adatokat, és csatolni kell hozzá:

a kérelmező lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerint illetékes polgármester vagy községi előljáró (illetéktmentes) igazolását a kérelmező foglalkoztatási, anyagi és családi helyzetéről;

a kérelmező lakóhelye vagy állandó tartózkodási helye szerint illetékes adóhivatali vezető (illetéktmentes) igazolását arról, hogy a kérelmező az elmúlt három évben nyújtott be jövedelemadó-bevallást vagy egyéb közvetlen adóra vonatkozó bevallást, és igazolja, hogy a bevallást ellenőrzést követően elfogadták.

A keresetet tárgyaló bíróságnak lehetősége van az alperest költségmentesen idézni. Ügyvéd igénybevétele nem szükséges. Ha a bíróság valószínűnek ítéli a fenti ismertetett feltételek meglétét, engedélyezi a költségmentességet. E vizsgálatot minden egyes pernél külön el kell végezni. A mentesség az ügy mindegyik bírósági szintjére érvényes, és az ítélet végrehajtására is kiterjed. Aki a fenti kedvezményben részesül, ideiglenesen mentesül a perköltségek és egyéb eljárási költségek (közjegyzők és bírósági kézbesítők, tanúk és szakértők díja, ügyvédek és jogi képviselők megbízási díja) megfizetése alól, valamint a perköltség-biztosíték letétele alól. Lehetőség van részleges mentesség megítélésére is, a fenti költségek egy részére kiterjedően.

A fenti kedvezmény megadása nem érinti a perbeli ellenfélnek megítélt költségek megfizetésére vonatkozó kötelezettséget. A bíróság az ítéletben vagy később hozott határozatban kérelemre ügyvédet, közjegyzőt vagy bírósági kézbesítőt rendelhet ki a kedvezményezett mellé. E személyek kötelesek a megbízást elfogadni, a megbízásról szóló határozat pedig jogi képviselőre való felhatalmazásnak minősül.

A kedvezményezett halálával megszűnik a költségmentesség, de halaszthatatlan cselekmények később is végrehajthatók a korábban adott utasítások alapján. A kedvezmény saját hatáskörben vagy ügyészi indítványra hozott bírósági határozattal visszavonható vagy korlátozható, amennyiben bizonyítást nyer, hogy odaítélésének feltételei már kezdetben sem álltak fenn, illetve megszűntek vagy megváltoztak. A költségek megtérítését a polgári eljárásról szóló törvény 190–193. cikke szabályozza.

Amennyiben az ítélet a kedvezményben részesülő fél perbeli ellenfelét kötelezi a költségek viselésére, úgy az eljárási illeték, az ítélet végrehajtható példányának díja és egyéb díjak behajtása a köztartozások beszedésére vonatkozó jogszabály alapján történik; a bíróság emellett a kedvezményben részesülő felet, ügyvédeit és más jogi képviselőket, valamint a bírósági tisztviselőket illető költségeket megítéli e személyek javára, és a végrehajtás szabályai szerint beszedi. Ugyanígy történik a költségek behajtása akkor is, ha azok viselésére a kedvezményben részesülő felet kötelezik, és ha a költségmentesség nyújtásához megkívánt feltételek bármelyike igazoltan megszűnt. Ha a peres felek valótlan nyilatkozatok és adatok útján jutottak költségmentességhez, a költségmentesség visszavonásáról rendelkező bíró 100–200 EUR pénzbüntetésre ítéli őket, amelyet a jogászok biztosítópénztára javára kell megfizetni, és a felek ettől függetlenül kötelezhetők a költségmentesség által érintett összegek megfizetésére, továbbá büntetőeljárás is indítható ellenük.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen. A pereszes fél a helyileg illetékes fellebbezési bíróságon (*Εφετείο*) nyújthat be fellebbezést a házasság felbontását, az érvénytelen vagy megtámadható házasság érvénytelenítését, illetve a házasság semmissé nyilvánítását kimondó végleges ítélet ellen. A fellebbezési határidő az ítélet kézbesítésétől számított 30 nap, ha a pereszes fél lakóhelye vagy tartózkodási helye Görögországban található; 60 nap, ha lakóhelye vagy tartózkodási helye külföldön van vagy ismeretlen helyen tartózkodik; illetve az ítélet közzétételétől számított három év, ha az ítélet kézbesítésére nem került sor. Ha a fellebbezésre jogosult fél elhunyt, a fellebbezési határidő akkortól számítandó, amikor a végleges ítéletet általános örököseinek vagy hagyományosainak kézbesítették.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében az EU valamely tagállamában hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik. Ha valaki el akar ismertetni Görögországban egy, a házasság felbontását, különválást vagy a házasság érvénytelenítését kimondó ítéletet, kérelmet kell benyújtania azon fél szokásos tartózkodási helye szerint illetékes elsőfokú bíróság egyesbírójához, akivel szemben a végrehajtást kéri, vagy pedig a végrehajtás helye szerinti bírósághoz.

A bíróság kitézi a tárgyalás napját, majd kézbesítenie kell a kérelem másolatát a másik félnek, a tárgyalási napot kitéző és e napon tárgyalásra idéző végzéssel együtt. A bíróság nem vizsgálhatja felül az ítéletet kiadó bíróság joghatóságát. A bíróság mérlegeli, hogy az ítélet elismerése nem ellentétes-e országa közrendjével; hogy az eljárást megindító iratot a tárgyalásról adott esetben távol maradó másik félnek megfelelő időben kézbesítették-e olyan módon, hogy védelméről gondoskodhasson, illetve hogy a másik fél egyértelműen elfogadta-e az ítéletet; hogy ez az ítélet nem összeegyeztethetetlen-e egy olyan ítélettel, amelyet ugyanazon felek közötti eljárásban korábbi időpontban hoztak abban a tagállamban, amelyben az elismerést kérik, illetve más tagállamban vagy harmadik államban, feltéve, hogy az ítélet megfelel az elismerés feltételeinek abban a tagállamban, amelyben az elismerést kérik. Ha a bíróság minderről meggyőződött, elismeri az ítéletet.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A másik EU-tagállam bíróságának ítéletét Görögországban elismerő határozat ellen benyújtott jogorvoslat ügyében az a fellebbviteli bíróság rendelkezik illetékességgel, amely a határozatot kiadó, alsóbb szintű bíróság ítéletei elleni fellebbezéseket tárgyalja. A fellebbezés benyújtásának határideje az ítélet kézbesítésétől számított egy hónap; ha azonban az a fél, akivel szemben az elismerést kérik, más tagállamban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, mint amelyben a végrehajthatóvá nyilvánításra sor került, a jogorvoslati határidő a kézbesítés időpontjától számított két hónap. A határidő a távolságra tekintettel nem hosszabbítható meg. Ha az a fél, akivel szemben a végrehajtást kérik, nem jelenik meg, a bíróság köteles az eljárást mindaddig felfüggeszteni, amíg meg nem bizonyosodik arról, hogy az illető idézése szabályszerű volt és megfelelő időben történt, illetve hogy ennek érdekében minden lépést megtettek. A fellebbviteli bíróság határozata ellen jogkérdésben nyújtható be fellebbezés a Legfelsőbb Bírósághoz (*Άρειος Πάγος*).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A házasság felbontására nézve anyagi jogi szempontból sorrendben az alábbi jogok az irányadók:

a házasságuk idején fennálló utolsó közös állampolgárságuk szerinti jog, ha az egyik fél ezt az állampolgárságot továbbra is fenntartja;

a házasságuk idején fenntartott utolsó közös szokásos tartózkodási helyük szerinti jog; vagy

az a jog, amelyhez a házastársak a legszorosabban kötődnek.

Az alkalmazandó eljárásjog a *lex fori* elve alapján a görög eljárásjog, de ennek szabályaival szemben a görög alkotmány 28. cikke értelmében elsőbbséget élveznek az európai közösségi jog rendelkezései.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 16/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [es](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#)

Házasság felbontása és különválás - Spanyolország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A 15/2005. sz. törvénnyel bevezetett reform óta a házasság felbontása esetén Spanyolországban nem előírás a felbontást megelőző különélés, sem a törvényben meghatározott ok, mivel az igazságügyi hatóság közvetlenül elrendelheti a házasság felbontását (a házasság felbontását jogerős bírósági ítéletnek kell kimondania).

A házasság felbontása iránti eljárást valamelyik vagy mindkét házastárs keresete, illetve az egyik házastársnak a másik házastárs beleegyezésével benyújtott keresete alapján lehet megindítani. A házasságot felbontó ítélet meghozatalához elegendő, ha a következő követelmények és feltételek teljesülnek:

Három hónap eltelt a házasság megkötése óta, ha annak felbontását mindkét házastárs, vagy az egyik házastárs a másik házastárs beleegyezésével kéri. Három hónap eltelt a házasság megkötése óta, ha annak felbontását csak az egyik házastárs kéri.

A házasság felbontása e várakozási idő nélkül is kérelmezhető, ha a keresetet benyújtó házastársnak vagy az egyik házastárs gyermekeinek vagy a közös gyermekeknek az élete, testi épsége, szabadsága, erkölcsi épsége vagy szexuális szabadsága és épsége bizonyíthatóan veszélyben van.

A fentiekből kiténik, hogy a felbontás egyik házastárs által történő kérelmezéséhez és annak kimondásához elegendő, ha e házastárs nem kívánja fenntartani a házasságot, anélkül, hogy az alperes anyagi okokból ellenkérelemmel élhetne, ha a fent említett időszak eltelt; az utolsóként említett esetben pedig még ezen időszak elteltét sem kell megvárni.

A házasság felbontásának alternatívájaként a házastársak választhatják a különválást is, amely a fenti feltételekhez kötött, de a házassági kötelék fennmarad. A különválás azt jelenti, hogy a házaspár a továbbiakban nem él együtt, de nem bontja fel a házasságot (amire csak a házasságot felbontó ítélet alapján kerülhet sor).

A fent említettek szerint a házasság felbontása iránti eljárás (és a különválásra irányuló eljárás is) a következők alapján indul:

az egyik házastárs keresete,

mindkét házastárs keresete, vagy az egyik házastársnak a másik házastárs beleegyezésével benyújtott keresete.

Az első esetben a keresetet egy olyan indítvány kíséri, amely tartalmazza a házasság felbontásának vagy a különválásnak a hatásait szabályozó intézkedéseket, amelyeket az eljárásban megvitatnak, és ha a felek ezekről nem tudnak egyezsége jutni, az igazságügyi hatóság határoz.

A második esetben a felek egyezsége (*convenio regulador*) nyújthatnak be, amely meghatározza azokat a kérdéseket, amelyekben megállapodtak a családi otthonnal, a gyermekek gondozásával és tartásával, a közös tulajdon megosztásával és a házastársak közötti bármilyen tartásdíjjal összefüggésben elfogadandó intézkedésekre tekintettel. Az eljárás a bíróság előtt folyik, és a bíró dönt az eltartott kiskorúakat érintő ügyekben. Amennyiben az ügy nem érint eltartott kiskorút, a keresetről: vagy bíróság előtt – bár a döntést a bírósági titkár (*Ltrado de la Administración de Justicia*) hozza – vagy közjegyző közreműködésével – közokirat kiállításával – döntenek.

A különválással és a házasság felbontásával kapcsolatos szabályok teljes mértékben és ugyanúgy vonatkoznak az azonos neműek és a különneműek közötti házasságokra, mivel a 13/2005. sz. törvény kimondja, hogy a férfiak és nők ugyanolyan feltételek mellett és joghatásokkal jogosultak házasságot kötni, ha a két fél azonos nemű, mint ha különnemű.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A 15/2005. sz. törvénnyel bevezetett reform óta a házasság felbontásához Spanyolországban nem kell semmilyen jogalap, mivel a házassági köteléket úgy tekintik, hogy az a házastársak szabad akaratának megnyilvánulása.

Az egyetlen követelmény, hogy (bizonyos eseteket kivéve) a házasságkötést követően meghatározott időnek el kell telnie a házasság felbontása iránti eljárás megindításáig. Ez az időtartam a következőképpen alakul:

Három hónapnak kell elteltelnie a házasság megkötésétől, ha annak felbontását mindkét házastárs kéri, vagy ha az egyik házastárs a másik házastárs beleegyezésével kéri.

Három hónapnak kell elteltelnie a házasság megkötésétől, ha annak felbontását csak az egyik házastárs kéri.

A házasság felbontása e várakozási idő nélkül is kérelmezhető, ha a keresetet benyújtó házastársnak vagy az egyik házastárs gyermekeinek vagy a közös gyermekeknek az élete, testi épsége, szabadsága, erkölcsi épsége vagy szexuális szabadsága és épsége bizonyíthatóan veszélyben van.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasság felbontásának első hatása a házassági kötelék megszüntetése (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság felbontásának első hatása a házassági kötelék megszüntetése. Ezzel megszűnik az e kötelékből eredő együttélési és kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség, és mindkét fél szabadon köthet új házasságot.

A spanyol jog – más országok jogával ellentétben – nem írja elő, hogy a feleség a házasságkötés eredményeként felvegye a férje vezetéknevét.

3.2 a házasság felbontásának hatása a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása a házassági vagyonjogi rendszer felbomlásával és az esetleg közösen szerzett vagyon felszámolásával is együtt jár, ami a közös vagyon felosztását eredményezi, azaz egy olyan folyamatot, amelyet a házasságra irányadó tulajdonjogi rendelkezések határoznak meg.

3.3 a házasság felbontásának hatása a kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontó határozat nem érinti a szülők és a házasságból született gyermekek kapcsolatát, kivéve a szülői felügyeleti jogot, amelyről a házasság felbontó bíróságnak kell döntenie, akár úgy, hogy az egyik házastársnak megítéli a szülői felügyeleti jogot, a másik számára pedig láthatási jogot biztosít, akár úgy, hogy a házastársaknak közös felügyeleti jogot biztosít.

A közös felügyelet létrejöhet a szülők megállapodása alapján (amely megszülethet az egyezsége irányuló eredeti indítványban vagy az eljárás során) a bíróság jóváhagyásával. Ha nem jön létre megállapodás, a bíróság valamelyik fél kérelmére elrendelheti a közös felügyeletet az ügyészség (*Ministerio Fiscal*) jelentése alapján, figyelembe véve a gyermek mindenképp felett álló érdekének megfelelő védelmét. Egyes autonóm spanyol régiókban a közös felügyeletet részesítik előnyben, vagyis a közös felügyelet az általános szabály, kivéve azokat az eseteket, amikor a körülmények más megállapodást tesznek szükségessé (ez a szabály Aragóniában, Baszkföldön és bizonyos mértékig Katalóniában is). Ehhez hasonlóan – a gyermek mindenképp felett álló érdekének megfelelő védelmét továbbra is szem előtt tartva – az egyik szülő felügyeleti jogát megállapító és vegyes vagy hibrid megállapodások (különböző szülői felügyelete alatt álló gyermekek vagy egyes gyermekek az egyik szülő felügyelete, míg mások közös felügyelet alatt) is létrejöhetnek.

Az alapelv az, hogy a házasság felbontása nem mentesíti a szülőket gyermekeikkel szemben fennálló kötelezettségeik alól, tehát mindketten kötelesek hozzájárulni a gyermekek eltartásához, miközben közösen rendelkeznek az érintett gyermekek feletti szülői felelősséggel.

Ez rendszerint azt jelenti, hogy a szülői felügyeleti joggal nem rendelkező házastárs a gyermekek pénzügyi függetlenségének eléréséig köteles tartásdíjat fizetni a felügyeleti joggal rendelkező házastárs részére, vagy addig az időpontig, amíg a gyermekek – bár lehetőségük volna rá – saját hibájukból nem válnak függetlenné. Amennyiben a felügyeleti jogot közösen gyakorolják, a szülők általában maguk fizetik a gyermekeknek a náluk töltött időszak alatt felmerülő általános költségeit (ruházat, étkezés vagy lakhatás), míg a fennmaradó költségek fedezésére közös számlát nyitnak, amelyre minden szülő havi rendszerességgel befizet egy meghatározott összeget. Mindazonáltal, amennyiben a szülők pénzügyi helyzete lényegesen eltér, nincs akadálya annak, hogy az egyik szülő a másiknak a gyermekeknek a nála töltött idő alatt felmerülő költségeire tekintettel pénzügyi támogatást nyújtson.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontása következtében az együttélési és kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség megszűnik; ennek megfelelően egyik házastárs sem köteles a másikat támogatni. Ha azonban a házasság felbontása az egyik házastárs számára a másikhoz képest pénzügyi egyenlőtlenséget eredményez, vagyis a szóban forgó házastárs előnytelenebb helyzetbe kerül, mint a házasság megromlása előtt volt, a hátrányosan érintett házastárs – az egyenlőtlenség kiigazítása érdekében – tartásdíjra jogosult a másik házastárstól.

E kérdéskörre egyes térségekben külön rendelkezések vonatkoznak.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás azt jelenti, hogy a házastársak többé nem élnek együtt, más szóval a különválás megszünteti az együttélési kötelezettséget, de a házassági kötelék fennmarad; ez azonban nem érinti azon tartásdíj megállapítását, amelyre az egyensúly helyreállítása érdekében szükség lehet. Emellett egyik házastárs sem használhatja a továbbiakban a másik vagyonát a házassággal kapcsolatos kiadások fedezésére. Ehhez hasonlóan a különválás (és annak tényleges megtörténte) behatárolja az apaság vélelmét is, amely szerint azok a gyermekek tekintendők a férj gyermekeinek, akik a különválástól számított 300 napon belül születtek.

5 Melyek a különválás feltételei?

A házasság felbontásához hasonlóan a 15/2005. sz. törvénnyel bevezetett reform óta Spanyolországban a különváláshoz sem kell semmilyen jogalap, mivel a házassági köteléket úgy tekintik, hogy az a házastársak szabad akaratának megnyilvánulása.

Az egyetlen követelmény, hogy (bizonyos eseteket kivéve) a házasságkötést követően meghatározott időnek el kell telnie a különválásra irányuló eljárás megindításáig. Ez az időtartam a következőképpen alakul:

Három hónapnak kell eltelnie a házasság megkötésétől, ha a különválást mindkét házastárs kéri, vagy az egyik házastárs a másik házastárs beleegyezésével kéri.

Három hónapnak kell eltelnie a házasság megkötésétől, ha a különválást csak az egyik házastárs kéri.

A különválást e várakozási idő nélkül is lehet kérelmezni, ha a keresetet benyújtó házastársnak vagy az egyik házastárs gyermekeinek vagy a közös gyermekeknek az élete, testi épsége, szabadsága, erkölcsi épsége vagy szexuális szabadsága és épsége bizonyíthatóan veszélyben van.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás jogkövetkezményei megegyeznek a házasság felbontásának jogkövetkezményeivel, azzal a kivétellel, hogy a különválás nem eredményezi a házassági kötelék megszűnését. A házastársak békülése és a házasság teljes helyreállítása tehát anélkül is bekövetkezhet, hogy a felek újraházasodnának; ahhoz, hogy a békülés joghatást váltson ki, azt be kell jelenteni a bíróságon. Mindazonáltal, ha a házastársak között a házasságkötéssel házastársi vagyonközösség jött létre (például *sociedad de gananciales*, amely szerint az egyik házastárs bevételeinek fele a másik házastárs tulajdonának minősül), a különválás következtében a házastársi vagyonközösség megszűnik, és vagyonmegosztó rendszer lép annak helyébe.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése során (amely mind az azonos neműek, mind a külön neműek között kötött házasságra alkalmazandó) a bíróság kimondja, hogy a házasságkötésre olyan hibákkal került sor, amelyek miatt a házasság eleve érvénytelen; a bíróság tulajdonképpen megállapítja, hogy a házasság soha nem állt fenn, ezért nem váltott ki joghatást. Ennek megfelelően családi állapotát tekintve mindkét házastárs ismét egyedülállóvá válik.

A házasság érvénytelenítésével együtt jár a házastársi vagyonközösség, valamint az együttélési és kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség megszűnése.

A különválásnak és a házasság felbontásának esetével ellentétben az a tény, hogy a házasság soha nem jött létre, azt jelenti, hogy nem kell semmilyen kompenzációs juttatást fizetni, mivel annak előfeltétele a korábbi érvényes házasság; ezt a szigorú feltételt enyhíti az a lehetőség, miszerint a jóhiszeműen eljáró házastárs számára kártérítés ítéltető meg, ha a másik házastárs a házasságkötés során rosszhiszeműen járt el.

A házasságot érvénytelenítő bírósági ítélet meghozatalát megelőzően keletkezett joghatások továbbra is alkalmazandók a gyermekekre. Ezek a joghatások tehát a különválásnak és a házasság felbontásának az esetéhez hasonlóan alakulnak.

A polgári bíróságok házasságot érvénytelenítő ítéletei mellett Spanyolországban elismerik az egyházi bíróságok kánonjogi házasságot érvénytelenítő határozatainak, vagy rövid, el nem hált házasságok esetén a pápai döntések polgári joghatásait, amelyek érvényesüléséhez (a végrehajthatóvá nyilvánítási eljáráshoz hasonló) hitelesítő eljárásra van szükség, amelyet az elsőfokú bíróságok (*Juzgados de Primera Instancia*) (illetve, amennyiben ilyen létezik, a családjogi szakosodott bíróságok) folytatnak le. Az ilyen elismerés alapját a spanyol állam és a Szentszék között 1979. január 3-án kötött, jogi ügyekről szóló megállapodás képezi.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelenítésének feltételei a következők:

1. Valamelyik házastárs nem adta beleegyezését a megkötendő házasságba.
2. A házasságot valamely házassági akadály ellenére kötötték meg, nevezetesen:
 1. a házasságot kötő felek egyike a házasságkötéskor nem nagykorúvá nyilvánított kiskorú volt, kivéve, ha a szóban forgó személy a 14. életévét már betöltötte, és beszerezte a bírósági engedélyt a házasságkötéshez (életkori akadály);
 2. az egyik félnek a házasságkötés időpontjában másik házassága is fennállt (bigámia);
 3. az egyik fél a másik felmenője vagy leszármazottja, illetve örökbefogadott gyermeke (rokonság);
 4. az egyik fél a másik rokona (harmadfokig bezárólag – nagynéni/nagybácsi és unokaöcs/unokahúg), kivéve, ha bírósági engedélyt szereztek be a házasságkötéshez (rokonság).
3. Az egyik házastársat tettesként vagy bűnsegédként elítélték a korábbi házastársának megöléséért, kivéve, ha az Igazságügyi Minisztériumtól kegyelmet kapott.
4. A házasságkötés nem bíró, polgármester vagy más tisztviselő jelenlétében, illetve tanúk nélkül történt. A házasság érvényességét nem érinti azonban a házasságot anyakönyvező személy hatáskörének vagy törvényes kinevezésének hiánya, feltéve, hogy legalább az egyik házastárs jóhiszeműen járt el, és a tisztviselő nyilvánosan gyakorolta feladatkörét.
5. Az egyik házastárs fél a házasságkötéskor tévedésben volt a másik fél személyazonosságát vagy olyan személyes tulajdonságát illetően, amely a házasságkötésbe történő beleegyezése szempontjából döntő fontosságú lehetett.
6. Az egyik fél kényszer vagy súlyos fenyegetés hatására kötötte meg a házasságot.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelenítésével megállapítják, hogy az a megkötésétől fogva érvénytelen. Ennek eredményeként családi állapotát tekintve mindkét házastárs ismét egyedülállóvá válik.

Az érvénytelenített házasságban a házasságkötés napjától az érvénytelenítő határozat meghozatalának napjáig keletkezett joghatások azonban érvényesek maradnak, ha azok a gyermekeket vagy a jóhiszeműen eljáró házastársat vagy házastársakat érintik.

A házastársak vagyonának felosztása során a korábban rosszhiszeműen eljáró házastárs nem részesedik a korábban jóhiszeműen eljáró házastársat illető haszonból.

Másrészről, ha a házastársak együtt éltek, a korábban jóhiszeműen eljáró házastárs az érvénytelenítő határozat által előidézett pénzügyi egyenlőtlenség kiigazítása érdekében kártérítést kérhet.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Spanyolországban a családjogi közvetítési eljárást állami szinten a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítésről szóló, 2012. július 6-i 5/2012. sz. törvényben szabályozzák, amely a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló, 2008. május 21-i 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ülteti át a spanyol jogba. A közvetítést szabályozó általános elvek: önkéntes jelleg, szabad választás, pártatlanság, semlegesség és bizalmas kezelés. Ezen elvek mellett léteznek a közvetítésben részt vevő felek magatartására irányadó szabályok vagy iránymutatások, mint például a jóhiszeműség, a kölcsönös tisztelet, az együttműködési kötelezettség és a közvetítő támogatása.

A fent említett 5/2012. sz. törvény alkalmazandó a „határokon átnyúló jogvitákban alkalmazott közvetítésre” is, azaz arra az esetre, amikor legalább a felek egyike bármely más érintett fél lakóhelyétől eltérő államban rendelkezik lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel, és megállapodnak a közvetítés igénybevételeiben, vagy a közvetítést a hatályos jogszabályok írják elő. Ez a megállapodás létrejöttének helyétől függetlenül vonatkozik a közvetítéssel megelőzött vagy rendezett olyan jogvitákra is, amelyekben valamelyik fél lakóhelyének megváltozását követően egy másik állam területén kívánják a megállapodást végrehajtani vagy annak egyes jogkövetkezményeit érvényesíteni. Az Európai Unió eltérő tagállamaiban lakóhellyel rendelkező felek közötti, határokon átnyúló vita esetében a lakóhelyet a 44/2001/EK rendelet (Brüsszel I. rendelet) 59. és 60. cikke alapján kell meghatározni.

A családjogi közvetítési eljárást a spanyol jog a családi jogviták szigorúan bírósági úton való rendezésének alternatívájaként alkotta meg.

Sok autonóm közösség független parlamentje fogadott el törvényt a családjogi közvetítési eljárásról, általában (a kivételt lásd alább) az állami szociális jóléti szervek által hozott intézkedésként: Andalúzia – az andalúziai családjogi közvetítési eljárásról szóló, 2009. február 27-i 1/2009. sz. törvény; Aragónia – az

aragóniai családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2011. március 24i 9/2011. sz. törvény; Asztúria – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2007. március 23i 3 /2007. sz. törvény; Kanári-szigetek – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2003. április 8i 15/2003. sz. törvény; Kantábria – Kantábria Autonóm Közösség családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2011. március 28i 1/2011. sz. törvény; Kasztília-La Mancha – a családjogi közvetítői szociális szakszolgálatról szóló, 2005. május 24i 4/2005. sz. törvény; Kasztília és León – Kasztília és León családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2006. április 6i 1/2006. sz. törvény; Katalónia (ebben az autonóm közösségben különösen jelentős, mivel e közösség tovább alakította jogalkotási hatáskörét e területen, és a katalán polgári törvénykönyv 233. cikkének (6) bekezdésében előírta, hogy az igazságügyi hatóság tájékoztató jellegű közvetítési eljárás elé utalhatja a feleket, ha úgy ítéli meg, hogy az eset körülményeire tekintettel még elérhető megállapodás); Valencia – Valencia családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2001. november 26i 7 /2001. sz. törvény; Galícia – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2001. május 31i 4/2001. sz. törvény; Baleár-szigetek – a Baleárszigetek családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2010. december 9i 14/2010. sz. törvény; Madrid – Madrid családjogi közvetítői eljárásáról szóló, 2007. február 21i 1/2007. sz. törvény; és Baszkföld – a családjogi közvetítői eljárásról szóló, 2008. február 8i 1/2008. sz. törvény.

Állami szinten a polgári törvénykönyvet és a polgári eljárásjogi törvényt a különválás és a házasság felbontása tekintetében módosító, 2005. július 8i 15 /2005. sz. törvény a különválásra, a házasság (közös megegyezésen kívüli) felbontására és a házasság érvénytelenítésére irányuló eljárást szabályozó 770. cikkében a 7. szabály formájában új rendelkezést vezetett be, amely szerint a felek – a polgári eljárásokkal kapcsolatos, a polgári eljárásjogi törvény 19. cikkének (4) bekezdésében említett általános rendelkezésekre is figyelemmel – közös megegyezéssel kérhetik az eljárás felfüggesztését annak érdekében, hogy közvetítőt vegyenek igénybe.

A határokon átnyúló, házassággal kapcsolatos eljárásokban a 2201/2003/EK rendelet (Brüsszel IIa. rendelet) 55. cikkét kell alkalmazni, amelynek értelmében a központi hatóságok egy másik tagállam központi hatóságának vagy a szülői felelősség jogosultjának kérelmére egyedi ügyekben együttműködnek a rendelet céljainak elérése érdekében. E célból megteszik a megfelelő lépéseket többek között annak érdekében, hogy közvetítés vagy egyéb eszközök útján elősegítsék a szülői felelősség jogosultjai közötti megállapodás létrejöttét.

Közvetítésre a gyermekek jogellenes külföldre vitele esetén is lehetőség van, de ebben az esetben a közvetítési folyamatnak a lehető leggyorsabbnak kell lennie, és az eljárási cselekményeket a lehető legkevesebb ülésre kell sűríteni. A közvetítési folyamat felfüggesztése semmilyen körülmények között nem haladhatja meg a törvény által a gyermek jogellenes külföldre vitele esetének megoldására előírt időszakot. Ha a közvetítés megállapodáshoz vezet (amely más kérdésekre is kiterjedhet), azt a bíróságnak jóvá kell hagynia, figyelembe véve a hatályos jogszabályokat és a gyermek mindenek felett álló érdekét. Mindazonáltal a gyermek jogellenes külföldre vitelével kapcsolatos ügyekben eljáró bíróságok eltérnek a családjogi ügyekben eljáró bíróságoktól; az előbbi kérdések a tartomány székhelyén működő bíróságok hatáskörébe tartoznak, míg az utóbbiak tekintetében bármely körzeti bíróság gyakorolhatja a hatáskört. Következésképpen ha a megállapodás különböző típusú kérdésekre terjed ki, akkor előfordulhat, hogy eltérő bíróságoknak kell azt jóváhagyniuk (azaz a gyermek jogellenes külföldre vitelével kapcsolatos ügyekben a megye székhelyén működő bíróságoknak, míg a többi kérdés vonatkozásban az illetékes családjogi bíróságoknak).

Az olyan családjogi polgári eljárásokban, amelyek tekintetében a nőekkel szembeni erőszakkal foglalkozó bíróságok (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*) rendelkeznek hatáskörrel, nem kerülhet sor közvetítésre.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

a) Hova kell benyújtani a keresetet?

Amennyiben az ügy elbírálására a spanyol bíróságok joghatóságát állapították meg (a házasság érvénytelenítéséről, a különválásról, a házasság felbontásáról és a szülői felügyeletről szóló 2101/2003 rendelet; a tartásról szóló 4/2009 rendelet; és 2019. január 29től a házassági vagyoni jogi rendszerekről szóló (EU) 2016/1103 rendelet, valamint – azon kérdéseket érintően, amelyeket a rendeletek nem szabályoznak, vagy ahol a rendeletek a nemzeti jogra hivatkoznak – az igazságszolgáltatásról szóló törvény ([*Ley Orgánica del Poder Judicial* – LOPJ] 22c. cikke alapján), Spanyolország területén belül a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére irányuló keresetet (kivéve a közjegyző által lefolytatott, különválásra és a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló eljárásokat, ha nincs kiskorú gyermek) az elsőfokú bírósághoz kell benyújtani. Egyes igazságszolgáltatási körzetekben léteznek családjogi szakosodott elsőfokú bíróságok. Konkrétan a következők:

a házastársak közös lakóhelye szerinti elsőfokú bíróság,

ha a házastársak különböző igazságszolgáltatási körzetben élnek, a felperes választhat az alábbiak közül:

a házastársak utolsó közös lakóhelye,

vagy az alperes lakóhelye szerint illetékes bíróság,

vagy ha az alperes nem rendelkezik állandó lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel, a kereset – a felperes választása szerint – az alperes tartózkodási helye vagy utolsó tartózkodási helye szerinti bíróságon is benyújtható.

ha egyik fenti kritérium sem teljesül, a keresetet a felperes lakóhelye szerint illetékes elsőfokú bírósághoz (*Juez de Primera Instancia*) kell benyújtani,

ha a házasság felbontása vagy a különválás iránti keresetet a két házastárs közösen nyújtja be, a házastársak

az utolsó közös lakóhelyük,

vagy az egyikük lakóhelye szerint illetékes bírósághoz nyújthatják be a keresetet,

Az előzetes ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a kérelmező lakóhelye szerint illetékes elsőfokú bírósághoz nyújthatja el.

A spanyol igazságszolgáltatási szervek tekintetében lásd <https://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/administracion-justicia/organizacion-justicia/cartografia-judicial/cartografia-partidos>

A közjegyző által elbírált esetekben (a bíróság előtti eljárás alternatívájaként, amennyiben a feleknek nincsenek eltartott kiskorú gyermekeik – jöllehet ilyen esetben a határozatot a bírósági titkár és nem a bíró hozza) a közokiratot a házastársak utolsó közös lakóhelye, vagy bármelyik kérelmező lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerint illetékes közjegyző készíti el.

b) Alaki követelmények és okiratok

Amennyiben a felek a bíróság előtti eljárást választották, a házasság érvénytelenítése, a különválás vagy a házasság felbontása iránti keresetet írásban, a felperes ügyvédje (*letrado*), valamint az öt képviselő ügyész (*procurador*) aláírásával ellátva kell benyújtani. Ha a házastársak közösen kérik a különválást vagy a házasság felbontását, az említett szakemberek szolgáltatásait együttesen is igénybe vehetik.

A különválás és a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti keresethez csatolni kell:

a házassági anyakönyvi kivonatot és a gyermekek születési anyakönyvi kivonatát; nem elegendő az úgynevezett családi könyv (*Libro de Familia*) bemutatása,

azokat az okiratokat, amelyekre a kérelmező házastárs vagy házastársak a kérelmüket alapozzák,

azokat az okiratokat, amelyek lehetővé teszik a házastársak és – adott esetben – a gyermekek pénzügyi helyzetének értékelését, mint például az adóbevallás, fizetési kivonatok, banki igazolások, tulajdoni lapok vagy földhivatali okmányok, amennyiben a felek vagyoni jellegű ügyekben is kérelmet nyújtanak be,

az egyezség tervezetét, ha a különválást vagy a házasság felbontását közös kérelemben kérik.

Amennyiben a felek a közjegyző előtti eljárást választották (különválás, a házasság közös megegyezéssel történő felbontása, ha nincs eltartott kiskorú gyermek), a fenti dokumentumok a közokirat elkészítésének érdekében szükségesek, és bár a közjegyző jelen van, a házastársak a közokirat készítése során ügyvédi képvisellel kötelesek eljárni.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Spanyolország elismeri a spanyol állampolgárok, az Európai Unió más tagállamainak állampolgárai és a Spanyolországban tartózkodó külföldiek költségmentességhez való jogát, ha az érintettek bizonyítani tudják, hogy nem rendelkeznek elegendő anyagi fedezettel a keresetindításhoz.

Természetes személyek akkor jogosultak költségmentességre, ha nem rendelkeznek elegendő vagyonnal, és a valamennyi jogcím tekintetében és családi egységenként évente számított forrásai és bruttó jövedelmük nem haladja meg a következő határértékeket:

- a) a családi egységbe nem tartozó személyek esetében a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos többcélú állami jövedelmi index (IPREM) kétszerese;
- b) a négy főnél kisebb, bármilyen típusú családi egységbe tartozó személyek esetében a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos IPREM két és félszerese;
- c) a négyfős vagy annál nagyobb családi egységek esetében ezen index háromszorosa.

Az IPREM kiszámítása

A kérelmet az alapügyben eljáró bíróság helye szerinti ügyvédi kamarához (*Colegio de Abogados*) vagy a kérelmező lakóhelye szerint illetékes bírósághoz kell benyújtani; utóbbi esetben a bíróság átteszi a kérelmet az illetékes ügyvédi kamarához.

A határokon átnyúló ügyekben benyújtott kérelmek befogadására az ügyvédi kamarákat jelölték ki. Ilyen jogvitákban a kérelmet elbíráló hatóság a kérelmező szokásos tartózkodási helye vagy lakóhelye szerinti ügyvédi kamara.

Azon európai polgár, akinek állama a költségmentesség iránti kérelmek továbbításáról szóló európai megállapodás részese, az országa által a megállapodás végrehajtására kijelölt központi hatósághoz fordulhat.

A kérelmet az eljárás megindítása előtt, vagy ha a költségmentességet kérelmező fél az alperes, akkor a kereset megtámadása előtt kell benyújtani.

Ugyanakkor mind a felperes, mind az alperes később is kérelmezheti a költségmentességet, ha bizonyította, hogy anyagi körülményei megváltoztak.

Ha a házastársak nem rendelkeznek elegendő közös vagyonnal, és az egyik házastárs a másik anyagi helyzete miatt nem tud költségmentességet igénybe venni, az utóbbi házastárs a „*litis expensas*” (a házasság felbontása iránti eljárásra vonatkozó különös rendelkezések szerinti perköltségek) néven ismert eljárásban kötelezhető a peres eljárás költségeinek teljes egészében vagy részben történő viselésére.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A különválás, a házasság felbontása és érvénytelenítése iránti eljárásban a spanyol bíróságok által hozott határozatokkal szemben fellebbezésnek van helye. A fellebbezést húsz napon belül kell benyújtani ahhoz az elsőfokú bírósághoz, amelyik a vitatott határozatot hozta, és amelyik a fellebbezést hivatalos formába foglalja; az ügy a megfelelő tartományi bíróság (*Audiencia Provincial*) hatáskörébe tartozik. Bizonyos esetekben a fellebbezés tárgyában hozott határozat megsemmisítése kérhető, illetve adott esetben rendkívüli jogorvoslattal lehet élni eljárási szabályok megsértése miatt a Legfelsőbb Bíróság (*Tribunal Supremo*) polgári tanácsánál.

Spanyolországban a házasság érvénytelenítésére, a különválásra és a házasság felbontására irányuló eljárás során hozott határozatok előzetesen nem végrehajthatók, ha a határozatot megfellebbezték (a per elsődleges tárgyával összefüggő kötelezettségeket és tulajdonviszonyokat szabályozó határozatok kivételével); jöllehet a fellebbezés nem függeszti fel a határozatban hozott azon intézkedések hatályát, amelyek a fellebbezés benyújtása ellenére is közvetlenül végrehajthatók. Emellett ha a fellebbezés csak a határozatban említett intézkedésekre vonatkozik, a házasság érvénytelenítése, a különválás és a házasság felbontása tárgyában hozott ítélet akkor is jogerőssé válik, ha fellebbezést nyújtottak be.

A házastársak által a különválás és a házasság felbontása iránt közösen indított eljárásokban nincs helye fellebbezésnek a különválást vagy a házasság felbontását kimondó olyan határozat vagy ítélet ellen, amely teljes egészében jóváhagyja a jóváhagyás céljából a bíróság elé terjesztett egyezségeket, kivéve az ügyészi hivatal által adott esetben benyújtott fellebbezést, aki kiskorú vagy cselekvőképtelen gyermek érdekében nyújthat be fellebbezést. A közös kereset alapján induló ilyen eljárásokban a házasság felbontása vagy a különválás iránti keresetet, illetve a házastársak által javasolt néhány vagy valamennyi intézkedést elutasító bírósági határozat ellen van helye fellebbezésnek. Ilyen esetben az intézkedésekről szóló határozat elleni fellebbezés nem függeszti fel az intézkedések hatályát, továbbá nincs hatással a különválást vagy a házasság felbontását kimondó határozat kötelező jellegére.

Ami a különválás, a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti eljárást megelőzően vagy az eljárás során a bíróság által hozott ideiglenes és előzetes intézkedéseket illeti, az ezen intézkedéseket elfogadó határozatokkal szemben még akkor sincs helye fellebbezésnek, ha a meghozott határozat nem minősül jogerős ítéletnek, és az eljárásnak ebben a szakaszában még nem bír kötelező erővel. Az ideiglenes intézkedések tárgyában hozott határozatokkal szemben nincs helye önálló fellebbezésnek, azok a különválás, a házasság érvénytelenítése vagy felbontása iránti eljárást jogerősen lezáró ítéleteken keresztül támadhatók meg.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Az alkalmazandó jogszabály a házassági jogi ügyekben és a szülői felelősséggel kapcsolatos ügyekben a joghatóságról és az ítéletek elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (Brüsszel IIa. Rendelet), amely Dániát kivéve valamennyi tagállamban (és az Egyesült Királyságban is 2020. december 31-ig; azt követően pedig a tárgyalások során elért megállapodás függvényében) hatályos. A Dániában e tekintetben alkalmazandó jogszabály a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról szóló, 1996. október 19-i hágai egyezmény.

Ha az egyetlen cél az adott tagállam (és 2020. december 31-ig az Egyesült Királyság) anyakönyvében szereplő adatoknak a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában egy másik tagállamban (és 2020. december 31-ig az Egyesült Királyságban) lefolytatott eljárás során hozott bírósági határozatok alapján történő frissítése, és ha az utóbbi határozatokkal szemben már nincs helye fellebbezésnek az említett tagállam jogszabályai szerint, elegendő, ha kérelmet nyújtanak be az adott ország anyakönyvi hivatalához, amelyhez csatolják:

a határozat másolatát, amelynek meg kell felelnie azoknak a követelményeknek, amelyek a határozat hitelességnek a kibocsátó ország joga szerinti megállapításához szükségesek,

a határozathozatal helye szerinti tagállam (és 2020. december 31-ig az Egyesült Királyság) nemzeti bírósága vagy illetékes hatósága által kibocsátott hivatalos szabványosított minta szerinti igazolást,

olyan okiratot, amely igazolja, hogy az iratokat szabályosan kézbesítették az alperes részére, illetve hogy az alperes elfogadta a határozatot, amennyiben a határozatot a távollétében hozták.

Ha a házasság felbontása, érvénytelenítése vagy a különválás tárgyában – Dánia kivételével – egy másik tagállamban (és 2020. december 31-ig az Egyesült Királyságban) hozott határozatot kívánnak elismertetni Spanyolországban, az elismerés iránti kérelmet azon személy lakóhelye szerinti elsőfokú bírósághoz kell benyújtani, akivel szemben az elismerés vagy annak megtagadása iránti kérelmet benyújtják; ehhez nem szükséges, hogy a határozat a kibocsátás szerinti tagállamban kötelező erejű legyen. Ha az alperes nem Spanyolországban él, a kérelmet spanyolországi tartózkodási helyén vagy utolsó spanyolországi lakóhelyén, illetve – az említettek hiányában – a kérelmező lakóhelyén kell benyújtani.

A kérelmet írásban ügyvéd és ügyész igénybevételével kell benyújtani, és az előző esetben említett okiratokat is csatolni kell a kérelemhez.

A Dániában hozott határozatok Spanyolországban történő elismertetésére a spanyol jogot kell alkalmazni. Az eljárás azzal indul, hogy a kérelmet közvetlenül benyújtják az azon személy lakóhelye szerinti elsőfokú bírósághoz, akivel szemben az elismerést kérik.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A határozat elismerésének megtagadására irányuló kérelemmel kapcsolatos eljárás megegyezik az elismertetés iránti kérelem esetében követendő eljárással. Amennyiben a határozatot a 2201/2003/EK tanácsi rendelettel összhangban ismernék el, kifogás kizárólag az elismerésről szóló határozatról való értesítést követően nyújtható be, és a jogszabályban meghatározott határidőn belül fellebbezést kell előterjeszteni a megfelelő tartományi bíróságon.

Ha az ügy Dániában hozott határozatot érint, a kifogást addig kell megtenni, amíg a határozat a spanyol elsőfokú bíróság előtt van, és a bíróság a másik fél elismerés iránti kérelmét tárgyalja. A kifogás hivatalos benyújtásához minden esetben ügyvéd és ügyész igénybevétele szükséges.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A 2012. június 21-i 1259/2010/EU rendelet hatálybalépését követően, annak 5. és 8. cikkével összhangban a házastársak a rendeletben meghatározottak közül kiválaszthatják a különválásukra vagy a házasságuk felbontására alkalmazandó jogot. Ilyen jogválasztás hiányában a házasság felbontására és a különválásra azon állam joga alkalmazandó:

- amelyben a keresetindítás időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található; vagy ennek hiányában
- amelyben a házastársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, amennyiben ez a tartózkodási hely a keresetindítástól számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, és amennyiben a keresetindítás időpontjában az egyik házastárs még mindig ebben az államban tartózkodik; vagy ennek hiányában
- amelynek a keresetindítás időpontjában mindkét házastárs állampolgára volt; vagy ennek hiányában
- amelynek a bírósághoz keresettel fordulnak.

A fenti jogszabályokat a házasság felbontására is alkalmazni kell, de a kiváltott joghatások vonatkozásában az alkalmazandó jog ettől eltérő lehet:

A házassági vagyoni jogi rendszer tekintetében 2019. január 29-ig (amely naptól az 1103/2016 rendeletet kell alkalmazni) az alkalmazandó jog (abban az esetben, ha házassági vagyoni szerződésben nem határoztak meg ettől eltérő vagyoni rendszert) a házastársak házasságkötés kori közös személyes joga (közös állampolgárság). Ha ilyen nincs, bármely házastárs (állampolgárságon alapuló) személyes joga vagy a szokásos tartózkodási helye szerinti jog, amelyet a házastársak a házasságkötést megelőzően készített és jóváhagyott okiratban választanak meg. Ennek hiányában a házasságkötést követő közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó. Végül ilyen közös tartózkodási hely hiányában a vagyoni rendszerre másodlagosan a házasságkötés helye szerinti jog alkalmazandó. 2019. január 29-től teljes mértékben az 1103/2016 rendeletet kell alkalmazni, ami azt jelenti, hogy amennyiben a felek nem éltek a jogválasztással, a házassági vagyoni rendszerre azon állam jogát kell alkalmazni: a) amelyben a házastársak házasságkötés utáni első közös szokásos tartózkodási helye található, vagy ennek hiányában; b) amelynek a házasságkötés időpontjában mindkét házastárs állampolgára, vagy ennek hiányában; c) amelyhez a házasságkötés időpontjában a két házastársat együtt a legszorosabb kötelek fűzik, figyelembe véve valamennyi körülményt. Amennyiben a házastársak egynél több közös állampolgársággal rendelkeznek a házasságkötés időpontjában, úgy a közös állampolgárságra vonatkozó rendelkezés nem alkalmazható.

A gyermekek feletti szülői felügyeleti jogra vonatkozó ügyeket az 1996. október 19-i hági egyezmény alapján a határozatot hozó hatóság joga szabályozza. Az ideiglenes és biztosítási intézkedésekre értelemszerűen ugyanazt a jogot kell alkalmazni, mint amely az egyes esetekben a különválásra, a házasság érvénytelenítésére vagy felbontására alkalmazandó, kivéve a Spanyolország területén található személyekre vagy vagyonra vonatkozó sürgős intézkedések esetét, amelyek akkor is meghozhatók, ha nem áll fenn joghatósági ok az ügy elbírálása tekintetében.

A tartásra vonatkozó ügyekben (ideértve a közös lakás használatát, és amennyiben alkalmazható, a kompenzációs juttatást is) az alkalmazandó jogról való megegyezés hiányában a tartásra jogosult szokásos tartózkodási helye szerinti jogot kell alkalmazni.

Ami a külföldi jogszabállyal kapcsolatos spanyolországi bizonyítást illeti, ebben az esetben a jogszabály tartalmát és érvényességét kell bizonyítani; ezt a spanyol bíróság bármilyen eszközzel megállapíthatja, amelyet a jogszabály alkalmazásához szükségesnek ítél.

Végül ki kell emelni, hogy a Spanyolországban indított eljárásokra mindig a spanyol eljárásjog irányadó, függetlenül a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére alkalmazandó jogtól.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 01/06/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Franciaország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság bíróságon kívüli felbontásának egy fajtája van:

a házasság felbontása ügyvéd által ellenjegyzett, egy közjegyző hivatalos nyilvántartásában rögzített magánokiratba foglalt közös megegyezéssel.

A házasság felbontásának négy esete van:

a házasság felbontása közös megegyezéssel,

a házasság felbontása a házasság megromlásának elfogadásával, más néven „elfogadott válás”,

a házasság felbontása a házasság helyrehozhatatlan megromlása miatt,
a házasság felbontása valamelyik fél vétke miatt.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasfelek akkor kérhetik a házasság ügyvéd által ellenjegyzett, egy közjegyző hivatalos nyilvántartásában rögzített magánokiratba foglalt közös megegyezéssel történő felbontását, ha megegyeznek a házasság megromlásának elfogadásában és annak valamennyi következményében. Ügyvédekkel kidolgoznak egy olyan megállapodást, amelyet egy békítési időszakot követően mindkét fél, illetve jogi képviselőik is aláírnak. Amennyiben van gyermekük, őt tájékoztatni kell a meghallgatáshoz való jogáról. Amennyiben a gyermek meghallgatást kér, a feleknek a házasság közös megegyezéssel történő felbontása iránti kérelmet kell benyújtaniuk a családjogi bíróhoz (*juge aux affaires familiales*), annak érdekében, hogy a gyermek meghallgatására sor kerülhessen.

A házasság közös megegyezéssel történő bírósági felbontását a házastársak csak akkor kérhetik, ha a szükséges szellemi képességgel rendelkező gyermek meghallgatást kér, továbbá ha megegyeznek a házasság megromlásának elfogadásában és annak valamennyi következményében. Ebben az esetben nem kell közölniük a válás okát, és csak a válás következményeit szabályozó megállapodás-tervezetet kell jóváhagyás céljából benyújtaniuk a bíróhoz. A bíró csak abban az esetben utasítja el e tervezet jóváhagyását, ha a gyermekek vagy valamely házastárs érdekei nem élveznek kellő védelmet. Az „elfogadott válást” az egyik házastárs kezdeményezheti, a másik pedig elfogadhatja, illetve azt a házastársak közösen is kérhetik. A házasság közös megegyezéssel történő felbontásával ellentétben a házastársak elfogadják a válás tényét, következményeiről azonban nem tudnak megállapodni. E tekintetben tehát a bíróé a döntés joga.

A házasság helyrehozhatatlan megromlása miatti házasságfelbontást valamely házastárs abban az esetben kérheti, ha a házaspár a házasság felbontása iránti kérelem benyújtásának napján már legalább két éve nem él együtt. Ez esetben vélelmezhető, hogy nem áll fenn életközösség, és a felek fel kívánják bontani a házasságot.

A házasság valamelyik fél vétke miatt felbontását az egyik házastárs kérheti a másik házastársnak felróható, a házastársi feladatok és kötelezettségek súlyos vagy ismétlődő megsértését jelentő olyan cselekmények miatt, amelyek elviselhetetlenné teszik az életközösség fenntartását.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

Megszűnnek a hűség, az életközösség és a segítségnyújtás iránti kötelezettségek, amint a házasság felbontását kimondó bírósági határozat jogerőssé válik, vagyis már nem lehet jogorvoslattal élni ellene.

Ezt követően mindkét házastárs szabadon újra házasodhat.

A házasság felbontását követően mindkét házastárs elveszíti a jogot házastársa vezetéknévénél viselésére. Mindazonáltal az egyik házastárs a másik házastárs beleegyezésével vagy a bíró engedélyével tovább viselheti a másik házastárs vezetéknévét, ha igazolja, hogy ehhez saját magának vagy gyermekeinek különös érdeke fűződik.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása a házassági vagyoni rendszer felszámolását és adott esetben a vagyontárgyak felosztását vonja maga után.

A válás nincs hatással sem a házasság során realizálódott előnyökre, sem a meglévő javak ajándékozására. Ugyanakkor automatikusan megszűnnek azok a házasságból származó előnyök, amelyek a házassági vagyoni rendszer felszámolásakor, az egyik házastárs halálakor vagy halál esetére szóló vagyonátruházáskor lépnek érvénybe.

A házasság bírósági vagy bíróságon kívüli közös megegyezéssel történő felbontása esetén a válás kimondásának feltétele a házastársak közös vagyoni érdekeltségeik felszámolására vonatkozó megállapodása. A házasság felbontásának egyéb eseteiben a házastársak a válás kimondása előtt megegyezhetnek e felosztásról, de nincs erre vonatkozó kötelezettségük. Ebben az esetben a vagyon felosztása a házasság felbontását követően történik.

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása semmilyen sajátos következménnyel nem jár a – főszabály szerint tehát mindkét szülőt megillető – szülői felügyelet gyakorlására vonatkozó szabályokat illetően. A bíró azonban határozhat úgy, hogy csak az egyik szülőre bizza annak gyakorlását, ha ez áll a gyermek érdekében. A szülői felügyelet gyakorlásának feltételeit (szokásos tartózkodási hely, láthatási jogok stb.) meg kell határozni.

Mindkét szülőnek továbbra is hozzá kell járulnia a gyermek eltartásához és neveléséhez. Ez a hozzájárulás az egyik házastárs által a másiknak fizetett tartásdíj formájában valósul meg, de történhet a gyermek érdekében felmerülő költségek egészben vagy részben történő, közvetlen viselése formájában is. Ez fizethető használati vagy lakhatási jog formájában is.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Megjegyzés: Az egyik házastárs által a másiknak nyújtott tartás ideiglenes intézkedés, vagyis csak a válás kimondásáig kell tartásdíjat fizetni. A válás kimondása után az egyik fél kizárólag kompenzációs tartásdíjat (*prestation compensatoire*) vagy kártérítést követelhet a másik féltől. Ez megállapítható a házasság bírósági vagy bíróságon kívüli közös megegyezéssel történő felbontása esetén megállapodás alapján, más esetekben pedig a bíró állapítja meg. A kompenzációs tartásdíj célja ellensúlyozni a házasság megromlása által a felek életkörülményeiben esetleg előidézett egyenlőtlenséget. Összegét a bíró a felek jövedelmének és szükségleteinek figyelembevételével állapítja meg. A tartásdíj a természeténél fogva átalányösszeg, amelyet főszabály szerint tőke formájában kell fizetni:

pénzbeli juttatásként, megegyezés szerinti fizetési feltételekkel; vagy

vagyontárgy tulajdonjogának vagy használati, lakhatási vagy haszonélvezeti jognak ideiglenes vagy holtig tartó átruházásával.

A kompenzációs tartásról kivételes esetben meg lehet állapodni életjáradékként is, amely a felek anyagi viszonyaiban vagy szükségleteiben bekövetkező változások esetén lefelé módosítható.

Kártérítés akkor ítélt meg valamely házastársnak, ha a válás számára különösen súlyos következményekkel járt:

amennyiben alperes volt olyan ügyben, amelyben a házasságot annak helyrehozhatatlan megromlására tekintettel bontották fel, és ő nem nyújtott be a házasság felbontása iránti kérelmet; vagy

amennyiben házasságot felbontó határozat születik a másik féllal szemben, aki a házasság megromlásáért kizárólagosan okolható.

(Lásd „Tartási követelések – Franciaország”.)

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás (*séparation de corps*) olyan jogintézmény, amely megszüntet egyes házastársi kötelezettségeket, például a házastársak együttélési kötelezettségét, anélkül, hogy a házasság felbomlana. Ilyenkor nem lehet újra házasodni, és a tartási kötelezettség is fennáll.

5 Melyek a különválás feltételei?

A típusok és az eljárás ugyanaz, mint a házasság bírósági felbontása esetén, de bíróságon kívüli közös megegyezéssel történő különválás nem létezik.

Főszabály szerint az a házastárs, akivel szemben különválás iránti kérelmet nyújtanak be, viszontkeresetet terjeszthet elő a házasság felbontása vagy különválás iránt, az a házastárs pedig, akivel szemben a házasság felbontása iránti kérelmet nyújtanak be, szintén kérheti a házasság felbontását vagy a különválást.

A házasság helyrehozhatatlan megromlása miatti válás esetén nincs lehetőség különválás iránti viszontkereset benyújtására, kizárólag a házasság felbontása kérhető.

Ha a házasság felbontása és a különválás iránti kérelmet egyszerre nyújtják be, a bíró először a házasság felbontása iránti kérelmet bírálja el. A bíróság a különválás iránti kérelmet csak abban az esetben vizsgálja meg, ha nem bontja fel a házasságot. Amennyiben mindkét kérelem valamely fél véttségén alapul, a bíróság egyszerre bírálja el őket, és ha helyt ad nekik, akkor a házasságot mindkét házastárs véttségére alapján bontja fel.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás jogkövetkezményei

A különválás véget vet az együttélési kötelezettségnek, a segítségnyújtás, a hűség és a tartás iránti kötelezettség azonban fennmarad. Ezenfelül a bíróság eltérő döntése hiányában a feleség tovább viselheti a férj nevét. A tartási kötelezettség azt jelenti, hogy az egyik házastárs kötelezhető arra, hogy tartásdíjat fizessen a másik házastársnak, amennyiben ez utóbbinak szüksége van erre. A tartásdíj összegét a vétkektől függetlenül állapítják meg, kivéve, ha a tartásdíjban részesülő házastárs súlyosan elmulasztotta kötelezettségei teljesítését a házasság során. A tartásdíj tőkeösszeggel váltható fel, ha a fizetésre kötelezett házastárs vagyona erre lehetőséget ad.

A vagyont illetően az ítélet ugyanúgy a házassági vagyoni rendszer megszűnésével és felszámolásával jár, mint a házasság felbontása esetén.

Az egyik házastárs halála esetén a másik házastárs öröklési joga változatlanul fennáll, és a túlélő házastársra vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazandók rá. Közös megegyezéssel történő különválás esetén azonban a házastársak dönthetnek úgy, hogy megállapodásukban lemondanak az öröklési jogokról.

A különválás házasság felbontására változtatása

Az egyik házastárs kérelmére a különválást kimondó bírói határozat automatikusan bontóitéletté alakul, ha a különválás már két éve tart. Ilyenkor a bíró felbontja a házasságot, és határoz annak következményeiről. A különválás okai lesznek a házasság felbontásának okai. A vétkekre vonatkozó megállapítás nem módosítható.

A különválás a házastársak együttes kérelmére, közös megegyezéssel minden típus esetén a házasság felbontására változtatható. Ha azonban a különválást bírósági közös megegyezés alapján mondják ki, akkor kizárólag közös megegyezéssel változtatható a házasság felbontására.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése, amelyet bírósági határozatnak kell kimondania, visszamenőleges hatállyal megszünteti a házasság valamennyi jogkövetkezményét, oly módon, mintha a házasság soha nem is állt volna fenn.

Ebben eltér a házasság felbontásától vagy a különválástól, amelyeknek csak a jövőre nézve vannak jogkövetkezményei.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelenítésének indokai különbözőek attól függően, hogy megtámadhatósági okról (amikor akarathibára vagy azon személyek engedélyének hiányára hivatkoznak, akiknek engedélyezniük kellett volna a házasságot) vagy semmisségi okról (közrendi feltétel be nem tartásának esete) van szó.

A megtámadhatóság típusai

Három esete lehetséges:

a személyt vagy a személy alapvető tulajdonságait illető tévedés;

kényszerítés;

azon személyek engedélyének hiánya, akiknek szükséges az engedélye.

Az érvénytelenítés iránti kérelmet csak meghatározott személyek nyújthatják be: az a házastárs, akinek a beleegyezését csalárd módon szerezték meg, vagy aki a házasságkötéskor cselekvőképtelen volt, azok a személyek, akiknek a házassághoz beleegyezésüket kellett volna adniuk vagy az ügyész.

Az érvénytelenítés iránti kérelem csak akkor fogadható el, ha a házasságkötéstől számított öt éven belül nyújtják be (vagy az attól számított öt éven belül, hogy az érintett személy a házasságkötési korhatárt elérte).

A semmisség típusai

A megegyezés teljes hiánya, kiskorú házasságkötése, bigámia, vérfertőzés, az egyik házastárs távollétében történt házasságkötés, az anyakönyvvezető hatáskörének és illetékességének hiánya és a titkos házasság.

A kérelmet bármilyen érdeklét, illetve az ügyész nyújthatja be, a házasságkötéstől számított harminc éven belül (vagy az attól számított öt éven belül, hogy az érintett személy a házasságkötési korhatárt elérte).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A joghatások azonosak a megtámadható és a semmis házasság esetében.

A házasságnak mind a személyi, mind a vagyoni jogkövetkezményei megszűnnek, mivel a házassági köteléket úgy kell tekinteni, mintha az soha nem is létezett volna. Ha például az egyik házastárs elhunyt, a házasság érvénytelenítése minden öröklési jogtól megfosztja a másikat.

Ezen elv enyhíthető azonban, ha az egyik vagy mindkét házastárs jóhiszeműen járt el a házasságkötéskor. Ebben az esetben a „vélt” házasság érvénytelen marad, de úgy kell kezelni, mintha csak felbontották volna. Következésképpen az érvénytelenséget megállapító ítélet előtt beállt valamennyi – személyi vagy vagyoni – polgári jogi joghatás fennmarad.

A gyermekek tekintetében a szülők házasságának érvénytelenítése nem vált ki joghatást, és a helyzetüket úgy szabályozzák, mint a házasság felbontása esetén.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság felbontását és annak következményeit bíróságon kívüli közös megegyezéssel eljárás révén is ki lehet mondani, amely két ügyvéd és egy közjegyző részvételét igényli, de bírót nem, kivéve, ha a szükséges szellemi képességgel rendelkező gyermek meghallgatást kér.

Minden más esetben részt kell vennie a bírónak, de a felek közvetítőt vehetnek igénybe a bírósági eljárást megelőzően vagy azzal egyidejűleg.

A közvetítést a bíró is javasolhatja. Ezzel természetes személyt vagy szervezetet bíznak meg abból a célból, hogy meghallgassa a feleket, szembesítse a nézőpontjukat, és segítse őket abban, hogy megoldást találjanak az őket szembe állító konfliktusra.

E közvetítés eredményeként azok a felek, akiknek sikerült megállapodásra jutniuk, a bíróság elé terjeszthetik megállapodásukat jóváhagyás céljából, vagy pedig a bíróságon kívüli közös megegyezéssel eljárást választhatják.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Hova kell benyújtani a kérelmet?

A házasság bírósági felbontása vagy különválás iránti kérelem

A keresetet ügyvédnek kell benyújtania a regionális bíróság (*tribunal de grande instance*) hivatalához.

Az illetékes bíróság

a család lakóhelye szerinti bíróság;

ha a házastársak külön élnek, és közösen gyakorolnak szülői felügyeletet, akkor annak a házastársnak a lakóhelye szerinti bíróság, akivel a kiskorú gyermekek élnek;

ha a házastársak külön élnek, és csak egyikük gyakorol szülői felügyeletet, akkor annak a szülőnek a lakóhelye szerinti bíróság;

más esetekben a nem a kérelmet benyújtó házastárs lakóhelye szerinti bíróság;

közös kérelem esetén a házastársak választása szerint valamelyikük lakóhelye szerinti bíróság.

Érvénytelenítés iránti kereset

A házasság érvénytelenítését az alperes lakóhelye szerinti regionális bíróságtól kell kérni. A kereset bírósági tisztviselő által kézbesített idézés formáját ölti.

A házasság ügyvéd által ellenjegyzett magánokirat révén történő felbontása közös megegyezéssel:

A felek és a két ügyvéd által aláírt megállapodást egy Franciaországban működő közjegyző hivatalos nyilvántartásában kell helyezni.

Benyújtandó iratok

A házasság bírósági felbontása vagy különválás iránti kérelem

A házastársaknak a házasság felbontásával kapcsolatos összes ügyben meg kell adniuk az azonosításukhoz szükséges valamennyi adatot, a betegbiztosítási pénztárukat, valamint az azon szolgálatokra és szervezetekre vonatkozó adatokat, amelyek számukra ellátásokat, járadékot vagy bármely más juttatást nyújtanak.

Ha kompenzációs tartás iránti kérelmet terjesztenek a bíróság elé, a házastársaknak eskü erejével bíró nyilatkozatot kell tenniük a jövedelmükről, anyagi forrásaikról, vagyonukról és életkörülményeikről közölt információk helytállóságáról.

A házasság közös megegyezéssel történő bírósági felbontása esetén a kérelemben nem kell feltüntetni a házasság felbontásának okát, de csatolni kell a házastársak és ügyvédjük(eik) által keltezéssel és aláírással ellátott megállapodást, amelyben rendezik a válás jogkövetkezményeit, ideértve adott esetben a vagyonjogi rendszer felszámolásáról szóló nyilatkozatot (*état liquidatif du régime matrimonial*).

Más esetekben a kérelemben nem kell megjelölni a válás jogalapját vagy okait, de adott esetben szerepelniük kell benne az ideiglenes intézkedések iránti kérelmeknek.

Érvénytelenítés iránti kereset

Nincs szükség külön iratokra, de a kérelmezőnek olyan dokumentumokat kell benyújtania, amelyek bizonyítják, hogy a hivatkozott jogalapok a házasság érvénytelenítését eredményezhetik.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Teljes vagy részleges költségmentességet az anyagi források függvényében lehet kapni. (Lásd a „Költségmentesség – Franciaország” című ismertetőt.)

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

E bírósági határozatok ellen rendes jogorvoslatokkal lehet élni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasságot felbontó határozatokat külön eljárás nélkül el kell ismerni.

Ugyanez vonatkozik a házasság érvénytelenségét megállapító határozatokra.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Az ilyen határozatok elismerése ellen az ítélet végrehajthatatlanná nyilvánítása iránti keresetet (*action en inopposabilité*) kell benyújtani a regionális bíróságon. A végrehajthatatlansági határozat lehetővé teszi, hogy megtámadjanak bármely későbbi, a másik fél által benyújtott, külföldi határozat végrehajtására irányuló kérelmet (vagyis egy olyan határozatot, amelynek célja egy másik államban hozott határozat Franciaországban való végrehajthatóságának a kimondása). Az ilyen kereset elutasítása a végrehajthatóságot jelenti.

Az eljárás ugyanaz, mint a végrehajthatóvá nyilvánítás esetében.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

A házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU rendelet értelmében a házasság felbontására vagy a különválásra alkalmazandó jogot a házastársak választhatják meg.

Ilyen jogválasztás hiányában a házasság felbontására és a különválásra azon állam joga alkalmazandó:

amelyben a bírósághoz fordulás időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található; vagy ennek hiányában

amelyben a házastársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, amennyiben ez a tartózkodási hely a bíróság megkeresésétől számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, és amennyiben a bírósághoz fordulás időpontjában az egyik házastárs még mindig ebben az államban tartózkodik; vagy ennek hiányában

amelynek a bírósághoz fordulás időpontjában mindkét házastárs állampolgára volt; vagy ennek hiányában

a bíróság államának joga.

Mindazonáltal, ha a kérelem a különválásnak a házasság felbontására történő változtatására irányul, a házasság felbontására alkalmazandó jog a különválásnál alkalmazott jog lesz, kivéve, ha a házastársak eltérő jogot választanak.

E szabályok akkor is alkalmazandók a házastársakra, ha a házasság felbontására ügyvéd által ellenjegyzett, egy közjegyző hivatalos nyilvántartásában rögzített magánokiratba foglalt közös megegyezés révén kerül sor. A házastársak azonban nem választathatják a bíróság államának jogát, mivel nem kerül sor bírósághoz fordulásra.

Kapcsolódó linkek

[Az Igazságügyi Minisztérium honlapja](#)

[Legifrance weboldal](#)

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 16/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Horvátország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasságot felbontó határozat meghozatalának előfeltétele, hogy az arra jogosult személy vagy személyek megindítsák a házasság felbontása iránti (polgári peres vagy nemperes) bírósági eljárást (*locus standi*) a családjogi törvény (*Obiteljski zakon*) (a *Narodne Novine* [NN, a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye] 103/15. sz.; a továbbiakban: 2015. évi ObZ) 50., 369. és 453. cikkében foglalt rendelkezések alapján. A házastársaknak közös kiskorú gyermek esetén a házasság felbontása iránti, közös megegyezésükön alapuló kérelemhez csatolniuk kell a megfelelő mellékleteket (a kötelező konzultációról készült jelentést és a közös szülői felügyeletre vonatkozó megállapodást - a 2015. évi ObZ 456. cikkével összefüggésben értelmezett 55. cikke). Hasonló rendelkezések irányadók arra az esetre, amikor a házastársaknak közös kiskorú gyermekük van, és csak az egyik házastárs nyújt be a házasság felbontása iránti kérelmet (szintén csatolni kell a kötelező konzultációról készült jelentést, valamint az arról szóló igazolást, hogy részt vettek az első családjogi közvetítői ülésen - a 2015. évi ObZ 379. cikkével összefüggésben értelmezett 57. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának feltételeit a 2015. évi ObZ 51. cikkének rendelkezései szabályozzák. E szabályozás alapján a bíróság felbontja a házasságot: 1. ha a házastársak között a házasság felbontásának kérdésében megállapodás született, 2. a házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása megállapítást nyert, vagy 3. a „házastársak közötti életközösség megszűnése” óta egy év eltelt.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság megszűntetésének egyik jogi következménye, hogy megszűnnek a házastársak egyéni jogai és kötelezettségei (a 2015. évi ObZ 30-33. cikke). A családjogi törvény kifejezetten rendelkezik arról, hogy a házasság megszűntetése esetén (érvénytelenítés vagy a házasság felbontása által) a volt házastársak továbbra is viselhetik a házasság megszűntetésének időpontjában viselt családi nevet (a 2015. évi ObZ 48. cikke).

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házastársi vagyonközösség megszűnését megelőzően (megegyezés vagy bírósági megszüntetés útján - nemperes eljárásban) a leggyakrabban előforduló problémát a vagyonközösségbe tartozó jogoknak és vagyontárgyaknak az egyik vagy a másik házastárs különvagyonába tartozó jogoktól és vagyontárgyaktól történő elkülönítése okozza (a háromféle vagyon megkülönböztetése). Ezeket a kérdéseket az ObZ vonatkozó rendelkezései (a 2015. évi ObZ 34-39. cikke és 43-46. cikke) alapján kezdeményezett polgári eljárás során lehet rendezni, ha a házastársak nem tudtak megegyezni a vagyonközösség megosztása tekintetében (házassági szerződés - a 2015. évi ObZ 40-42. cikke), amely során alternatívaként a tulajdonjogról és egyéb dologi jogokról szóló törvény, a kötelmi jogokról szóló törvény, az ingatlan-nyilvántartási törvény, a végrehajtási törvény és a polgári eljárásjogi törvény rendelkezései is irányadóak (a 2015. évi ObZ 38., 45. és 346. cikke).

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság megszűntetésének jogkövetkezményei a kiskorú gyermeket érintően számos fontos kérdés tisztázását igénylik: melyik szülővel fog a gyermek élni a házasság megszűntetését követően, a másik szülővel való megállapodás feltételeinek kidolgozása, a gyermektartás kérdése, a szülői felügyelet körébe tartozó egyéb jogokat (a gyermek képviselője, jogi aktusok megtétele, a gyermek vagyonának kezelése és rendelkezésre bocsátása, a gyermek oktatása és egészsége stb. tekintetében) miként fogják gyakorolni. A házastársak megállapodhatnak a házasság felbontásának fenti jogkövetkezményei tekintetében (megállapodás a közös szülői felügyeletről), amely esetben választhatják a házasság felbontásának egyszerűbb és gyorsabb, bíróságon kívüli eljárását (a 2015. évi ObZ 52., 54-55., 106., 453-460. cikke). Amennyiben a házastársak nem terjesztenek elő ilyen, a közös szülői felügyeletre vonatkozó megállapodást, amelyben a házasság felbontásának releváns jogkövetkezményei rendezésre kerültek, a bíróság a házasság felbontása iránti kereseti kérelemmel megindított bírósági eljárás során e kérdések tekintetében automatikusan döntést hoz (a 2015. évi ObZ 53-54., 56-57. és 413. cikke). Mindazonáltal fennáll annak lehetősége, hogy a szülők a házasság felbontása iránti bírósági eljárás során megállapodásra jutnak a házasság felbontásának jogkövetkezményei tekintetében. Ebben az esetben a bíróság a szülők megállapodásában foglaltak alapján hozza meg a határozatát, amennyiben megítélése szerint ez a megállapodás a gyermek érdekeit szolgálja (a 2015. évi ObZ 420. cikkével összhangban értelmezett 104/3. cikke).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A családjogi törvény lehetővé teszi a házastárs számára, hogy a házasság felbontására irányuló per lezárultát megelőzően tartás iránti kérelmet terjesszen elő. Amennyiben a házasság felbontására irányuló per során nem terjesztettek elő tartás iránti kérelmet, a volt házastárs a házasságot felbontó határozat jogerőre emelkedésének napjától számított hat hónapon belül nyújthat be tartás iránti kérelmet, feltéve, hogy a tartásra vonatkozó feltételek a házasság felbontására irányuló per lezárultakor már fennálltak és a tartás megállapítására irányuló per lezárultáig folyamatosan fennálltak (a 2015. évi ObZ 295-301., 423-432. cikke). A tartás megállapításának jogi feltétele, hogy a tartást kérelmező nem képes önmagát eltartani, illetve nem rendelkezik az ahhoz szükséges vagyonnal, valamint nem képes munkát vállalni vagy találni, feltéve, hogy a tartást fizető házastárs rendelkezik a tartási kötelezettség teljesítéséhez szükséges forrásokkal és képességgel (a 2015. évi ObZ 295. cikke). A tartást határozott időre kell megállapítani. A 2015. évi ObZ 298. cikkének rendelkezései kimondják, hogy a házastársat a tartás egy évig terjedő időtartamra illetheti meg, amely függ a házasság időtartamától, valamint a tartást kérelmező tekintetében annak lehetőségétől, hogy az előrelátható jövőben képes lesz-e más módon megfelelő megélhetésre szeretni tenni. A 2015. évi ObZ a tartás fizetésének módját is meghatározza. A 2015. évi ObZ 296. cikkének rendelkezései értelmében a tartást előre történő rendszeres havi kifizetések formájában állapítják meg. A bíróságnak azonban lehetősége van arra, hogy az egyik házastárs vagy mindkét házastárs kérelmére az eset körülményeitől függően a kifizetés egy összegben történő teljesítését rendelje el. A 2015. évi ObZ 302. cikkében foglaltakkal összhangban a házastársak a házasság felbontása esetén tartási megállapodást köthetnek (a 2015. évi ObZ 302. és 470-473. cikke).

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A horvát családjogban nem található a „különválás” fogalmával egyenértékű kifejezés. A jelenlegi jogi szabályozásban a „különválás” fogalmának leginkább a „házassági életközösség megszűnése” (*prestanak bračne zajednice*) kifejezés felel meg. A „házassági életközösség megszűnése” akkor következik be, ha a házastársak valamennyi, az együttélésre rendszerint jellemző egymás közötti kapcsolatot megszüntetnek, vagyis többé nem kívánnak házastársakként élni, és nem kívánják egymással megosztani vagy realizálni a házaselet sajátos tartalmát. A házassági életközösség megszűnése a házassági jog szempontjából is jelentőséggel bír, hiszen a 2015. évi ObZ 51. cikkével összhangban a házasság megszüntetésének egyik jogalapját képezi az a körülmény, ha a házassági életközösség megszűnése óta több mint egy év eltelt. A házassági életközösség megszűnése a házastársak közötti vagyoni viszonyok meghatározása során is különös jelentést hordoz, mivel a 2015. évi ObZ 36. cikke alapján a házastársak által a házassági életközösség fennállása alatt munkával szerzett vagyon (szemben a házasság időtartama alatt szerzett vagyonnal), vagy az ebből származó vagyon közös vagyonnak minősül.

5 Melyek a különválás feltételei?

A horvát családjogban nem található a „különválás” fogalmával egyenértékű kifejezés. A jelenlegi jogi szabályozásban a „különválás” fogalmának leginkább a „házassági életközösség megszűnése” (*prestanak bračne zajednice*) kifejezés felel meg. A családjogi törvény nem határozza meg a „házassági életközösség megszűnésének” feltételeit, mivel a házassági életközösség egy jogi kritérium, amely kifejezi a házaselet tartalmát. A házassági életközösség megszűnése bekövetkezik, ha a házastársak valamennyi, a házaseletet egyébként kitevő egymás közötti kapcsolatot megszüntetnek, vagyis többé nem kívánnak házastársakként élni, és nem kívánják egymással realizálni ennek a kapcsolatnak a sajátos tartalmát (pl. felhagynak az egymás közötti kommunikációval stb.). A házassági életközösség megszűnése a gyakorlatban legtöbbször abban nyilvánul meg, hogy az egyik házastárs kiköltözik a közös otthonból és elhagyja a házastársát.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A horvát családjogban nem található a „különválás” fogalmával egyenértékű kifejezés. A jelenlegi jogi szabályozásban a „különválás” fogalmának leginkább a „házassági életközösség megszűnése” (*prestanak bračne zajednice*) kifejezés felel meg. A „házassági életközösség megszűnése” a házassági jog szempontjából is jelentőséggel bír, hiszen a 2015. évi ObZ 51. cikkével összhangban a házasság megszüntetésének egyik jogalapját képezi az a körülmény, ha a „házassági életközösség megszűnése” óta több mint egy év eltelt. A „házassági életközösség megszűnése” a házastársak közötti vagyoni viszonyok meghatározása során is különös jelentést hordoz, mivel a 2015. évi ObZ 36. cikke alapján a házastársak által a házassági életközösség fennállása alatt munkával szerzett vagyon (szemben a házasság időtartama alatt szerzett vagyonnal), vagy az ebből származó vagyon közös vagyonnak minősül. A szabályozás magyarázatául az szolgál, hogy a házassági életközösség időtartama nem feltétlenül esik egybe a házasság időtartamával, különösen amikor a házasság a felbontásával ér véget. Főszabályként a házassági életközösség megszűnése a házasság felbontására irányuló eljárás megindítását megelőzően bekövetkezik. Ezért a házasság felbontására irányuló eljárás a „házassági életközösség megszűnését követően” is folytatódhat, és rendszerint így is történik (különösen, ha az eljárás során jogorvoslati intézkedésekhez folyamodtak).

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A „házasság érvénytelenítése” (*poništaj braka*) a házasság megszüntetésének egyik esete (a 2015. évi ObZ 47. cikke), és a horvát jogrendszer által szabályozott három házassági per közül az egyik (a 2015. évi ObZ 369. cikke). A „házasság érvénytelenítése” a házasság érvényességére vonatkozó rendelkezések (a 2015. évi ObZ 25-29. cikke) megsértésével kötött házassággal szemben alkalmazott családjogi szankció, amelyet kereset alapján indult bírósági eljárásban állapítanak meg (a 2015. évi ObZ 369. cikke). A házasság érvénytelensége esetén a „házasság érvénytelenítésére” vonatkozó rendelkezések irányadók (a 2015. évi ObZ 29., 49., 369-378. cikke).

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A 2015. évi ObZ 25-28. cikkében foglalt rendelkezések megsértésével kötött házasság (a házasság olyan személyek között jött létre, akik nem érték el a házasságkötési korhatárt, nem rendelkeztek a szükséges belátási képességgel, a cselekvőképességükben a személyes jellegű jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozottak, egymás vér szerinti rokonai, az örökbefogadás fennállása alatt egymással örökbefogadó és örökbefogadott kapcsolatban állnak, vagy ha a menyasszony vagy a vőlegény korábbi házassága vagy élettársi kapcsolata fennáll) érvénytelen, és arra a „házasság érvénytelenítésére” vonatkozó rendelkezések irányadók (a 2015. évi ObZ 29. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A „házasság érvénytelenítésének” jogkövetkezményeire ugyanaz a szabályozás vonatkozik, mint a házasság felbontással való megszüntetésének esetére (lásd a 3. kérdésre adott választ).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A horvát jogrendszerben a házasság felbontását bírósági eljárásként szabályozzák, és nincs lehetőség a házasság felbontására bíróságon kívüli eljárásban. Mindazonáltal a családjogban érvényesülő egyik alapvető elv, amely a házasság felbontására irányuló eljárásban is különösen fontos, a családi kapcsolatok megegyezésen alapuló rendezésének elve, amely ösztönzi a családi kapcsolatok megegyezéssel történő rendezését, valamint nyomatékosítja, hogy a családnak szakmai segítséget nyújtó, illetve a családi kapcsolatok tekintetében döntést hozó valamennyi szervnek erre kell törekednie (a 2015. évi ObZ 9. cikke). A családjog ezért kétféle bíróságon kívüli eljárásról rendelkezik, amelyek többek között a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések megegyezésen alapuló rendezésére irányulnak: kötelező tanácsadás (a 2015. évi ObZ 321-330. cikke) és családjogi közvetítői eljárás (a 2015. évi ObZ 331-344. cikke). A kötelező tanácsadást az illetékes szociális szolgálat szakembereiből álló csapat végzi, amely a családtagok részére (pl. olyan házastársaknak, akik a házasság felbontására irányuló eljárást kívánnak kezdeményezni és közös kiskorú gyermekük van) ahhoz nyújt támogatást, hogy a családi kapcsolataik tekintetében megegyezésen alapuló döntéseket hozzanak, különös tekintettel a gyermekeket érintő családi kapcsolatok megóvására (pl. megegyezésre jutni a közös szülői felügyelet kérdésében - megállapodást kötni a házasság felbontásának jogkövetkezményei vonatkozásában, amelyben részletesen meg kell határozni az alábbiakat: a gyermek lakóhelyét és annak címét, azt az időt, amelyet a gyermek az egyik, illetve a másik szülővel fog tölteni, miként fogják a szülők egymást tájékoztatni a hozzájárulást igénylő fontos döntésekről, miként fogják megosztani egymással a gyermekkel kapcsolatos fontos információkat, a gyermekétől különélő szülőt terhelő gyermektartásdíj összegét, valamint annak módját, ahogyan a jövőbeni problémákat meg kívánják oldani), továbbá felvilágosítást nyújt az ilyen megállapodás elmaradásának jogkövetkezményeiről, valamint a bírósági eljárás megindításáról, melynek során a bíróság dönt a gyermek jogairól. A családjogi közvetítői eljárás során a felek egy vagy több családi közvetítő segítségével arra törekednek, hogy közös megegyezéssel rendezzék a családi vitákat. Az eljárás elsősorban arra irányul, hogy megállapodás szülessen a közös szülői felügyelet kérdésében, valamint egyezsre jussanak a gyermeket érintő egyéb kérdések tekintetében, ideértve valamennyi anyagi és nem anyagi természetű kérdést.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Azon házastársak esetében, akiknek nincsen közös kiskorú gyermekük, a bírósági eljárást egyfelől megindíthatja az egyik házastárs a házasság felbontására irányuló kereset benyújtásával, másfelől megindíthatják a házastársak is a házasság megegyezésükön alapuló felbontása iránti közös kérelem benyújtásával (a 2015. évi ObZ 50. cikke). Egyik fenti esetben sem kell alkalmazni a kötelező tanácsadás bíróságon kívüli eljárását (melynek során az illetékes szociális szolgálat szakembereiből álló csapat a családtagok részére ahhoz nyújt szakmai támogatást, hogy a családi kapcsolataik tekintetében

megegyezésen alapuló döntéseket hozzanak) (a 2015. évi ObZ 321-322. cikke), és a házastársak azonnal megkezdhetik a házasság felbontására irányuló (bírósi vagy bíróságon kívüli) eljárást, amely viszonylag egyszerű és gyors. A fentiek a házasság érvénytelenítése iránti bírósági eljárásra is megfelelően irányadók, amennyiben a házastársaknak nincsen közös kiskorú gyermekük.

Azon házastársak esetében, akiknek közös kiskorú gyermekük van a bírósági eljárást megindíthatja az egyik házastárs kereset benyújtásával, vagy megindíthatják a házastársak a házasság megegyezésükön alapuló felbontása iránti közös kérelem benyújtásával (a 2015. évi ObZ 50. cikke). A házasság felbontására irányuló eljárás (keresettel vagy a házasság megegyezésen alapuló felbontása iránti közös kérelemmel történő) kezdeményezését megelőzően azonban a házastársak, amennyiben közös kiskorú gyermekük van, kötelesek részt venni bíróságon kívüli eljárás keretében a kötelező tanácsadáson (melynek során az illetékes szociális szolgálat szakembereiből álló csapat a családtagok részére ahhoz nyújt szakmai támogatást, hogy a családi kapcsolataik tekintetében megegyezésen alapuló döntéseket hozzanak) (a 2015. évi ObZ 321-322. cikke). Ennek az eljárásnak az a célja, hogy szakmai segítséget nyújtson a házastársaknak, többek között abban, hogy megegyezésre jussanak a közös szülői felügyelet kérdésében - megállapodást kössenek a házasság felbontásának jogkövetkezményei tekintetében, amelynek részletesen meg kell határozni az alábbiakat: a gyermek lakóhelyét és annak címét, azt az időt, amelyet a gyermek az egyik, illetve a másik szülővel fog tölteni, miként fogják a szülők egymást tájékoztatni a hozzájárulást igénylő fontos döntésekről, miként fogják megosztani egymással a gyermekkel kapcsolatos fontos információkat, a gyermekétől különélő szülőt terhelő gyermektartásdíj összegét, valamint annak módját, ahogyan a jövőbeni problémákat meg kívánják oldani). A szülők a közös szülői felügyeletről szóló megállapodást a kötelező tanácsadási eljárás során is összeállíthatják, ezt azonban megtehetik önállóan vagy a családon belüli közvetítő eljárás során is (bírószágon kívüli eljárás, melynek során a felek egy vagy több családi közvetítő segítségével arra törekednek, hogy a családi kapcsolatokból eredő vitákat közös megegyezéssel rendezzék - a 2015. évi ObZ 331. cikke). A közös szülői felügyeletről szóló megállapodás megkötésével a házastársak kezdeményezhetik a házasság felbontására irányuló egyszerűbb és gyorsabb bíróságon kívüli eljárást, amely kérelem benyújtásával indul (a 2015. évi ObZ 52., 54-55., 106., 453-460. cikke). Azok a házastársak, akiknek közös kiskorú gyermekük van, a házasság megegyezésükön alapuló felbontása iránti közös kérelem előterjesztésével egyidejűleg kötelesek csatolni a 2015. évi ObZ 324. cikkében előírt kötelező tanácsadásról készült jelentést, valamint a 2015. évi ObZ 106. cikke szerinti közös szülői felügyeletről szóló megállapodást (a 2015. évi ObZ 456. cikke).

Amennyiben a házastársak nem kötnek ilyen, a közös szülői felügyeletre vonatkozó megállapodást, amelyben rendezik a házasság felbontásának fentiekben említett jogkövetkezményeit, a bíróság a házasság felbontása iránti kereseti kérelemmel megindított bírósági eljárás során e kérdések tekintetében hivatalból hoz döntést (a 2015. évi ObZ 53-54., 56-57. és 413. cikke). Azok a házastársak, akiknek közös kiskorú gyermekük van, a házasság felbontása iránti kereseti kérelmekhöz kötelesek csatolni a 2015. évi ObZ 324. cikkében előírt kötelező tanácsadásról készült jelentést, valamint igazolást arról, hogy részt vettek az első családjogi közvetítői ülésen (a 2015. évi ObZ 379.cikke).

12 Igénybe veheték-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Horvátországban a jogi segítségnyújtást és a költségmentesség, valamint az illetékmentesség lehetőségét a bírósági eljárásokban az ingyenes jogi segítségnyújtásról szóló törvény (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye] 143/2013. sz. - a továbbiakban: ZBPP) szabályozza. Azok a személyek, akik megfelelnek a vonatkozó jogi követelményeknek, valamennyi eljárásban jogosultak lehetnek elsődleges jogi segítségnyújtásra, ideértve a házassági jogvitákat és az egyéb családjogi eljárásokat (a ZBPP 9-11. cikke). A családjogi eljárásokban és egyéb, törvényben meghatározott eljárásokban az érintett személyek másodlagos jogi segítségnyújtásra lehetnek jogosultak a vonatkozó jogi követelmények teljesülése esetén (a ZBPP 12-25. cikke). Egyes meghatározott eljárások tekintetében, ideértve a családjogi eljárásokat, a költségmentességet biztosító határozat meghozatalára a ZBPP 13. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések vonatkoznak. Az illetékmentességet biztosító határozat meghozatalára vonatkozó szabályokat valamennyi eljárás tekintetében, a családjogi eljárásokat is beleértve, a ZBPP 13. cikkének (4) bekezdése tartalmazza. Az alábbi rendelkezések kiemelt figyelmet érdemelnek: a) az érintett személy részére a pénzügyi helyzetének megállapítása nélkül biztosított másodlagos jogi segítségnyújtás szabályozása (a ZBPP 15. cikke), b) a másodlagos jogi segítségnyújtás igénylésére vonatkozó eljárás szabályozása (a ZBPP 16-18. cikke), c) a másodlagos jogi segítségnyújtás terjedelmére vonatkozó szabályozás (a ZBPP 19. cikke), d) az ingyenes jogi segítségnyújtás igénylése szempontjából jelentős eljárási és egyéb kérdéseket szabályozó rendelkezések (a ZBPP 20-25. cikke). Ezzel egyidejűleg felhívjuk a figyelmet a bíróság illetékekről szóló törvény (*Zakon o sudskim pristojbama*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye], 74/95., 57/96., 137/02., [26/03.], 125/11., 112/12., 157/13., 110/15. sz.) 6. cikkére, amely meghatározza azokat a feleket, akik mindig illetékmentességben részesülnek.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság felbontásával vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos ítélettel szemben fellebbezésnek van helye. Ez a jog mindkét felet megilleti az eljárásban. A családjogi törvény nem tartalmaz a fellebbezésre vonatkozó kifejezett szabályozást a házassági perek tekintetében, a 346. cikk azonban előírja a polgári eljárásjogi törvény (*Zakon o parničnom postupku*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye], 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13. és 89/14. sz. - a továbbiakban: ZPP) rendelkezéseinek vaglyagos alkalmazását. A ZPP 348. cikke az ítélettel szembeni fellebbezést, 378. cikke pedig a határozat elleni fellebbezést szabályozza. A 2015. évi ObZ a jogorvoslatok tekintetében kimondja, hogy a házassági perekben hozott másodfokú ítéletekkel szemben nincs helye felülvizsgálatnak (a 2015. évi ObZ 373. cikke).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (Brüsszel IIa. rendelet) 21. cikke alapján valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik (21. cikk (1) bekezdés), a 21. cikk (3) bekezdése szerint azonban bármely érdekelt fél kezdeményezhet egy, a határozat elismeréséről vagy el nem ismeréséről szóló határozatot. Ebben az esetben a határozat elismerése vagy el nem ismerése iránti kérelem tekintetében az egyes tagállamok által a Bizottság részére a 68. cikk szerint és a Brüsszel IIa. rendelet 37. cikkében előírt formában átadott listán feltüntetett bíróság rendelkezik illetékességgel. Érdemes hozzátenni, hogy a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések sérelme nélkül nem szükséges külön eljárás a valamely tagállam anyakönyvi nyilvántartásába történő bejegyzéshez a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó, valamely másik tagállamban hozott olyan határozat alapján, amely ellen további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre az említett tagállamnak a joga szerint.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A határozat elismerése vagy el nem ismerése iránti kérelem (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése) elbírálására a listán feltüntetett bíróság illetékes a 14. kérdésre adott válaszban foglaltak szerint. Ebben az esetben a Brüsszel IIa. rendelet III. fejezetének 2. szakaszában foglaltak irányadók. A Brüsszel IIa. rendelet 33. cikke szerinti jogorvoslati kérelmet, vagyis a fellebbezést a határozatot hozó elsőfokú bíróságon (a listán feltüntetett illetékes bíróságon) keresztül kell előterjeszteni a másodfokú (megyei) bírósághoz.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

A házasság felbontására annak az országnak a joga irányadó, amelynek a házastársak a kereset előterjesztésekor az állampolgárai.

Amennyiben a házastársak a kereset előterjesztésekor különböző országoknak az állampolgárai, az állampolgárságuk szerinti országok jogát együttesen kell alkalmazni, összhangban a más országok jogszabályaival egyes jogviszonyok tekintetében fennálló kollíziók feloldásáról szóló törvény (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) (a *Narodne Novine* [NN; a Horvát Köztársaság Hivatalos Közlönye], 53/91., 88/01. sz.) 35. cikkének (2) bekezdésével. Amennyiben a házasságot a házastársak állampolgársága szerinti országok joga alapján nem lehet megszüntetni, a házasság megszüntetésére a horvát jogot kell alkalmazni, feltéve, hogy a kereset benyújtásakor az egyik házastárs állandó lakóhellyel rendelkezett Horvátországban.

A horvát jogot kell alkalmazni, amennyiben az egyik házastárs olyan horvát állampolgár, aki nem rendelkezik Horvátországban állandó lakóhellyel, és a házasságot a más országok jogszabályaival egyes jogviszonyok tekintetében fennálló kollíziók feloldásáról szóló törvény 35. cikkének (2) bekezdésében meghatározott jog alapján nem lehet megszüntetni.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 14/03/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Olaszország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontására vonatkozó jogi előírásokat törvény határozza meg (lásd a 2. pontot). A bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a házasságot felbontó határozat kibocsátására vonatkozó jogi követelmények teljesülnek.

Ezeket az ellenőrzéseket akkor is le kell folytatni, ha a két házastárs közösen kérelmezi a házasság felbontását. A házastársak megállapodása önmagában nem jelent jogalapot a házasság felbontásához – valójában tehát Olaszországban a közös megegyezéssel történő válás intézménye nem ismert: a bíróság mindig köteles először a kérelem alapjául szolgáló tényeket megállapítani, mielőtt kimondja a házasság felbontását.

Ha a házasságkötésre Polgári Törvénykönyv alapján került sor, a házasság felbontásával a házasság megszűnik, ha a felek egyházi esküvőt tartottak, és a házasságkötést a születési, házassági és halálozási anyakönyvbe is megfelelően bejegyezték, a válás annak polgári jogi hatásait szünteti meg. Az ügyész kötelezően részt vesz az eljárásban.

Források: Az 1978. augusztus 1-jei 436. számú, 1987. március 6-i 74. számú, és a 2015. május 6-i 55. sz. törvény által módosított 1970. december 1-jei 898. számú törvény.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Bármely házastárs kérheti a házasság felbontását az alábbi okokból:

1) amennyiben az esküvőt követően a másik házastársat akár az esküvő előtt, akár az után elkövetett, különösen súlyos bűncselekmény miatt jogerősen: életfogytiglani vagy 15 évnél hosszabb szabadságvesztésre ítélték, amely több különálló, szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott büntetések összege is lehet, kivéve a politikai bűncselekményeket vagy a „különleges erkölcsi és társadalmi értékű indítékból” (*motivi di particolare valore morale e sociale*) elkövetett cselekményeket;

szabadságvesztés-büntetésre ítélték vérfertőzés miatt (a büntető törvénykönyv 564. szakasza) vagy a Btk. 609a. cikke (szexuális erőszak), 609c., 609d. vagy 609f. cikke szerinti szexuális bűncselekmények miatt (az említett cikkeket az 1996. évi 66. számú törvény illesztette be a Btk-ba); szabadságvesztés-büntetésre ítélték gyermeke sérelmére elkövetett emberölésért vagy a házastárs vagy gyermeke sérelmére elkövetett emberölés kísérletéért;

szabadságvesztés-büntetésre ítélték, amennyiben az adott személyt bűnösnek találták két vagy több rendbeli súlyos testi sértésért, családjával szembeni tartási kötelezettségei teljesítésének elmulasztásáért, családon belüli vagy kiskorúak sérelmére elkövetett bántalmazásért, vagy nem beszámítható személyek jogtalan befolyásolása miatt, kivéve, ha a házasság felbontását kérelmező személyt bűncselekmény miatt szintén elítélték, vagy ha a házastársak ismét együtt élnek;

2) azokban az esetekben, amikor:

- a másik házastársat felmentették az 1b.) és c.) pontokban említett vérfertőzés vagy szexuális erőszak vádja alól, ha a bíróság megállapítja, hogy az alperes nem alkalmas a családi élet folytatására vagy a családdal való együttélésre;

- a pár közös megegyezéssel vagy valamelyik fél kérelmére különváltan él megszakítás nélkül

legalább tizenkét hónapon át attól az időponttól számítva, amikor a pár a különválás iránti eljárásban megjelent a bíróság előtt,

közös megegyezéssel történő különválás esetén hat hónapon át, ide értve azt az esetet is, ha a pár vitatott bírósági határozatot illetően jut közös megegyezésre,

vagy hat hónappal az ügyvéd jelenlétében folytatott megbeszélést követően létrejött, a különválásról szóló megállapodásban meghatározott, hitelesített időpontot követően, vagy az anyakönyvvezető előtt megkötött, a különválásról szóló megállapodást megállapító okirat keltét követően;

- az 1b.) és c.) pontban felsorolt bűncselekmények valamelyikével kapcsolatos büntetőeljárás a bűncselekmény elévülése miatt megszüntették, de a válóperes bíróság megállapítja, hogy maga a bűncselekmény egyébként büntetőjogi felelősséggel járt volna;

- a vérfertőzés büntetvével kapcsolatos büntetőeljárás azzal a megállapítással zárult, hogy nem valósult meg büntetőjogi felelősség, mivel a cselekmény nem adott okot „közfelháborodásra”;

- a másik házastárs külföldi állampolgárként külföldön érvénytelenítette vagy felbontotta a házasságot, vagy külföldön új házasságot kötött;

- ha a házasságot nem hálták el;

- az egyik házastárs hivatalosan nemet változtatott: ebben az esetben a házasság felbontását a nemet változtatott személy vagy a másik házastárs is kérheti. Összefoglalva, a „büntetőjogi” okoktól eltekintve (amelyek közé tartoznak a súlyos bűncselekményekért történő elítélésen túl azok az esetek is, amelyeknél korlátozott beszámítási képesség miatt a személyt jogerősen felmentik, a bűncselekmény elvülésének esetei, és azok az esetek, amelyeknél a vérfertőzés büntetőjogi felelősségének objektív követelménye hiányzik), a házasság felbontásának lehetséges jogalapjai: különválás; házasság érvénytelenítése, felbontása vagy a másik házastárs által külföldön kötött új házasság; ha a házasságot nem hálták el; ha valamelyik házastárs nemet változtat.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

3.1 a házasság felbontásának jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság felbontásának engedélyezése a következőket vonja maga után.

Először is megszűnik a házastársi jogviszony: a felek családi állapota újra egyedülálló lesz, és szabadon újra házasodhatnak.

A feleség elveszíti a férje vezetéknevét, amennyiben korábban felvette azt; kérésre azonban a bíróság engedélyezheti a nő számára, hogy férje vezetéknevét is megtartsa, ha ez igazolhatóan az ő vagy gyermekei védelemre érdemes okok miatt fennálló érdekét szolgálja.

A házasság felbontásával nem szűnnek meg a házastársi rokoni kötelékek, a házasság felbontása különösen nem szünteti meg a közvetlen rokonok közötti házasság tilalmát (Polgári Törvénykönyv 87. szakaszának (4) bekezdése).

Külföldi házastárs a házasság révén megszerzett állampolgárságot nem veszíti el.

3.2 a házasság felbontásának jogviszonyra vonatkozóan?

A házasság felbontása megszünteti a törvény alapján létrejött vagyonszövetséget (*comunione legale*, amely a Polgári Törvénykönyv 179. szakaszában felsorolt személyes tárgyak kivételével magában foglalja a házastársak által a házasság fennállása alatt együttesen vagy külön-külön vásárolt minden vagyontárgyat), és felszámolja a család szükségletei céljából képzett anyagi tartalékokat (*fondo patrimoniale*). Ezen anyagi források azonban továbbra is léteznek, amíg a gyermekek el nem érik a nagykorúságot. A házasság felbontása nincs hatással az egyéb megállapodással szabályozott közös vagyona (*comunione ordinaria*, például a házasságkötés előtt arányosan szerzett vagyona, vagy a házasság fennállása alatt szerzett vagyona, amennyiben a házasságkötéskor megállapították, hogy a házastársak vagyontárgyjait külön kezelik (*separazione dei beni*): az ilyen jellegű közös tulajdonra vonatkozó köteleket bármely házastárs kérelmére fel lehet bontani.

A kiskorú gyermekkel együtt élő szülő megkaphatja a jogot, hogy továbbra is a házaspár korábbi otthonában éljen, amennyiben az a gyermek érdekét szolgálja.

3.3 a házasság felbontásának jogviszonyra vonatkozóan?

A házasság felbontását engedélyező bíróság a kiskorú gyermekek esetében közös felügyeleti jogot biztosít; a gyermekeket csak kivételes esetekben helyezik az egyik szülő kizárólagos felügyelete alá. A bíróság azt is megállapítja, hogy a kiskorú gyermek mennyi időt tölthet a nem vele élő szülővel. A bíróság rendelkezik a gyermekek vagyonának kezeléséről, és meghatározza a kiskorú gyermekek eltartásához szükséges, a gyermekkel együtt élő szülőnek fizetendő havi tartásdíj mértékét.

3.4 a házasság felbontásának jogviszonyra vonatkozóan?

A házasság felbontásakor a bíróság az egyik fél kérelmére rendszeres tartásdíj megfizetését rendeli el azon fél számára, aki nem rendelkezik elegendő anyagi eszközzel, vagy aki objektív okokból nem tud elegendő bevételhez jutni. A tartásdíjfizetési kötelezettség megszűnik, ha a jogosult újra házasodik. Ha mindkét fél egyetért, a támogatás egyetlen üggyellett is kifizethető, valamely ingatlan tulajdonjogának a kedvezményezett házastárs részére történő átruházásával (a részleteket lásd itt: „Tartási igények – Olaszország”).

Azok a házastársak, akik különválás vagy a házasság felbontása esetén nem fizetnek tartásdíjat, megvalósítják a családtámogatás elmulasztása bűncselekményét (büntető törvénykönyv 570. szakasza).

Egyéb joghatások is léteznek. Az az elvált házastárs, aki nem házasodott újra, és tartásdíjra jogosult, szintén jogosult a másik házastársnak fizetett végkielégítésből való részesedésre. Volt házastárs halála esetén a megözvegyült volt házastárs jogosult bármely özvegyi nyugdíjra vagy az özvegyi nyugdíj későbbi megözvegyült házastársal történő megosztására, pénzügyi nehézségek esetén pedig az elhunyt hagyatékából is részesülhet. A törvény azt is lehetővé teszi, hogy a tartásdíjra jogosult házastárs bírósági határozat alapján keletkező jelzálogjogot jegyeztessen be, vagy kérvényezze a tartásdíj fizetésére kötelezett házastárs vagyonának lefoglalását.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás azt jelenti, hogy a házastársak a törvény értelmében már nem kötelesek együtt élni. A tényleges különélés nem jár semmilyen joghatással (kivéve a 151/1975. sz. reformtörvény előtti helyzetekben).

A különválás nem szünteti meg a házassági jogviszonyt, de gyengíti azt.

A különválás történhet bírói határozattal vagy közös megegyezéssel.

Források: az anyagi jogi szabályokat a polgári törvénykönyv állapítja meg (a 150. és azt követő szakaszok; az örökléssel kapcsolatos kérdésekhez lásd az 548. és 585. szakaszt).

5 Melyek a különválás feltételei?

A bíróság határozatával elrendelt különváláshoz először annak megállapítása szükséges, hogy a házastársak már nem tudnak együtt élni.

Amennyiben ez a feltétel teljesül, a bíróság valamely házastárs kérelmére, akár a másik házastárs akarata ellenére is, határozatban elrendeli a különválást. Kivételes esetekben a bíróság megállapíthatja valamely házastársnak a különválásért viselt felelősségét: ennek a tartásdíj különválás során és a házasság felbontását követően történő megállapítása és az öröklési jogok tekintetében vannak jogkövetkezmenyei. Az ügyész kötelezően részt vesz az eljárásban.

A közös megegyezéssel történő különválása házastársak közötti megállapodáson alapul, de csak a bírósági jóváhagyás után válik hatályossá. A bíróság felelősségét vizsgálja, hogy a házastársak által megkötött megállapodások megfeleljenek a család mindenek felett álló érdekeinek. Különösen akkor, ha a megállapodás a gyermekfelügyelet és gyermektartás tekintetében nem szolgálja a gyermekek érdekeit, a bíróság a feleket összehívja, és felkéri őket a szükséges változtatásokra. Ha a felek ennek nem tesznek eleget, a bíróság megtagadhatja a különválás jóváhagyását.

6 Melyek a különválás jogkövetkezmenyei?

Személyes kapcsolatok: a különválás (bírói végzéssel vagy közös megegyezéssel) megszünteti az életközösséggel kapcsolatos minden támogatási formára vonatkozó követelményt. A különválással az apaság vétele is megszűnik. Ha a feleség felvette a férj vezetéknevét, a különválással nem veszíti el azt, de a férj kérésére a bíróság megtilthatja a névhasználatot, ha e névhasználat a férjnek súlyos sérelmet okozhat. Hasonlóképpen a bíróság engedélyezheti a feleség számára, hogy ne használja férje vezetéknevét, ha e névhasználat számára hátrányos lehet.

Közös tulajdon: a közös tulajdon megszűnik a házastársak egyikének eltűntté nyilvánítása vagy feltételezett halála, a házasság érvénytelenítése, felbontása vagy polgári jogi joghatásainak megszűnése, különválás, a vagyonszövetség bírósági általi megszüntetése, a házassági jogviszony kölcsönösen elfogadott megváltozása és a házastársak egyikének fizetéseképtelenné nyilvánítása esetén.

Különválás esetén a házastársak közös tulajdona akkor szűnik meg, amikor a bíróság engedélyezi a házastársak számára a különélést, vagy attól az időponttól, amikor a házastársak kölcsönösen elfogadott különválásáról szóló jegyzőkönyvet az elnöklő bíró előtt aláírják, feltéve, hogy azt a bíróság jóváhagyta. A házastársak különélését engedélyező végzést az anyakönyvvezetőnek küldik meg annak érdekében, hogy a közös hagyaték felbontását nyilvántartásba lehessen venni.

Szülői felelősség: a különválásnak helyt adó bíróság rendelkezik a kiskorú gyermekek felügyeletéről, és megállapítja a gyermekkel nem együtt élő szülő (vagy a kizárólagos felügyeleti jog kivételes esetében a felügyeleti joggal nem rendelkező szülő) által fizetendő gyermektartás összegét. A családi otthonban való tartózkodás jogának megállapításakor a gyermekkel élő szülő élvez elsőbbséget (további részleteket a „Szülői felügyelet” című szakaszban talál). Tartásdíj megítélése: kérésre a bíróság a különválásért nem felelős házastárs részére a másik házastárs által fizetendő tartásdíjra való jogosultságot biztosíthat, ha e házastárs nem rendelkezik elegendő, független vagyoni eszközzel. A rászoruló házastárs akkor is jogosult a tartásdíjra, azaz a megélhetéséhez szükséges rendszeres összegre, ha ő a felelős a különválásért (a további részletekért lásd a „Tartási igények – Olaszország” című részt). Elvált házastársak esetében kifejezett előírás a tartásdíj inflációval történő automatikus kiigazítása; az ítélkezési gyakorlat ezt a különvált házastársakra is kiterjesztette.

A bírósági határozatban meghatározott, a szülői felügyeleti jogra, valamint a gyermekek és az egyik házastárs részére fizetendő tartásdíj kiszámítására vonatkozó intézkedéseket utólag is lehet módosítani. A tartásdíj fizetésének elmulasztása a büntető törvénykönyv 570. szakasza értelmében bűncselekménynek számít.

Különválás felelősséggel és felelősség nélkül: a különválásért nem felelős házastársak ugyanolyan öröklési jogokkal rendelkeznek, mint a nem különvált házastársak.

A különválásért felelős házastárs csak az elhunyt hagyatékából jogosult tartásdíjra, és csak akkor, ha a hagyatéki eljárás idején tartásdíjra volt jogosult az elhunyt házastárstól (polgári törvénykönyv 548. és 585. szakasza).

Egyéb joghatások: a teljesítés elmulasztása esetén a különválásról szóló határozat feljogosít a bírósági határozat alapján keletkező jelzálog bejegyzésére; és a jogosult személy kérelmére a bíróság elrendelheti a felelős házastárs vagyontárgyainak lefoglalását, vagy a jövedelem zárolására vonatkozó végzést bocsáthat ki.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A Polgári Törvénykönyv 117. és azt követő szakaszai értelmében a házasságot számos eltérő esetben lehet semmisnek nyilvánítani. A tárgyat elsősorban az érvénytelenség szempontjából kell vizsgálni, figyelembe véve az érvénytelenség okait és az egyes esetekben alkalmazandó jogot.

A házasság érvénytelen, ha azt a törvényben megállapított valamely érvénytelenségi ok érvénytelenné teszi, de az érvénytelenségi okra bírósági keresetindítással kell hivatkozni.

A házasság érvénytelenítése iránti kereset az örökösökre nem száll át, kivéve, ha a határozathozatal már folyamatban van. Az ügyész kötelezően részt vesz az eljárásban.

Források: az anyagi jogi szabályokat a polgári törvénykönyv 117–129a. szakasza tartalmazza.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság a következő okokból minősülhet érvénytelenné (a polgári törvénykönyv 117. és azt követő szakaszai):

a házastársak egyikének korábbi házassága még fennállt: az érvénytelenítés abszolút és elévülhetetlen; a keresetet bármelyik házastárs, közvetlen felmenő ági rokon, az ügyész vagy jogos érdeklővel rendelkező bármely személy benyújthatja.

bűncselekmény miatti érvénytelenség (*impedimentum criminis*): olyan két személy által kötött házasság, akik közül az egyiket elítélték a másik házastársának sérelmére elkövetett emberölésért vagy annak kísérletéért; az érvénytelenítés abszolút és orvosolhatatlan, és arra bármelyik házastárs, az ügyész, valamint bármely, jogos érdeklővel rendelkező személy hivatkozhat.

a házasság megkötése az egyik fél beszámítási képességének hiánya miatt nem lehetséges; a beszámítási képesség hiánya megállapításáról szóló végzés az esküvő után is kiadható, amennyiben a beszámítási képesség hiánya bizonyíthatóan fennállt az esküvő idején; a házasságot a gyám, az ügyész vagy jogos érdeklővel rendelkező bármely személy megtámadhatja.

az egyik házastárs nem volt beszámítható állapotban (*incapacità naturale*); a házasságot az a házastárs támadhatja meg, aki ugyan nem minősül cselekvőképtelenné, de bizonyítani tudja, hogy a házasságot nem beszámítható állapotban kötötte. a kérelem nem nyújtható be, ha a házastársak több mint egy évig együtt éltek azt követően, hogy a kérelmező visszanyerte szellemi képességeit.

az egyik házastárs kiskorú volt; a kérelmet bármelyik házastárs, az ügyész vagy a szülők nyújthatják be; a kiskorú kérelem benyújtására irányuló jogosultsága a nagykorúvá válást követő egy éven belül megszűnik.

vérségi kötelék, rokoni kapcsolat, örökbefogadotti vagy szülő-gyermek viszony a felek között; ezen érvénytelenségi okra bármelyik házastárs, az ügyész vagy jogos érdeklővel rendelkező bármely személy hivatkozhat, kivéve, ha az esküvő óta legalább egy év eltelt, és az adott esetben az említett kötelékek ellenére kérhették volna a házasság engedélyezését.

kényszer, megfélemlítés és tévedés: a hozzájárulást kikényszerítették, vagy azt a házastárs ellenőrzésén kívül álló eseményektől való rendkívül súlyos félelem váltotta ki; vagy valamelyik fél személyazonosságát illető tévedés történt vagy a másik házastársra vonatkozó elengedhetetlen személyi előfeltételeket illetően állt fenn tévedés a polgári törvénykönyv 122. szakasza értelmében; a keresetet az a házastárs nyújtja be, aki az említett okok alapján tévesen adta hozzájárulását, kivéve, ha a házastársak az erőszakkal való fenyegetésnek vagy a félelem forrásának megszűnését vagy a tévedésről történő tudomásszerzést követően egy évig együtt éltek.

színlelés: a házasságot bármely házastárs megtámadhatja, ha a házasságkötéskor megállapodtak az azzal járó kötelezettségek teljesítésének vagy a belőle származó jogok gyakorlásának elmulasztásában; az érvénytelenítés iránti keresetet az esküvőtől számított egy éven belül kell benyújtani; kereset nem indítható, ha a házastársak az esküvő után férj és feleségként együtt éltek, még ha csak rövid ideig is.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Ha a házastársak jóhiszeműen jártak el (azaz a házasságkötéskor nem tudtak az akadályról), a házasság az érvénytelenítésig hatályosnak tekintendő, az érvénytelenítés csak az erről szóló határozat meghozatalának időpontjától fogva fejt ki joghatást (a „vélt házasság” (*matrimonio putativo*) elve). A semmisnek nyilvánított házasság valamennyi gyermek tekintetében az érvényes házasság joghatásaival jár, akkor is, ha mindkét házastárs rosszhiszeműen járt el. A bíróság azt is megkövetelheti az egyik házastárstól, hogy legfeljebb három éven át rendszeresen fizessen a másik félnek, amennyiben a másik házastárs nem rendelkezik megfelelő anyagi eszközökkel, és nem házasodott újra.

Amennyiben csak az egyik házastárs járt el jóhiszeműen, a házasság e házastárs és a gyermekek érdekében fejt ki joghatást. A rosszhiszeműen eljáró házastárs háromévi tartásdíjnak megfelelő kártérítést köteles fizetni, és további tartásdíj megfizetésére is köteles, ha más személynek nem áll fenn eltartási kötelezettsége.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A 2014. szeptember 12-i 132. sz. törvényerejű rendelettel – amelyet a 162/2014. sz. törvény váltott fel – olasz kormány két új alternatív eljárást vezetett be, amelyekhez nincs szükség bírósági eljárásra:

A felek ügyvéd jelenlétében *támogatott tárgyalási megállapodást* köthetnek, amelyben vitájukat ügyvédi segítséggel békésen, peren kívül rendezhetik. Ez a lehetőség olyan házaspárok előtt áll nyitva, akik kölcsönös megegyezéssel kívánnak különválni, házasságuk polgári jogi joghatásait megszüntetni vagy a házasságot felbontani, illetve a különválásuk vagy válásuk feltételeit módosítani, abban az esetben is, ha gyermekeik még nem nagykorúak, vagy már nagykorúak, de súlyos fogyatékossgal rendelkeznek vagy anyagilag nem függetlenek. Ezzel a lehetőséggel élve a párok elkerülhetik bírósági eljárás indítását (a 2. és a 6. szakasz);

ha nincsenek kiskorú, vagy olyan gyermekeik, akik már nagykorúak, de súlyos fogyatékossgal rendelkeznek vagy anyagilag nem függetlenek, a házaspárok számára a közelmúltban lehetővé vált, hogy anyakönyvvezető előtt olyan megállapodást kössenek, amely megerősíti különválásukat, házasságuk felbontását vagy polgári jogi joghatásainak megszüntetését illetve a különválásuk vagy válásuk feltételeinek módosítását (12. szakasz).

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házassági bontóperre vonatkozó szabályok értelemszerűen a különválásra irányuló eljárásra is vonatkoznak. Kisebb mértékben a polgári perrendtartás 706. és azt követő szakaszai is érvényesek.

Az eljárás formailag egy ténymegállapító különleges eljárás, amelyre a rendes eljárástól eltérő szabályok vonatkoznak, különösen az előzetes szakaszban (ez alapvetően kétszintű folyamat: békéltetési szakaszból és vizsgálati-peres szakaszból áll).

A hatáskörrel rendelkező bíróság a házastársak utolsó közös lakóhelye vagy a törvényben (a polgári perrendtartás 706. szakasza) előírt egyéb hely szerint, vagy, ha az alperes nem érhető el vagy külföldön tartózkodik, a kérelmező lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes törvényszék (*tribunale*), amely tanácsban jár el. és ha mindkét fél külföldön él, az ország bármely bírósága eljárhat az ügyben. Ha a házasság felbontása közös megegyezéssel történik, a házastársak bármelyikük lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti bíróságot választhatják.

Eljárás: A házasság felbontása vagy különválás iránti kérelem a bírósághoz benyújtott kereset (*ricorso*), amelyet a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság hivatalához kell benyújtani. Az igazoló okiratokat csatolni kell a kérelemhez, de a tárgyaláson is be lehet azokat nyújtani. A kérelem benyújtója felelős annak biztosításáért, hogy a másik házastárs értesüljön a kérelemről és az elnöklő bírónak a házastársak meghallgatásának időpontjáról szóló végzéséről. Ha a békéltetési kísérlet az első meghallgatás során sikertelen, az elnöklő bíró közbenső ítéletet hoz a házastársak és gyermekeik érdekében, és megállapítja az eljáró bíróság előtti tárgyalás időpontját, amely az ügyet a rendes bizonyítási szabályokkal összhangban tárgyalja.

Házasság felbontása közös keresettel: a közös keresetbe elengedhetetlen, hogy mindkét házastárs beleegyezzen a házasság felbontásába és a gyermekeikre és anyagi viszonyaikra vonatkozó feltételekbe. Az eljárás egyszerűsített.

Források: A módosított 1970/898. számú törvény; a különválás esetében a polgári perrendtartás 706–711. szakaszának rendelkezéseit is alkalmazni kell.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Van lehetőség költségmentesség (*patrocinio a spese dello Stato*) igénybevételére, így az ügyvédi tiszteletdíj és az egyéb bírósági költségek megfizetése nélküli jogi képviseletre is. A költségmentességet az Olaszországban törvényesen tartózkodó külföldi állampolgárok is igénybe vehetik. A jogosultsági feltételeket az 1990/217. sz. törvény és a költségmentességről szóló tájékoztató tartalmazza. A költségmentesség iránti kérelmeket a megfelelő ügyvédi kamarához (*consiglio dell'ordine degli avvocati*) kell benyújtani; lásd a kamara honlapján (pl. római ügyvédi kamara), valamint az Igazságügyi Minisztérium honlapján.

Források: A 2001/134. sz. törvény által módosított, 1990/217. számú törvény.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen van lehetőség fellebbezésre. A házassági bontóperes eljárások (pl. a házastárs családi állapotára vonatkozó) vagy különválásról szóló eljárások (pl. a felelősségre vagy tartásdíjra vonatkozó) nem jogerős határozatai későbbi szakaszban, azaz a jogerős ítélet elleni fellebbezéssel együtt nem támadhatók meg: a megtámadásnak a rendes jogi határidőn belül kell megtörténnie.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelet alkalmazandó. A rendelet egységes eljárást határoz meg valamennyi uniós tagállam vonatkozásában.

Az elismerés automatikusan történik. A házasság jogerős felbontásáról, különválásról vagy érvénytelenítésről szóló határozatot követően nincs szükség tehát semmilyen különleges eljárásra valamely tagállam házassági, születési és halálozási anyakönyvének frissítéséhez.

Azonban bármely érdekelt fél kérheti a külföldön hozott bírósági határozat elismerendőnek vagy el nem ismerendőnek nyilvánítását. Az elismerés megtagadásának konkrét okait a rendelet határozza meg. A bírósági kereset formájában benyújtott kérelmet (*ricorso*) ahhoz a fellebbviteli bírósághoz (*corte di appello*) kell benyújtani, amely Olaszország belső joga értelmében az ítélet végrehajtásának helye szerint illetékességgel rendelkezik. A bíróság haladéktalanul határozatot hoz a másik fél meghallgatásával vagy anélkül, a határozatról a kérelmezőt értesítik.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Bármelyik fél megtámadhatja az elismerésről szóló határozatot a határozatot kibocsátó fellebbviteli bíróságon az értesítéstől számított egy hónapon belül (két hónapon belül, ha a másik fél másik országban él). Ebben a második szakaszban mindkét felet meg kell hallgatni a rendes kontradiktórius eljárás elve alapján, és az általános perrendtartási szabályok érvényesek.

Az ezzel a kifogással kapcsolatban hozott határozat ellen viszont a Semmitőszéken lehet fellebbezni (*Corte di Cassazione*, lásd a rendelet mellékleteit).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböz?

A különválásra és a házasság felbontására az a nemzeti jog irányadó, amelynek hatálya alá a különválásra vagy a házasság felbontására irányuló kérelem benyújtásakor mindkét házastárs tartozott; különböző állampolgárságú házastársak esetén a bíróság határozza meg az alkalmazandó jogot annak alapján, hogy a házastársak melyik országban házaséletük nagy részét; a bíróság ebben a tekintetben szabadon gyakorolhatja mérlegelési jogkörét.

Amennyiben az alkalmazandó külföldi jog nem rendelkezik a különválásról vagy a házasság felbontásáról, az olasz jog (az 1995. évi 218. sz. törvény 31. szakasza) alkalmazandó, azaz ilyen esetekben az eljáró bíróság országa szerinti jog érvényesül. Megjegyzendő, hogy az olasz jogot attól függetlenül alkalmazni kell, hogy a kérelmező olasz állampolgár-e, és az olasz jogra vegyes házasság vagy két nem olasz állampolgár házassága esetén nem olasz állampolgárságú személy is hivatkozhat.

A különválást vagy a házasság felbontását Olaszországban kérelmező olasz házastársakra az olasz jog alkalmazandó még akkor is, ha nem Olaszországban rendelkeznek lakóhellyel. A különböző állampolgárságú házastársakra annak az országnak a joga alkalmazandó, amelyben házaséletük nagy része zajlott; ha azonban az adott ország törvényei nem rendelkeznek a különválásról vagy a házasság felbontásáról, úgyútkben az olasz jogot alkalmazó olasz bíróság jár el.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 21/07/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Ciprus

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontására irányuló eljárás megindításának alapfeltétele vallási házasság esetében a kérelmező lakóhelye szerinti kerületi püspök értesítése. A házasság felbontása iránti kérelem az illetékes püspök értesítésétől számított 3 hónap után nyújtható be. Amennyiben a házasság felbontásának jogalapja valamely személy eltűnése vagy elmebetegség, nem szükséges értesítést küldeni.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Házasságtörés.

Erkölcstelen, szégyenletes vagy bármilyen ismétlődő, megbocsáthatatlan viselkedés, amely a házasságot súlyos megromlásához vezet, és amely a kérelmező számára elviselhetetlenné teszi a házastárral való együttélést.

Élet elleni bűncselekmény, pl. fizikai bántalmazás.

Három évnél hosszabb ideje tartó elmebetegség, amely az együttélést elviselhetetlenné teszi.

Jogerősen hét évnél hosszabb szabadságvesztésre ítéelés.

Személy eltűnése.

Nemi életre való képtelenség, amely hat hónapnál hosszabb ideig tart, és a házasság időpontjában és a keresetlevél benyújtásakor is fennáll.

Megbocsáthatatlan eltávolodás két évnél hosszabb ideig. Távolmaradás hosszabb időszakokra, amelyek összesített ideje meghaladja a két évet. Feltétel, hogy az elhagyott házastárs kérte a házastársat a hazatérésre.

Valláshoz vagy vallási felekezethez való tartozás megváltoztatása, vagy a házastárs szektához való csatlakozása érdekében erkölcsi nyomás alkalmazása vagy annak kísérlete.

Gyermek vállalásának állandó elutasítása annak ellenére, hogy a másik fél szeretne gyermeket.

A házasság helyrehozhatatlan megromlása.

Öt évnél hosszabb ideig tartó különélés.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

3.1 a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

A házasság felbontásával a házasság megszűnik, ez azonban nem jelenti a vezetéknev automatikus megváltozását. Az érintett fél dönti el, hogy eskü alatt meg szeretné-e változtatni a nevét.

3.2 a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

A házasság felbontása semmilyen következménnyel nem jár a tulajdoni jogvitákra nézve. A tulajdoni jogvitákat külön kérelemmel kell rendezni, mivel ezek egymástól elkülönülő eljárások.

3.3 a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

Nincsenek, mivel a házasság felbontására irányuló eljárás elkülönül és független a felügyeleti jogra vonatkozó eljárástól, kivéve azokat az eseteket, amikor a házasságot a gyermekek életének veszélyeztetése vagy a gyermekek fizikai bántalmazása miatt bontották fel.

A házasság felbontásának nincsenek következményei a házastársak kiskorú gyermekeit érintő kérdésekre (pl. tartásdíj, szülői felelősség, kapcsolattartás). Ezekben a kérdésekben külön-külön kérelmeket kell benyújtani.

3.4 a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

A házasság felbontása nem keletkeztet automatikusan a másik házasság felbontásának jogkövetkezmenyeit. A különváláskor erre irányuló külön kérelmet kell benyújtani.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A ciprusi családi jog nem ismeri a „különválás” jogi fogalmát.

5 Melyek a különválás feltételei?

Nem értelmezhető.

6 Melyek a különválás jogkövetkezmenyei?

Nem értelmezhető.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Azt jelenti, hogy a házasságot érvénytelenné nyilvánító ítélet meghozatalától kezdődően a házasságot semmisnek és jogilag érvénytelennek kell tekinteni.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasságról szóló, a 66(I)/2009. sz. törvény által módosított 104(I)/2003. sz. törvény 17. cikke értelmében a házasság érvénytelen, amennyiben:

a) arra bármely fél korábbi házasságának végleges felbontását vagy érvénytelenítését megelőzően kerül sor, ideértve az egyházi és a polgári házasságkötést is;

b) azt legfeljebb ötöd fokú egyenes ági vagy oldalági rokonok között kötötték;

c) azt házasság révén szerzett legfeljebb harmad fokú egyenes ági vagy oldalági rokonok között kötötték;

d) azt örökbefogadó és örökbefogadott vagy azok utódai között kötötték;

e) azt házasságon kívül született gyermek és az őt elismerő apa vagy utóbbi vérrokonai között kötötték.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezmenyei?

Amennyiben a házasság semmisnek tekintendő, vagy azt jogerős bírósági ítélet érvénytelennek nyilvánította, a házasságot az ítélet kihirdetésétől kezdve teljes mértékben érvénytelennek kell tekintetni.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Jelenleg nincs ilyen. A jogi biztos jelenleg is dolgozik a családi ügyekben nyújtandó közvetítésről szóló törvénytervezeten.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontása/érvénytelenítése iránti kérelmet annak a kerületnek a családjogi bíróságánál kell benyújtani, ahol az egyik vagy mindkét házaspár lakik. A kérelemnek meg kell felelnie a Legfelsőbb Bíróság 1990. évi eljárási szabályzata 1. iratmintájának. Az illetékes püspököknek küldött értesítés tértivevényét vagy az értesítést tartalmazó ajánlott levél püspök általi kézhezvételének igazolását, valamint a házaspár házassági anyakönyvi kivonatát is csatolni kell a kérelemhez bizonyítékként.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen. Az erre vonatkozó kérelmet az illetékes családjogi bírósághoz kell benyújtani.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen, a házasságot felbontó vagy érvénytelenítő határozat ellen a másodfokú családjogi bírósághoz lehet fellebbezni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A 44/2001/EK rendelet értelmében a Ciprusi Köztársaság illetékes családjogi bíróságán kell benyújtani az erre irányuló kérelmet.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A határozatot annál a családjogi bíróságnál lehet kifogásolni, ahova a másik tagállamban hozott határozat elismeréséről és nyilvántartásba vételéről szóló kérelmet benyújtották.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A Ciprusi Köztársaság családjogi bíróságai ilyen esetekben kizárólag akkor rendelkeznek hatáskörrel a házasság felbontásához vagy érvénytelenítéséhez kapcsolódó ügyek elbírálására, ha az ügyben érintett felek legalább 3 hónapig Ciprus területén laktak. A bíróság a ciprusi jogot alkalmazza.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/01/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [lv](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#)

Házasság felbontása és különválás - Lettország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbonthatóságának eseteit Lettország polgári törvénykönyvének családjogi része és a közjegyzőkről szóló törvény P. része sorolja fel. A házasság intézményének általános keretét a polgári törvénykönyv családjogi része határozza meg.

Lettországban a házasságot bíróság vagy közjegyző (*notārs*) bonthatja fel. A bíróság a házasságot az egyik vagy mindkét házastárs kérelmére bontja fel. A közjegyző akkor bonthatja fel a házasságot, ha a házastársak megegyeztek a házasság felbontásáról, nincs közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk, vagy amennyiben közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban megállapodtak a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról.

A házasság ilyen típusú felbontásának előfeltétele tehát a házastársak közötti egyezség a házasságból született gyermek felügyeletéről, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról.

Ha a házasságot bíróság bontja fel, a bíróságnak meg kell állapítania, hogy a házasság megromlott. A házasság akkor tekinthető megromlottnak, ha a házastársak nem élnek együtt, és várhatóan a jövőben sem fognak együtt élni.

A házasság közjegyző általi felbontásának egyik előfeltétele a házastársak közötti egyezség a házasságból született gyermek felügyeletéről, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról. Ha a házastársak nem tudnak e kérdésekben megállapodni, ezeket a követeléseket a házasság felbontására irányuló keresettel egyidejűleg a bíróság bírálja el.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság közjegyző általi felbontása

A házasság akkor bontható fel, ha megromlott, a házastársak megállapodtak a felbontásáról, és mindkettejük által aláírt közös kérelmet nyújtanak be a közjegyzőhöz. Ha a házastársaknak közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban meg kell állapodniuk a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, tartásáról, a láthatásról és a közös vagyon megosztásáról, ezt az egyezséget pedig csatolniuk kell a kérelemhez.

A házasság bíróság általi felbontása

A házasság bíróság által bontható fel, ha a felek nem állapodtak meg házasságuk felbontásáról, és a következő feltételek valamelyike teljesül:

A házastársak több mint három éve külön élnek: a házastársak külön élnek, nincs közös háztartás és a házastársak egyike nem kívánja a közös háztartást helyreállítani, így elutasítja a házasságban való együttélés lehetőségét. A közös háztartás akkor sem feltétlenül áll fenn, ha a házastársak közös ingatlanban élnek.

Amennyiben a házastársak kevesebb mint három éve élnek külön, a házasság csak akkor bontható fel, ha:

a házasság megromlásának oka erőszakos fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági cselekmény, amelyet az egyik házastárs tanúsít a házasság felbontását kérő házastársa ellen, annak másik gyermeke ellen vagy a házastársak közös gyermeke ellen;

a házastárs beleegyezik a másik házastárs házasság felbontására irányuló kérelmébe;

a házastársak egyike együtt él egy másik személlyel, és abból a kapcsolatból gyermek született, vagy a pár gyermeket vár.

Ha a fentebb bemutatott körülmények alapján a bíróság feltételezi, hogy a házasság még fenntartható, a házastársak békéltetésének céljából a házasság felbontására irányuló eljárást hat hónapig elhalaszthatja.

Amennyiben a házastársak valamelyike a fent említett három okon kívüli okból kéri a házasság felbontását a hároméves különélést megelőzően, a bíróság nem bonthatja fel a házasságot a törvényben előírt hároméves különélés lejártá előtt, és a házastársak békéltetésének céljából el kell halasztania az ügy elbírálását.

Ha a házastársak kevesebb mint három éve élnek külön, a közjegyző csak akkor bonthatja fel a házasságot, ha a házasság felbontásába mindkét házastárs beleegyezik, és ha a közjegyzőkről szóló törvényben meghatározott eljárással összhangban erre irányuló kérelmet nyújtanak be a közjegyzőhöz.

Ha a házasság megromlott, a bíróság még akkor sem bonthatja fel azt, ha és amennyiben a házasság fenntartására a házastársak közös kiskorú gyermekének érdekeivel indokolható rendkívüli körülmények miatt szükség van.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Amint a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedik, vagy a közjegyző kiadja a házasság felbontásáról szóló igazolást, a házastársak közötti jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek megszűnnek. A házasság felbontása új jogokat és kötelezettségeket keletkeztethet a volt házastársak számára. A házasság felbontását követően bármelyik fél új házasságot köthet.

A polgári törvénykönyv értelmében az a házastárs, aki a házasságkötéskor megváltoztatta családi nevét, ezt a nevét megtarthatja a házasság felbontását követően is, vagy amennyiben úgy kívánja, a bíróság vagy a közjegyző engedélyezi a házasság előtti családi név használatát.

A másik házastárs kérelmére a bíróság eltilthatja azt a házastársat, akinek a házasság megromlása felróható, hogy megtartsa a házasságkötést követő családi nevét, feltéve hogy ez nem sérti a gyermek érdekeit.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A közjegyző felbonthatja a házasságot, ha a házastársak előtte írásban megállapodnak a közös vagyon megosztásáról, és ezt az egyezséget csatolták a házasság felbontására irányuló keresethez.

Ha a házasságot a bíróság bontja fel, a házastársak megállapodhatnak a közös vagyon megosztásáról. Ha a házastársak nem tudnak egyezsége jutni, követeléseiket a bíróság a polgári törvénykönyv vagy a házassági szerződés rendelkezései alapján bírálja el. A polgári törvénykönyv kétféle tulajdonviszonyról rendelkezik, nevezetesen a jogszabályban megállapított jogviszonyról és a házassági szerződéssel szabályozott jogviszonyról; válás esetére ezek határozzák meg a vagyon megosztására irányadó eljárást.

Ha a tulajdonviszonyokat jogszabály szabályozza, a vagyon megosztása esetén a házastársak bármelyikének jogában áll a házasságot megelőzően tulajdonába került dolog megtartása vagy a házasság alatt szerzett különvagyon megtartása. A házasság alatt a házastársak által közösen vagy bármelyikük által a közös vagyonból szerzett bármely dolog a házastársak közös vagyonát képezi. A vélelem szerint a közös vagyonból mindkét házastárs egyenlő mértékben részesedik, kivéve, ha bármelyikük megindokolja és bizonyítja, hogy azt eltérő hányadok szerint kell megosztani.

Ha a tulajdonviszonyokat házassági szerződés szabályozza, a szerződésben elő lehet írni a házastársak összes vagyonának külön vagy közös tulajdonát, és a vagyonmegosztásról a megfelelő szerződéses tulajdonviszonyokra irányadó jogszabályban meghatározott eljárás szerint kell eldönteni.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása esetén a családon belüli jogviszonyokból eredő fent bemutatott kérdéseket, és különösen a szülők és gyermekek közötti jogviszonyból eredő kérdéseket, nem lehet elkülönítetten elbírálni.

Ha a házasságot közjegyző bontja fel, a házastársaknak nemcsak a házasság felbontásában kell megegyezniük, hanem a gyermekek felügyeletében, tartásában és a láthatásban is. A közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról és a gyermek tartásáról előzetes írásbeli egyezséget kell kötni, amelyet a házasság felbontására irányuló kérelemmel együtt be kell nyújtani.

Ha a házasságot bíróság bontja fel, a házastársaknak meg kell egyezniük a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról és a gyermek tartásáról. Ha ilyen egyezés nem születik, és a követeléseket még nem rendezték, ezeket a követeléseket a házasság felbontására irányuló keresettel együtt kell előterjeszteni; a bíróság másként nem bonthatja fel a házasságot.

A házasság felbontásának joghatásai a szülői felelősségre

A gyermek gondozásának felelőssége nem szűnik meg azzal, hogy a gyermek már nem él az egyik szülővel vagy a szülők egyikével sem.

Ha a szülők külön élnek, közös felelősségük továbbra is fennáll. A gyermek gondozását és felügyeletét annak a szülőnek kell ellátnia, akivel a gyermek él. A szülők közösen hoznak döntéseket olyan kérdésekben, amelyek jelentős hatással lehetnek a gyermek fejlődésére. A szülők közötti vitákat – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a családjogi bíróság (*bāriņtiesa*) rendezi.

A közös szülői felügyelet a szülők egyezségével vagy az egyik szülő külön felügyeleti jogát megállapító bírósági határozattal megszűnik.

Ha a gyermek felett csak az egyik szülő gyakorol felügyeleti jogot, ez a szülő rendelkezik a felügyeletből eredő jogokkal, és őt terheli az abból eredő kötelezettségek. A másik szülő számára biztosítani kell a láthatási jogot (a kapcsolatfelvétellel és a magánjellegű kapcsolattartáshoz való jogot).

A házasság felbontásának joghatásai a gyermek tartására

A gyermektartás kérdését a házasság felbontására irányuló eljárásban kell rendezni. A szülők képességük és pénzügyi körülményeik arányában kötelesek a gyermek tartására. A gyermek gondozásának kötelezettsége az anyára és az apára hárul mindaddig, amíg a gyermek nem képes magáról gondoskodni. A gyermek tartásának felelőssége nem szűnik meg azzal, hogy a gyermek külön él a családtól, illetve már nem él az egyik szülővel vagy a szülők egyikével sem. A házasság felbontásakor a gyermek szülei kölcsönösen megegyezhetnek a gyermek tartásáról, amennyiben azonban nem jutnak egyezsége, a vitát a bíróság rendezi a házasság felbontására irányuló eljárásban.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A polgári törvénykönyv kimondja, hogy a házasság felbontásakor vagy még azt követően is a volt házastárs a másik házastársától az annak a pénzügyi helyzetével arányos tartásdíjat követelhet, hogy saját korábbi életszínvonalát biztosítsa. A volt házastárs régi életszínvonalának biztosítására szolgáló kötelezettség akkor ér véget, amikor:

a házasság felbontását vagy érvénytelenné nyilvánítását követően eltelt annyi idő, ameddig a felbontott házasság tartott, illetve érvénytelenítés esetén annyi idő, ameddig az együttélés tartott;

a volt házastárs új házasságot köt;
a volt házastárs jövedelméből gondoskodni tud magáról;
a volt házastárs nem hajlandó magát a munkájából eltartani;
a volt házastárs, akitől a másik eltartását követelték, a saját megélhetését sem tudja biztosítani vagy keresőképtelenné vált;
az eltartandó volt házastárs bűncselekményt követett el korábbi házastársa ellen, illetve a korábbi házastárs vagy annak valamelyik felmenő vagy lemenő ági rokonai élete, egészsége, szabadsága, vagyona vagy becsülete ellen;
a volt házastárs segítség nélkül hagyta korábbi házastársát, amikor pedig módjában állt volna segíteni;
a volt házastárs szándékosan vádolta korábbi házastársát, illetve annak valamelyik felmenő vagy lemenő ági rokonát bűncselekmény elkövetésével;
a volt házastárs pazarlóan vagy erkölcsstelenül él;
a tartásra kötelezett volt házastárs, illetve az eltartott volt házastárs halálával vagy halottnak nyilvánításával;
a kötelezettség megszűntetésére más lényeges okok állnak fenn.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás jogi fogalmát a lett jogrendszer nem ismeri.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás jogi fogalmát a lett jogrendszer nem ismeri.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás jogi fogalmát a lett jogrendszer nem ismeri.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasságot akkor lehet érvényteleníteni, ha azt olyan jogszabályi rendelkezések megsértésével kötötték meg, amelyek nem tették volna lehetővé a házasság érvényes létrejöttét. A házasságot érvénytelenítő ítélet jogerőre emelkedésével a feleket úgy kell tekinteni, hogy soha nem voltak házasok, a házasság pedig megkötésétől fogva érvénytelen. Meg kell jegyezni, hogy a házasság a felbontása után is érvényteleníthető.

8 Házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság csak a jogszabályban előírt alábbi esetekben érvényteleníthető:

- a házasságot nem jegyezte be az anyakönyvi hivatal tisztviselője vagy a polgári törvénykönyvben felsorolt valamely felekezet lelképásztora;
- a házasságkötést színlelt módon, nem családalapítás szándékával kötötték;
- a házasságot azt megelőzően kötötték, hogy mindkét házastárs betöltötte volna 18. életévét, vagy bizonyos esetekben, mielőtt az egyik házastárs betöltötte volna 16. életévét, amelyet követően a házasság érvényes lehet, ha azt egy felnőttel kötötték, és a szülők vagy gyámok abba beleegyeztek, ugyanakkor az ilyen házasság nem érvényteleníthető, ha a házasságkötést követően a házasságból gyermek fogant, vagy ha a bírósági határozathozatal idejére mindkét házastárs elérte a minimális életkort;
- a házasságkötéskor a házastársak valamelyike olyan állapotban volt, amely meggátolta abban, hogy cselekedeteinek jelentőségét felismerje vagy cselekedeteit irányítsa;
- a házasságkötésre olyan személyek között került sor, akik házasságkötést kizáró rokonsági fokban állnak egymással, azaz közvetlen lemenő vagy felmenő ági rokonok, testvérek vagy féltestvérek;
- a házasságkötésre az örökbefogadó és az örökbefogadott között került sor, kivéve, ha az örökbefogadással létrejött jogviszony megszűnt;
- a házasságkötésre a gyám és a kiskorú között, vagy a gondnok és a gondnokolt között került sor, mielőtt a gyámság vagy a gondnokság megszűnt volna;
- a házastársak egyike már házas volt.

Mindezeken az esetekben a házasság érvénytelenítésére irányuló keresetet bármely érdekelt fél vagy az ügyész bármikor, korlátozás nélkül benyújthatja.

Ha a házasság elhalálozás vagy a házasság felbontása következtében szűnt meg, érvénytelenítés iránt csak azok a személyek nyújthatnak be keresetet, akiknek jogait a házasság érinti. Ha mindkét szülő elhunyt, a házasság érvénytelenítése iránt nem lehet keresetet benyújtani.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az a házastárs, akinek házasságát érvénytelenítik, visszaveszi a házasság előtti családi nevét. Ha a házasságkötéskor a házastárs nem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani, kérheti a bíróságot, hogy megtarthassa a házasságban felvett családi nevét.

Ha a házasságkötés idején a házastársak egyike tisztában volt azzal, hogy a házasság érvényteleníthető, a másik házastárs a volt házastárstól nem csak a korábbi életszínvonalának fenntartásához szükséges anyagi eszközöket követelheti, de nem vagyoni kártérítést is.

Ha a házasságot érvénytelenítik, a volt házastárs a házasság felbontásának esetéhez hasonló körülmények között mentesül a másik házastárs korábbi életszínvonalának fenntartásának kötelezettsége alól (lásd a 3.4. pontot).

Amennyiben a házasság érvénytelenítésekor vagyonmegosztásra is sor kerül, a volt házastársak megtarthatják a házasság előtti vagyonukat, illetve az együttélés során szerzett bármilyen saját vagyont. A közösen szerzett vagyont egyenlően kell megosztani a volt házastársak között.

Ha a házasságkötés idején a házastársak egyike sem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani, a vagyonmegosztásra a polgári törvénykönyvnek a jogszerű házasság során szerzett vagyon megosztására irányadó szabályait kell alkalmazni. Ha ugyanakkor csak az egyik házastárs nem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani, a jogszerű házasság során szerzett vagyonnak a házasság felbontása esetén történő megosztására irányadó eljárást csak arra a házastársra lehet alkalmazni, amelyik nem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Lettországból a házasságot a házastársak közös kérelme alapján közjegyző is felbonthatja. A házasság közjegyző általi felbontásának eljárását a közjegyzőkről szóló törvény P. része szabályozza. Közjegyző akkor bontja fel a házasságot, ha a házastársak megegyeztek a házasság felbontásáról, nincs közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk, vagy amennyiben közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban megállapodtak a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság közjegyző általi felbontása

Ha a házasságot közjegyző bontja fel, nincsenek konkrét illetékességi szabályok, a felek az ország bármely közjegyzőjét felkereshetik. Ez nem vonatkozik a határokon átnyúló ügyekre; ezekben az esetekben a 2201/2003/EK tanácsi rendelet irányadó. Ha európai uniós vagy más nemzetközi jogi aktus szerint a határokon átnyúló válás nem tartozik Lettország joghatósága alá, a közjegyző nem indíthatja meg a házasság felbontását, és erről tájékoztatnia kell a házastársakat.

A házasság felbontásának határokon átnyúló eseteiben az alkalmazandó jogot a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelettel összhangban kell meghatározni.

A házasság felbontására irányuló, közjegyzőhöz benyújtott kérelemben a következőket kell feltüntetni:

a házastársak családi és utóneve, személyi azonosítószáma (vagy ha valamelyiküknek nincs személyi azonosítószáma, akkor a születési ideje az év, hónap, nap megjelölésével);
a házasságkötés ideje (év, hónap, nap), továbbá anyakönyvi száma;
az ország neve, ahol a házasságot anyakönyvezték, továbbá az eljáró hatóság vagy a vallásfelekezet és a lelkipásztor, amely vagy aki előtt a házasságot megkötötték;

van-e a házastársaknak közös kiskorú gyermeke, és kötöttek-e egyezséget a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, láthatásáról és tartásáról;

van-e a házastársaknak közös tulajdona, és kötöttek-e egyezséget e tulajdon megosztásáról;

a házastársak házasság felbontását követő családi nevei.

A kérelemhez csatolni kell a házassági anyakönyvi kivonat eredeti példányát vagy annak az anyakönyvi hivatal által kiadott másodlatát, kivonatát vagy az anyakönyvi hivatal nyilatkozatát.

Ha a házastársaknak közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban meg kell állapodniuk a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, tartásáról, a láthatásról és a közös vagyon megosztásáról, és ezt az egyezséget csatolniuk kell a kérelemhez.

A házasság bíróság általi felbontása

A házasság felbontása vagy érvénytelenítése iránti keresetet az illetékes kerületi vagy városi bíróságon (*rajona (pilsētas) tiesa*) kell benyújtani, ez általában az alperes bejelentett lakóhelye szerinti bíróság, vagy ilyen lakóhely hiányában a tényleges lakóhelye szerinti bíróság. A keresetet a felperes bejelentett lakóhelye vagy ennek hiányában tényleges lakóhelye szerint illetékes bírósághoz is be lehet nyújtani, ha:

a kiskorú gyermekek a felperessel laknak;

a felbontandó házasság szabadságvesztés-büntetését töltő személlyel áll fenn;

a felbontandó házasság valamelyik házasságfelelnek nincs bejelentett lakóhelye, tényleges lakóhelye ismeretlen, vagy ez a fél külföldön él.

Ha a házastársak egyikének szokásos lakóhelye egy másik tagállamban van, vagy ha e házasság egy másik tagállam állampolgára, a házasság felbontásával, a különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos joghatósági szabályokra a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet irányadó.

Amint meghatározták, hogy melyik a megfelelő tagállam, annak a tagállamnak a nemzeti polgári eljárásjogát kell alkalmazni.

A házasság felbontásával kapcsolatos joghatósági szabályokat a jogsegélyről és jogi kapcsolatokról szóló, Lettország és harmadik országok közötti kétoldalú nemzetközi megállapodások is meghatározhatják, amelyek Lettorszagra nézve kötelezőek.

A polgári eljárásról szóló törvény 128. szakasza szerint a bírósági keresetben a következőket kell feltüntetni:

a bíróság neve, amelyhez a keresetet benyújtják;

a felperes családi és utóneve, személyi azonosítószáma és bejelentett lakóhelye (ha a felperesnek nincs bejelentett lakóhelye, akkor a tényleges lakóhelye);

jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye; a felperes más kapcsolattartási címet is megadhat a bíróságnak;

az alperesnek vagy az érdekelt félnek a családi és utóneve, személyi azonosítószáma, bejelentett lakóhelye vagy más további bejelentett címe, ennek hiányában a tényleges lakóhelye; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye; az alperes személyi azonosítószámát vagy nyilvántartási számát akkor kell feltüntetni, ha ismert;

a felperes képviselőjének családi és utóneve, személyi azonosítószáma és a bírósággal való kapcsolattartásra szolgáló címe, ha a keresetet képviselő nyújtotta be; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye;

ha valamely követelés tárgya pénz behajtása, adott esetben a hitelintézet neve és a számlaszám, amelyre a kifizetést teljesíteni kell;

a követelés tárgya;

a követelés összege; ha a követelés pénzben kifejezhető, a behajtandó vagy vitatott összeg kiszámításának módja;

a tények, amelyre a felperes a követelését alapozza, és az e tényeket alátámasztó bizonyítékok;

a követelést megalapozó jogszabály;

a felperes követelései;

a keresethez csatolt iratok listája;

a kereset keltének napja, továbbá bármely más lényeges információ.

A polgári eljárásról szóló törvény 235.1 szakasza szerint a házasság felbontása iránti keresetben a következőket is fel kell tüntetni:

a házastársak mióta élnek külön;

a másik házastárs beleegyezik-e a házasság felbontásába;

a felek megegyeztek-e a gyermekek felügyeletében, a másik szülő láthatási jogai gyakorlásában, a tartásban, a házasság alatt szerzett vagyon megosztásában, illetve, hogy benyújtanak-e ezek vonatkozásában követeléseket.

A keresetet a felperesnek vagy képviselőjének alá kell írnia. A házasság felbontása vagy érvénytelenítése tárgyában a fél képviselőjének konkrét felhatalmazással kell rendelkeznie arra, hogy az ügyben eljárjon. A házasság felbontásával vagy érvénytelenítésével kapcsolatos ügyben való eljárásra szóló felhatalmazás a kapcsolódó követelésekre is kiterjed.

A keresethez a következőket kell mellékelni:

a kereset hiteles másolata, amelyet megküldenek az alperesnek;

okirat annak igazolására, hogy az illetéket és más bírósági díjakat a törvényben előírt eljárással összhangban és a törvényben megállapított összegben megfizették;

a követelés alapjául szolgáló körülményeket igazoló irat vagy iratok (például házassági anyakönyvi kivonat).

12 Igénybe veheték-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az állam általában költségmentességet biztosít, ha az adott személy anyagi lehetőségei vagy jövedelmi szintje nem teszi lehetővé számára jogai érvényesítését, vagy hirtelen olyan helyzetbe kerül vagy olyan pénzügyi körülményei adódnak, amelyek ezt lehetetlenné tennék (pl. természeti katasztrófa, vis maior vagy más olyan körülmény, amely befolyási körén kívül esik), vagy a személyt teljes mértékben az állam vagy a helyi hatóság tartja el, így természetesen nehézséget okoz számára jogainak védelme. A költségmentességet az állami költségmentességről szóló törvény (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) rendelkezései alapján ítélik meg.

A költségmentesség általában kiterjed az eljárási iratok elkészítésével, az eljárás során nyújtott jogi tanácsadással, a bírósági képvisellel és a bírósági ítélet végrehajtásával összefüggő költségekre.

Lettország a 2201/2003/EK tanácsi rendelettel összhangban is biztosít költségmentességet.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Az ügyben első fokon a kerületi vagy városi bíróság (*rajona (pilsētas) tiesa*) jár el. A határozat ellen a regionális bírósághoz (*apgabaltiesa*) lehet fellebbezni, és a határozat jogkérdésben is megtámadható (*kasācija*).

Ha a házasságot közjegyző bontja fel, fontos tudni, hogy a törvényben meghatározott eljárással összhangban hitelesített iratok valóságtartalma nem vitatható. Ezt külön keresetben lehet megtagadni.

Bármely olyan panaszt, amely szerint a közjegyző helytelenül járt el feladatának teljesítése során, vagy megtagadta feladata ellátását, a panaszolt cselekmény elvégzésétől vagy a kért cselekmény elvégzésének megtagadásától számított egy hónapon belül ahhoz a regionális bírósághoz kell benyújtani, amelynek felügyelete alatt a közjegyző áll.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló, másik tagállamban hozott határozatot a 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében Lettországból is elismerik. A rendelet kimondja, hogy egy tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül el kell ismerni.

Ahhoz, hogy a házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló, másik tagállamban hozott határozatot elismerjék Lettországból, a 2201/2003/EK tanácsi rendeletben előírt eljárásoknak megfelelően bármely érdekelt fél kérelmezheti a határozat elismerését vagy elismerésének megtagadását a külföldi határozat elismerése (*atzīšana*), illetve elismerése és végrehajtása (*atzīšana un izpildīšana*) iránti kérelemmel, amelyet a határozat végrehajtásának helye vagy az alperes bejelentett lakóhelye, illetve ennek hiányában tényleges lakóhelye szerint illetékes kerületi vagy városi bírósághoz kell benyújtani.

A külföldi bíróság által hozott határozat elismeréséről, illetve elismeréséről és végrehajtásáról szóló határozatot egyesbíró hozza meg a benyújtott kérelem és az ahhoz mellékelte iratok alapján, a kérelem benyújtásától számított 10 napon belül, a felek megidézése nélkül. A bíróságnak a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikkében felsorolt, elismerést kizáró okokból tagadhatja meg a határozat lettországi elismerését. Ezek alapján a másik tagállamban hozott határozat elismerése az alábbi esetekben tagadható meg Lettországból:

az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes Lettország közrendjével;

a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az alperes védelméről gondoskodhasson, kivéve ha megállapítást nyer, hogy az alperes egyértelműen elfogadta a határozatot;

a határozat összeegyeztethetetlen egy olyan korábbi határozattal, amelyet ugyanazon felek közötti eljárásban Lettországból hoztak;

a határozat összeegyeztethetetlen egy olyan korábbi határozattal, amelyet ugyanazon felek közötti más tagállamban vagy harmadik államban hoztak, feltéve hogy a korábbi határozat megfelel az elismerés feltételeinek Lettországból.

A polgári eljárásról szóló törvény 638. szakasza szerint a határozat elismerése iránti kérelemben fel kell tüntetni a következőket:

a bíróság neve, amelyhez a keresetet benyújtják;

a kérelmező családi és utóneve, személyi azonosító száma (ennek hiányában más azonosító adatok), a bírósággal való kapcsolattartásra szolgáló cím; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye;

az alperes családi és utóneve, személyi azonosító száma (ennek hiányában más azonosító adatok), bejelentett lakcíme és bármely más bejelentett címe, ennek hiányában az alperes tényleges lakóhelye; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye;

a kérelem tárgya és a kérelem alapjául szolgáló körülmények;

a kérelmezőnek a külföldi bíróság által hozott határozat teljes vagy részleges elismerésére, illetve elismerésére és végrehajtására irányuló kérelme;

a felhatalmazott képviselő és annak címe, amennyiben képviselőt jelöltek ki arra, hogy az ügyben Lettországból eljárjon;

a csatolt iratok listája;

a kérelem elkészítésének kelte.

A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 37. cikke értelmében egy másik tagállam bírósága által hozott határozat elismerésére irányuló kérelemhez csatolni kell:

a határozat másolatát, amely megfelel a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek;

az alperes távollétében hozott határozat esetén azt az okiratot, amely bizonyítja, hogy a távollévő félnek kézbesítették a (házasság felbontásával, a különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos) eljárást megindító iratot; vagylagosan a kérelmező benyújthat bármely olyan okiratot, amely azt jelzi, hogy az alperes a határozatot egyértelműen elfogadta;

a határozathozatal helye szerinti tagállam illetékes bírósága vagy hatósága által a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 39. cikkével összhangban kiadott igazolást.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében valamely érdekelt fél kétféleképpen kifogásolhatja egy másik tagállamban a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat lettországi elismerését.

Először, a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 21. cikke értelmében bármely érdekelt fél kezdeményezheti, hogy a bíróság hozzon határozatot a másik tagállamban hozott határozat el nem ismeréséről.

Másodszor, egy határozat elismerésének ügyében az alperes vitathatja a határozat lettországi elismerését akkor is, ha másik személy már kérelmezte a határozat elismerését, és ha e kérelem alapján a kerületi vagy városi bíróság már elismerte a határozatot. Az alperes kifogást emelhet a másik tagállamban hozott határozat lettországi elismerésével szemben azzal, hogy megtagadja a kerületi vagy városi bíróság határozatát elismerő határozatát. A 2201/2003/EK tanácsi határozat 33. cikke értelmében a kerületi vagy városi bíróságnak egy másik tagállam bírósága által hozott határozatot elismerő határozatát regionális bíróság előtt lehet megtagadni másodlagos kifogás (*blakus sūdzība*) előterjesztésével, amelyet az elismerő határozatot elfogadó bírósághoz kell benyújtani, és a kérelmet meg kell küldeni a megfelelő regionális bíróságnak. Az alperes vagy a kérelmező a regionális bíróság határozat elismeréséről szóló határozatát a Legfelsőbb Bíróság Szenátusa (*Augstākās tiesas Senāts*) elé terjesztheti; ehhez másodlagos kifogást kell benyújtania az elismerő határozatot elfogadó bírósághoz és kérelmet kell küldenie a Legfelsőbb Bíróság Szenátusa Polgári Ügyi Hivatalához.

Az alperes a másik tagállamban hozott határozat elismerése ellen csak a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikkében kifejtett, elismerést kizáró okok alapján emelhet kifogást (lásd a 14. kérdést).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

Az alkalmazandó jog megállapítására irányadó eljárást [a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet \(Róma III. rendelet\)](#) állapítja meg.

Internetes hivatkozások

<https://tiesas.lv>

<http://www.llrx.com/features/latvia.htm> [\(angol nyelven\)](#)

<https://vvc.gov.lv>

<https://www.tm.gov.lv>

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.

Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 07/04/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Litvánia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontására vonatkozó rendelkezéseket a Litván Köztársaság polgári törvénykönyv (a továbbiakban: a litván polgári törvénykönyv (Civilinis kodeksas)) III. könyve („Családjog”) 2. részének IV. fejezete tartalmazza.

A 3.51. cikk megállapítja a házastársak megegyezésen alapuló válásának feltételeit. A házasságot fel lehet bontani, amennyiben valamennyi alább felsorolt feltétel teljesül:

- a házasságkötéstől számítva több mint egy év eltelt;
- a házastársak a házasság felbontására irányuló egyezséget írtak alá (tulajdonmegosztás, gyermektartás stb.);
- mindkét házastárs teljesen cselekvőképes.

Az e cikkben előírt esetekben a házasság felbontására egyszerűsített eljárásban kerül sor.

A házasság egyik házastárs kérelmére történő felbontásának feltételeit a litván polgári törvénykönyv 3.55. cikke tartalmazza, a keresetet a felperes lakóhelye szerinti körzeti bíróságon kell benyújtani. Ebben az esetben a házasságot fel lehet bontani, amennyiben az alábbi feltételek közül legalább egy teljesül:

- a házastársak több mint egy éve külön élnek;
 - a házastársak egyikét bírósági ítélet cselekvőképtelenségnek nyilvánította a házasságkötést követően;
 - a házastársak egyikének hollétét bírósági ítélet ismeretlennek nyilvánította;
 - a házastársak egyike nem előre megfontolt szándékkal elkövetett bűncselekmény miatt egy évnél hosszabb ideig tartó szabadságvesztés-büntetését tölti.
- A litván polgári törvénykönyv 3.60. cikke tartalmazza a házasság felbontásának feltételeit abban az esetben, amikor a házasság megromlásáért egyik vagy mindkét házastárs felelős. Az egyik házastárs keresetet indíthat a házasság felbontása iránt, ha a házasság a másik házastárs hibájából romlott meg. A házastárs akkor felelős a házasság megromlásáért, ha súlyosan megsértette a litván polgári törvénykönyv (Civilinis kodeksas) III. könyvében (Családjog) felsorolt, házasságból eredő kötelezettségeit, és ezáltal ellehetetlenítette az együttélést. A házasság megromlásáért akkor tekinthető felelősnek a másik házastárs, ha előre megfontolt szándékkal elkövetett bűncselekmény miatt elítéltek, házasságtörést követett el, erőszakot alkalmazott a házastársával vagy a család más tagjaival szemben, vagy elhagyta a családot és több mint egy éve nem gondoskodik róluk.

A bontóper alperese vitathatja felelősségét, és bizonyítékokat terjeszthet elő arra vonatkozóan, hogy a felperes felelős a házasság megromlásáért. A bíróság megvizsgálja az ügy körülményeit, és ennek alapján kimondhatja azt is, hogy mindkét házastárs felelős a házasság megromlásáért. Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy mindkét házastárs felelős a házasság megromlásáért, a jogkövetkezmények megegyeznek a házasság közös megegyezéssel történő felbontásának jogkövetkezményeivel.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság a házastársak egyikének halálával vagy a törvényes megszüntetéssel ér véget. A házasság felbontható a felek közös megegyezése vagy az egyik házastárs bontókeresete alapján, továbbá az egyik házastárs vagy mindkettejük hibájából.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

A házasság megszűnésének napja az a nap, amikor a bontóítélet jogerőre emelkedik. A bíróság az ítélet egyik példányát a bontóítélet jogerőre emelkedésétől számított három munkanapon belül megküldi a helyi anyakönyvi hivatalnak, amely bejegyzi a házasság felbontását.

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontását követően a házastárs megtarthatja a házasságkötéskor felvett vezetéknévét, vagy újra felveheti a házasságkötés előtti vezetéknévét. Ha a házasság felbontására valamelyik házastárs hibájából kerül sor, a bíróság a másik házastárs kérelmére eltilthatja a házasság megromlásáért felelős házastársat a házasságkötéskor felvett vezetéknév viselésétől, kivéve, ha a házastársaknak van közös gyermeke.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házastársak vagyonának megosztása a házassági vagyoni jogi rendszertől függ, amelyet létrehozhat jogszabály vagy szerződés. Házassági szerződés hiányában a házastársak tulajdonára a törvényes vagyoni jogi rendszer az irányadó. A házassági vagyoni jogi rendszereket a litván polgári törvénykönyv III. könyve 3. részének VI. fejezete szabályozza.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Ha a családi otthonban a házastársak egyikének tulajdonában van, a bíróság a másik házastárs javára haszonélvezeti jogot állapíthat meg, és lehetővé teheti számára, hogy a családi otthonban maradjon, ha a kiskorú gyermekeket a házasság felbontását követően továbbra is ő neveli. A haszonélvezeti jog a gyermek (vagy gyermekek) nagykorúvá válásáig marad fenn. Ha a családi otthon bérlik, a bíróság a bérletet arra a házastársra ruházhatja át, aki keresőképtelen vagy aki a kiskorú gyermekeket nevelni fogja, és a bíróság kilakoltathatja onnan a másik házastársat, ha az ítélet szerint a házastársaknak külön kell élniük.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A bontóperben hozott ítéletben a bíróság tartásdíjat is megítél a támogatásra szoruló korábbi házastársnak, kivéve, ha a tartásdíjról a házastársak között létrejött egyezség rendelkezik. A házastársak nem jogosultak tartásdíjra, ha vagyonuk vagy jövedelmük elegendő a teljes körű létfenntartásukhoz. Valamely

házas társnak feltételezhetően tartásra van szüksége, ha a házasságból származó kiskorú gyermeket ő neveli, vagy ha idős kora vagy rossz egészségi állapota miatt keresőképtelen. Az a házas társ, aki a házasság, a család közös érdeke vagy a gyermekek gondozása miatt nem tudott képesítést szerezni (tanulmányait befejezni), jogosult kérni a korábbi házas társától, hogy fedezze a tanulmányok befejezésének vagy az átképzésnek a költségeit.

Nem jogosult tartásra az a házas társ, akinek hibája a házasság felbontásához vezetett.

A tartásdíj megítélése és az összeg meghatározása során a bíróság figyelembe veszi a házasság fennállásának időtartamát, a tartási szükségletet, mindkét korábbi házas társ vagyont, egészségi állapotukat, életkorukat és keresőképességüket, valamint azt, hogy a munkanélküli házas társ milyen valószínűséggel talál munkát, és egyéb fontos körülményeket.

Ha az alábbi körülmények bármelyike fennáll, a bíróság csökkenti a tartásdíjat, azt csak ideiglenesen ítéli meg, vagy elutasítja az arra irányuló kérelmet: a házasság kevesebb mint egy évig tartott;

a tartásra jogosult házas társ bűncselekményt követett el a másik házas társ vagy közeli hozzátartozója ellen;

a tartásdíjra jogosult házas társ által tapasztalt pénzügyi nehézségek az ő helytelen magatartásának következményei;

a tartásdíjat igénylő házas társ nem járult hozzá a közös vagyon növeléséhez, vagy szándékosan sértette a másik házas társ vagy a család érdekeit a házasság során.

A bíróság előírhatja a házas társával szemben tartásdíjfizetésre kötelezett korábbi házas társ számára, hogy adjon megfelelő biztosítékot kötelezettségének teljesítésére. A tartásdíjat megítélhetik egy összegben, illetve rendszeres havi kifizetésként (részletekben) vagy vagyonátruházás formájában.

Ha a házas társ a másik házas társ cselekvőképtelensége miatt kéri a házasság felbontását, a keresetet indító házas társnak ki kell fizetnie a cselekvőképtelen korábbi házas társ kezelését és gondozását, kivéve, ha ezt az állami társadalombiztosítási alapok fedezik.

A tartásdíjat megállapító végzés alapján az alperes vagyonán kényszerzálogjog (jelzálogjog) alapítható. Ha a korábbi házas társ elmulasztja a tartásdíjfizetést, vagyona felhasználható a kifizetés teljesítésére a jogszabályban foglalt eljárással összhangban.

A tartásdíjfizetésre kötelezett korábbi házas társ halála esetén a kötelezettség annyiban száll át örököseire, amennyiben azt a hagyaték engedi, és ezt nem befolyásolja a hagyatéki vagyon elfogadásának módja.

Ha a tartásdíjra jogosult korábbi házas társ meghal vagy újrَاهázasodik, a tartásdíj-fizetési kötelezettség megszűnik. Halál esetén a hátralékot vagy a még meg nem fizetett tartásdíjat az elhunyt házas társ örökösei követelhetik. Ha az új házasság felbomlik, a korábbi házas társ kérheti a tartásdíj-fizetési kötelezettség megújítását, feltéve, hogy ő neveli a korábbi házasságból származó gyermeket vagy gondozza az abból a házasságból született, fogyatékkal élő gyermeket. Minden egyéb esetben a későbbi házasság házasfelének tartásdíj-fizetési kötelezettsége elsőbbséget élvez az előző házasság korábbi házasfelének ilyen kötelezettségével szemben.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás kimondását követően a felek a továbbiakban nem élnek együtt, de jogaik és kötelezettségeik nem szűnnek meg. A különválás lehet a házasság felbontásának első lépése. Ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a házas társak ne élhetnének újra együtt. A házasság felbontásával ellentétben a különvált házas társak nem köthetnek új házasságot, mivel a házasság hivatalosan nem bomlott fel.

5 Melyek a különválás feltételei?

A házas társak egyike kérheti a bíróságtól a különválás kimondását, ha bizonyos, a másik házas társától nem feltétlenül függő körülmények miatt a közös életük fenntarthatatlanná vagy lehetetlenné vált, illetve jelentősen sértené a kiskorú gyermekek érdekeit, vagy ha a felek a továbbiakban nem kívánnak együtt élni. A házas társak akkor kérhetik közösen a bíróságon a különválás kimondását, ha a különválásról megállapodást írtak alá, és abban rendezték a kiskorú gyermekek nevelését, tartását és oktatását, a vagyonmegosztást és a kölcsönös tartást.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás nem érinti a házas társak kiskorú gyermekeik felé fennálló jogait és kötelezettségeit, a házas társak pusztán külön élnek. A különválás kimondásával a bíróságnak ki kell adnia a vagyon rendezéséről szóló végzést is, ha ezeket a kérdéseket a házas társak közötti házassági szerződés nem rendezte. A különválásnak a házas társak tulajdonjogával kapcsolatos jogkövetkezményei az eljárás megindításával állnak be. Ha azonban a házas társ nem felelős a különválásért, kérheti a bíróságtól, hogy a különválásnak a házas társak tulajdonjogával kapcsolatos jogkövetkezményei arra a napra visszaható hatállyal álljanak be, amelyiken a házas társak életközössége ténylegesen megszűnt. Ha a különvált házas társak valamelyike a különválást kimondó határozat kiadását követően meghal, a túlélő házas társ a túlélő házas társakat jogszabály alapján megillető valamennyi jogosultságát megtartja, kivéve, ha a bíróság megállapítja a felelősségét a különválást illetően. Ugyanez a szabály érvényesül, ha a bíróság a felek közös kérelmére ítéli meg a különválást, kivéve, ha a házas társak közötti különválási megállapodás másként rendelkezik. A túlélő házas társ ugyanakkor nem öröközheti az elhunyt házas társ vagyonát.

A különválást kimondó határozat kibocsátásakor a bíróság elrendelheti, hogy a különválásért felelős házas társ tartásdíjat fizessen a másik házas társnak annak rászorultsága esetén, kivéve, ha a házas társak közötti különválási megállapodás rendelkezik a tartásról.

A különválás véget ér, ha a házas társak újra közös életet kezdenek, és ez megerősíti tartós együttélési szándékukat. A különválás akkor ér véget, ha a bíróság határozatot bocsát ki, amelyben helyt ad a házas társak különválás megszüntetésére irányuló közös keresetének, és visszavonja a korábbi, különválást kimondó határozatot.

A korábbi életükhöz való visszatéréssel a házas társak tulajdona külön tulajdon marad, amíg nem kötnek új házassági szerződést, és nem választanak új házassági vagyoni jogi rendszert. A különválás megszűnése harmadik személyek tekintetében csak akkor jár joghatással, ha a házas társak új házassági szerződést kötnek, és azt a litván polgári törvénykönyv 3.103. cikkében meghatározott eljárással összhangban bejegyeztetik.

Ha a házas társak a bíróság határozat jogerőssé válásától számítva több mint egy éve külön élnek, bármelyikük kezdeményezheti a házasság felbontását.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasságot csak a bíróság érvénytelenítheti. A bíróság által érvénytelennek mondott házasság a kezdetektől (ab initio) érvénytelennek minősül. A házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei (lásd a 9. pontot) attól függenek, hogy a házas társak – vagy legalább egyikük – jóhiszeműen jártak-e el a házasság megkötése során. Ugyanakkor a jog minden esetben védi az érvénytelenített házasságból származó gyermekek jogait (őket házasságból született gyermekeknek kell tekinteni). A házasság érvénytelenítését követően a felek új házasságot köthetnek, vagy bejegyzett élettársi kapcsolatra léphetnek.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelennek nyilvánítható, ha a házasságkötés alábbi feltételei nem teljesülnek:

A házasságkötésre csak külön neműek között kerülhet sor.

A férfinak és a nőnek szabad akaratából kell házasságra lépnie. A házasság érvénytelenségéhez vezet bármilyen fenyegetés, kényszer, megtévesztés vagy a szabad akarat egyéb hiánya.

A házasulandóknak a házasságkötés napján legalább 18 évesnek kell lenniük. Azon személy kérésére, aki 18 éves kora előtt házasságot kíván kötni, a bíróság a házasságkötésbe való beleegyezés korhatárát egyszerűsített eljárás keretében – legfeljebb két évvel – lejjebb viheti az említett személy tekintetében. A házasságkötésbe való beleegyezés korhatára csökkentésének nyomós oka lehet a várandósság. Amennyiben az adott személy várandós, a bíróság a 16. életév betöltése előtt is engedélyezheti a házasságkötést.

A jogerős bírósági ítélettel cselekvőképtelennek nyilvánított személy nem köthet házasságot. Ha adott esetben ismertté válik az, hogy keresetet indítottak a megkötendő házasság valamelyik házasságfelének cselekvőképtelenné nyilvánítása iránt, a házasságkötés bejegyzését ezen ítélet jogerőre emelkedéséig el kell halasztani.

Nem köthet másik házasságot az a házasságban, akinek a házasságát nem bontották fel a jogszabályban előírt eljárás során.

Nem köthet házasságot a szülő a gyermekével, az örökbefogadó szülő az örökbefogadott gyermekével, a nagyszülő az unokával, a testvérek vagy féltestvérek, az unokatestvérek, a nagybácsi az unokahúgával, a nagynéni az unokaöccsével.

A fiktív házasság szintén érvénytelenül nyilvánítható. A családi kapcsolat létrehozásának szándéka nélkül, pusztán a látszat kedvéért kötött házasság a házastársak bármelyike vagy az ügyész által benyújtott kereset alapján érvényteleníthető.

A házasság érvényteleníthető, ha nem szabad akaratból kötötték. A házastárs kérheti a házasság érvénytelenítését, ha bizonyítja, hogy a házasságkötés idején nem volt tudatában cselekedetei jelentőségének, vagy nem volt cselekedeteinek ura. Érvénytelenítés iránti keresetet nyújthat be az a házastárs, akit a házasságkötésre fenyegetéssel, kényszerrel vagy csalással bírtak rá.

Kérheti a házasság érvénytelenítését az a házastárs, aki lényeges tévedésből eredően egyezett bele a házasságkötésbe. Lényegesnek tekinthető a tévedés, ha a másik féllel kapcsolatos olyan körülményeket érint, amelyek visszatartották volna a másik házastársat a házasságkötéstől, ha azokat ismerte volna. A tévedés lényegesnek minősül, ha a következőkre vonatkozik: i. a másik fél egészségi állapota vagy olyan szexuális abnormalitás, amely lehetetlenné teszi a normális családi életet; vagy ii. a másik fél által elkövetett súlyos bűncselekmény.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A később érvénytelenített házasságból származó gyermekeket házasságban születettnek kell tekinteni. Amennyiben mindkét házastárs jóhiszeműen járt el, azaz nem tudtak és nem tudhattak a házassági akadályról, a házasság jogkövetkezményei – az öröklést kivéve – az érvénytelenítés ellenére ugyanúgy beállnak, mint érvényes házasság esetén. A bírósági ítéletben ki kell térni a felek jóhiszeműségének bizonyítékaira.

Az érvénytelenítés jogkövetkezményei, ha egyik vagy mindkét házastárs rosszhiszeműen járt el: ha csak az egyik fél járt el jóhiszeműen, az érvénytelen házasság által ráruházott jogok megegyeznek a házasság jogaival. Ha mindkét fél rosszhiszeműen járt el, az érvénytelen házasság egyik félre sem ruház a házasságjogokkal megegyező jogokat vagy kötelezettségeket. Mindegyikük jogosult saját tulajdonát visszakövetelni, ideértve a másik félnek adott ajándékot is. Amennyiben a jóhiszeműen eljáró házastárs tartásra szorul, úgy legfeljebb három évre szóló tartás iránti keresetet nyújthat be a rosszhiszeműen eljáró házastársal szemben. Az összeget a felek pénzügyi helyzetének figyelembevételével a bíróság határozza meg. A bíróság havi részletfizetést vagy egyösszegű kifizetést is elrendelhet. Amennyiben a felek egyikének pénzügyi helyzete megváltozik, az érdekelt fél kérheti a bíróságon a tartásdíj növelését, csökkentését vagy törlését. A jóhiszemű házastárs számára történő tartásdíjfizetést elrendelő végzés automatikusan hatályát veszti, ha az említett házastárs új házasságot köt, illetve ha letelik a tartásdíjfizetésre megszabott hároméves időszak.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A litván jog nem biztosít lehetőséget a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések bíróságon kívüli, alternatív rendezésére, azok csak a bíróságon rendezhetők.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasságnak a házastársak közös megegyezése alapján történő felbontása iránti keresetet a házastársak egyikének lakóhelye szerinti körzeti bíróságon (apylinkės teismas) kell benyújtani. A keresetben ki kell térni a házasság felbontásának okaira, és arra, hogy a felperes hogyan teljesíti a másik házastárs és a kiskorú gyermekeik felé fennálló kötelezettségeit, továbbá fel kell tüntetni a litván polgári perrendtartás (Civilinio proceso kodeksas) 384. cikkében említett egyéb adatokat.

A házasság egyik házastárs kérelmére történő felbontása iránti keresetet a felperes lakóhelye szerinti körzeti bíróságon kell benyújtani.

A házasság egyik házastárs hibájára alapozott felbontása iránti keresetet az alperes lakóhelye szerinti körzeti bíróságon kell benyújtani. Ha a felperesnek vele együtt élő kiskorú gyermekei vannak, a bontókeresetet a felperes lakóhelye szerinti körzeti bíróságon is be lehet nyújtani.

A házasság érvénytelenítése iránti keresetet az alperesek vagy az egyik alperes lakóhelye szerinti bíróságon kell benyújtani.

A különválás iránti keresetet az alperes lakóhelye szerinti bíróság vizsgálja meg.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az alacsony jövedelműek számára nyújtott költségmentességről a Litván Köztársaság állam által biztosított költségmentességről szóló törvénye (Lietuvos Respublikos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas) rendelkezik. Az ilyen költségmentesség a családjogi ügyekre is kiterjed.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen. A házasság felbontására/érvénytelenítésére vonatkozó határozatot a fellebbezési eljárásokra irányadó általános rendelkezésekkel összhangban lehet megfellebbezni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló, másik tagállamban hozott határozatot Litvániában a 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében elismerik. A rendelet kimondja, hogy egy tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül el kell ismerni.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében az érdekelt kifogásolhatja a házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló, másik tagállamban kiadott határozat Litván Köztársaság általi elismerését.

A 2201/2003/EK rendelet 21. cikke értelmében az érdekelt a körzeti bíróságon (apylinkės teismas) keresetet nyújthatnak be az iránt, hogy egy másik tagállamban kiadott határozatot ne ismerjenek el Litvániában.

Az a személy, akinek tekintetében a határozat elismerését kérik, a folyamatban lévő elismerési eljárásra tekintettel – a körzeti bíróságnak a határozat elismerésével kapcsolatos döntését követően – szintén kifogást emelhet a határozat litvániai elismerésével szemben. Ennek megfelelően az alperes a körzeti bíróság elismeréséről szóló határozatával szembeni fellebbezés keretében kifogásolhatja az adott ügyben hozott határozat Litvániában történő elismerését. A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 33. cikkével összhangban a körzeti bíróságnak a másik tagállamban kiadott határozat elismeréséről szóló határozatát a járási bíróságon (apygardos teismas) lehet megfellebbezni.

Az alperes a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikkében megállapított, elismerést kizáró okokból kifogásolhatja egy másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A különválásra és a házasság felbontására a házastársak szokásos tartózkodási helyén alkalmazandó jog irányadó. Amennyiben a házastársaknak nincs közös szokásos tartózkodási helyük, az utolsó közös tartózkodási helyük szerinti ország jogát, ennek hiányában a bíróság országának jogát kell alkalmazni. Amennyiben a két házastárs közös állampolgársága szerinti ország jogszabályai nem teszik lehetővé a házasság felbontását, vagy azt egyedi feltételekhez

kötik, úgy a házasság a Litván Köztársaság joga alapján is felbontható, ha a házastársak egyike litván állampolgársággal is rendelkezik, vagy a Litván Köztársaságban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel.

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.

Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Luxemburg

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A luxemburgi jog a házasság felbontásának két típusát ismeri: a kölcsönös megegyezéssel történő felbontást és a házasság helyrehozhatatlan megromlásán alapuló felbontást.

A házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontása

A kölcsönös megegyezéssel történő felbontást a házastársak közösen kérhetik, ha megállapodnak a házassági életközösség megszűnéséről és annak következményeiről.

Ha a házastársak rendelkeznek megosztandó vagyonnal, közjegyzőnek kell vagyonleltárt készítenie erről, és fel kell becsülnie az értékét. A házastársak ezután szabadon megegyezhetnek a szóban forgó vagyonra vonatkozó jogaikról. Ha azonban nincs leltárba vehető vagyon, nincs szükség közjegyző közreműködésére.

A házastársaknak emellett meg kell állapodniuk a házasság felbontása iránti eljárás alatti lakóhelyükről, a gyermekeknek az eljárás alatti és utáni sorsáról, a gyermekeknek a házasság felbontása előtti és utáni nevelésében és eltartásában való részvételükről és végül az egyik házastárs által a másiknak az eljárás alatt és a házasság felbontása után fizetendő tartásdíj összegéről. Ezt a megállapodást ügyvéd vagy közjegyző által készített okiratba (*convention*) kell foglalni. A megállapodást a bíróságnak jóvá kell hagynia, az eljárás során a bíróság megvizsgálja, hogy a megállapodás a gyermekek érdekeit szolgálja-e, és nem jelent-e egyértelműen aránytalan érdeksérelmet valamelyik házastárs számára. A jóváhagyott megállapodás a házasságot felbontó ítélet szerves részét képezi.

A házasságnak a házasság helyrehozhatatlan megromlásán alapuló felbontása

A házasság helyrehozhatatlan megromlásán alapuló felbontást kérheti az egyik házastárs vagy mindkét házastárs, ha megállapodnak a házasságfelbontás elvéről, de a felbontás valamennyi következményéről nem állapodnak meg.

A házasság helyrehozhatatlan megromlása bizonyított, ha a házastársak egyetértenek a házasságfelbontás elvével, vagy, ha csak az egyik házastárs kéri a házasság felbontását, ez a házastárs kéri az eljárás folytatását legfeljebb három hónap várakozási idő után, amely egyszer meghosszabbítható.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A luxemburgi jog a házasság felbontásának két típusát ismeri: a kölcsönös megegyezéssel történő felbontást és a házasság helyrehozhatatlan megromlásán alapuló felbontást.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A bontóítélet felbontja a házasságot, és megszünteti a hűségre, a támogatásra és a segítségnyújtásra vonatkozó kölcsönös házastársi kötelezettségeket.

A luxemburgi jog szerint csak a születési anyakönyvi kivonatban szereplő vezetéknev vagy keresztnév használható: ha valaki nem ezeket a neveket használta, vissza kell vennie ezeket a neveket. A családi állapot megváltozása, például házasság révén, ezért nem vonja maga után a vezetéknev megváltoztatását egyik házastárs esetében sem. A házastárs vezetéknevének felvétele nem szerzett jog. A másik házastársnak bele kell egyeznie a vezetékneve használatába.

A luxemburgi bíróságok meghatározták a házasság felbontásának a vezetéknevre gyakorolt hatását:

Az elvált asszony csak akkor viselheti továbbra is a volt férje vezetéknevét, ha a férfi engedélyezi; és ezt az engedélyt bármikor visszavonhatja. A volt férj jogosult tiltakozni teljes mértékben a vezetékneve használata ellen, ezért a bíróság még szakmai okokból sem engedélyezheti az elvált feleség számára, hogy korlátlan ideig tovább használja a férje vezetéknevét, ha azt a férj ellenzi. A bíróság azonban – tekintettel az asszonynak a férje vezetékneve viselése idején szerzett szakmai hírnevére és az anyagi kárának megakadályozására – határidőt szabhat, amelyen belül az asszonynak tájékoztatnia kell az ügyfeleit a saját nevééről – fellebbviteli bíróság (*Cour*), 2006. május 24., P. 33, 258.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A bontóítélet elrendeli a házastársak vagyoni jogi rendszerének megszüntetését és a vagyon megosztását. Házassági vagyoni jogi szerződés hiányában a felek a törvényes vagyoni jogi rendszer hatálya alá tartoznak, amelynek értelmében a vagyonközösség csak a házasságkötés utáni szerzeményekre korlátozódik. A házasság felbontása megszünteti a vagyonközösséget. A vagyonmegosztás során két fő szakasz különböztethető meg:

A felek először természetben vagy a helyükbe lépő vagyontárgyak formájában elkülönítik azokat a javakat, amelyek soha nem tartoztak a vagyonközösségbe.

Ezután felosztják a közös vagyont (aktív és passzív vagyont). Mindkét házastárs esetében elszámolást készítenek a vagyonközösséggel szembeni tartozásaikról és követeléseikről.

Ha valamelyik házastársat jogerősen elítélik a házasság időtartama alatt a másik házastárs vagy ugyanabban a háztartásban élő gyermek sérelmére elkövetett, a Büntető Törvénykönyv (*Code pénal*) 372., 375., 376., 377., 393., 394., 396., 397., 398., 399., 400., 401., 401 bis, 402., 403., 404., 405. vagy 409. cikkében meghatározott bűncselekmény (szexuális zaklatás, szexuális erőszak, testi sértés, emberölés és szándékos testi sértés, szándékos

emberölés, előre kitervelt emberölés, gyermek megölése és mérgezés) miatt vagy ugyanezen személyek sérelmére elkövetett, a Büntető Törvénykönyv 372., 375., 376., 377., 393., 394., 396., 397., 401., 403., 404. vagy 405. cikkében meghatározott bűncselekmény kísérlete miatt, az elítélt házastárs elveszíti a másik házastárs kérésére az e házastárs által részére nyújtott, házasságból származó előnyöket. Az ártatlan fél azonban megőrzi a házastársa által neki juttatott előnyöket abban az esetben is, ha ezeket az előnyöket kölcsönösen kívánták juttatni, és ez a feltétel nem teljesült.

Ha valamelyik házastárs a házasság alatt abbahagyta a munkavégzést vagy csökkentette munkaidejét, a vonatkozó polgári jogi és társadalombiztosítási jogszabályokban meghatározott feltételek szerint visszamenőlegesen vásárolhat nyugdíj jogosultságot az általános nyugdíjrendszerből. Ebből a célból a házastárs a házasság felbontását megelőzően kérheti a házasság felbontásáról döntő bíróságtól, feltéve, hogy a kérelem benyújtásakor még nem töltötte be a 65. életévét, hogy határozzon meg egy „referenciaösszeget” a házastársnak azon időszakban szerzett jövedelmei között fennálló különbség alapján, amikor az adott házastárs nem dolgozott vagy csökkentette a munkaidejét. Az összeg kiszámítására vonatkozó szabályokat a referenciaösszeg kiszámításáról és a Polgári Törvénykönyv 252. cikkében említett összegek kifizetésének és visszatérítésének szabályairól szóló, 2018. szeptember 11-i nagyhercegi rendelet (*règlement grand-ducal du 11 septembre 2018 relatif au calcul du montant de référence et aux modalités de versement et de restitution des montants visés à l'article 252 du Code civil*) állapítja meg. E visszamenőleges vásárlás céljából az a házastárs, aki a házasság alatt abbahagyta a munkavégzést vagy csökkentette munkaidejét, követelheti a másik házastársától a referenciaösszeg 50%-át a kötelezettségek teljesítése után rendelkezésre álló, a házassági vagyonszösszeget alkotó vagyontárgyak vagy a közös tulajdonban lévő vagyontárgyak erejéig. E követeléssel egyenértékű összeget a hitelező házastársnak kell megfizetni.

3.3 a házaspár kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A szülők házasságának felbontása főszabály szerint nem módosítja a szülői felügyelet gyakorlásának feltételeit, mivel azt továbbra is mindkét szülő közösen gyakorolja. A szülőknek továbbra is együtt kell meghozniuk a gyermekek életével kapcsolatos fontos döntéseket (tartás, nevelés, iskolaválasztás stb.). A bíróság csak akkor ítéli meg a szülői felügyelet gyakorlását az egyik szülő javára, ha ez a gyermek érdekeit szolgálja. Ebben az esetben a kijelölt szülő egyedül hozza meg a gyermekkel kapcsolatos döntéseket. A másik szülő azonban jogosult arra, hogy tájékoztatást kapjon és figyelemmel kísérelje a gyermek eltartását és nevelését. Súlyos ok kivételével ez a szülő rendelkezik láthatósági és tartózkodással kapcsolatos joggal. Ennek következtében, ha a szülők különélnék, mindkét szülőnek tartani kell a kapcsolatot a gyermekkel, és tiszteletben kell tartani a gyermek és a másik szülő közötti köteléket.

A házasság felbontása esetén a szülőknek továbbra is együttesen kell hozzájárulniuk a gyermek eltartásának és nevelésének költségeihez, kivéve, ha a bíróság másként dönt. Ez a hozzájárulás tartásdíj formájában történik, és nem szűnik meg automatikusan a gyermek nagykorúvá válásával. A tartásdíj fizethető közvetlenül a nagykorú gyermeknek, és a gyermek szükségleteinek és a szülők megváltozott anyagi forrásainak és kiadásainak megfelelően módosítható.

A gyermek lakóhelye tekintetében két eset lehetséges (kivéve azt a kivételes esetet, amikor a bíróság úgy dönt, hogy a gyermeket harmadik személyre bizza):

A gyermek az egyik szülőjével él. Ebben az esetben a másik szülőt – súlyos ok kivételével – láthatási és tartózkodással kapcsolatos jog illeti meg.

A gyermek felváltva él a szülőkkel, és a bíróság ellenőrzi, hogy a gyermek érdekeit szolgálja-e ez a váltakozó lakóhely. A váltakozó lakóhely nem feltétlenül jelenti azt, hogy a gyermek ugyanannyi ideig él együtt mindkét szülőjével.

Amennyiben a házastársak megállapodnak a szülői felügyelet gyakorlásáról, a gyermek lakó- és tartózkodási helyéről, a láthatási és tartózkodással kapcsolatos joggal, valamint a gyermek eltartásához és neveléséhez való hozzájárulásról, a házasság felbontása iránti perben a bíróság elé terjeszthetik ezt a megállapodást. A bíróság az ítéletében figyelembe veheti ezt a megállapodást, ha úgy ítéli meg, hogy a megállapodás a gyermek érdekeit szolgálja, és hogy a házastársak hozzájárulása önkéntes volt.

A szülők válása nem foszthatja meg a gyermekeiket azoktól az előnyöktől, amelyeket egyébként megkaptak volna. Ebben a tekintetben a nem elvált szülők gyermekeivel teljesen azonos módon kell kezelni őket.

3.4 a másik házaspár felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A bíróság előírhatja, hogy az egyik házastárs fizessen tartásdíjat a másik házastársnak. A bíróság a tartásra jogosult házastárs szükségleteinek és a másik házastárs hozzájárulási képességének megfelelően határozza meg a tartást. A házastársak megállapodása esetén a bíróság dönthet úgy, hogy a tartásdíj egy összegben kerül kifizetésre, amelynek összegét és feltételeit megállapítja.

A szükségletek és a hozzájárulási képesség meghatározásakor a bíróság többek között az alábbiakat veszi figyelembe:

1. a házastársak életkora és egészségi állapota;
2. a házasság időtartama;
3. a gyermekek nevelésére fordított vagy fordítandó időszak;
4. szakképesítésük és munkaerőpiaci helyzetük;
5. rendelkezésre állásuk új álláshely tekintetében;
6. meglévő és előrelátható jogaik;
7. a házastársak vagyoni rendszerének megszüntetését követően vagyonuk, mind a tőke, mind a jövedelem tekintetében.

A házastársnak megítélt tartás – rendkívüli körülmények kivételével – nem fizethető a házasság időtartamánál hosszabb ideig.

Az egyösszegű kifizetés kivételével a tartás összege módosítható vagy a tartás megszüntethető.

Ha valamelyik házastársat jogerősen elítélik a házasság időtartama alatt a másik házastárs vagy ugyanabban a háztartásban élő gyermek sérelmére elkövetett, a Büntető Törvénykönyv 372., 375., 376., 377., 393., 394., 396., 397., 398., 399., 400., 401., 401 bis, 402., 403., 404., 405. vagy 409. cikkében meghatározott bűncselekmény (szexuális zaklatás, szexuális erőszak, testi sértés, emberölés és szándékos testi sértés, szándékos emberölés, előre kitervelt emberölés, gyermek megölése és mérgezés) miatt vagy ugyanezen személyek sérelmére elkövetett, a Büntető Törvénykönyv 372., 375., 376., 377., 393., 394., 396., 397., 401., 403., 404. vagy 405. cikkében meghatározott bűncselekmény kísérlete miatt, az elítélt házastárs elveszíti a másik házastárs kérésére az e házastárs által részére nyújtott, házasságból származó előnyöket.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás meglazítja, de nem bontja fel a házassági köteléket: a kötelező életközösség megszűnik, de a feleknek a hűségre és egymás támogatására vonatkozó kötelezettsége fennmarad.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás okai megegyeznek a házasságnak a házasság helyrehozhatatlan megromlásán alapuló felbontásának okaival.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás mindig együtt jár a vagyon elkülönítésével. Ha a különválás már 3 éve tart, bármelyik fél kérheti a bíróságtól a házasság felbontását. A bíróság kimondja a házasság felbontását, ha a másik fél nem egyezik bele azonnal a különválás megszüntetésébe.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése a házasság bírósági határozattal történő megsemmisítését jelenti. Másként fogalmazva, úgy kell tekinteni, hogy a házasság megkötésére sosem került sor.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság több okból érvényteleníthető:

A házasság nem a felek szabad akaratából jött létre: erőszak esetén, vagy ha a fél tévedett a másik fél lényeges tulajdonságait illetően.

A házasságot a szülők hozzájárulása (vagy a bíróság engedélye) nélkül kötötték, amennyiben az egyik házastárs a házasságkötés időpontjában még kiskorú volt.

Bigámia: az egyik házastárs egyidejűleg egy másik személy házastársa volt.

A házastársak bizonyos fokú rokoni kapcsolatban állnak egymással.

Érdekházasság, amelynek célja a tartózkodási jogállással járó előny megszerzése.

Nem teljesültek a házasság formai követelményei: a házasságot nem nyilvánosan kötötték, vagy nem valamely megfelelően felhatalmazott hivatalos személy előtt kötötték.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelennek nyilvánított házasság azonban joghatásokat vált ki (a vélt házasság [*mariage putatif*] elmélete):

mindkét házastárs számára, ha jóhiszeműen kötötték a házasságot;

azon házastárs számára, aki jóhiszeműen kötötte a házasságot;

a házasságból származó gyermekek számára, még abban az esetben is, ha egyik házastárs sem járt el jóhiszeműen.

Az érvénytelennek nyilvánított házasság soha nem vált ki joghatásokat a nem jóhiszeműen eljáró házastárs számára.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Luxemburgban a házasság kizárólag bírósági határozattal bontható fel, alternatív, nem bírósági úton vagy közvetítés útján nem bontható fel. Családjogi közvetítői eljárás azonban igénybe vehető a közös vagyon megszüntetésével és megosztásával, a tartási kötelezettségekkel, a házasság költségeihez való hozzájárulással, a gyermektartási kötelezettséggel vagy a szülői felügyelet gyakorlásával kapcsolatban.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Hol nyújthatom be a kérelmet?

A házasság felbontására vagy a különválásra irányuló kereseti kérelmet a házastársak közös lakóhelye szerinti kerületi bírósághoz (*tribunal d'arrondissement*), ennek hiányában az alperes lakóhelye vagy – a házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontása esetén – valamelyik fél lakóhelye szerinti kerületi bírósághoz kell benyújtani a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott szabályokkal összhangban.

A házasság érvénytelenítésére irányuló kereseti kérelmet a család lakóhelye szerinti kerületi bírósághoz kell benyújtani; ha a szülők külön élnek, a szülői felügyelet közös gyakorlása esetén azon szülő tartózkodási helye szerinti kerületi bírósághoz, akinél a kiskorú szokásos tartózkodási helye található, vagy azon szülő tartózkodási helye szerinti kerületi bírósághoz, aki a szülői felügyeletet kizárólagosan gyakorolja; egyéb esetekben a nem az eljárást indító személy tartózkodási helye szerinti bírósághoz kell benyújtani. Közös kérelmek esetén a felek választják ki a valamelyik fél lakóhelye szerinti kerületi bíróságot. Ezek a szabályok a fentebb említett 2201/2003/EK rendeletben foglalt szabályokkal összhangban alkalmazandók.

Családjogi bírósági eljárást (*juge aux affaires familiales*) dönt a kereseti kérelemtől.

Teljesítendő alaki követelmények és benyújtandó dokumentumok

A házasság közös megegyezéssel történő felbontása esetében az eljárás különböző szakaszokra osztható: Megosztandó vagyon esetén a feleknek közjegyzővel jegyzéket és értékbecslést kell készíttetniük minden ingó és ingatlan vagyonukról. A felek szabadon megállapodhatnak a szóban forgó vagyontárgyakra vonatkozó jogaikról. Emellett megállapodásban kell rendezniük különböző kérdéseket, többek között az eljárás alatti tartózkodási helyüket, a gyermekek helyzetének és vagyonának kezelését, a láthatási jogot, a feleknek a gyermekek neveléséhez és eltartásához való hozzájárulását, valamint az egyik házastárs által a másik részére fizetendő tartásdíjat. Ügyvédnek vagy közjegyzőnek kell elkészíteni ezt a megállapodást.

Az ügyet mindkét házastárs által a bíróság hivatalához benyújtott közös kereseti kérelem útján terjesztik a bíróság elé. A bíróság előtt nem kötelező az ügyvédi képviselet.

A kereseti kérelemnek az alábbiakat kell tartalmazni:

1. a kérelem kelte;
2. a házastársak vezetékneve, keresztnéve, foglalkozása és lakcíme;
3. a házastársak születési helye és ideje;
4. közös gyermek esetén a gyermek személyazonosító adatai;
5. a kérelem tárgya;
6. a hivatkozott tények és indokok rövid ismertetése.

A fentebb említett megállapodáson kívül a következő dokumentumokat kell benyújtani a kérelemmel együtt:

1. házassági anyakönyvi kivonat;
2. a házastársak születési anyakönyvi kivonata;
3. a közös gyermekek születési anyakönyvi kivonata;
4. a házastársak állampolgárságát igazoló irat;
5. adott esetben a házasság felbontására alkalmazandó jog kijelöléséről szóló megállapodás a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet 5. cikke alapján, az e rendeletben foglalt alaki szabályoknak megfelelően. A házastársak a házasság kölcsönös megegyezéssel történő felbontásáról kötött megállapodásban is kijelölhetik a házasság felbontására alkalmazandó jogot az 1259/2010/EU tanácsi rendelet 5. cikke alapján, az e rendeletben foglalt alaki szabályoknak megfelelően;
6. bármely más olyan irat, amelyet a házastársak fel kívánnak használni.

A kérelemmel együtt benyújtott okiratokat és iratokat, és azokat, amelyeket a felek fel kívánnak használni, adott esetben hitelesíttetni kell, amennyiben azokat külföldi hatóság állítja ki.

A házasságnak a házasság helyrehozhatatlan megromlásán alapuló felbontása vagy **különválás** esetén kötelező az ügyvédi képviselet. Az ügyet a bíróság hivatalához benyújtott kereseti kérelem útján terjesztik a bíróság elé.

A kereseti kérelemnek az alábbiakat kell tartalmazni:

1. a kérelem kelte;
2. a házastársak vezetékneve, keresztnéve, foglalkozása és lakcíme;
3. a házastársak születési helye és ideje;

4. közös gyermek esetén a gyermek személyazonosító adatai;
5. a kérelem tárgya;
6. a hivatkozott tények és indokok rövid ismertetése.

A kereset ideiglenes intézkedés iránti kérelmet is tartalmazhat a házastársak és gyermekeik helyzetére, tartására és tulajdonára vonatkozóan.

A következő dokumentumokat kell benyújtani a kérelemmel együtt:

1. házassági anyakönyvi kivonat;
2. a házastársak vagy a felperes születési anyakönyvi kivonata;
3. a közös gyermekek születési anyakönyvi kivonata;
4. a házastársak vagy a felperes állampolgárságát igazoló irat;
5. adott esetben a házasság felbontására alkalmazandó jog kijelöléséről szóló megállapodás a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet 5. cikke alapján, az e rendeletben foglalt alaki szabályoknak megfelelően;
6. adott esetben megállapodástervezet a házasság felbontásának hatásairól, amelyekről a házastársak megállapodnak;
7. adott esetben a 3.2. és 3.4. kérdésnél meghatározott bűncselekmények valamelyikében a házastárs bűnösségét megállapító bírósági ítélet másolata;
8. bármely más olyan irat, amelyet a felperes fel kíván használni.

A kérelemmel együtt benyújtott okiratokat és iratokat, és azokat, amelyeket a felek fel kívánnak használni, adott esetben hitelesíttetni kell, amennyiben azokat külföldi hatóság állítja ki.

A **házasság érvénytelenítésére** irányuló kereseti kérelem esetén az ügyet a bíróság hivatalához benyújtott kereseti kérelem útján terjesztik a bíróság elé. A bíróság előtt nem kötelező az ügyvédi képviselő. A kereseti kérelemnek az alábbiakat kell tartalmazni:

1. a kérelem kelte;
2. a felek vezetékneve, keresztnéve és lakcíme;
3. a felek születési helye és ideje;
4. a kérelem tárgya;
5. a hivatkozott tények és indokok rövid ismertetése.

A kérelemmel együtt benyújtott okiratokat és iratokat, és azokat, amelyeket a felek fel kívánnak használni, adott esetben hitelesíttetni kell, amennyiben azokat külföldi hatóság állítja ki.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Költségmentességben részesülhetnek azok a személyek, akiknek a jövedelme a luxemburgi jog szerint nem kielégítő. A költségmentesség igényléséhez ki kell tölteni egy kérdőívet, amely a luxemburgi ügyvédi kamaránál (*Barreau de Luxembourg*) elérhető, és be kell nyújtani az illetékes ügyvédi kamara elnökéhez (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*), aki dönt az ügyben.

A költségmentesség kiterjed a bíróság mindazon eljárása, ügymenete és cselekményei során felmerülő valamennyi költségre, amellyel kapcsolatban azt engedélyezik. Kiterjed például a bírósági illetékekre, a nyilvántartásba vétel díjára; a tisztviselők költségeire, az ügyvédi díjakra, a bírósági végrehajtók költségeire és díjaira, a közjegyzők költségeire és díjaira, a technikusok költségeire és díjára, a tanúk költségtérítései, a tolmácsok és fordítók díjaira; a külföldi jogról szóló törvénybizonyítvány (*certificats de coutume*) költségeire; az útiköltségekre; a nyilvántartásba vétellel, a jelzálloggal és a dologi teherrel kapcsolatos alaki követelményekkel kapcsolatos illetékekre és díjakra; valamint szükség szerint az újságban történő közzététel költségeire.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Luxemburgban fellebbezés nyújtható be az ilyen határozattal szemben. A fellebbezési határidő főszabály szerint 40 nap, amely azonban meghosszabbítható, ha a fellebbező külföldi tartózkodási hellyel rendelkezik. A fellebbezési ügyekben a legfelsőbb bíróság *Cour supérieure de justice* rendelkezik hatáskörrel.

14 Mít kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Az Európai Unió más tagállamainak bírósága által hozott, a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozatot a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében automatikusan elismerik a Luxemburgi Nagyhercegségben. A határozat elismertetése nem igényel további lépéseket.

Az Európai Unió valamely tagállamának bírósága által hozott jogerős ítéletet követően nincs szükség előzetes eljárásra a családi állapotra vonatkozó luxemburgi nyilvántartás módosításához. A házasságot felbontó bírósági határozatra való utalást rá kell vezetni a házastársak házassági és születési anyakönyvi kivonatának szélére. Ha a házasságkötésre külföldön került sor, a bíróság határozatát át kell vezetni annak a településnek az anyakönyvi nyilvántartásába, ahol a házasságot bejegyezték, vagy Luxembourg város anyakönyvi nyilvántartásába, és a házastársak születési anyakönyvi kivonatának szélére is rá kell vezetni.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Bármely érdekelt fél kereseti kérelmet nyújthat be a kerületi bíróság elnökéhez, hogy hozzanak határozatot egy másik uniós ország bírósága által a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában hozott ítélet elismerésének elutasításáról.

A kerületi bíróság elnöke haladéktalanul határozatot hoz. Az a fél, amely ellen az elismerés elutasítása iránti határozatot kérik, az eljárás e szakaszában nem terjesztheti elő az észrevételeit. A kérelem csak az alábbi okok esetén fogadható el:

- az ítélet nyilvánvalóan ellentétes a közrenddel,
- nem tartották tiszteletben az alperes jogait,
- az ítélet összeegyeztethetetlen a hasonló eljárások során hozott ítéletekkel.

Bármelyik fél fellebbezhet a fellebbezési bíróságnál (*Cour d'appel*) a kerületi bíróság elnökének határozata ellen. A fellebbezés során mindkét felet meg kell hallgatni. A fellebbezési bíróság határozata ellen fellebbezés nyújtható be a semmítőszékhez (*Cour de cassation*).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

A Luxemburgi Nagyhercegség alkalmazza a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EK tanácsi rendeletet, amely 2012. június 21-től alkalmazandó Ausztria, Belgium, Bulgária, Észtország (2018. február 11-től), Franciaország, Németország, Görögország (2015. július 29-től), Magyarország, Olaszország, Lettország, Litvánia (2014. május 22-től), Luxemburg, Málta, Portugália, Románia, Szlovénia és Spanyolország között. E rendelet értelmében a házastársak megállapodhatnak a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog kijelöléséről, feltéve, hogy ez az alábbi jogok egyike:

azon állam joga, amelynek területén a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási hellyel rendelkeznek; vagy azon állam joga, amelynek területén a házastársak legutóbb szokásos tartózkodási hellyel rendelkeztek, amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában egyiküknek még mindig ott van a tartózkodási helye; vagy az egyik házastársnak a megállapodás megkötése időpontjában meglévő állampolgársága szerinti állam joga; vagy az eljáró bíróság országa szerinti jog.

E rendelet értelmében a fenti bekezdés szerinti jogválasztás hiányában a házasság felbontására és a különválásra azon állam joga alkalmazandó: amelyben a bírósághoz fordulás időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található; vagy ennek hiányában amelyben a házastársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, amennyiben ez a tartózkodási hely a bíróság megkeresésétől számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, és amennyiben a bírósághoz fordulás időpontjában az egyik házastárs még mindig ebben az államban tartózkodik; vagy ennek hiányában

amelynek a bírósághoz fordulás időpontjában mindkét házastárs állampolgára volt; vagy ennek hiányában amelynek a bírósághoz fordulnak.

Amennyiben az 1259/2010/EK rendelet nem alkalmazandó, a luxemburgi jog alapján a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog: a házastársak nemzeti joga, ha azonos az állampolgárságuk; a házastársak tényleges közös lakóhelyének joga, ha különböző az állampolgárságuk; az eljáró bíróság országa szerinti jog, ha a különböző állampolgárságú házastársak nem rendelkeznek tényleges közös lakóhellyel.

Kapcsolódó linkek

Tájékoztató: [Le divorce au Grand-Duché de Luxembourg](#);

[LEGILUX](#);

[Portail de la Justice](#).

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Magyarország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasságot a bíróság bármelyik házastárs – illetőleg a házastársak közös – kérelmére felbontja, ha a házasesetük teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. A házasság felbontásánál a közös kiskorú gyermek érdekét figyelembe kell venni.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának a jogalapja az, hogy a házaseset teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. A bíróság e tekintetben folytatja le a bizonyítási eljárást. A bíróság az általa szükségesnek talált bizonyítást hivatalból is elrendelheti. A házaseset teljes és helyrehozhatatlan megromlására utal a házastársaknak a házasság felbontására irányuló végleges elhatározáson alapuló, befolyásmentes, egyező akaratnyilvánítása. A házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása állapítható meg különösen abban az esetben, ha a házastársak között az életközösség megszűnt, és annak helyreállítására – az életközösség megszűnéséhez vezető folyamat, illetve a különélés időtartama alapján – nincs kilátás.

A bíróság a házasságot az említett bontáshoz vezető körülmények vizsgálata nélkül bontja fel, ha azt a házastársak végleges elhatározáson alapuló, befolyásmentes megegyezésük alapján közösen kérik.

Véglegesnek lehet tekinteni az elhatározást akkor, ha a házastársak a közös gyermek tekintetében a szülői felügyelet gyakorlása, a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás, a gyermek tartása, a házastársi közös lakás használata, valamint – ez iránti igény esetén – a házastársi tartás kérdésében megegyeztek, (perbeli egyezségüket a bíróságnak jóvá kell hagynia. Ha a házastársak közös szülői felügyeletben állapodnak meg, a kapcsolattartás kérdésében nem kell megegyezniük, a gyermek lakóhelyét azonban meg kell határozniuk. Közös megegyezéses válásnál tehát a megállapodás tárgya függ attól, hogy a házastársak a gyermekük közös szülői felügyeletében állapodtak meg vagy sem.

Lényeges, hogy a korábbi szabályozástól eltérően a Ptk. a közös vagyon megosztásában való megegyezés szükségességét nem tartja fenn.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

A házasság felbontásával a házasság megszűnik. A házasság felbontása esetén a közös gyermekkel kapcsolatos szülői felügyeleti jogok rendezését, a közös gyermek tartását, a szülő és gyermek közötti kapcsolattartást, a házastársi tartást, a közös lakás használatát közös szülői felügyelet esetén a gyermek lakóhelyét a felek megegyezése esetén – amennyiben az a jogszabályoknak megfelel – a bíróság által jóváhagyott egyezség, míg a felek megegyezésének hiányában a bíróság ítélete rendezi. A feleknek, ahhoz, hogy a házasságukat a bíróság felbontsa, a közös vagyon megosztásában nem kell megegyezniük.

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság megszűnése, illetve érvénytelenné nyilvánítása után a házastársak a házasság fennállása alatt viselt nevet viselik tovább. Ha ettől el kívánnak térni, ezt a házasság megszűnése, illetve érvénytelenné nyilvánítása után az anyakönyvvezetőnek bejelenthetik. Ilyen esetben sem viselheti azonban a volt férje nevét a volt feleség a házasságra utaló toldással, ha azt a házasság fennállása alatt nem viselte. A bíróság a volt férj kérelmére eltilthatja a volt feleséget a férj nevére utaló névviseléstől, ha a feleséget szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték. Újabb házasságkötés esetén a feleség volt férje nevét a házasságra utaló toldással nem viselheti tovább, és ez a joga akkor sem éled fel, ha újabb házassága megszűnt.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házassági életközösség megszűnésekor a vagyonközösség véget ér, és bármelyik házastárs követelheti a közös vagyon megosztását. Ennek során igényelni lehet a közös vagyonból a különvagyonba, illetőleg a különvagyonból a közös vagyonba történt beruházások, továbbá a kezelési és a fenntartási költségek megtérítését is. Nincs helye megtérítésnek, ha a kiadás a lemondás szándékával történt. A közös életvitel körében elhasznált vagy felért különvagyon megtérítésének csak különösen indokolt esetben van helye. A házastársak vagyonrészét a házassági életközösség megszűnésekor meglévő közös vagyonból lehetőleg természetben kell kiadni. Ugyancsak természetben kell kiadni a házassági életközösség megszűnésekor meglévő különvagyonot is. Amennyiben ez bármely okból nem lehetséges, vagy számottevő értékcsökkenéssel járna, a megosztás módját vita esetében a bíróság állapítja meg. A hiányzó közös, illetőleg különvagyon megtérítésének nincs helye, ha a házassági életközösség megszűnésekor nincs közös vagyon és a megtérítésre köteles félnek különvagyonra sincs.

Ha a házastársak a házastársi közös vagyont szerződéssel osztják meg, a szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a közös vagyonhoz tartozó ingók megosztására, ha a megosztást végrehajtották.

Ha a házastársak között nem jött létre szerződés a közös vagyon megosztása tárgyában, vagy az nem terjed ki a vagyonközösség megszűnéséhez kapcsolódó valamennyi igényre, a házastársi közös vagyon megosztását és a rendezetlenül maradt igények elbírálását a bíróságtól lehet kérni. A bíróságnak gondoskodnia kell arról, hogy a vagyoni igények rendezésénél egyik házastárs se jusson méltánytalan vagyoni előnyhöz.

3.3 a házaspár kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll. Ez a szabály nem irányadó, ha a gyermek indokolt szükségleteit munkával szerzett keresménye vagy vagyonának jövedelme fedezi, vagy a gyermeknek tartásra kötelezhető más egyenes ági rokona van. A gyermeket gondozó szülő a tartást természetben, a különélő szülő elsősorban pénzben szolgáltatja (gyermektartásdíj). Ha a tartásdíjról a bíróság dönt, a tartásdíjat határozott összegben kell meghatározni. A bíróság ítéletében úgy rendelkezhet, hogy a tartásdíj évente, a következő év január 1. napjától a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves fogyasztói árindex növekedésének mértékével – külön intézkedés nélkül – módosul.

A gyermek feletti szülői felügyeleti jogok rendezéséről elsősorban a szülők közösen döntenek.

A szülők megegyezésének hiányában a bíróság a szülői felügyeletet úgy rendezi, hogy, a gyermek felett az a szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogokat, akinél a gyermek kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított. Ha a szülőnél történő elhelyezés a gyermek érdekét veszélyezteti, a bíróság a gyermeket másnál is elhelyezheti, feltéve, hogy ez a személy a nála történő elhelyezését maga is kéri.

A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermekétől különélő szülő joga és kötelessége, hogy gyermekével kapcsolatot tartson fenn, vele rendszeresen érintkezzen (a kapcsolattartás joga). A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek és a gyermekétől különélő szülőnek a gyermek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében - egymás családi életét, nyugalmát tiszteletben tartva - együtt kell működniük. A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek a gyermek fejlődéséről, egészségi állapotáról, tanulmányairól a különélő szülőt megfelelő időközönként tájékoztatnia kell, és a különélő szülő érdeklődése esetén a gyermekkel kapcsolatos felvilágosítást meg kell adnia. A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogaikat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta. A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának megválasztása.

3.4 a másik házaspár felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házassági életközösség megszűnése esetén házastársától, a házasság felbontása esetén volt házastársától tartást követelhet az, aki arra önhibáján kívül rászorul, kivéve, ha arra a házasság fennállása alatt tanúsított magatartása miatt érdemtelenné vált. Tartást csak olyan mértékben lehet követelni, hogy az ne veszélyeztesse a volt házastársnak és annak megélhetését, akinek eltartására a volt házastárs a tartást igénylővel egy sorban köteles. A tartást határozott időtartamra is meg lehet állapítani, ha feltehető, hogy a tartásra jogosult rászorultsága a meghatározott idő elteltével megszűnik.

Ha a házastárs vagy a volt házastárs a tartásra a házassági életközösség megszűnését követő öt év eltelté után válik rászorulttá, tartás csak különös méltánylást érdemlő esetben követelhető. Ha a házastársak között az életközösség egy évnél rövidebb ideig állt fenn és a házasságból gyermek nem született, a volt házastársat rászorultsága esetén az életközösség időtartamával egyező időre illeti meg a tartás. A bíróság különös méltánylást érdemlő esetben a tartást ennél hosszabb időre is elrendelheti.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Az életközösség megszűnését jelenti a különválás. Ennek bekövetkeztekor pl. kérhető a bíróságtól a közös vagyon megosztása.

5 Melyek a különválás feltételei?

Az életközösség kezdetét és végét, következésképp a vagyonközösség időtartamát mérlegeléssel kell meghatározni. A mérlegelésnél a házastársi életközösség tartalmi elemeit (szexuális kapcsolat, gazdasági együttműködés, közös lakás, közös háztartás vezetés, az együvé tartozás különféle megnyilvánulásai, közös gyermekek nevelése, hozzátartozók, vagy valamelyik fél gyermekének ellátása stb.) gondos vizsgálat tárgyává kell tenni. Tehát az egymással összefüggő és együttesen értékelendő gazdasági, családi, érzelmi és akarati tényezők azok, amelyek alapján a jogalkalmazó az életközösség fennálltát vagy hiányát megállapíthatja. Egyiküknek vagy másuknak a hiánya még nem feltétlenül mutatja az életközösség hiányát, különösen ha ez a hiány objektív okra vezethető vissza.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Az életközösség megszűnésével megnyílik a házastársak igénye a közös vagyon megosztására. Ilyenkor még nem szűnt meg a házasság jogilag, de az életközösség megszűnésétől önálló vagyonszerzőkké válnak, viszont a már létrejött közös vagyon tekintetében csak együtt jogosultak rendelkezni, mert a beleegyezés vétele megszűnik. Közös gyermek esetén a közös szülői felügyeletet rendezniük kell.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasságot csak akkor lehet érvénytelennek tekinteni, ha azt érvénytelenítési perben hozott bírósági ítélet érvénytelennek nyilvánította. A házasságot érvénytelenítő bírósági ítélet mindenkiel szemben hatályos. Az érvénytelen házassághoz törvényben meghatározott jogkövetkezmények fűződnek.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

Érvénytelen a házasság, ha a felek valamelyikének korábbi házassága vagy bejegyzett élettársi kapcsolata fennáll. Érvénytelen az egyenesági rokonok és testvérek házassága, továbbá a testvérnek testvére vér szerinti leszármazójával, valamint az örökbefogadónak az örökbefogadottal kötött házassága. Érvénytelen annak a házassága, aki a házasság megkötésekor cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt állott. Érvénytelen annak a házassága, aki a házasság megkötésekor a teljes cselekvőképesség állapotában volt, jóllehet ilyen hatályú gondnokság alatt nem állott. Érvénytelen a

házasság, ha a házasulók a házasságkötésre irányuló kijelentésük megtételekor nem voltak együttesen jelen. Érvénytelen a házasság, ha azt kiskorú kötötte; kivételesen a kiskorú is köthet házasságot, azonban csak a gyámhatóság előzetes engedélyével. A gyámhatóság a házasságkötésre indokolt esetben és csak akkor adhat engedélyt, ha a házasuló a tizenhatodik életévét betöltötte.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Ha az érvénytelen házasság megkötésekor mind a két házastárs jóhiszemű volt, a házasságból folyó vagyoni jogi hatások ugyanazok, mint érvényes házasság esetében. Az ilyen házasság érvénytelennek nyilvánítása esetén a vagyoni jogi követeléseket mindegyik házastárs akként érvényesítheti, mintha a házasságot érvénytelenül nyilvánításának időpontjában a bíróság felbontotta volna. Ha az érvénytelen házasság megkötésekor csak az egyik házastárs volt jóhiszemű, az előbbi rendelkezéseket csak az ő kívánságára kell alkalmazni.

A házasság érvénytelenségének megállapítása után a volt házastársak a házasság fennállása alatt viselt nevet viselik tovább. Ha ettől valamelyikük el kíván térni, a házasság érvénytelenségének megállapítása után az anyakönyvvezetőnek bejelentheti. Ebben az esetben sem viselheti a volt feleség a volt férje nevét a házasságra utaló toldással, ha azt a házasság fennállása alatt nem viselte.

A házasság érvénytelensége az apasági vélelmet nem érinti.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság érvénytelenítésének és a házasság felbontásának kérdésében kizárólag bíróság dönthet.

A házasság érvénytelenítése vagy felbontása esetében a bíróságnak a közös kiskorú gyermekek elhelyezése és tartása felől – szükség esetében – erre irányuló kereseti kérelem hiányában is határoznia kell. Az egyéb járulékos kérdések tekintetében (pl. a házastársi tartás, a közös lakás használata, valamint a házastársi közös vagyon megosztása kérdésében) a bíróság erre irányuló kérelem esetén dönt. Ha ezen egyéb járulékos kérdések tekintetében nem kerül előterjesztésre kereseti kérelem, a bíróság ezekről nem dönt, így ezeket a kérdéseket a felek akár peren kívül, szerződéssel is rendezhetik.

A házastársak a házassági bontóper megindítása előtt vagy a bontóper alatt – saját elhatározásukból vagy a bíróság kezdeményezésére – kapcsolatuk, illetve a házasság felbontásával összefüggő vitás kérdések megegyezésen alapuló rendezése érdekében közvetítői eljárást vehetnek igénybe. A közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodásukat perbeli egyezsége foglалhatják.

A bíróság a házasság felbontásához kapcsolódó járulékos kérdések vonatkozásában indokolt esetben kötelezheti a szülőket, hogy a szülői felügyelet megfelelő gyakorlása és az ehhez szükséges együttműködésük biztosítása érdekében – ideértve a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartást – közvetítői eljárást vegyenek igénybe.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontása iránti pert a házastársnak a másik házastárs ellen kell megindítania. Az érvénytelenítési pert a házastársnak a másik házastárs ellen, az ügyésznek, valamint a per megindítására jogosult harmadik személynek pedig mindkét házastárs ellen kell indítania. Ha az a fél, aki ellen a keresetet meg kellene indítani, már nem él, a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

A pert keresetlevéllel kell megindítani; a keresetlevélben fel kell tüntetni: az eljáró bíróságot; a feleknek, valamint a felek képviselőinek nevét, lakóhelyét és perbeli állását; az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával; azokat az adatokat, amelyekből a bíróság hatásköre és illetékessége megállapítható; a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem). A házassági perben a keresetlevélben elő kell adni a házasság megkötésére és a házasságból származott, életben levő gyermekek születésére vonatkozó adatokat, valamint a szükséghez képest azokat az adatokat is, amelyekből a keresetindításra való jogosultság megállapítható. A keresetlevélhez csatolni kell az előadott adatokat igazoló okiratokat, valamint azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a felperes bizonyítékként hivatkozik, továbbá amely a bíróság hatáskörének és illetékességének megállapításához, valamint, amely a hivatalból figyelembe veendő egyéb körülményeknek az igazolásához szükséges, kivéve, ha az adatokat személyi igazolvánnyal is lehet igazolni; erre a keresetlevélben utalni kell.

A házassági perben a bíróság illetékessége az általános illetékesség szerint alakul: az a bíróság illetékes, amelynek területén az alperes lakik. Belföldi lakóhely hiányában az illetékesség az alperes tartózkodási helyéhez igazodik; ha az alperes tartózkodási helye ismeretlen, vagy külföldön van, az utolsó belföldi lakóhely irányadó, ha pedig ez nem állapítható meg, vagy az alperesnek belföldön lakóhelye nem is volt, az illetékességet a felperes lakóhelye, illetőleg ennek hiányában a felperes tartózkodási helye alapítja meg. Emellett a házassági perre az a bíróság is illetékes, amelynek területén a házastársak utolsó közös lakóhelye volt. A felperes tehát választhat, hogy az általános illetékességi ok alapján illetékes bírósághoz vagy a házastársak utolsó közös lakóhelye szerint illetékes bírósághoz nyújtja-e be a keresetlevelet.

Ha a házassági pernek a fenti szabályok alapján nem volna illetékes belföldi bírósága, a perre a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékes.

Ha házassági per már folyamatban van, kizárólag annak bírósága előtt indítható az ugyanarra a házasságra vonatkozó újabb házassági per és házassági vagyoni jogi per.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Tekintse meg a „[Költségmentesség](#)” adatlapot.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A határozat ellen fellebbezésnek van helye. Azonban a házasságot érvénytelenítő vagy felbontó ítélet ellen az érvénytelenítés vagy a felbontás kérdésében sem felülvizsgálatnak, sem perújításnak nincs helye.

14 Mít kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A 2201/2003/EK rendelet 21. cikkének (1) bekezdése alapján a másik tagállamban hozott határozat automatikusan elismerésre kerül a többi tagállamban, így az elismeréshez főszabály szerint nem kell külön eljárást indítani. A határozat elismerésére hivatkozó félnek a rendelet 37. cikkére figyelemmel az alábbi iratokat kell bemutatnia:

a határozat másolatát, amely megfelel a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek és

a rendelet 39. cikkében említett, a rendelet I. melléklete szerinti nyomtatványon a származási tagállam bírósága vagy hatósága által kiállított igazolást, továbbá

amennyiben a határozatot az alperes távollétében hozták, annak az okiratnak az eredeti példányát vagy hiteles másolatát, amely bizonyítja, hogy a távollévő félnek kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot vagy bármely olyan okiratot, amely azt jelzi, hogy az alperes a határozatot egyértelműen elfogadta.

Az utóbbi kettő bemutatásától a rendelet 38. cikke alapján a bíróság vagy hatóság egyébként el is tekinthet, ha azok nélkül is rendelkezésre állnak az elismeréshez szükséges információk. A bíróság/hatóság kérheti fordítás csatolását is a fenti iratokhoz, amelyet a gyakorlatban a magyar bíróságok, hatóságok meg is szoktak tenni.

Mindazonáltal a rendelet 21. cikkének (3) bekezdése alapján bármely érdekelt fél kérheti, hogy a másik tagállamban hozott határozat elismeréséről a bíróság határozatot hozzon. Ebben az esetben az elismerést kérő félnek a kérelmét, amelyhez csatolni kell a fent említett iratokat, az illetékes bírósághoz kell benyújtani, amely az alábbi: az ellenérdekű fél belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság

(Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), ennek hiányában a kérelmező belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), ha pedig a kérelmezőnek sincs belföldön lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, a Budai Központi Kerületi Bíróság. A bíróság az eljárására a rendelet 28-36. cikkei szerinti szabályokat alkalmazza értelemszerűen. Amennyiben az elismerés a magyar házassági anyakönyvbe történő bejegyzéshez szükséges, a rendelet 21. cikkének (2) bekezdése alapján a bejegyzés iránti kérelemmel, csatolva ahhoz a fent felsorolt okiratokat, az illetékes anyakönyvvezetőhöz kell fordulni.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A 2201/2003/EK rendelet 21. cikkének (3) bekezdése alapján bármely érdekelt fél kérheti, hogy a másik tagállamban hozott határozat el nem ismeréséről a bíróság határozatot hozzon. Ebben az esetben az elismerést vitató félnek a kérelméhez csatolni kell a határozat olyan másolatát, amely megfelel a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek, továbbá a rendelet 39. cikkében említett, a rendelet I. melléklete szerinti nyomtatványon a származási tagállam bírósága vagy hatósága által kiállított igazolást. Az illetékes bíróság az alábbi: az ellenérdekű fél belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), ennek hiányában a kérelmező belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), ha pedig a kérelmezőnek sincs belföldön lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, a Budai Központi Kerületi Bíróság. A bíróság az eljárására a rendelet 28-36. cikkei szerinti szabályokat alkalmazza értelemszerűen.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló 1259/2010/EU tanácsi rendelet Magyarországon alkalmazandó, így a magyar bíróság az e rendelet által kijelölt jogot alkalmazza minden olyan esetben, amikor az ügyben valamilyen külföldi elem van. A rendelet, korlátozottan ugyan, de lehetővé teszi a felek jogválasztását (5-7. cikk), és csak érvényes megállapodás hiánya esetére állapítja meg az alkalmazandó jogot kijelölő kapcsolóelveket (8-10. cikk).

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Málta

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Máltán a házasság felbontásához a házaspárnak közös kérelmet kell benyújtania, vagy az egyik házastársnak kell kérvényeznie a házasság felbontását. A házasság felbontására irányuló eljárás kezdetekor a házastársaknak a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző öt év során folyamatosan vagy megszakításokkal összesen legalább négy évig különváltak kellett élniük, vagy legalább négy évnek kellett elteltnie a különválás napjától. A bíróságnak arról is meg kell bizonyosodnia, hogy a házastársak kibékítésére nincs ésszerű esély. További feltétel, hogy a házastársaknak és valamennyi gyermeküknek megfelelő tartásdíjban kell részesülniük, de a tartásdíjhoz való jogról a felek bármikor lemondhatnak. A házasság felbontása nem okoz változást a bírósági határozatban vagy a felek közötti megegyezésben foglaltakhoz képest olyan házastársak között, akik közös megegyezés vagy bírósági határozat alapján már eleve különváltak éltek, kivéve a házasság felbontásának a törvény szerinti joghatásait. Meg kell jegyezni, hogy a házasság felbontásának kérvényezéséhez nem szükséges, hogy a házastársak megegyezéssel vagy bírósági határozattal már jogilag külön legyenek választva.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A törvény nem utal a házasság felbontásának jogalapjára. Ahogyan azonban a feltételekre vonatkozó kérdésnél már kifejtettük, a házasság felbontására irányuló eljárás kezdetekor a házastársaknak a válókereset benyújtását közvetlenül megelőző öt év során folyamatosan vagy megszakításokkal összesen legalább négy évig különváltak kellett élniük, vagy legalább négy évnek kellett elteltnie a jogi különválás napjától.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontása nem okoz változást a bírósági határozatban vagy a felek közötti megegyezésben foglaltakhoz képest olyan házastársak között, akik közös megegyezés vagy bírósági határozat alapján már eleve jogilag különváltak éltek, kivéve a házasság felbontásának a törvény szerinti joghatásait. A különválás szabályai a vezetéknévre is vonatkoznak, ezért a feleség különválás után dönthet úgy, hogy visszaveszi leánykori nevét, de ezt a döntését a különválásról szóló közokiratban foglalt nyilatkozattal kell megtennie, bíróság által kimondott különválás esetén a feleségnek ezt az ügyvel kapcsolatos dokumentumokhoz csatolt feljegyzés útján kell megtennie, még határozathozatal előtt. Ha kimondták a házasság felbontását, megszűnik a házasság valamennyi polgári hatása, továbbá a felek együttélési kötelezettsége. Sőt, a házastársak öröklési joga is megszűnik attól a naptól, amikor a házasság felbontásáról szóló határozat vagy végzés *jogerőre emelkedik*.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása olyan házastársak között, akiket közös megegyezés vagy bírósági határozat már eleve különválasztott, nem okoz változást a határozatban vagy a felek közötti megállapodásban foglaltakhoz képest. A máltai Polgári Törvénykönyv 66D. szakaszának (5) bekezdése kimondja, hogy vagyonközösség vagy külön kezelt fennmaradó közös vagyon megszűnésekor a feleknek minden esetben jogában áll, hogy kölcsönös egyetértés esetén a házasságot közösen kezelt vagyonuk értékesítése nélkül bontsák fel.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Ha a házasság felbontása megtörtént, ez nincs hatással a szülőknek a gyermekekre vonatkozó jogaira és kötelezettségeire vagy a felek között a gyermekek ellátása és elhelyezése tekintetében kötött megállapodásra. Ha azonban az egyik fél azt állítja, hogy a másik fél nem alkalmas arra, hogy kiskorú gyermekeikre vonatkozó felügyeleti jogát gyakorolja, és ha ezt a bíróság is kimondja, az alkalmatlannak minősített fél a másik fél halála esetén a bíróság jóváhagyása nélkül nem veheti át a kiskorú gyermekek felett gyakorolt felügyeleti jogot. A kiskorúak után fizetendő tartásdíj a gyermeket tizennyolc éves koráig illeti meg: amennyiben a gyermek folytatja tanulmányait, a gyermektartás eltérő megállapodás hiányában 23 éves koráig fizetendő.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontása olyan házastársak között, akik közös megegyezéssel vagy bírósági határozat szerint már eleve különváltak éltek, nem okoz változást a határozatban vagy a felek közötti megállapodásban foglaltakhoz képest. Ezért az eltartási kötelezettség a házasság felbontásával sem szűnik meg, kivéve, ha a felek másként döntenek. A bíróság a házasság felbontása iránti kérelem elfogadásáról szóló határozatában és az ügy tárgyalása során az adott félre vagy a gyermekekre tekintettel tartásdíjban részesülő fél kérésére elrendelheti, hogy a másik fél a felek körülményeivel összhangban megfelelő és ésszerű garanciával biztosítsa a tartásdíj megfizetését. Ennek a garanciának az összege nem haladhatja meg a tartásdíj öt évre vonatkozó összegét. Ezt a kérést az említett határozatot követően, a tartásdíj esedékességekor bármikor be lehet terjeszteni.

Ha a házasság felbontása iránti kérelmet az illetékes polgári bíróságon valamely vagy mindkét házastárs azután nyújtja be, hogy megállapodtak a házasság felbontásában, és amennyiben nem került sor különválásra megállapodás vagy bírósági határozat útján, a házasság felbontására irányuló eljárás kezdeményezésének engedélyezése előtt a bíróság beidézi a feleket, hogy forduljanak a bíróság által kijelölt vagy a felek által közösen elfogadott közvetítőhöz abból a célból, hogy a közvetítő megpróbálja a házastársakat kibékíteni, amennyiben ez a megbékélés nem lehetséges, továbbá a házastársak még nem állapodtak meg a házasság felbontásának feltételeiről, abból a célból, hogy a felek megállapodással zárják le a házasság felbontásának folyamatát. Az említett megállapodás vonatkozhat az alábbi körülmények bármelyikére vagy mindegyikére:

a gyermekek nevelése és felügyelete;

a két fél láthatási joga;

a házastársak vagy az egyik házastárs és minden gyermek után fizetendő tartásdíj;

a házastársi közös otthonra vonatkozó lakhatási jog;

a vagyonközösség vagy a külön kezelés alatt álló fennmaradó közös vagyon felosztása.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A jogi különválasztás azt jelenti, hogy a házastársak egyike erre vonatkozó keresetet nyújt be a másik házastárs ellen, a bíróság pedig határozatot hoz a házastársak különválasztás utáni jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan.

5 Melyek a különválás feltételei?

A jogi különválasztás engedélyezéséhez az alábbi feltételek közül legalább egynek teljesülnie kell:

házasságtörés;

családon belüli erőszak;

az egyik fél által a felperes vagy gyermeke ellen elkövetett túlkapás, kegyetlenkedés, fenyegetés vagy súlyos sérülés.

a házastársaktól ésszerűen nem várható el, hogy együtt éljenek, ha a házasság helyrehozhatatlanul megromlott;

házastársi közös otthon elhagyása.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ami az **eltartást** illeti, az a házastárs, aki ellen a különválasztást kimondják, köteles tartásdíjat fizetni a másik fél és gyermekeik részére, amíg azok el nem érik a tizennyolc éves kort, és egészen huszonhárom éves korukig, ha a gyermekek nappali tagozatos oktatásban, képzésben vesznek részt vagy folytatnak tanulmányokat. A másik fél és a gyermekek részére fizetendő összeget a házastársak és gyermekeik körülményeinek figyelembe vételével állapítják meg, beleértve a következőket:

a gyermekek szükségletei, figyelembe véve minden körülményt;

bármilyen, akár testi, akár szellemi fogyatékoság;

olyan betegség, amelynek súlyossága következtében a házastársak vagy a gyermekek nem tudnak önmagukról gondoskodni;

hogy a tartásdíjra jogosult fél jövedelemtermelő képessége csökkent azáltal, hogy a házasság fennállása alatt a háztartásról, a másik félről és a házasságból származó gyermekek neveléséről gondoskodott;

a házastársak vagy az egyik házastárs által a törvényekkel összhangban szerzett minden jövedelem vagy juttatás;

a házastársak és a gyermekek lakhatási igényei;

az egyes felek részére juttatásként esedékes összeg, amelybe beletartoznak többek között a nyugdíjrendszerből származó juttatások, amely juttatások megszerzésének lehetőségétől vagy esélyétől a különválás miatt az adott fél elesik.

A házastársi közös otthon a bíróság odaítélheti valamely fél kérésére és a másik fél kizárásával az egyik félnek, a bíróság által helyesnek tartott időszakra és feltételek mellett: a bíróság úgy is határozhat, hogy a házastársi közös otthon el kell adni, amennyiben meggyőződött arról, hogy mindkét fél és gyermekeik rendelkeznek egyéb lakhatási lehetőséggel, és hogy az eladásból származó bevételeket a bíróság saját döntése szerint ítélni meg a felek részére; vagy ha a házastársi közös otthon mindkét fél tulajdonában van, a házastársi közös otthon az egyik félnek ítélni, amely köteles megtéríteni a másik félnek az elszendvedett anyagi veszteséget.

A különválásról szóló határozat kihirdetésekor a bíróságnak elsősorban a gyermekek jólétére figyelemmel azt is meg kell állapítania, hogy mely házastársat illeti meg a gyermekek feletti **felügyeleti jog**. Ugyanakkor a bíróság valamely fél kérésére megállapíthatja, hogy a másik fél nem alkalmas arra, hogy kiskorú gyermekeikre vonatkozó felügyeleti jogát gyakorolja, és amikor a bíróság ezt kimondja, az alkalmatlannak minősített fél a másik fél halála esetén a bíróság jóváhagyása nélkül nem veheti át a kiskorú gyermekek felett gyakorolt felügyeleti jogot.

A feleség különválás után dönthet úgy, hogy visszaveszi leánykori **nevét**, de ezt a döntését a különválásról szóló közokiratban foglalt nyilatkozattal kell megtennie, és bíróság által kimondott különválás esetén a feleségnek ezt az üggyel kapcsolatos dokumentumokhoz csatolt feljegyzés útján kell megtennie, még határozathozatal előtt.

Harmadik felek tekintetében a szétköltözés nem jár joghatással, csak attól a naptól kezdve, amikor a különválásról szóló közokiratot az Anyakönyvi Hivatalban is bejegyezték.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítése azt jelenti, hogy a házasságnak többé nincs joghatása. A házasságot érvénytelenné nyilvánítják.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelen, ha:

a házasságkötés szerinti ország törvényei szerint az érvényességéhez szükséges formai követelményeket nem tartották be;

ha valamely fél hozzájárulását testi vagy lelki erőszak vagy megfélemlítés útján szerezték meg;

ha valamely fél hozzájárulása a másik fél személyazonosságára vonatkozó tévedés miatt érvénytelennek minősül;

ha valamely fél hozzájárulását a másik fél valamely tulajdonságára vonatkozó csalással szereztek meg, ami természeténél fogva súlyosan akadályozhatja a házassélelet;

ha valamely fél hozzájárulását érvénytelené teszi a házassélelettel vagy az azzal kapcsolatos alapvető jogokkal és köteleességekkel kapcsolatos mérlegelési lehetőség súlyos hiánya, vagy olyan súlyos pszichológiai rendellenesség, amely lehetetlenné teszi az adott fél számára a házassággal kapcsolatos alapvető kötelezettségek teljesítését;

ha a felek valamelyike nemzőképtelen, függetlenül attól, hogy a nemzőképtelenség abszolút vagy relatív, de csak ha a nemzőképtelenség már a házasságkötés előtt is fennállt;

ha a felek bármelyikének hozzájárulását maga a házasság vagy a házassélelet lényegi elemének vagy elemeinek, vagy a házastársi aktushoz való jognak a pozitív kizárására irányuló szándékkal szereztek meg;

ha a felek valamelyike hozzájárulását a jövőre vonatkozó feltételhez kötötte;

ha valamely fél, annak ellenére, hogy nem állt fenn cselekvőképtelenség vagy nem megfelelő elmeállapot esete, a házasságkötéskor akár átmeneti okból a házassághoz történő egyértelmű hozzájáruláshoz nem rendelkezett megfelelő értelmi állapottal vagy akarattal;

ha a házasságot nem hálták el.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvényes házasság joghatásait úgy kell tekinteni, hogy azok az érvénytelené nyilvánított házasság alatt született vagy fogant gyermekek tekintetében, valamint az e házasság előtt született és az érvénytelenítést kimondó határozat előtt elismert gyermekek tekintetében mindig is fennálltak. Ha csupán a házastársak egyike járt el jóhiszeműen, e joghatásokat az ő és a gyermekek javára kell érvényesíteni. Ha mindkét házastárs rosszhiszeműen járt el, az érvényes házasság joghatásai csak az érvénytelené nyilvánított házasság alatt született vagy fogant gyermekekre vonatkoznak. A házasság érvénytelenségéért felelős házastárs köteles a jóhiszemű házastárs részére öt éven át tartásdíjat fizetni: e kötelezettség megszűnik, ha a jóhiszeműen eljáró házastárs ezen időszak alatt házasságot köt.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Nem, nincs egyéb alternatíva; ezt csak bíróságon lehet megtenni.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontására, jogi különválasztásra vagy polgári házasság érvénytelenítésére vonatkozó keresetet a polgári bíróság családjogi szekciójához kell benyújtani, a házasságnak az egyházi bíróság általi érvénytelenítésének bejegyzését pedig a fellebbviteli bíróságon kell kérvényezni. A házasság felbontására, különválasztásra vagy a polgári házasság érvénytelenítésére irányuló keresetet esküvel kell megerősíteni. A keresetre húsz napon belül válaszolni kell. A kötelező csatolmányok attól függenek, hogy a fél mit kíván bizonyítani. Az egyházi bíróság által kiadott érvénytelenítés bejegyzése esetén azonban a máltai Fővárosi Törvényszék által kiadott határozat, a regionális másodfokú bíróság által kiadott rendelet, a végrehajtásról szóló rendelet, valamint a házassági anyakönyvi kivonat egy-egy példányát is csatolni kell.

A különválásra irányuló kereset bármely peres fele az ügy során bármikor, de legkésőbb azelőtt, hogy a bíróság határozathozatal céljából visszavonulna, kereset benyújtásával kérvényezheti, hogy a különválasztásra irányuló kérelmet inkább tekintsék a házasság felbontására irányuló kérelemnek.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen, megadható a költségmentesség, amennyiben teljesülnek a szervezeti és polgári eljárásjogi törvény 912. szakaszában foglalt feltételek.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen, van lehetőség a házasság felbontására, különválasztásra vagy érvénytelenítésre vonatkozó határozat elleni fellebbezésre. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a máltai egyházi bíróság által elrendelt érvénytelenítő határozat bejegyzésére vonatkozó rendelet ellen nem lehet fellebbezni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasság személy családi állapotára vonatkozó vagy azt érintő külföldi bírósági határozatot a máltai jog minden tekintetben elismeri, amennyiben a határozatot egy olyan ország illetékes bírósága hozta meg, amelyben az eljárásban részes valamelyik fél lakóhellyel vagy állampolgársággal rendelkezik. Ezt Máltán az Anyakönyvi Hivatalban végzik (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**).

A máltai törvényeken kívül az európai uniós jogszabályok is érvényesek, azaz a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet. A rendelet 22. cikke hivatkozik a házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozatok elismerését kizáró okokra, amelyek az alábbiak:

„a) az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes annak a tagállamnak a közrendjével, ahol az elismerést kéri;

b) a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az alperes védelméről gondoskodhasson, kivéve ha megállapítást nyer, hogy az alperes egyértelműen elfogadta a határozatot;

c) összeegyeztethetetlen egy olyan határozattal, amelyet ugyanazon felek közötti eljárásban abban a tagállamban hoztak, amelyben az elismerést kéri; vagy

d) összeegyeztethetetlen egy olyan korábbi határozattal, amelyet ugyanazon felek között más tagállamban vagy harmadik államban hoztak, feltéve hogy a korábbi határozat megfelel az elismerés feltételeinek abban a tagállamban, ahol az elismerést kéri.”.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A Polgári Bíróság családjogi szekcióján lehet ellenkérelemmel élni a házasság felbontására, különválasztásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó határozat elismerése ellen. Az alkalmazandó eljárást Málta Törvényeinek 12. fejezete tartalmazza.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A polgári ügyekben eljáró bíróságok rendelkeznek illetékességgel a házasság felbontása iránti kérelmek tekintetében, ha a következő feltételeknek legalább az egyike teljesül:

a) házastársaknak legalább az egyike Máltán élt a házasság felbontása iránti kérelemnek az illetékes polgári bíróságon történő benyújtása idején; vagy a házasság felbontására vonatkozó kereset benyújtását közvetlenül megelőző egyéves időszak során a házastársak legalább egyikének Máltán volt a rendes tartózkodási helye.

Ez a webhely az **Európa Önökért** portál része.

Örömmel vesszük **visszajelzését** arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Hollandia

1 Quali sono le condizioni per ottenere il divorzio?

A bontókeresetet benyújthatja az egyik házastárs (egyoldalú kereset) vagy a két házastárs együtt (közös kereset). Az eljárás ugyanaz (lásd a 11. kérdést). A feleket mindkét esetben ügyvédnek kell képviselnie az eljárás során. A bontókeresetet a felperes vagy a kérelmezők egyikének lakóhelye szerint illetékes kerületi bíróság (*rechtbank*) tárgyalja. A bontókeresetet a házasságkötést követően bármikor be lehet nyújtani, nem előírás, hogy a felek egy bizonyos ideig házasok legyenek. A házasság felbontása akkor hatályosul, amikor a bíróság határozatát bejegyzik az anyakönyvbe (*burgerlijke stand*). A házasság felbontását akkor lehet bejegyezni, ha a határozatot nem lehet megfellebbezni (azaz jogerős). A házasság felbontását a határozat jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül be kell jegyezni, máskülönben hatályát veszti, és a továbbiakban nem vehető nyilvántartásba. Ha a házasságkötésre külföldön került sor, és a külföldi házassági anyakönyvi kivonatot nem jegyezték be a holland anyakönyvbe, a holland bontóítéletet Hága város önkormányzatának külön anyakönyvében kell nyilvántartásba venni.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A holland jog szerint a házasság felbontásának egyetlen jogalapja a házasság helyrehozhatatlan megromlása. A házasság megromlása akkor tekinthető helyrehozhatatlannak, ha a házastársak fenntarthatatlannak tartják az együttélést, és nincs kilátás a megfelelő házastársi kapcsolat helyreállítására. Ha a keresetet csak az egyik házastárs nyújtja be, a felperesnek ki kell jelentenie, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, és amennyiben ezt a másik házastárs tagadja, a felperesnek bizonyítékokat kell bemutatnia. A házasság megromlásának helyrehozhatatlanságát a bíróság állapítja meg. Közös kereset esetén a bontóítéletet azon az alapon hozzák meg, hogy mindkét házastárs úgy véli, házasságuk helyrehozhatatlanul megromlott.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasság felbontásának jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság felbontása hatással lehet a volt házastárs vezetéknevének használatára. A házasság felbontásának jogerősség válásával az elvált személy új házasságot köthet vagy bejegyzett élettársi kapcsolatra léphet.

3.2 a házasság felbontásának jogkövetkezményeiről

Törvényi rendszer (a teljes vagyon közös tulajdona)

Hollandiában meglehetősen szokatlan rendszer vonatkozik a házasság során szerzett jövedelemre és vagyonra. Az általános jogszabályi rendelkezés szerint a teljes vagyon közös tulajdonban van (*algehele gemeenschap van goederen*). Főszabályként bármelyik házastárs által a házasság előtt vagy alatt szerzett vagyon a közös tulajdon része. A két házastárs vagyona egyesül. Főszabályként a házasság előtt vagy alatt keletkezett kötelezettségek ugyanígy együttes kötelezettségek, függetlenül attól, hogy melyik házastársnál álltak elő. A hitelezőnek lehetősége van az adósságot a felek közös vagyonából megtéríttetni. A vagyon a házasság felbontásával, azaz a bontóítélet anyakönyvbe történő bejegyzésével többé nem minősül közös vagyonnak. A házastársak vagyona a továbbiakban nem lesz közös, a közös vagyont pedig meg kell osztani. Meg kell állapítani, hogy melyik házastárs mire jogosult a közös vagyonból. Főszabály szerint mindkét házastárs a vagyon felére jogosult. A házastársak dönthetnek úgy, hogy eltérnek ettől a szabálytól, és egyezségi (*echtscheidingsconvenant*) keretében vagy a vagyonmegosztáskor (*verdeling*) másként rendelkezhetnek.

Házasságkötés előtti és utáni megállapodások

A felek a jogszabályban meghatározott általános rendelkezésektől eltérő rendszert is választhatnak, ha a házasságkötés előtt (vagy ritkábban utána) megállapodást kötnek. Ezek a megállapodások meghatározzák a vagyonmegosztást is a házasság felbontása esetére.

3.3 a házasság felbontásának jogkövetkezményeiről

Felügyeleti jog

A házasság felbontását követően mindkét szülő közös felügyeletet gyakorol a gyermekek felett, csakúgy, mint a házasság során. A bíróságot csak kivételes esetekben lehet kérni, hogy az egyik szülő javára ítélje meg a felügyeletet. Az önálló felügyeleti jog iránti keresetet bármelyik szülő, vagy akár mindkettő benyújthatja. A szülői felügyeleti joggal nem rendelkező szülőnek láthatási joga van. Bármelyik vagy mindkét szülő kérheti a bíróságot, hogy állapítsa meg a láthatási jog szabályait.

Gyermektartás

Amennyiben a szülők továbbra is közösen gyakorolják a felügyeleti jogot a házasság felbontását követően, meg kell állapodniuk a gyermeknevelés pénzügyi terheinek közös viseléséről. A bíróságtól kérhetik is a megállapodásuk rögzítését. Amennyiben nem jutnak megállapodásra, a bíróság határozza meg a tartásdíj összegét. Ha csak az egyik szülő rendelkezik felügyeleti joggal, a bírósághoz fordulhat annak megállapításáért, hogy a másik szülőnek mennyiben kell hozzájárulnia a gyermek mindennapi megélhetési költségeihez. Főszabály szerint a szülőknek maguknak kell megszervezniük a kifizetést. E tekintetben további információ a Tartásdíjbeszedési Nemzeti Hivatal (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) honlapján található (<http://www.lbio.nl/>).

3.4 a házasság felbontásának jogkövetkezményeiről

A házastársak azon kötelezettsége, hogy egymást eltartsák, a házasság megszűnését követően is fennáll. Amennyiben a korábbi házastárs jövedelme nem elegendő megélhetési költségeinek fedezésére, és ésszerűen nem várható, hogy eléri a szükséges jövedelmi szintet, ez a fél a bírósághoz fordulhat, hogy az tartásdíjra kötelezze a másik házastársat a megélhetési költségekhez való hozzájárulás érdekében. A bíróság ezt a bontóhatározatban vagy későbbi végzésben is megállapíthatja. A tartásdíj kiszámításakor a bíróság figyelembe veszi a tartásra jogosult házastárs szükségleteit és a másik házastárs anyagi lehetőségeit. Nem pénzügyi tényezők is figyelembe vehetők, így például a házasság időtartama, vagy az, hogy a házastársak mennyi ideig éltek együtt. Amennyiben a bíróság nem állapítja meg, hogy a tartásdíjat mennyi ideig kell fizetni, a tartásdíj-fizetési kötelezettség 12 év után megszűnik. Ha a tartásra jogosult házastárs rendkívüli anyagi nehézségekkel szembesül, kérheti a bíróságtól ezen időtartam meghosszabbítását. Főszabályként ha a

házasság rövid ideig (kevesebb mint öt évig) tartott, és abból nem született gyermek, a tartásdíj-fizetési időszak nem haladja meg magának a házasságnak az időtartamát. Ha a házastársak vagy korábbi házastársak megállapodtak a tartásdíjban, ezt a megállapodást belefoglalhatják a házasság felbontására vonatkozó egyezségükbe.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás (*scheiding van tafel en bed*) olyan jogi eszköz, amelynek révén a házastársak anélkül vetnek véget az együttélésüknek, hogy a köztük lévő házasság ténylegesen megszűnne. A különválás olyan házastársaknak állhat érdekében, akik külön kívánnak élni, és vállalják ennek jogkövetkezményeit, de adott esetben vallási vagy pénzügyi okokból továbbra is házasok szeretnének maradni. A különválás esetében nyitva áll a lehetőség a békülésre, de a különválás akár a házasság megszűnéséhez vezető lépés is lehet. A különválás a bírósági végzés házassági vagyonjogi nyilvántartásba való bejegyzésével hatályosul. A házasság felbontásához hasonlóan ennek is hat hónapon belül kell megtörténnie.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás egyetlen jogalapja a házasság helyrehozhatatlan megromlása.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválásnak a házassági vagyonra, a gyermekek felügyeletére (láthatási jogra) és a tartásdíjra gyakorolt hatása megegyezik a házasság felbontásának esetével. A házasság továbbra is fennmarad. A jogszabály kimondja, hogy a különválásban érintett házastársak halál esetén nem öröklik egymás vagyonát. Amennyiben a különválást követően a házastársak úgy határoznak, hogy teljes egészében külön kívánják folytatni életüket, kérhetik a házasság felbontását. A különválásban érintett felek élhetnek új partnerrel, és új életet kezdenek, de nem házasodhatnak újra, és nem léphetnek bejegyzett élettársi kapcsolatra. Ha a különválást követően az egyik fél egyoldalúan kezdeményezi a házasság felbontását, bizonyos korlátokat kell alkalmazni. Az egyoldalú keresetekre hároméves várakozási idő vonatkozik. Ezt az időszakot a bíróság egyes esetekben egy évre csökkentheti. A hároméves időszak a különválás nyilvántartásba vételének napján kezdődik. Ha a különválást követően a bontókeresetet közösen nyújtják be, nincs hároméves várakozási idő. A házasság megszűnése akkor hatályosul, amikor a bíróság határozatát bejegyzik az anyakönyvbe.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Házasság csak bírósági határozattal érvényteleníthető. Az érvénytelenítési eljárás keresettel indul. A felek által kötött házasság tehát soha nem automatikusan érvénytelen: az érvénytelenítés érvényesnek minősül. A jogszabály meghatározza, hogy melyek az érvénytelenítés jogalapjai, és hogy ki indíthat keresetet.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A jogszabály értelmében érvénytelenítés iránti kereset akkor nyújtható be, ha a felek a következő akadályok ellenére házasodtak össze: házassági akadály (a házasságkötéshez szükséges minimális életkor, a kiskorú házasságába való beleegyezés hiánya, bigámia, tiltott rokonsági fok); kényszer vagy tévedés; színlelt házasság; az egyik házastárs mentális betegsége; az anyakönyvvezető hatáskörének hiánya; vagy elegendő számú tanú hiánya.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az érvénytelenítésnek visszaható hatálya van, azt a házasságkötés időpontjától kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy a bírósági érvénytelenítést követően a házasságot úgy kell tekinteni, mintha soha nem állt volna fenn. Kivételesen, meghatározott körülmények között az érvénytelenítés a házasság felbontásához hasonló joghatással bír. Az érvénytelen házasságból származó gyermekek például továbbra is mindkét szülővel családi kapcsolatban maradnak. A másik kivétel a jóhiszemű, azaz a házasságkötés hibáját nem ismerő házastársra vonatkozik. A házasság érvénytelenítésének feltételeit lásd még a 8. kérdésnél. A jóhiszemű házastárs például követelhet tartásdíjat a másik házastársától.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Hollandiában általánosan elfogadott a közvetítés a házasság felbontására irányuló ügyekben. A mediátor és adott esetben a házastársak ügyvédjeinek segítségével a házastársak megállapodhatnak a házasság felbontásáról és annak következményeiről. E megállapodást egyezség (*echtscheidingsconvenant*) tartalmazza, amelyet írásba kell foglalni. Az egyezségben ki lehet térni olyan kérdésekre, mint például a vagyonmegosztás, a házastársnak járó tartásdíj megfizetésének kötelezettsége és a nevelési terv. A bíróság a közvetítés során kidolgozott egyezséget belefoglalhatja határozatába.

A Családjogi Ügyvédek és Házasság Felbontásával Foglalkozó Mediátorok Egyesületének (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*) tagjai a házasság felbontására és a tartásdíjfizetésre szakosodtak. Szakértelemmel rendelkeznek a házasság felbontásával összefüggő közvetítés és az ezzel együtt járó kérdések terén is. További információk a következő oldalon találhatóak: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Kereset

A házasság felbontására irányuló eljárás a bírósághoz benyújtott keresettel indul (*verzoekschrift*). E keresetben meg kell adni a házastársak családi és utónevét, valamint lakóhelyét vagy tartózkodási helyét. Amennyiben a házasság felbontása kiskorú gyermekeket érint, ugyanezeket az adatokat rájuk vonatkozóan is közölni kell. A felperes járulékos rendelkezések (*nevenvoorzieningen*) elfogadását is kérheti. Ez a kérelem a házasság felbontásával függ össze. A bíróság többek között a következők tekintetében hagyhat jóvá járulékos rendelkezéseket:

a kiskorú gyermekekkel kapcsolatos felügyeleti jog és láthatási jog;

a gyermektartás vagy a házastárs tartása;

a házassági vagyon megosztása, illetve a házasságkötés előtt vagy után kötött megállapodásban elfogadott rendszer végrehajtása;

a családi otthon használat; és

a nyugdíjak rendezése.

A felperes ügyvédjének (*advocaat*) a kerületi bírósághoz (*rechtbank*) kell benyújtania a keresetet. Ha a felperes Hollandiában él, a keresetet be lehet nyújtani a felperes lakóhelye szerinti kerület bíróságához. Amennyiben a felperes nem Hollandiában él, de a másik házastárs igen, a keresetet a másik házastárs lakóhelye szerinti kerületi bíróságnak kell megküldeni. Ha egyik házastárs sem él Hollandiában, a keresetet a Hágai Kerületi Bírósághoz kell benyújtani. Milyen dokumentumokat kell csatolni?

mindkét házastárs esetében (három hónappal nem régebbi) eredeti kivonatokat a népeség-nyilvántartóból, amelyeknek tartalmazniuk kell az állampolgárságot, a családi állapotot, és nem holland állampolgárok esetében a Hollandiába való beutazás időpontját; amennyiben a házastársak egyike holland állampolgár és a másik nem, a hollandiai letelepedés napját is meg kell adni;

a kiskorú gyermekek (három hónappal nem régebbi) eredeti születési anyakönyvi kivonatát;

az eredeti házassági anyakönyvi kivonatot (amelyet a házasságkötés helye szerinti önkormányzati hivatalban lehet beszerezni, és az nem lehet három hónappal régebbi); külföldön kötött házasság esetében elegendő az eredeti házassági anyakönyvi kivonat vagy egy régebbi kivonat is; és

ha kiskorú gyermekek is érintettek, nevelési tervet; a nevelési terv megállapítja a gyermekekre vonatkozó, a szülők által kölcsönösen elfogadott rendelkezéseket, és kitérhet a gyermekek mindennapi gondozására, az oktatásukra, a sportolásra, az egészségügyi ellátásukra, a különleges napokat, például a szüneteket, munkaszüneti napokat érintő rendelkezésekre, a pénzügyekre és a gyakorlati dolgokra (ki hozza-viszi a gyermekeket).

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Ha a peres felek nem tudják a költségeket, illetve az ügyvéd vagy a mediátor teljes díját megfizetni, bizonyos feltételekkel jogosultak lehetnek költségmentességre. A Költségmentességi Tanács (*Raad voor de rechtsbijstand*) csak olyan mediátorokon keresztül ad költségmentességet, akik szerepelnek a tanács nyilvántartásában. A jogosultsági feltételekre vonatkozó további információk megtalálhatók a következő oldalon: <http://www.rvr.org/>. A költségmentességre való jogosultság a határokon átnyúló jogvitákban is fennáll, ha a felperes Hollandián kívül, de az EU-ban él. Ezt a határokon átnyúló vonatkozású jogviták esetén a költségmentességre vonatkozó szabályokról szóló uniós irányelv szabályozza (HL L 26., 2003.1.31.). A költségmentesség iránti kérelmet a Hágai Költségmentességi Tanácshoz kell benyújtani az irányelvben megállapított formanyomtatványon, amely minden tagállamban azonos formátumú. Szükség esetén a Költségmentességi Tanács segít a kérelmezőknek az ügyvéd megválasztásában. További információk a következő oldalon találhatók: <http://www.rvr.org/>.

Olyan esetekben, amelyekre két- vagy többoldalú nemzetközi szerződés irányadó, az Uniótól kívül élő peres fél is kérhet költségmentességet Hollandiában. E tekintetben a következő nemzetközi szerződések relevánsak: a polgári eljárásról szóló hágai egyezmény (1954), a költségmentesség iránti kérelmek továbbításáról szóló európai megállapodás (1977) és az igazságszolgáltatáshoz való nemzetközi hozzáférésről szóló hágai egyezmény (1980). Ezek a szerződések olyan rendelkezést tartalmaznak, amely lényegében kimondja, hogy a szerződő államok állampolgárai valamennyi szerződő államban az ezen államok állampolgárait megillető feltételekkel jogosultak költségmentességre. Ha ilyen esetek Hollandiában állnak elő, anyagi nehézségekről szóló igazolást (*verklaring van onvermogen*) kell kérni a peres fél szokásos tartózkodási helye szerint illetékes hatóságnál. E hatóság továbbítja azon ország illetékes hatósága részére a költségmentesség iránti kérelmet és az anyagi nehézségekről szóló igazolást, amelyik országban a peres fél költségmentességet igényelt. Ez utóbbi hatóság vizsgálja meg, hogy a peres fél jogosult-e költségmentességre.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen, a bontóítélet keltét követő három hónapon belül fellebbezést lehet benyújtani a fellebbviteli bíróság (*gerechtshof*) hivatalához. A fellebbviteli bíróság határozata általában jogkérdésben megkérdőjelezhető a Legfelsőbb Bíróságon (*Hoge Raad der Nederlanden*). A peres feleknek ezekben az eljárásokban is jogi képviselővel kell rendelkezniük.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

2005. március 1-jén az uniós tagállamokban hatályba lépett a Brüsszel IIa. rendelet, teljes címe szerint a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet. A Brüsszel IIa. rendeletet alkalmazni kell a házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenítésére. A rendelet értelmében a (Dánia kivételével) valamely tagállamban a házasság felbontása tárgyában hozott határozatot Hollandiában külön eljárás nélkül elismerik (a 21. cikk (1) bekezdése). Hasonlóképpen nem szükséges külön eljárás a családi állapotra vonatkozó bejegyzések aktualizálásához, pl. ha a házassági anyakönyvi kivonat rávezetik a házasság felbontására utaló megjegyzést.

Bármely érdekelt fél indíthat keresetet annak megállapítása iránt, hogy el kell-e ismerni egy másik országban hozott bontóítéletet. A Brüsszel IIa. rendelet meghatároz számos olyan okot, amelyek kizárják a házasság felbontásának elismerését. A házasság felbontásának elismerése nem lehet például ellentétes a közrenddel. Azt is mérlegelni kell, hogy az alperes (akivel szemben a bontókeresetet megindították) kellő tájékoztatást kapott-e az eljárásról. Az ítéletet ugyanakkor nem lehet felülvizsgáltatni. A Brüsszel IIa. rendelet értelmében a határozathozatal helye szerinti tagállam bírósága bármely érdekelt fél kérelmére igazolást bocsát ki az említett határozatról (formanyomtatvány alkalmazásával). Ez az igazolás tartalmazza a határozathozatal helye szerinti országra vonatkozó információkat; a felek adatait; azt, hogy a határozatot valamely fél távollétében hozták-e; a határozat típusát, azaz hogy bontóhatározatról vagy a különválást kimondó határozatról van-e szó; a határozathozatal napját és az eljáró bíróságot.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Ha valamely érdekelt fél kifogásolni kívánja a külföldi bontóhatározat hollandiai elismerését, keresetet nyújthat be az elismerés megtagadása iránt a szokásos tartózkodási helye szerinti kerületi bíróság ideiglenes intézkedéseket tárgyaló bírójához (*voorzieningenrechter*).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

2012. január 1-jén hatályba lépett a holland polgári törvénykönyv (*Burgerlijk Wetboek*) 10. könyve. A polgári törvénykönyv 10. könyve megállapítja azokat a kollíziós szabályokat, amelyek meghatározzák az alkalmazandó jogot.

A bíróságok főszabály szerint mindig a házasság felbontására vonatkozó holland jogot alkalmazzák, függetlenül a házastársak állampolgárságától és szokásos tartózkodási helyétől. Ha például a bontókeresetet olyan házaspár nyújtja be Hollandiában, akik mindketten Hollandiában élő belga állampolgárok, automatikusan a házasság felbontására vonatkozó holland jog lesz irányadó. Ez a szabály csak abban az esetben nem érvényesül, ha a házastársak megválasztják, hogy melyik jog legyen alkalmazandó a házasság felbontására. A házastársak kifejezetten kiköthetik, hogy a holland jog helyett a közös nemzeti jogukat alkalmazzák a házasság felbontására irányuló eljárásban. A belga házaspár ennél fogva dönthet a házasság felbontására vonatkozó belga jog alkalmazása mellett.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Ausztria

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Az osztrák jog alapján három formája létezik a házasság felbontásának: a vétkességen alapuló bontás, a házasság felbontása annak okán, hogy a házassági életközösség legalább három éve megszűnt, és a házasság felbontása közös megegyezéssel.

A házastárs kérheti a házasság felbontását, ha a másik házastárs a házastársi köteleességek súlyos megsértésével vagy tisztességtelen, illetve erkölcsstelen magatartással a házasságot neki felróható módon oly mértékben feldúlta, hogy a valós életközösség helyreállítása nem várható.

Ha a házaspár három éve különváltan él, a házasság felbontását a házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása miatt bármely házastárs kérheti.

Ha a házastársak legalább fél éve különváltan élnek, a házassági viszony helyrehozhatatlan megromlását mindketten állítják, és a házasság felbontását illetően egyetértenek, úgy a házastársak a házasság felbontását együtt kérhetik.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának alapvető oka a házassági életközösség helyrehozhatatlan megromlása. A házasság megromlását előidézhethi, hogy a házaspár a házastársi köteleességeket súlyosan megszegi, különösen, ha a házastárs házasságtörést követ el, vagy a másik házastársal szemben fizikai erőszakot alkalmaz, illetve súlyos lelki szenvedést okoz. Abban az esetben is, ha a magatartás nem tekinthető a házastársi köteleességek megszegésének, mivel az mentális zavar vagy hasonló károsodás következményének tudható be, de a házasság ennek ellenére olyan mértékben megromlott, hogy a valós házassági életközösség helyreállítása nem várható, vagy ha a házaspár súlyosan fertőző vagy ragályos, illetve visszatartó betegségben szenved, a másik házastárs kérheti a házasság felbontását. Valamennyi említett esetben a házasság felbontását kérő házastársnak a hivatkozott okok meglétét bizonyítani kell. Ha azonban a házastársak három éve különváltan élnek, úgy a házastársi köteleességek megszegésére nem kell hivatkozni, vagy azt bizonyítani.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házastársak főszabály szerint megtartják azt a vezetéknévüket, amelyet a házasság során viseltek. Amennyiben azonban a házastárs a házasságkötéskor a másik házastárs vezetéknévét felvette, úgy a házasság előtti nevét ismét felveheti.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

Főszabály szerint a házastársak a vagyonmegosztásról szabadon megállapodhatnak. Ez történhet kölcsönös lemondással (amelynek következtében a vagyon házasság alatt fennálló jogi elkülönítése a házasság felbontását követően is megmarad), az esetleges vagyonmegosztási szerződéssel rendezett közös vagyon megosztásával, vagy valamely házastárs vagyonrészeinek a másik házastársra való átruházásával.

Ha a házastársak a vagyonukat illetően nem állapodtak meg, bármely házastárs kérheti a közös vagyonba tartozó meghatározott vagyontárgy bírósági megosztását. Megosztás alá esik a „házastársak vagyona” és a „házastársak megtakarításai”. A házastársak vagyona a házastársi közös lakás és a háztartási célú ingóságok mellett minden egyéb dolog, amely a házasság fennállása alatt ténylegesen mindkét házastárs életvitelét szolgálta. A házastársak megtakarításai valamennyi, a házastársak által a házassági együttélés alatt szerzett vagyonelemeket jelentik.

Kizárt a vagyonmegosztás valamennyi olyan dolog esetében, amelyet a házastársak a házasságba vittek, harmadik személytől öröklés vagy ajándékozás útján szereztek, továbbá olyan dolgok esetében, amelyeket kizárólag az egyik házastárs használt személyes használat vagy szakmai tevékenység céljából, úgyszintén vállalkozás vagy vállalkozásban való részesedés esetében, kivéve, ha ezek pusztán befektetési célt szolgáltak.

A bíróságnak a megosztandó tulajdon valamennyi releváns körülmény figyelembevételével, a méltányosság szerint kell megosztania, különösen a házastársaknak a házastársi vagyon megteremtéséhez és a házassági megtakarítások felhalmozásához való hozzájárulásának súlyára és mértékére, valamint a gyermekek jólétére tekintettel. Hozzájárulásnak minősül a megélhetés biztosítása, a jövedelemhez való hozzájárulás, a közös háztartás vezetése, a közös gyermekek gondozása és nevelése, és minden más házastársi támogatás.

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A gyermekjogokról szóló törvényt módosító 2001. évi törvény (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz*) 2001. július 1-jei hatálybalépése óta a szülőknek a válást követően széleskörű lehetőségeik vannak, hogy a szülői felelősségi viszonyokat kialakítsák. A házasság felbontása esetén a szülők házasságból származó kiskorú gyermekkel kapcsolatos közös szülői felelőssége általában fennmarad. Azonban megfelelő határidőn belül be kell nyújtani a bírósághoz a gyermek fő tartózkodási helyéről szóló megállapodást, ha közös szülői felelősséget kívánnak fenntartani úgy, mint a házasság alatt. A szülők a bíróság előtt arról is megállapodhatnak, hogy az egyik szülő kizárólagos szülői felügyeleti joggal rendelkezik, vagy az egyik szülő szülői felügyeleti joga csupán bizonyos ügyekre korlátozódik.

A gyermekek jogairól és névváltoztatásáról szóló törvény (*Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz*) 2013. évi hatályba lépése óta a bíróság az egyik vagy mindkét szülő kívánsága ellenére elrendelheti a közös szülői felügyeletet, ha úgy ítéli meg, hogy ez szolgálja legjobban a gyermek érdekeit. A szülőknek ezután meg kell állapodniuk arról is, hogy kivel fog élni a gyermek. Ha közös szülői felügyelet nem szolgálja a gyermek érdekeit, a bíróságnak kell döntenie arról, hogy melyik szülő rendelkezik a kizárólagos szülői felügyelet jogával.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Az egyedüli vagy túlnyomórészt vétkes házastársnak a másik házastárs részére a házastárs életviszonyainak megfelelő tartásdíjat kell fizetnie, amennyiben ez utóbbinak a tőle a körülmények szerint elvárható, vagyonból és kereső tevékenységből származó jövedelmei nem elegendőek. Ha a házasság felbontásáért mindkét házastárs felelős, de egyik sem túlnyomórészt, úgy a bíróság a magát eltartani nem képes házastárs részére tartás-hozzájárulást ítélhet meg, ha a másik házastárs szükségleteire, vagyoni- és kereseti viszonyaira tekintettel ez megfelel a méltányosságnak. Az ilyen kötelező hozzájárulás időben korlátozható. A közös megegyezéssel történő válás esetén a házastársak szabadon megállapodhatnak, hogy az egyik félnek kell-e a másik részére tartásdíjat fizetni, vagy a felek kölcsönösen lemondanak a tartási követeléseikről.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Ezt a jogintézményt az osztrák jogrendszer nem ismeri.

5 Melyek a különválás feltételei?

Lásd a 4. kérdésre adott választ.

6 Melyek a különválás jogkövetkezmenyei?

Lásd a 4. kérdésre adott választ.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Az osztrák házassági jog szabályozza a „házasság érvénytelenségét” (*Ehenichtigkeit*). A házasság érvénytelennek minősül, ha a házasságkötés nem az előírt formában történt, ha valamelyik házastárs a házasságkötés időpontjában cselekvőképtelen volt, vagy öntudatlan állapotban, vagy időszakos elmezavarban szenvedett, ha a házasságot kizárólag vagy főként abból a célból kötötték, hogy a házastárs számára lehetővé váljék a másik házastárs vezetéknévének viselése, vagy a másik házastárs állampolgárságának megszerzése a házassági életközösség alapításának szándéka nélkül. A házasság

továbbá érvénytelen, ha valamelyik házastárs a házasságkötés időpontjában harmadik személlyel érvényes házasságban élt, vagy a házasságot törvényellenesen vérrokonok kötötték.

A házasságot érvényteleníteni bírósági határozattal lehet, ha a házasságkötés időpontjában a házastárs korlátozottan cselekvőképes volt, és törvényes képviselője a házasságkötéshez nem járult hozzá, ha a házasságkötéskor a házastárs nem tudta, hogy házasságkötésről van szó, vagy ha bár erről tudomása volt, házasságkötési nyilatkozatot azonban nem akart tenni, ha a házastárs a másik házastárs személyazonosságával kapcsolatban tévedett, ha a házastárs a házasságkötésnél a másik házastárs személyét érintő olyan körülményekkel kapcsolatban tévedett, amelyek őt a helyzet ismerete és a házasság lényegének helyes értékelése esetén a házasságra lépéstől visszatartották volna, ha a házastársat a házasságra lépésre a lényeges körülményeket érintő csalárd megtévesztéssel vették rá, vagy ha a házasságra lépésre jogellenes fenyegetéssel kényszerítették.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

Lásd a 7. kérdésre adott választ.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelensége esetén a házasság olyan, mintha soha sem kötötték volna meg. Ahhoz, hogy a házastársak viszonyára a vagyoni jogi kapcsolat tekintetében a házasság felbontása esetén érvényes szabályok legyenek alkalmazandók, elegendő, ha a házasság érvénytelenségéről a házasság megkötésekor csak az egyik házastársnak volt tudomása. A házasságból származó gyermekek a házasság érvénytelenítését követően is házasságból származónak minősülnek.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasságot csak bíróság bonthatja fel vagy érvénytelenítheti, a házasság felbontásával kapcsolatos problémákat azonban peren kívül is (pl. közvetítés útján) lehet rendezni.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/külválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontásával, érvénytelenítésével, illetve a házasság fennállásával vagy a nemlétező házassággal kapcsolatos jogvitákban a körzeti bíróság (*Bezirksgerichte*) illetékes. E jogvitákra annak a körzeti bíróságnak van kizárólagos illetékessége, amelynek illetékességi területén a házastársak közös szokásos tartózkodási helye van, vagy legutóljára volt. Amennyiben a keresetlevél benyújtásakor egyik házastárs szokásos tartózkodási helye sincs ezen a területen, vagy Ausztriában nem volt közös szokásos tartózkodási helyük, úgy annak a bíróságnak van kizárólagos illetékessége, amelynek illetékességi területén az alperes házastárs szokásos tartózkodási helye található, vagy ha ilyen Ausztriában nincs, akkor az a bíróság, amelynek illetékességi területén a felperes házastárs szokásos tartózkodási helye van, egyebekben a bécsi belvárosi kerületi bíróság (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*) rendelkezik kizárólagos illetékességgel. Az osztrák bíróságok belföldi illetékessége ezeknél a vitáknál csak akkor áll, ha valamelyik házastárs osztrák állampolgár, ha az alperes vagy mindkét házastárs általi érvénytelenítési kereset esetén legalább az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye Ausztriában van, vagy ha a felperes szokásos tartózkodási helye Ausztriában van, és vagy mindkét házastárs utolsó közös szokásos tartózkodási helye Ausztriában volt, vagy a felperes hontalan, illetve a házasságkötés időpontjában osztrák állampolgár volt. Noha ez az illetékesség kizárólagos, a más bíróság illetékességéről szóló megállapodás megengedett.

A házasság felbontása iránti keresetnél a keresetre vonatkozó általános alaki követelményeket kell figyelembe venni. A házasság közös megegyezéssel történő felbontása iránti kérelemnél – amelyről peren kívüli eljárásban dönt a bíróság – mindkét házastárs által aláírt kérelemre van szükség. Minden esetben mellékelni kell a házassági anyakönyvi kivonatot. Ugyancsak tanácsos csatolni a kérelmet alátámasztó egyéb dokumentumokat is.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A házasság felbontásával kapcsolatos ügyekben is lehetőség van a költségmentesség kérelmezésére, a költségmentesség általános szabályaival összhangban (lásd „Költségmentesség – Ausztria”). A házasság felbontása iránti eljárásokban jogi képviselőt egyes esetekben kötelező, ami azt jelenti, hogy azt a felet, aki nem kíván személyesen megjelenni a bíróság előtt, csak ügyvéd képviselheti.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/külválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Az elsőfokú bíróság házasság felbontásával, érvénytelenítésével vagy a házasság fennállásával, illetve nemlétező házassággal kapcsolatos határozatai ellen lehet fellebbezni az illetékes felsőbb szintű bíróságnál, azaz a tartományi bíróságnál (*Landesgericht*), amely az illetékes kerületi bíróság másodfokú bíróságaként jár el.

A fellebbezési bíróság határozata ellen csak akkor van mód fellebbezni valamely jogkérdéssel kapcsolatban, ha a döntés olyan anyagi jogi vagy eljárási jogkérdés megoldásától függ, amely a jogegység, a jogbiztonság vagy jogfejlődés megóvása érdekében jelentős, pl. mert a fellebbezési bíróság eltér a Legfelsőbb Bíróság joggyakorlatától, vagy az ilyen joggyakorlat hiányzik vagy nem egységes.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/külválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Az ilyen határozatokat (a Dániából származók kivételével) a Tanács 2003. november 27-i 2201/2003/EK rendelete („Brüsszel IIa rendelet”) alapján Ausztriában automatikusan elismerik, azaz nincs szükség semmilyen külön elismerési eljárásra. A Brüsszel IIa rendelet általánosságban előírja, hogy a házasság felbontására, megszüntetésére, vagy érvénytelenítésére irányuló eljárásnak 2001. március 1-jét követően kell megindítottnak lennie (lásd a Brüsszel IIa rendelet 64. cikkét az ez alól való kivételekért). A korábbi ügyekre elsősorban a Brüsszel IIa rendeletet megelőző rendelet vonatkozik. A Dániából származó határozatok általában továbbra is külön elismerési eljárást igényelnek.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/külválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A házasság felbontására vonatkozó, külföldön hozott ítélet elismerésének megtagadására vonatkozó kérelmet ahhoz a kerületi bírósághoz kell benyújtani, amelynek illetékességi területén a felek szokásos közös tartózkodási helye van vagy volt. Amennyiben egyik fél szokásos tartózkodási helye sincs ezen a területen, vagy Ausztriában nem volt közös szokásos tartózkodási helyük, úgy annak a kerületi bíróságnak van kizárólagos illetékessége, amelynek illetékességi területén az alperes házastárs szokásos tartózkodási helye található, vagy ha ilyen Ausztriában nincs, akkor az a kerületi bíróság, amelynek illetékességi területén a felperes házastárs szokásos tartózkodási helye van, egyebekben a bécsi belvárosi kerületi bíróság (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*) rendelkezik illetékességgel (az osztrák illetékességi törvény (*Jurisdiktionsnorm*) 76. §-a).

Az eljárást a peren kívüli ügyekben alkalmazandó bírósági eljárásokról szóló törvény (*Außerstreitgesetz*) szabályozza. A Brüsszel IIa rendelet 37. cikke szerint a kérelmezőnek be kell nyújtania a határozat másolatát, és a határozathozatal helye szerinti tagállam illetékes bírósága vagy hatósága által a Brüsszel IIa rendelet 39. cikke szerint kiállított igazolást.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Másik tagállam jogához kapcsolódó ügyekben a házasság felbontására alkalmazandó jogot a házasság felbontására és a külválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet (HL L 343., 2010. december 29.), más néven a „Róma III” rendelet határozza meg. A Róma III rendelet kollíziós szabályai általánosan alkalmazandók, azaz akkor is, ha az alkalmazandó jog nem valamely részt vevő tagállam joga.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 18/01/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [pl](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítjük fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#)

Házasság felbontása és különválás - Lengyelország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontásához a házasság felbontása iránti keresetet kell benyújtani a házastársak legutolsó közös lakóhelye szerint illetékes regionális bírósághoz. A bíróság tárgyalás tartását követően hoz határozatot. A különválásra vonatkozó döntés nem feltétele a házasság felbontásának. Annak kell megállapítást nyernie, hogy a házasság teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának jogalapja az, hogy a házasság teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. Mindkét feltételnek teljesülnie kell (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 56. cikkének (1) bekezdése).

A házasság felbontása azonban még a házasság teljes és helyrehozhatatlan megromlása esetén sem mondható ki, ha ez a házasságban született kiskorú gyermek sérelmével járna, vagy más okból összeegyeztethetetlen lenne a társadalmi együttélés szabályaival. A házasság felbontását abban az esetben sem engedélyezik, ha a keresetet az a házastárs nyújtja be, akinek a házasság megromlása kizárólagosan felróható, kivéve, ha a másik házastárs hozzájárul a házasság felbontásához, vagy a házasság felbontásához való hozzájárulás megtagadása a körülményekre tekintettel összeegyeztethetetlen a társadalmi együttélés szabályaival.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Az elvált házastárs, aki a házasságkötéskor megváltoztatta a családi nevét, a házasság felbontásáról szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül visszaveheti a házasságot megelőzően viselt családi nevét. Ebből a célból nyilatkozatot kell benyújtani az anyakönyvi hivatal vezetőjének vagy a konzulnak. Emellett az elvált házastárs bármikor új házasságot köthet.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Házasságkötéskor a törvény erejénél fogva házastársi vagyonközösség jön létre (kötelező közös tulajdon), amelybe beletartozik az egyik vagy mindkét házastárs által a házastársi vagyonközösség fennállása alatt szerzett vagyon (közös vagyon). Az a vagyon, amely nem tartozik a házastársi vagyonközösség hatálya alá, a házastárs különvagyonát képezi. A bíróság bármelyik házastárs kérelmére megosztja a közös vagyont a házasság felbontásáról szóló határozatban, amennyiben a vagyon megosztása nem jár az eljárás jelentős elhúzóásával. A két házastárs azonos arányú részesedéssel rendelkezik a közös vagyonban. Alapos okból bármely házastárs kérheti a bíróságtól a közös vagyon olyan mértékben történő megosztását, amilyen mértékben az egyes házastársak hozzájárultak a vagyonszerzéshez.

Amennyiben a házastársak közös ingatlanban élnek, a bíróság a házasságot felbontó ítéletben rendelkezik arról, hogyan kell az ingatlant használni, amíg az elvált házastársak azt továbbra is közösen lakják. Rendkívüli körülmények között, ha az egyik házastárs súlyosan kifogásolható magatartásával ellehetetleníti az együttélést, a bíróság elrendelheti a házastárs kilakoltatását a másik házastárs kérelmére. A bíróság mindkét fél erre irányuló kérelme esetén a házasságot felbontó ítéletben arról is határozhat, hogy megosztja a közös lakás használatát, vagy a lakáshasználatot az egyik házastársnak ítéli oda, amennyiben a másik házastárs hozzájárul a lakás elhagyásához anélkül, hogy számára másik lakást, illetve lakhatásra szolgáló létesítményt biztosítanának, amennyiben az ilyen megosztás vagy a lakás odaítélése lehetséges. A házastársi közös lakásról való döntéshozatalkor a bíróság elsősorban a gyermekek és annak a házastársnak a szükségleteire van figyelemmel, aki a szülői felügyelettel rendelkezik.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasságot felbontó ítéletben a bíróság határoz a házastársak közös kiskorú gyermekei feletti szülői felügyeletről, valamint a szülők és a gyermekek közötti kapcsolattartásról. Megállapítja emellett az egyes házastársak által a gyermekek tartására és nevelésére fizetendő összeget. A bíróság figyelembe veszi a szülők írásbeli megállapodását, amelyben rendezik a szülői felügyelet gyakorlásának módját és a gyermekkel való kapcsolattartást a házasság felbontását követően, amennyiben az a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja. A testvéreket együtt kell felnevelni, kivéve, ha a gyermek mindenek felett álló érdeke mást indokol.

A házastársak közötti megállapodás hiányában a bíróság dönt a szülői felügyelet gyakorlásának módjáról és a gyermekkel való kapcsolattartásról a házasság felbontását követően, melynek során a bíróság figyelemmel van a gyermek arra vonatkozó jogára, hogy a felnevelésében mindkét szülő részt vegyen. A bíróság dönthet úgy is, hogy a szülői felügyelet gyakorlását az egyik szülőre bízta, és a másik szülő szülői felügyeleti jogát a gyermek(ek)kel kapcsolatos meghatározott kötelezettségekre és jogokra korlátozza, ha ez szolgálja a gyermek mindenek felett álló érdekét.

Mindkét házastárs erre irányuló kérelme esetén a bíróság tartózkodhat a kapcsolattartás kérdésében való döntéshozataltól.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Az az elvált házastárs, akiről nem állapították meg, hogy a házasság megromlásáért kizárólagosan felelős, és aki anyagi nehézséggel küzd, az ésszerű szükségleteitől, valamint a másik házastárs anyagi lehetőségeitől függően tartásdíjat kérhet a másik házastársától.

Amennyiben megállapítást nyert, hogy a házasság megromlásáért kizárólag az egyik házastárs felelős, és a házasság felbontása a másik házastárs pénzügyi helyzetének jelentős romlásával jár, a bíróság a házasság megromlásáért nem felelős házastárs kérelmére elrendelheti, hogy a kizárólagosan felelős házastárs akkor is köteles hozzájárulni a nem felelős házastárs ésszerű igényeinek fedezéséhez, ha az utóbbi nem küzd pénzügyi nehézségekkel. A házastársal szembeni tartási kötelezettség megszűnik, ha a szóban forgó házastárs újabb házasságot köt. Amennyiben azonban az az elvált házastárs köteles tartásdíjat fizetni, akiről megállapítást nyert, hogy nem felelős a házasság megromlásáért, a tartási kötelezettség a házasságot felbontó ítéletől számított 5 év eltelte után szintén megszűnik, kivéve, ha a bíróság ezt az öt éves időtartamot – a tartásra jogosult személy kérelmére – rendkívüli körülmények miatt meghosszabbítja.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Hivatalos formában kimondott különválás, amelyet a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 611–616. cikke értelmében bírósági határozat mond ki.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás feltétele annak megállapítása, hogy a házasság teljesen megromlott. Még ha a házasság teljesen meg is romlott, a különválás nem állapítható meg, ha ez sértené a házasságban született kiskorú gyermekek érdekét, vagy ha a különválás egyéb okból összeegyeztethetetlen lenne a társadalmi együttélés szabályaival. Amennyiben a házastársaknak nincsen közös kiskorú gyermeke, a bíróság mindkét fél erre irányuló kérelmére kibocsáthatja a különválást megállapító végzést.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás fő szabály szerint azonos jogkövetkezménnyel jár mint a házasság felbontása. A különélő házastárs ugyanakkor nem házasodhat újra.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A „házasság érvénytelenítése” azt jelenti, hogy a házasság valamennyi joghatása visszamenőleges hatállyal megszűnik. A házasságot úgy kezelik, mintha sosem állt volna fenn. Az egyetlen kivételt az képezi, hogy az érvénytelenített házasságból született gyermekek megőrzik a házasságban született gyermekek jogállását.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelenítésének okait a családjogi és gyámügyi törvénykönyv sorolja fel: Ezek a következők:

a házastárs nem töltötte be a házasságkötési korhatárt (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 10. cikke),

a házastárs cselekvőképtelen (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 11. cikke),

a házastárs elmebetegséggel vagy értelmi fogyatékossgal él (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 12. cikke),

a házastárs már házasságot kötött egy másik személlyel (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 13. cikke),

a házastársak egyenesági rokonok, oldalági rokonok (testvérek, ideértve a mostohatestvéreket és a házasságon kívül született testvéreket is) vagy házassági rokonságban állnak (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 14. cikke); A bíróság azonban fontos okból engedélyezheti, hogy a házasságot a házassági rokonság ellenére megkössék.

a házastársak örökbefogadás révén kerültek rokoni kapcsolatba (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 15. cikke),

nyilatkozatot nyújtanak be, amely szerint a házastárs a házasságkötéskor bármilyen okból nem volt képes tudatos akaratnyilvánításra, vagy tévedett a másik személy kilétében, vagy jogellenes fenyegetés hatása alatt állt (a családjogi és gyámügyi törvénykönyv 151. cikke).

ha a házasságot meghatalmazott útján kötötték meg, a meghatalmazó fél a házasság érvénytelenítését kérheti, amennyiben nem bocsátottak ki a házasság meghatalmazás útján történő megkötését engedélyező bírósági határozatot, vagy ha a meghatalmazás érvénytelen vagy azt ténylegesen visszavonták. Nem lehet azonban erre az érvénytelenítési okra hivatkozni, ha a házastársak együtt éltek.

A fent említett okok bármelyikének a házasságkötéskor kell fennállnia. Ezen túlmenően, ha az érvénytelenítési ok többé nem alkalmazható, a megkötött házasságot nem lehet azon az alapon érvényteleníteni, hogy korábban fennállt ilyen ok.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasságot érvénytelenítő ítélet konstitutív és harmadik személyekkel szemben is hatályos (*erga omnes* hatályú). A jogkövetkezményeknek két fajtája van: *ex tunc*, azaz a következmények a házasságkötés napjára visszamenőleg állnak be, például a házastársak családi állapota a házasság előtti állapotra áll vissza, a házastársak visszatérnek korábbi családi nevükhöz, a házastárs és a másik házastárs családja többé nem áll házassági rokonságban, a törvényes öröklés pedig kizárt;

ex nunc, azaz a következmények csak a házasságot érvénytelenítő ítélet jogerőssé válását követően állnak be, például a tulajdonviszonyokra tekintettel.

A házasság érvénytelenítésének a házastársak és a házasságból származó gyermekek közötti kapcsolatra, továbbá a házastársak közötti tulajdonviszonyokra gyakorolt hatását tekintve a házasság felbontására vonatkozó szabályok irányadók. Lényeges, hogy azt a házastársat, aki a házasságkötéskor rosszhiszeműen járt el, úgy kell tekinteni, mint a házasság megromlásáért felelős házastársat.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Lengyelországban a házastársak igénybe vehetnek családjogi közvetítőt. A közvetítő elsődleges célja, hogy úgy rendezze a házastársak közötti vitás kérdéseket, hogy azáltal elkerülhető legyen a házasság felbontása vagy a különválás. Amennyiben azonban ez nem lehetséges, a közvetítői eljárás arra szolgál, hogy kidolgozzák a házasság felbontásának feltételeit (tulajdonviszonyok, a gyermekek gondozása). A közvetítői szolgáltatást általában nem kormányzati szervezetek, alapítványok és szövetségek végzik. A házastársak emellett különféle családterápiás lehetőségeket, pszichológus, pszichoterapeuta, támogató csoportok, stb. segítségét is igénybe vehetik. Közvetítői eljárás a bírósági eljárás során is lehetőség van.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése iránti keresetet a házastársak utolsó közös lakóhelye szerint illetékes regionális bírósághoz (sąd okręgowy) kell benyújtani. Ilyen bíróság hiányban a keresetet a felperes lakóhelye szerint illetékes regionális bírósághoz kell benyújtani. Az ilyen keresetek vonatkozásában bírósági illetéket kell fizetni.

A keresethez csatolni kell a következő dokumentumokat: a családi állapotról vonatkozó okiratok (házassági anyakönyvi kivonat, a gyermekek születési anyakönyvi kivonata), ügyvédi meghatalmazás a fél képviseletére (amennyiben a fél úgy döntött, hogy maga választ ügyvédet) és bármely más, a tárgyhoz tartozó igazolás (orvosi igazolások), hatósági igazolások, közigazgatási határozatok, stb.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen. Az a fél, akinek a pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé az illeték megfizetését, kérheti a bíróságtól a bírósági költségek alóli teljes vagy részleges mentességet, továbbá kérheti a bíróságot, hogy hivatalból rendeljen ki ügyvédet számára.

A bírósági költségek alóli teljes vagy részleges mentességet, vagy a képviselő hivatalból történő kirendelését kérelmező személynek a keresethez csatolnia kell (a bíróságtól beszerezhető megfelelő formanyomtatványon) a pénzügyi helyzetére vonatkozó nyilatkozatot, a keresetigazolását (jövedelemigazolását), és a vagyonnal és családi körülményekkel kapcsolatos egyéb információkat.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen, minden ilyen esetben fellebbezés nyújtható be a másodfokú bírósághoz. A házastársak a regionális bíróságok határozataival szemben a fellebbezést a bíróságokhoz fellebbezhetnek.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelettel (a továbbiakban: Brüsszel IIa. rendelet) összhangban az ilyen határozatokat Lengyelországban automatikusan, külön eljárás nélkül elismerik (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikke).

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Bármely érdekelt fél kérelmezheti, hogy a bíróság valamely határozatot ismerjen el vagy annak elismerését tagadja meg (a Brüsszel IIa. rendelet 21. cikkének (3) bekezdése). Lengyelországban az ilyen kereseteket a regionális bíróságokhoz kell benyújtani. Az illetékességet annak a személynek a szokásos tartózkodási helye határozza meg, akivel szemben a határozat elismeréséről vagy elismerésének megtagadásáról szóló határozat kiadását kéri. Amennyiben a fent említett helyek egyike sem Lengyelországban található, az illetékességet a végrehajtás helye alapozza meg (a Brüsszel IIa. rendelet 29. cikkének (2) bekezdése).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Lengyelország a fenti kérdést szabályozó számos nemzetközi megállapodásnak részese. Ezek a szabályok elsősorban élveznek a lengyel nemzetközi magánjoggal szemben. Így más szabályok lehetnek alkalmazandók, ha a felek állampolgársága nem azonos. Nemzetközi megállapodás hiányában a nemzetközi magánjogról szóló, 2011. február 14-i törvény az irányadó. E törvény 54. cikkével összhangban a házasságot a házastársaknak a házasság megszüntetése iránti kereset benyújtásakor érvényes közös állampolgársága szerinti jog alapján bontják fel. A felek közös állampolgársága szerinti jog hiányában annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyben a házasság megszüntetése iránti kereset benyújtásakor mindkét házastárs lakóhellyel rendelkezett. Ha a felek nem ugyanazon a lakóhelyen éltek a kereset benyújtásakor, az alkalmazandó jog annak az országnak a joga, ahol a házastársaknak legutoljára volt közös lakóhelye, feltéve, hogy a házastársak egyike még mindig ott rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel. Egyéb esetekben a házasságot a lengyel jog alapján szüntetik meg.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [pt](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Házasság felbontása és különválás - Portugália

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Portugáliában a házasság felbontása megegyezéssel vagy egyoldalú kérelem útján az egyik házastárs beleegyezése nélkül is megtörténhet (a portugál polgári törvénykönyv – *Código Civil* – 1773. cikkének (1) bekezdése).

Az előbbi feltételezi, hogy a két házastárs egyezséget kössön a házasság felbontása és főszabályként a rászoruló házastársnak tartásdíj fizetése, a kiskorú gyermekek tekintetében a szülői felügyelet gyakorlása, a házastársi közös lakás feletti rendelkezés, valamint bármely kedvtelésből tartott állat elhelyezése kérdésében (a portugál polgári törvénykönyv 1775. cikkének (1) bekezdése).

Egyoldalú kérelmet az egyik házastárs terjeszt elő a másikkal szemben bíróság előtt, olyan jogszerűen megállapított tényállásra vagy más tényekre alapozva, amelyek – a házastársak hibájára tekintet nélkül – bizonyítják a házasság helyrehozhatatlan megromlását (a portugál polgári törvénykönyv 1773. cikkének (3) bekezdése és 1781. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság megegyezésen alapuló bontása esetén a házastársaknak nem kell indokolniuk kérelmüket.

A házasság egyoldalú kérelemre történő felbontás az alábbi indokokkal lehetséges (a portugál polgári törvénykönyv 1781. cikke):

egy teljes éven át történő tényleges különélés, ami a tényleges különválást jelenti, amelynek során a házastársak között nem áll fenn életközösség, és legalább egyikük nem kívánja helyreállítani a kapcsolatot (a portugál polgári törvénykönyv 1782. cikke);

a másik házastárs szellemi képességeiben egy évnél hosszabb ideje tartó olyan változás, amely súlyossága miatt veszélyezteti az életközösség lehetőségét; legalább egyéves távollét, amelynek során a távollévő kapcsolattartást nem kezdeményez;

bármely más olyan tény, amely a házastársak hibájára tekintet nélkül bizonyítja a házasság helyrehozhatatlan megromlását.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

A házasság felbontása megszünteti a házasságot, és ugyanolyan jogkövetkezményekkel jár, mint annak a halál miatti megszűnése, a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve (a portugál polgári törvénykönyv 1788. cikke).

A házasság felbontásának a házastársak közötti vagyoni viszonyokra vonatkozó hatásai a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedésétől kezdődően – de a kereset előterjesztésének időpontjára visszamenőlegesen – állnak be (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (1) bekezdése).

Amennyiben az eljárásban bizonyítást nyer a házastársak különélése, akkor bármelyik házastárs kérheti, hogy a házasság felbontásának hatásai visszamenőlegesen érvényesüljenek attól az időponttól, amikor az ítéletben rögzítettek szerint a különélés elkezdődött (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (2) bekezdése).

A házasság felbontása ellenére a másik házastárs vezetéknevét felvevő házastárs tovább viselheti azt, feltéve, hogy előbbi hozzájárul ehhez vagy a bíróság engedélyezi azt, tekintettel a felhozott indokokra. A korábbi házastárs hozzájárulására sor kerülhet jegyzői okirattal, bíróság előtt készült irattal (a fél szándékának az eljárás során való írásbeli rögzítése), vagy az anyakönyvi hivatal tisztviselője előtti nyilatkozattétellel. A korábbi házastárs vezetéknevének használatára vonatkozó bírósági engedély iránti kérelmet elő lehet terjeszteni a házasság felbontására irányuló eljárásban vagy külön eljárásban, még a házasság felbontásának kimondását követően is (a portugál polgári törvénykönyv 1677-B. cikke).

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontás esetén egyik házastárs sem kaphat többet, mint amennyit akkor kapott volna, ha a házasságot a közös szerzési rendszer (*regime da comunhão de adquiridos*) alapján kötötték volna meg – a portugál polgári törvénykönyv 1790. cikke).

Mindegyik házastárs elveszíti a házasságra vagy a házas jogállásra tekintettel a másik házastárstól vagy harmadik féltől kapott vagy ígért valamennyi előnyt, függetlenül attól, hogy a házasságkötést megelőzően vagy azt követően került-e sor az adományozásra. Az adományozó meghatározhatja azt, hogy az előny a házasságból származó gyermekekre száll (a portugál polgári törvénykönyv 1791. cikke).

A házasság felbontásának a házastársak közötti vagyoni viszonyokra vonatkozó hatásai a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedésétől kezdődően – de a kereset előterjesztésének időpontjára visszamenőlegesen – állnak be (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (1) bekezdése).

Amennyiben az eljárásban bizonyítást nyer a házastársak különélése, akkor bármelyik házastárs kérheti, hogy a házasság felbontásának hatásai visszamenőlegesen érvényesüljenek attól az időponttól, amikor az ítéletben rögzítettek szerint a különélés elkezdődött (a portugál polgári törvénykönyv 1789. cikkének (2) bekezdése).

A bíróság kérelemre elrendelheti, hogy bármelyik házastárs bérelje a házastársi közös lakást függetlenül attól, hogy az közös tulajdonukban vagy a másik házastárs tulajdonában áll-e, különös figyelemmel mindkét házastárs szükségleteire és a házasságból származó gyermekek érdekeire. A bérletre az ingatlanbérlet szabályai szerint kerül sor, de a bíróság a házastársak meghallgatása után meghatározhatja a megállapodás feltételeit, és a bérbeadó kérelmére megszüntetheti a bérletet akkor, ha későbbi körülmények ezt indokolják. A felek közötti megállapodás jóváhagyásával vagy a bírósági végzéssel létrejött megállapodásokat a peren kívüli eljárásokra vonatkozó általános szabályok szerint lehet módosítani (a portugál polgári törvénykönyv 1793. cikke).

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Házasság felbontása, különválás, semmisség megállapítása vagy a házasság érvénytelenítése esetén a gyermekre vonatkozó megállapodásokat, utóbbi tartását és a tartás megfizetésének módját a szülők közötti megállapodás szabályozza, amelyet a bíróságnak (vagy megegyezésen alapuló különválásra és a házasság felbontásra vonatkozó eljárások esetén az anyakönyvvezetőnek – *Conservador do Registo Civil*) jóvá kell hagynia (a portugál polgári törvénykönyv 1905. cikkének (1) bekezdése és 1776-A. cikke).

A szülői felügyelet az anyakönyvi hivatal (*Conservatória do Registo Civil*) általi szabályozásának eljárását a portugál anyakönyvi törvénykönyv (*Código do Registo Civil*) 274-A., 274-B. és 274-C. cikke szabályozza.

Megállapodás hiányában a bíróság a kiskorú érdekeivel összhangban hoz döntést, beleértve az arra irányuló érdekeit, hogy szoros kapcsolatban maradjon mindkét szülővel, ösztönözve és elfogadva az olyan megállapodásokat vagy olyan határozatokat hozva, amelyek ösztönzik a mindkét szülővel való kapcsolattartás kellő lehetőségét, és a felelősség szülők közötti megosztását. A kiskorú feletti felügyeleti jog bármelyik szülőnek, harmadik félnek, illetve rehabilitációs vagy gondozóintézetnek megadható (a portugál polgári törvénykönyv 1906. cikkének (8) bekezdése).

További információért lásd a következő tájékoztatót: „Szülői felügyelet”.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontását követően mindkét házastársnak saját ellátásáról kell gondoskodnia. Bármelyik fél jogosult lehet tartásra, a házasság felbontásának típusától függetlenül. Nyilvánvaló méltányossági okokból a tartáshoz való jog megtagadható (a portugál polgári törvénykönyv 2016. cikkének (1)–(3) bekezdése).

A tartásdíj összegének megállapításakor a bíróságnak figyelembe kell vennie a házasság időtartamát, a családi pénzügyekhez nyújtott hozzájárulást, a házastársak életkorát és egészségi állapotát, szakmai képesítésüket és foglalkoztatási lehetőségeiket, azt az időt, amit vélhetően a közös gyermekek felnevelésére kell majd fordítaniuk, jövedelmüket és bevételeiket, új házasság vagy élettársi kapcsolat meglétét, és általánosan valamennyi olyan körülményt, amely érinti a tartásban részesülő házastárs szükségleteit és a tartásdíjat fizető személy lehetőségeit (a portugál polgári törvénykönyv 2016-A. cikkének (1) bekezdése).

A bíróságnak elsőbbséget kell biztosítania a tartásra kötelezett házastársnak a gyermekeire vonatkozó tartási kötelezettségei számára a korábbi házastársra vonatkozó, a házasság felbontásából eredő kötelezettségekhez képest (a portugál polgári törvénykönyv 2016-A. cikkének (2) bekezdése).

A tartásra jogosult házastárs nem követelheti, hogy számára a házasság fennállása alatti életszínvonalat biztosítsák (a portugál polgári törvénykönyv 2016-A. cikkének (3) bekezdése).

További információért lásd a „Tartásra” vonatkozó tájékoztatót.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás nem bontja fel a házasságot, hanem megszünteti az együttélésre és támogatásra való kötelezettségeket, a tartáshoz való jog sérelme nélkül.

Vagyoni vonatkozásban a különválásnak ugyanazok a következményei, mint a házasság felbontásának (a portugál polgári törvénykönyv 1795-A. cikke).

A különválás a házastársak közötti kapcsolat helyreállításával vagy a házasság felbontásával ér véget (a portugál polgári törvénykönyv 1795-B. cikke).

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás feltételei, akár egyoldalú kérelemmel vagy közös megegyezéssel került rá sor, értelemszerűen megegyeznek a házasság egyoldalú kérelemre történő felbontásának feltételeivel (a portugál polgári törvénykönyv 1794. cikke).

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ahogy az a 4. kérdésre adott válaszban szerepel, a különválás megszünteti az együttélésre és támogatásra való kötelezettségeket, a tartáshoz való jog sérelme nélkül. Vagyoni vonatkozásban a különválásnak ugyanazok a következményei, mint a házasság felbontásának (a portugál polgári törvénykönyv 1795-A. cikke).

A házasság felbontására vonatkozó rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók a különválásra (a portugál polgári törvénykönyv 1794. cikke).

A különválás házasság felbontásává alakulhat, jöllehet ez annak nem előfeltétele, és nem képezi a házasság felbontására irányuló eljárások valamely szakaszát sem. Ha ugyanis a házastársak közötti kapcsolat nem áll helyre a különválásról (akár közös megegyezéssel vagy egyoldalú kérelemmel került rá sor) rendelkező ítélet jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül, bármelyikük kérheti a különválás házasság felbontásává alakítását. Ha az átalakítást mindkét házastárs kéri, az előírt határidőt nem kell betartani, és azonnal ítéletet kell hozni (a portugál polgári törvénykönyv 1975-D. cikkének (1) és (2) bekezdése).

Ha az egyik házastárs kéri az átalakítást, a másik házastársat személyesen vagy jogi képviselőjén keresztül értesítik arról, hogy 15 napon belül fellebbezhet – amelyet csak a házastársak közötti kapcsolat helyreállítására lehet alapozni (a polgári perrendtartás – *Código de Processo Civil* – 993. cikkének (3) és (4) bekezdése). A bizonyítást követően a bíró 15 napon belül határozatot hoz a vitatott bizonyítékokról (a polgári perrendtartás 986. cikkének (3) bekezdése). A különválás bontással átalakítása bármely anyakönyvi hivatalban kérhető (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 5. cikke (1) bekezdésének e) pontja és 6. cikke). A ténybelileg és jogilag megalapozott kérelmet bizonyítékok bemutatásával és okirati bizonyítékok csatolásával kell benyújtani az anyakönyvi hivatalhoz (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 7. cikkének (1) bekezdése).

Az alperest 15 napon belül értesítik, hogy a kérelemre reagáljon, nyilatkozzon és csatoljon okirati bizonyítékokat (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 7. cikkének (2) bekezdése).

Ha az alperes nem vitatja a kérelmet, a kérelmező által megjelölt tényeket bizonyítottak kell tekinteni, és az anyakönyvvezető a jogszabályi követelmények teljesülésének ellenőrzése után helyt ad a kérelemnek (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 7. cikkének (3) bekezdése).

Ha az alperes a kérelmet vitatja, az anyakönyvvezető 15 napon belül meghallgatást tűz ki az egyezség létrehozásának megkísérlése céljából, és elrendelheti jogcselekmények elvégzését és a jogi követelmények teljesítéséhez szükséges bizonyítékok bemutatását (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 7. cikkének (4) bekezdése és (5) bekezdése).

Ha az ellenérdekű fél fellebbezést nyújtott be, és lehetetlennek bizonyul egyezség megkötése, a feleket felhívják, hogy nyolc napon belül terjesszék elő kérelmeiket és tegyenek új bizonyítási indítványokat. Ezt követően az ügyet az anyakönyvi hivatal székhelyén az ügyre illetékes elsőfokú bírósághoz utalják (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 8. cikke).

Miután az ügyet a bíróság elé utalták, a bíró elrendeli a bizonyítékok bemutatását és kitézi a tárgyalást (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 9. cikke).

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A „házasság érvénytelenítése” azt jelenti, hogy a házasságot érintő jelentős hibára hivatkozással megszüntetik a házasság jogkövetkezményeit.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A következő körülmények között kötött házasság érvényteleníthető (a portugál polgári törvénykönyv 1631. cikke):

(abszolút vagy relatív) érvénytelenségi okok fennállása esetén;

a házastársak egyike vagy mindegyike részéről fennáll a beleegyezés hiánya, vagy a beleegyezés tévedés vagy kényszer következtében érvénytelen;

ha a házasság megkötésekor törvényi előírás ellenére nem voltak jelen tanúk.

A következők az abszolút érvénytelenségi okok, amelyek mindenkiel szemben érvénytelenítik a szóban forgó személy házasságkötését (a portugál polgári törvénykönyv 1601. cikke):

a 16 év alatti életkor;

ismert demencia, még tiszta időszakokban is, és elmebetegség miatti házasságkötési tilalom vagy cselekvőképesség hiánya;

korábbi fel nem bontott, akár egyházi, akár polgári házasság, még akkor is, ha a vonatkozó bejegyzés nem szerepel a születési, házassági és halotti anyakönyvben.

A következők relatív érvénytelenségi okok, amelyek megakadályozzák a szóban forgó személyek egymással való házasságkötését (a portugál polgári törvénykönyv 1602. cikke):

egyenes ági vérrokonság;

korábbi szülői felügyeleti viszony;

másodfokú oldalági rokonság;

egyenes ági rokonság;

ha a házastársak egyikét korábban elítélték a másik fél házastársának meggyilkolására irányuló, akár sikertelen kísérlet elkövetése vagy ebben való bűnrészesség miatt.

A házasság akarathiba miatt érvényteleníthető (a portugál polgári törvénykönyv 1635. cikke):

ha a házasságkötéskor a felek egyike ideiglenes cselekvőképzetlenség vagy más ok miatt nem volt tette következményeinek tudatában;

ha valamelyik felet a másik fél személyazonossága tekintetében félrevezették;

ha a beleegyezést fizikai kényszerrel kényszerítették ki;

ha színlelték a beleegyezést.

A tévedés miatti akarathiba csak akkor releváns az érvénytelenség szempontjából, ha a másik házastárs lényeges személyi tulajdonságát érinti és menthető, és bizonyított, hogy észszerű módon anélkül nem került volna sor a házasságkötésre (a portugál polgári törvénykönyv 1636. cikke).

Az erkölcsi kényszer alatt kötött házasságok érvényteleníthetők, ha valamelyik felet súlyosan és jogellenesen megfenyegették, és indokolt az annak bekövetkeztétől való félelme (a portugál polgári törvénykönyv 1638. cikkének (1) bekezdése).

Ha valaki tudatosan és jogellenesen kikényszeríti a másik féltől a beleegyezés kinyilvánítását azzal az ígérettel, hogy ezzel előre nem látható fenyegetéstől vagy mások általi fenyegetéstől menti meg, ez jogellenes fenyegetésnek minősül (a portugál polgári törvénykönyv 1638. cikkének (2) bekezdése).

A beleegyezés kinyilvánítása a házasságkötéskor nem csupán azt a vélelmet jelenti, hogy a házastársak házasságot kívánnak kötni egymással, hanem azt is, hogy beleegyezésük tévedés vagy kényszer miatt nem szenved akarathibában (a portugál polgári törvénykönyv 1634. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A polgári házasság érvénytelenítése – amennyiben mindkét házastárs jóhiszeműen kötötte azt meg – a felek viszonylatában és harmadik felekkel szemben akkor hatályosul, amikor a vonatkozó ítélet jogerőre emelkedik (a portugál polgári törvénykönyv 1647. cikkének (1) bekezdése).

Ha csupán az egyik házastárs kötötte jóhiszeműen a házasságot, akkor csak ő igényelheti a házasság jogállásból származó előnyöket, és hivatkozhat azokra harmadik felekkel szemben, feltéve, hogy ez egyszerűen a házastársak közötti viszonyokat tükrözi (a portugál polgári törvénykönyv 1647. cikkének (2) bekezdése).

Azt a házastársat, aki menthető okból nem tudott a semmisséget vagy érvénytelenséget okozó hibáról, vagy akinek a beleegyezését fizikai vagy erkölcsi kényszerrel kényszerítették ki, úgy kell tekinteni, hogy jóhiszeműen kötött házasságot (a portugál polgári törvénykönyv 1648. cikkének (1) bekezdése).

A jóhiszeműség elismerése az állami bíróságok előjoga. A házastársak jóhiszeműségét vélelmezni kell (a portugál polgári törvénykönyv 1648. cikk (2) és (3) bekezdése).

Amennyiben a házasságot semmissnek nyilvánították vagy érvénytelenítették, a jóhiszemű házastárs továbbra is jogosult tartásra az ítélet jogerőre emelkedését vagy nyilvántartásba vételét követően (a portugál polgári törvénykönyv 2017. cikke).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság felbontására irányuló eljárás megindítása előtt az anyakönyvi hivatalnak vagy bíróságnak tájékoztatnia kell a házastársakat a családi közvetítők szolgáltatások létezéséről és céljairól (a portugál polgári törvénykönyv 1774. cikke és az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (3) bekezdése).

A családjogi közvetítés a családi viszonyokon belül felmerülő konfliktusok feloldására szolgáló, peren kívüli módszer, amelyben a felek megállapodásra próbálnak jutni, személyes és közvetlen részvétel mellett és közvetítő segítségével.

Ennek az alternatív vitarendezési módnak az alkalmazásával feloldhatók a szülői felügyelet gyakorlásának szabályozásából, módosításából és elmulasztásából, a házasság felbontásából és a különválásból, a különválás bontássá átalakításából, a különélő házastársak békítéséből, az ideiglenes vagy végleges tartás engedélyezéséből és módosításából, a házastársi közös lakás átruházásából, a másik házastárs vezetéknevének használati jogának megtagadásából és a volt házastárs vezetéknevének használata jogának engedélyezéséből eredő konfliktusok (a 2007. augusztus 22-i 18 778/2007 sz. rendelettel létrehozott családi közvetítő rendszer (SMF) tevékenységének szabályozásáról és a családi közvetítők rendszerben közvetítők szolgáltatások nyújtása céljából közvetítők kiválasztására vonatkozó eljárásokról szóló rendelet jóváhagyásáról szóló, 2018. november 9-i 13/2018 sz. törvényerejű rendelet – *Despacho Normativo* – 4. cikke).

A családi közvetítők az Igazságügyi Minisztérium (*Ministério da Justiça*) engedélyével rendelkező szakemberek, és feladatuk a meghallgatások független és pártatlan lebonyolítása a felek egymás közötti egyezsége támogatása céljából (a 2007. augusztus 22-i 18 778/2007 sz. rendelettel létrehozott családi közvetítő rendszer (SMF) tevékenységének szabályozásáról és a családi közvetítők rendszerben közvetítők szolgáltatások nyújtása céljából közvetítők kiválasztására vonatkozó eljárásokról szóló rendelet jóváhagyásáról szóló, 2018. november 9-i 13/2018 sz. törvényerejű rendelet 7. cikke).

A házasság megegyezésen alapuló bontása kérhető az anyakönyvi hivatalokban, az egyoldalú kérelemre vonatkozó eljárásokban kötött megállapodásokból fakadó helyzetek kivételével (a portugál polgári törvénykönyv 1779. cikke), és feltéve, hogy a házasság megegyezésen alapuló bontására irányuló kérelemhez csatolják a pár közös vagyonának jegyzékét, a házastársi közös lakásról való rendelkezésről szóló megállapodást, a tartásra szoruló házastárs tartásának megfizetéséről szóló megállapodást, és a kiskorú gyermekek vonatkozásában a szülői felügyeleti jog gyakorlását szabályozó bírósági ítéletről szóló igazolást, vagy a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról szóló megállapodást, ha bíróság korábban nem szabályozta azt (a portugál anyakönyvi törvénykönyv 272. cikkének (1) bekezdése).

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Különválás és házasság felbontása közös megegyezéssel

A közös megegyezéssel való különválást és a házasság felbontását az anyakönyvi hivatalnál kell kérelmezni mindkét félnek, közös megegyezéssel. A kérelemhez a következő dokumentumokat kell csatolni (a portugál anyakönyvi törvénykönyv 272. cikkének (1) bekezdése):

a közös vagyontárgyak részletes, az egyes vagyontárgyak értékét feltüntető jegyzéke, vagy ha a házastársak e vagyon megosztását választják, akkor a megosztásról szóló megállapodás vagy az ilyen megállapodás létrehozására irányuló kérelem;

a kiskorú gyermekek vonatkozásában a szülői felügyeleti jog gyakorlását szabályozó bírósági ítéletről szóló igazolás, vagy a szülői felügyeleti jog gyakorlásáról szóló megállapodás, ha bíróság korábban nem szabályozta azt;

a tartásra szoruló házastárs részére tartásdíj fizetéséről szóló megállapodás;

a házastársi közös lakásról való rendelkezésről szóló megállapodás;

a házasságkötés előtt kötött vagyoni jogi megállapodásról szóló igazolás, amennyiben létezik ilyen.

A benyújtott iratok eltérő rendelkezése hiányában úgy tekintik, hogy a megállapodásokat az eljárások idejére és az azt követő időszakra is alkalmazni kell (a portugál polgári törvénykönyv 272. cikkének (4) bekezdése).

A közös megegyezéssel való különválásra és a házasság felbontására irányuló eljárást a házastársak vagy képviselőik aláírásával ellátott kérelem anyakönyvi hivatalhoz (*conservatória do registo civil*) való benyújtásával kell megindítani. A kérelmet a fent említett dokumentumokkal és a házassági anyakönyvi kivonattal együtt kell benyújtani (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (1) és (2) bekezdése).

A kérelem kézhezvételét követően az anyakönyvvezető meghallgatásra idézi a házastársakat, amelynek során ellenőrzi a jogszabályi követelmények teljesülését (a portugál polgári törvénykönyv 1776. cikkének (1) bekezdése). A meghallgatáson a házastársak tájékoztatást kapnak a családi közvetítők szolgáltatások létéről; ha a házastársak továbbra is fel akarják bontani a házasságot, akkor megvizsgálják a megállapodásokat és a házastársakat felhívják azok módosítására akkor, ha nem védik megfelelően valamelyikük vagy a gyermekek érdekét. Jogi aktusok végezhetők és bizonyításfelvételre kerülhet sor célból. Ha a jogszabályi követelmények teljesülnek, és a fent említett eljárásokat követték, az anyakönyvvezető helyt ad a kérelemnek (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (3) bekezdése).

A kiskorú gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlásáról szóló megállapodás benyújtása esetében az eljárást az anyakönyvi hivatal székhelye szerinti területen az ügyben illetékes elsőfokú bíróságon működő ügyészséghez (*Ministério Público*) terjesztik fel az egyezségről 30 napon belül határozat hozatala céljából (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (4) bekezdése).

Ha az ügyészség úgy véli, hogy a megállapodás nem védi megfelelően a kiskorúak érdekeit, a kérelmezők a javaslatának megfelelően megváltoztathatják azt, vagy új megállapodást nyújthatnak be. Ez utóbbi esetben újra az ügyészség elé kell terjeszteni a megállapodást. Ha az ügyészség megítélése szerint a megállapodás kellően védi a kiskorúak érdekeit, vagy ha a házastársak az ügyészség javaslata szerint módosították az egyezséget, a házasság felbontása kimondásra kerül (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (5) és (6) bekezdése).

Azokban az esetekben, amikor a kérelmezők nem értnek egyet az ügyész által javasolt módosításokkal és továbbra is szándékukban áll felbontani a házasságot, és/vagy a benyújtott megállapodások nem kellőképpen védik valamelyik házastárs érdekeit, a jóváhagyást nem adják meg, és a házasság felbontására irányuló eljárást átteszik az anyakönyvi hivatal helye szerinti körzetben működő bírósághoz (az ügyészség és anyakönyvi hivatalok hatáskörébe tartozó eljárásokról szóló, 2001. október 13-i 272/2001 törvényerejű rendelet 14. cikkének (7) bekezdése).

Az ügy beérkezését követően a bíró megvizsgálja a házastársak által benyújtott megállapodásokat, és felhívja őket a módosításokra akkor, ha azok nem védik valamelyikük vagy a gyermekek érdekeit (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (2) bekezdése).

A bíró ezt követően megállapítja a házasság felbontásának olyan kérdésekre gyakorolt hatásait, amelyeket a házastársak nem módosítottak. Ha bármelyik megállapodás nem védi kellőképpen valamelyik házastárs érdekeit, a bíró e célból és a javasolt módosítások megfontolása érdekében elrendelheti jogcselekmények elvégzését, és kérheti bizonyítékok bemutatását (a portugál polgári törvénykönyv 1178-A. cikkének (3) és (4) bekezdése).

A házasság felbontása következményeinek megállapítása során a bírónak nem csupán ösztönöznie kell, hanem figyelembe is kell vennie a házastársak megállapodását (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (6) bekezdése).

A házasság megegyezésen alapuló bontását ezt követően mondják ki, és bejegyzik a megfelelő anyakönyvbe (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (5) bekezdése).

A különválás vagy a házasság felbontása iránti keresetet a bírósághoz kell benyújtani, ha a felek nem csatolják hozzá a fenti megállapodások valamelyikét (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikkének (1) bekezdése).

Ebben az esetben a házasság felbontására irányuló keresetet a bírósághoz nyújtják be. A kereset beérkezését követően a bíró megvizsgálja a házastársak által benyújtott megállapodásokat, és felhívja őket azok módosítására, ha azok nem védik valamelyikük vagy a gyermekeik érdekeit. A bíró megállapítja a házasság felbontásának olyan kérdésekre gyakorolt hatásait, amelyekről a házastársak nem állapodtak meg, és e célból és a javasolt módosítások megfontolása érdekében elrendelheti jogcselekmények elvégzését, és kérheti bizonyítékok bemutatását. A házasság felbontása következményeinek megállapítása során a bírónak nem csupán ösztönöznie kell, hanem figyelembe is kell vennie a házastársak megállapodását. A házasság megegyezésen alapuló bontását ezt követően kimondják, és bejegyzik a megfelelő anyakönyvbe (a portugál polgári törvénykönyv 1778-A. cikke (2)–(6) bekezdése).

Egyoldalú kérelemre történő különválás vagy házasságfelbontás

Az egyoldalú kérelemre történő különválás vagy házasság felbontása iránti kereseteket a családjogi és a kiskorúakkal kapcsolatos ügyekben eljáró kollégiumhoz (*Juízo de Família e Menores*), vagy ilyen kollégium hiányában a helyi polgári kollégiumhoz (*Juízo Local Cível*), vagy az illetékességgel rendelkező általános kollégiumhoz (*Juízo de Competência Genérica*) kell benyújtani (az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény 122. cikkének (1) bekezdése). Az illetékességet a kérelmező (az eljárást megindító személy) lakóhelye vagy tartózkodási helye határozza meg (a portugál polgári törvénykönyv 72. cikke).

A házasság felbontására vonatkozó rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók a különválásra (a portugál polgári törvénykönyv 1794. cikke).

A különválás a házastársak béküléseivel vagy a házasság felbontásával ér véget. (A portugál polgári törvénykönyv 1795-B. cikke).

Bármelyik házastárs kérheti a házasság egyoldalú felbontását egy teljes éven keresztül különélésre hivatkozva, a másik házastárs szellemi képességeiben bekövetkezett, egy évnél hosszabb ideje tartó olyan változás miatt, amely súlyossága miatt veszélyezteti az életközösség lehetőségét, egy évnél nem rövidebb ideig tartó, a távollévő házastárs kapcsolatfelvétel nélküli távolléte és más olyan tények miatt, amelyek a házastársak hibájára tekintet nélkül bizonyítják a házasság helyrehozhatatlan megromlását (a portugál polgári törvénykönyv 1781. cikke).

A sérelmet szenvedett házastárs a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint, rendes bíróság előtt kérheti a másik házastárs által okozott károk megtérítését (a portugál polgári törvénykönyv 1792. cikkének (1) bekezdése).

A másik házastárs szellemi képességeiben bekövetkezett változás miatt a házasság felbontását kérelmező házastársnak kompenzálnia kell a másik házastársat a házasság felbontásával okozott személyes fájdalomért; ezt az igényt a házasság felbontására irányuló eljárás során kell előterjeszteni (a portugál polgári törvénykönyv 1792. cikkének (2) bekezdése).

Ha a házasság felbontásának oka a másik házastárs szellemi képességeiben egy évnél hosszabb ideje tartó olyan változás, amely súlyossága miatt veszélyezteti az életközösség lehetőségét, és az egy évnél nem rövidebb ideig tartó távollét, a távollétre vonatkozó információk nélkül, akkor csupán a másik házastárs szellemi képességeiben bekövetkezett változásra vagy távollétére hivatkozó házastárs terjesztheti elő a házasság felbontása iránti keresetet (a portugál polgári törvénykönyv 1785. cikkének (1) bekezdése).

Ha a házasság felbontása iránti keresetet benyújtó házastárs gondnokolt nagykorú, a keresetet ő, vagy – ha képviselői jogkörrel rendelkezik – gondnoka is benyújthatja, a bíróság jóváhagyásával; Ha a gondnok a másik házastárs, a keresetet a házasság felbontása iránti kereset benyújtására jogosult nevében annak bármely közvetlen hozzátartozója vagy legfeljebb harmadfokú hozzátartozója vagy az ügyészség nyújthatja be (a portugál polgári törvénykönyv 1785. cikkének (2) bekezdése).

A házasság felbontásához való jog a halállal nem száll át. A kérelmező örökösei azonban a pert a hagyaték vonatkozásában folytathatják, amennyiben a kérelmező az eljárás során meghal; az alperes örököseivel szemben ugyanezen célból a per folytatódhat (a portugál polgári törvénykönyv 1785. cikkének (3) bekezdése).

A kereset benyújtását követően és ha az eljárás folytatódhat, a bíró kitűzi a békéltetési kísérlet időpontját, és mind a felperest, mind az alperest megidézi személyes megjelenésre (a polgári perrendtartás 931. cikkének (1) bekezdése).

A békéltetés eredménytelensége esetén a bíróság a házastársak házasság megegyezésen alapuló bontására vonatkozó megállapodására törekszik. Ha megállapodás születik, vagy ha a házastársak az eljárás bármely pontján a megegyezésen alapuló bontás mellett döntenek, az adott típusú bontásra vonatkozó eljárást kell követni (a portugál polgári törvénykönyv 1779. cikkének (2) bekezdése).

Ha a bíró a házastársak között a házasság felbontására vagy különválásra vonatkozóan egyezséget nem tud létrehozni, a házastársak tartásra, valamint a szülői felügyeleti jogok gyakorlásának rendezésére vonatkozó megállapodására törekszik. A bíró adott esetben törekszik továbbá a házastársak egyezségére a házastársi közös lakás eljárás alatti használatáról (a polgári perrendtartás 931. cikkének (2) bekezdése).

A békéltetésre irányuló kísérlet során, vagy az eljárás bármely pontján a felek megegyezhetnek abban, hogy közös megegyezéssel kéri a házasság felbontását vagy a különválást, feltéve, ha teljesülnek az ehhez szükséges feltételek (a polgári perrendtartás 931. cikkének (3) bekezdése).

Az egyik vagy mindkét fél távollétében, vagy ha a békéltetés lehetetlennek bizonyul, a bíró elrendeli az alperes arról való értesítését, hogy 30 napon belül vitathatja a kérelmet; az értesítéskor – amelyre azonnal sor kerül – az eredeti kérelem másodpéldányát kézbesítik az alperesnek (a polgári perrendtartás 931. cikkének (5) bekezdése).

Ha az alperes holléte ismeretlen, és az eljárásjogban rendelkezésre áll valamennyi erőfeszítést megtették tartózkodási helyének azonosítása érdekében és valamennyi eredménytelennek bizonyult, törlik a békéltetésre kitűzött napot, és az alperest hirdetmény útján idézik ellenkérelme benyújtására (a polgári perrendtartás 931. cikkének (6) bekezdése).

A kérelem vitatására adott határidő lejártá után az általános eljárást kell követni. Az eljárás során megállapítják a jogvita tárgyát és a hivatkozott bizonyítékok alapját. Az utolsó meghallgatást ezen eljárás alatt tartják, és azon kerül sor a bizonyításfelvételre is. Az utolsó meghallgatást követően az ügyet lezárják, és átteszik a bíróhoz 30 napon belüli ítélelehozatalra (a polgári perrendtartás 932. cikke).

A viszontkeresetben lehet különválást kérni még akkor is, ha a felperes a házasság felbontását kérte; ha a felperes különválást kért, viszontkeresetében az alperes is kérheti a házasság felbontását. Ezekben az esetekben a házasság felbontását akkor mondják ki, ha a keresetnek és a viszontkeresetnek is helyt adnak (a portugál polgári törvénykönyv 1795. cikke).

A házasság érvénytelenítése

A házasság érvénytelenítésére sem peres, sem peren kívüli eljárásban nem lehet hivatkozni mindaddig, amíg azt a kifejezetten erre a célra irányuló eljárásban hozott ítélet el nem ismeri (a portugál polgári törvénykönyv 1632. cikke).

A keresetet a családjogi és a kiskorúak ügyeivel foglalkozó kollégiumhoz kell benyújtani, olyan alapkérelem előterjesztésével, amely azonosítja a feleket, bemutatja a lényeges tényeket, és kérelemmel zárul (az igazságszolgáltatási rendszer szervezetéről szóló törvény 122. cikke (1) bekezdésének d) pontja). Az említett per indítására vonatkozó jogosultság a követelés jogalapjától függ (*lásd a 8. kérdésre adott választ*).

Megsemmisítés iránti keresetet a házastársak, vagy egyenes ági rokonaik, vagy legfeljebb negyedfokú oldalági rokonaik, a házastársak örökösei és örökbefogadó szülői, valamint az ügyészség indíthatnak vagy folytathatnak érvénytelenségi okra hivatkozással. Kiskorúság, elmebetegség miatti tilalom vagy cselekvőképzetlenség esetén a gondnok vagy a gyám, és bigámia esetén az elkövető első házastársa ugyancsak megindíthatja vagy folytathatja az eljárást (a portugál polgári törvénykönyv 1639. cikke).

A megtévesztés miatti érvénytelenítést kérelmezhetik maguk a házastársak vagy az a személy, akit a házasságkötés hátrányosan érint. A beleegyezés hiányának egyéb eseteiben csak az a házastárs indíthat eljárást, akinek a beleegyezése hiányzik. Azonban hozzátartozóik, a házasságkötés révén közvetlen rokonai, örökösei vagy örökbefogadó szülei folytathatják az eljárást, ha a kérelmező az eljárás során meghal (a portugál polgári törvénykönyv 1640. cikke).

Az akaratnyilvánítás hibájára alapított érvénytelenítési eljárást csak a megtévesztett vagy kényszerített házastárs indíthat. Azonban hozzátartozóik, a házasságkötés révén közvetlen rokonai, örökösei vagy örökbefogadó szülei folytathatják az eljárást, ha a kérelmező az eljárás során meghal (a portugál polgári törvénykönyv 1641. cikke).

A tanúk hiánya miatti érvénytelenítést csak az ügyészség indíthat (a portugál polgári törvénykönyv 1642. cikke).

Az érvénytelenítési okokra alapított érvénytelenítési eljárást a következő esetekben lehet indítani:

kiskorúak, ismerten demenciában szenvedő személyek vagy gondnokolt cselekvőképtelen nagykorúak esetében, ha azt a cselekvőképtelen személy nyújtja be, a nagykorúság elérését, a természetes cselekvőképtelenség megszűnését, illetve a gondnokság megszűnését vagy felülvizsgálatát követő hat hónapig; ha más személy indította, a házasságkötést követő három éven belül, de kizárt a nagykorúság elérése vagy a cselekvőképtelenség megszűnése után (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikke (1) bekezdésének a) pontja);

a felek egyikének házastársa ellen elkövetett emberölés miatti elítélés esetén a házasságkötéstől számított három éven belül (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikke (1) bekezdésének b) pontja);

egyéb esetekben a házasság megszűnésétől számított hat hónapon belül (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikke (1) bekezdésének c) pontja).

Az ügyészség csak a házasság megszűnése előtt indíthat keresetet (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikkének (2) bekezdése).

A korábbi, fel nem bontott házasság fennállására alapozott érvénytelenítési eljárásokat nem lehet megindítani vagy folytatni akkor, ha a bigámiát elkövető személy első házasságának semmisségének megállapítása vagy érvénytelenítése iránti eljárás van folyamatban (a portugál polgári törvénykönyv 1643. cikkének (3) bekezdése).

A felek egyike vagy mindegyike beleegyezésének hiányára alapozott érvénytelenítési eljárást csak a házasságkötéstől számított három éven belül lehet megindítani, vagy ha a felperes ennek nem volt tudatában, akkor a tudomásszerzéstől számított hat hónapon belül (a portugál polgári törvénykönyv 1644. cikke).

Az akaratihibára alapozott érvénytelenítési eljárások nem indíthatók meg a hiba megszűnését követő hat hónap elteltével (a portugál polgári törvénykönyv 1645. cikke).

A tanúk hiányára alapított érvénytelenítési eljárásokat csak a házasságkötéstől számított egy éven belül lehet megindítani (a portugál polgári törvénykönyv 1646. cikke).

A szóban forgó fél házassági anyakönyvi kivonatát, és esetlegesen (amennyiben a kereset alapja az életkor) a születési anyakönyvi kivonatát csatolni kell az eredeti keresethez.

A kérelem vitatására adott határidő lejártá után a fent említett általános eljárást kell követni.

Az érvénytelenségi okot megszüntnek és a házasságot megkötésének pillanatától kezdődően érvényesnek tekintik akkor, ha az érvénytelenítést kimondó ítélet jogerőre emelkedése előtt az alábbi események bármelyike bekövetkezik:

a kiskorú gyermek házasságát az anyakönyvvezető és két tanú előtt erősíti meg, miután nagykorúságát eléri (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének a) pontja);

az ismerten demenciában szenvedő személy vagy gondnokság alatt álló felnőtt házasságát az említett személy az akadályozó okok megszűnésének bírósági igazolása után erősíti meg (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének b) pontja);

a bigámia elkövetőjének első házasságát semmissé vagy érvénytelenné nyilvánítják (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének c) pontja);

ha a tanúk hiánya például az anyakönyvvezető által elfogadottan igazolt körülményekre vezethető vissza, feltéve, hogy nem merül fel kétség a házasság megkötése vonatkozásában (a portugál polgári törvénykönyv 1633. cikke (1) bekezdésének d) pontja).

12 Igénybe veheték-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igen, a költségmentesség rendszere valamennyi bíróságra alkalmazandó, az eljárás formájától függetlenül.

(A joghoz és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésről szóló, 2004. július 29-i 34/2004. törvény).

További információért lásd a „Költségmentesség” tájékoztatót.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Igen. E határozatok ellen fellebbezésnek van helye (a polgári perrendtartás 629. cikke).

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

Ha a szóban forgó határozatot Dánia kivételével az Európai Unió valamelyik tagállamában hozták meg (a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (31) preambulumbekzdése), a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében azt a többi tagállamban elismerik.

Ha a határozatot Dániában hozták, a külföldi határozat felülvizsgálatára vonatkozó különleges eljárást kell alkalmazni (a polgári perrendtartás 978. és azt követő cikkei).

A külföldi ítéletek felülvizsgálatára és megerősítésére joghatósággal rendelkező bíróság az azon személy tartózkodási helye szerinti fellebbviteli bíróság (*tribunal da relação*), aki ellen az ítéletet kérték (a polgári perrendtartás 979. cikke).

Ebben az eljárásban a felülvizsgálendő határozatot tartalmazó iratot a keresetlevéllel együtt be kell nyújtani, és az ellenérdekű felet értesítik, hogy 15 napja van válaszbeadvány benyújtására. A felperes az e válaszbeadványról szóló értesítéstől számított 10 napon belül reagálhat arra (a polgári perrendtartás 981. cikke).

Miután a felek benyújtották eljárás irataikat, és megtették a lényegesnek ítélt lépéseket, az ügy iratait 15 napig a felek és az ügyészség rendelkezésére bocsátják vizsgálat és észrevétel céljából (a polgári perrendtartás 982. cikkének (1) bekezdése).

Az ítélet elismeréséhez az alábbiak szükségesek:

nem férhet kétség az ítéletet tartalmazó irat hitelességéhez vagy a határozat megalapozottságához;

az ítéletnek jogerősnek kell lennie a meghozatala szerinti ország joga értelmében;

az ítéletet olyan külföldi bíróságnak kellett meghozni, amelynek joghatóságára nem jogsértő módon hivatkoztak, és nem vonatkozhat olyan kérdésekre, amelyek tekintetében a portugál bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek;

nem állhat fenn annak lehetősége, hogy portugál bíróság előtti ügyre alapozva *lis alibi pendens* vagy *res judicata* esetére hivatkozzanak, kivéve, ha a külföldi bíróság előtti eljárás volt az eljárás megindításának akadálya;

a bíróság szerinti ország joga értelmében a keresetet az alperes részére szabályszerűen kézbesítették, és az eljárásban érvényesülnie kellett a védelemhez való jogra és a felek egyenlő védelmére vonatkozó elvnek;

nem vonatkozhat olyan határozatra, amelynek elismerése olyan eredményre vezet, amely egyértelműen összeegyeztethetetlen Portugália nemzetközi közrendi elveivel.

(A polgári perrendtartás 980. cikke).

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Ha az érintett fél úgy dönt, hogy kéri a házasság felbontását, különválást vagy házasság érvénytelenítését megállapító határozat elismerését az Európai Unió tagállamaiban – Dánia kivételével –, a kérelmet a családjogi és gyermekek ügyeivel foglalkozó bírósághoz kell benyújtani (az igazságszolgáltatási rendszer szervezeteiről szóló törvény 122. cikke). Az illetékességgel rendelkező bíróságot azon tagállam nemzeti joga határozza meg, ahol benyújtották az elismerés iránti kérelmet.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A nemzeti kollíziós szabályok értelmében a házasság felbontása és különválás esetén a házastársak közös nemzeti joga alkalmazandó. Ha állampolgárságuk eltérő, a szokásos közös tartózkodási helyük szerinti jog alkalmazandó; ennek hiányában annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyikhez családi életük a legszorosabban kötődik (a portugál polgári törvénykönyv 52. cikkének (1) és (2) bekezdése).

Ha azonban a házasság alatt megváltozik az alkalmazandó jog, akkor csak a felmerülésének időpontjában releváns tény szolgálhat a különválás vagy a házasság felbontásának alapjául (a portugál polgári törvénykönyv 55. cikkének (2) bekezdése).

Hol található az alkalmazandó jogszabályok?

[A portugál polgári törvénykönyv](#)

[A portugál anyakönyvi törvénykönyv](#)

[A portugál polgári perrendtartás](#)

[Ügyészeti és anyakönyvi hivatali hatáskörbe tartozó eljárások](#)

[A 13/2018 törvényerejű rendelet](#)

[Törvény az igazságszolgáltatási rendszer szervezeteiről](#)

[A joghoz és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés](#)

[A Tanács 2201/2003/EK rendelete \(2003. november 27.\) a házassági ügyekben és a szülői felügyeletre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról](#)

Záró megjegyzés

Az ebben a tájékoztatóban szereplő információk általános jellegűek, és nem teljes körűek. a kapcsolattartó pontot, a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózatot, a bíróságokat és más személyeket nem köti, valamint nem helyettesíti az alkalmazandó hatályos jogszabályok vizsgálatát.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 17/08/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Románia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbontására sor kerülhet a felek közös megegyezése alapján (bírósi, közigazgatási vagy közjegyzői eljárásban). Közös megegyezés hiányában a házasságot a bíróság bontja fel.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A polgári törvénykönyv 373. cikke alapján a házasságot a következők alapján lehet felbontani:

a felek közös megegyezése;

ha a házastársak közötti kapcsolat súlyosan megromlott, és a házasság fenntartása a továbbiakban nem lehetséges;

az egyik házastárs kérelmére, legalább két évig tartó különélést követően;

azon házastárs kérelmére, akinek egészségi állapota lehetetlenné teszi a házasság fenntartását.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi viszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

a házastársi jogállás megszűnik, és mindkét elvált házastárs ismételt házasságot köthet;

a házasság felbontással történő megszűnésekor a házastársak megállapodhatnak abban, hogy megtartják a házasságkötéskor felvett nevüket. Ilyen megállapodás hiányában a bíróság kellően indokolt esetben megengedheti a házastársak számára, hogy megtartsák a házasságkötéskor felvett nevüket. Ha sem megállapodás, sem bírósági határozat nem született, mindkét korábbi házastárs visszaveszi a házasságot megelőző nevét.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontásának eredményeként a házastársak között fennálló házassági vagyoni rendszer a bontókereset benyújtásának napjával megszűnik. Ugyanakkor bármelyik házastárs, illetve megegyezésen alapuló bontás esetén a két házastárs közösen kérheti az eljáró bíróságot annak kimondására, hogy a házassági vagyoni rendszer a különélés kezdetén szűnt meg.

Ha a közös vagyoni rendszer a házasság megszűnésével bomlik fel, a korábbi házastársak a közös vagyon tulajdonosai maradnak, amíg a megfelelő tulajdoni hányadokat meg nem határozzák.

A házassági életközösség megszűnésével a házastársak mindegyike átveszi saját vagyonát, majd ezután felosztják a közös vagyont és rendezik az adósságokat. E célból a házastársaknak járó vagyonrész meghatározása először is a közös vagyon megszerzésében való közreműködés és a közös kötelezettségek teljesítése alapján történik. Egyéb bizonyítékok hiányában vélelmezhető, hogy a házastársak közreműködése egyenlő mértékű.

A korábbi házastársak közötti tartási kötelezettségtől és a házasság felbontása során fizetett kártérítéstől függetlenül az a házastárs, aki nem felelős a házasság megromlásáért, és akinek a házasság megszűnése anyagi kárt okoz, kártérítést igényelhet a házasság megromlásáért felelős házastársától. Ebben a kérdésben a házasság felbontásáról szóló határozatban a családjogi bíróság dönt.

Ezenfelül a házasság felbontását követően a kölcsönös öröklési jogok megszűnnek.

3.3 a házasság felbontásának kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A bontóítélet kiadását követően a családjogi bíróság határoz az elvált szülők és a kiskorú gyermekek közötti kapcsolatról. Főszabályként a házasság felbontását követően a házastársak **közös szülői felügyeleti jogot** gyakorolnak a gyermekek felett. A családjogi bíróság a gyermek **lakóhelyét** annak a szülőnek az otthonában jelöli ki, akivel a gyermek általában él, míg a gyermektől külön élő szülő jogosultságot kap a gyermekkel való személyes kapcsolattartásra. A bíróság megállapítja az egyes szülők **hozzájárulását** a gyermek felnevelésével, oktatásával, iskolázásával és szakképzésével kapcsolatos költségekhez.

A körülmények megváltozása esetén a családjogi bíróság módosíthatja az elvált szülők kiskorú gyermekeket érintő jogaira és kötelezettségeire vonatkozó intézkedéseket, amennyiben ezeket a szülők vagy bármely másik családtag, a gyermek, a gyámhatóság, a gyermekvédelmi hatóság vagy az ügyész kéri.

3.4 a másik házasság felbontásának kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontásának eredményeként megszűnik a házastársak közötti tartási kötelezettség. A korábbi házastárs akkor jogosult tartásdíjra, ha a házasságkötést megelőzően vagy a házasság során kialakult keresőképtelenségéből, illetve a házasság felbontását követő egy éven belül kialakult keresőképtelenségéből adódóan arra anyagilag szüksége van (amennyiben ez a keresőképtelenség a házassággal összefüggő eseményeknek tudható be). A tartásdíjat kérelmező házastárs nem igényelhet egyidejűleg kártérítést is. Ha a házasságot az alperes házastárs kizárólagos hibája okán bontják fel, a felperes házastárs kártérítést kaphat. Kártérítés csak akkor jár, ha a házasság legalább 20 évig fennállt.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A román jogban nem létezik a különválás fogalma, csak a különélés és a bírósági vagyonmegosztás. Ezt a helyzetet a bíróság előtt kell bizonyítani. Ha a különélés legalább két éve tart, kezdeményezni lehet a bíróságon a házasság felbontását.

5 Melyek a különválás feltételei?

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenítésére a házasságkötésre vonatkozó valamelyik jogi követelmény megsértése miatt kerül sor. Házasság csak bírósági határozattal érvényteleníthető. Az érvénytelenítésnek visszamenőleges és jövőbeli hatása is van; úgy kell tekinteni, hogy a házasság soha nem állt fenn.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasságkötésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértése, például az alábbi jogsértések a házasság abszolút érvénytelenségéhez vezetnek:

a házasságot beleegyezés nélkül kötötték;

a házasság azonos nemű személyek között jött létre;

a házasságot olyan személy kötötte, aki akkor már házas volt;

a házasságot egyenes ági rokonok vagy a negyedik fokig bezárólag oldalági rokonok kötötték;

a házasságot elmebeteg vagy értelmi fogyatékkal élő személy kötötte;

a házasságot a leendő házastársak beleegyezése nélkül kötötték, vagy ezt a beleegyezést nem a jogszabályban előírt eljárásban adták meg;

a házasságot 16 év alatti kiskorú kötötte;

a házasságot nem a családi élet megkezdésének szándékával kötötték meg.

A relatív érvénytelenség okai:

ha a házasságot 16 éves kiskorú kötötte orvosi szakvélemény alapján, a törvényes felügyeletet gyakorló szülők vagy szülő beleegyezése, illetve a szülői jogokat gyakorló személy engedélye nélkül;

akarathiba, azaz tévedés (a másik házastárs kitével kapcsolatban), csalás vagy erőszak esetén;

ha a házasságot olyan személy kötötte, aki átmenetileg nincs ítélőképességének birtokában;

ha a házasságot az örökbefogadó szülő és a gyámsága alatt álló kiskorú kötötte.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A jogerős ítélet kiadásáig az a házastárs, aki jóhiszeműen kötötte meg az érvénytelen vagy érvénytelenített házasságot, megőrzi az érvényes házasság szerinti házastársi jogállását, és a korábbi házastársak közötti vagyoni viszonyokat értelemszerűen a házasság felbontására vonatkozó rendelkezések szabályozzák.

A házasság érvénytelenítése nincs hatással a gyermekekre, akik megtartják a házasságból született gyermekkénti jogállásukat. Ami a gyermekek és szülők egymás közötti jogait és kötelezettségeit illeti, értelemszerűen a házasság felbontására irányadó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A házasság érvénytelenségét kimondó vagy a házasságot érvénytelenítő bírósági határozat végrehajtható harmadik személyekkel szemben; a házassági vagyoni rendszer alakszerűségeire vonatkozó rendelkezéseket, a házassági szerződés nyilvános jellegét és a házassági szerződés végrehajthatatlanságát ennek megfelelően alkalmazni kell.

A házasság érvénytelenségére nem lehet hivatkozni harmadik személlyel szemben a házasságot megelőzően a házastársak egyikével kötött jogügylet tekintetében, kivéve, ha az érvénytelenség kimondása vagy az érvénytelenítés iránti kereset tekintetében a jogszabályban megállapított közzétételi alakszerűségek teljesülnek, vagy a harmadik személy a jogügylet megkötését megelőzően egyébként tudott a házasság érvénytelenségének okáról.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A közvetítés az eljárásindítást megelőző lehetőség. Az eljárás során az igazságügyi hatóságok kötelesek tájékoztatni a feleket a közvetítés lehetőségéről és előnyeiről.

A közvetítés révén rendezhetők a házastársak között a házasság fenntartásával kapcsolatos nézeteltérések, a szülői jogok gyakorlása, a gyermek lakóhelyének megállapítása, a szülők gyermektartáshoz való hozzájárulása, és bármely más, a házastársak közötti kapcsolatból eredő, az őket a jogszabályok szerint megillető jogokkal kapcsolatos nézeteltérés. A mediátor biztosítja, hogy a közvetítés eredménye ne legyen ellentétes a gyermek mindenképp felett álló érdekével, és arra ösztönzi a szülőket, hogy elsődlegesen a gyermek szükségleteire összpontosítsanak, és vállalják a szülői felelősséget annak biztosítása érdekében, hogy a különélés vagy a házasság felbontása ne akadályozza a gyermek nevelését és fejlődését.

A közvetítési megállapodás tartalmazza a felek megállapodását a szülői jogok gyakorlásáról, a szülők gyermektartáshoz való hozzájárulásáról és a gyermek lakóhelyének kijelöléséről, a megállapodást azonban a bíróságnak jóvá kell hagynia, és a bíróság köteles megvizsgálni, hogy a megállapodás összhangban áll-e a gyermek érdekeivel.

Ha a házastársak beleegyeznek a házasság felbontásába, és nincs a házasságból vagy azon kívül született vagy örökbefogadott kiskorú gyermekük, a házasságkötés helye vagy a házastársak utolsó közös lakóhelye szerinti anyakönyvi hivatal vagy közjegyző kimondhatja a házasságnak a felek megegyezésén alapuló felbontását, és igazolást adhat ki erről.

A házasság házastársak megegyezésén alapuló felbontását közjegyző akkor is megállapíthatja, ha vannak a házasságból vagy azon kívül született vagy örökbefogadott kiskorú gyermekek, és a felek a névviselésre, a szülői felügyelet gyakorlására, a gyermek lakóhelyének kijelölésére, a személyes kapcsolattartás módjaira, továbbá a gyermek felnevelésével, oktatásával, iskolázásával és szakképzésével összefüggő költségekhez való szülői hozzájárulásra vonatkozó valamennyi kérdésben megállapodnak.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A bontókereset elbírálása **bírósági** hatáskörbe tartozik.

Területileg a házastársak utolsó közös lakóhelye szerinti bíróság illetékes. Ha a házastársaknak nem volt közös otthona, vagy ha egyik házastárs sem él az utolsó közös otthonnak helyt adó településen, a keresetet az alperes lakóhelye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani. Ha ugyanakkor az alperes nem rendelkezik lakóhellyel Romániában, és a román bíróságok nemzetközi joghatósággal rendelkeznek, a keresetet a felperes lakóhelye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani. Ha sem a felperes, sem az alperes nem rendelkezik lakóhellyel Romániában, a felek megállapodása alapján a bontókereset bármely romániai bírósághoz benyújtható. Ilyen megállapodás hiányában a bontókeresetet a bukaresti 5. számú körzeti bírósághoz kell benyújtani.

A bontókeresetben az idézésre szolgáló adatokon kívül fel kell tüntetni a kiskorú gyermekek nevét is. A keresethez csatolni kell a házassági anyakönyvi kivonatot, a kiskorú gyermekek születési anyakönyvi kivonatát, és adott esetben a felek által közvetítés révén kötött megállapodást.

Ha a bontókereset a felek megállapodásán alapul, azt mindkét házastársnak vagy hitelesen meghatalmazott közös képviselőjüknek alá kell írnia. Ha a meghatalmazott képviselő ügyvéd, a jogszabályokkal összhangban hitelesítenie kell a házastársak aláírását.

Az elsőfokú bíróság előtt a feleknek személyesen kell megjelenniük, kivéve, ha az egyik házastárs szabadságvesztés-büntetését tölti, öt súlyos betegsége akadályozza, bírósági távollattartási végzés hatálya alatt áll, külföldön rendelkezik lakóhellyel, vagy bármely más körülmény gátolja személyes megjelenését; ilyen esetekben az érintett személyt képviselheti ügyvéd, meghatalmazott képviselő, illetve adott esetben gyám vagy bejegyzett képviselő (*curator*). Ha az elsőfokú bíróság előtti tárgyalás napján a felperes indokolatlanul marad távol, és csak az alperes van jelen, a keresetet megalapozatlanként el kell utasítani. A házasság felbontása során eljáró bíróság akkor is hoz határozatot a szülői felügyelet gyakorlásáról, a gyermek felnevelésével és oktatásával összefüggő költségekhez való szülői hozzájárulásról, a gyermek lakóhelyének kijelöléséről és a szülő gyermekkel való személyes kapcsolattartáshoz fűződő jogáról, ha ez a kereseti kérelemben nem szerepel.

A házasság abszolút okokból történő érvénytelenné nyilvánítása iránti keresetet bármely érdekelt fél benyújthatja. A házasság érvénytelenítése iránti kereset személyes jellegű, így nem jár joghatással az örökösökre nézve. Ha ugyanakkor a keresetet a házastársak valamelyike nyújtotta be, örökösei folytathatják az eljárást.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Költségmentesség az azóta módosított 193/2008. törvénnyel módosított és kiegészített, a polgári ügyekben a költségmentességről szóló, 51/2008. sürgősségi kormányrendeletben meghatározott feltételekkel kérhető.

Költségmentesség megítélhető egyenként vagy együttesen a következő formákban: ügyvédi segítségnyújtás, a szakértő, fordító vagy tolmács díjának megfizetése, a végrehajtó díjának megfizetése, valamint a bírósági költségek megfizetése tekintetében mentesítés, engedmény, részletfizetés vagy halasztás.

Teljes költségmentességre jogosult az a személy, akinek a kereset benyújtását megelőző két hónapban a családtagonkénti nettó havi átlagjövedelme nem érte el a 300 RON-t. Ha a jövedelem 600 RON alatt van, a költségmentesség aránya 50%. A felperes szükségleteihez igazodó költségmentességet lehet megítélni más olyan helyzetekben, amikor a konkrét vagy becsült eljárási költségek – például a felperes lakóhelye szerinti tagállamban, illetve Romániában tapasztalható megélhetési költségek közötti különbség miatt – valószínűleg korlátozzák az igazságszolgáltatáshoz való jog hatékony érvényesülését.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Az új polgári eljárásjogi törvénykönyv értelmében a határozattal szembeni fellebbezésre nyitva álló határidő a határozat közlésétől számított 30 nap.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A bontóítélet elismerésére alkalmazandó jogszabály a 2201/2003/EK rendelet. A keresetet az alperes romániai lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani. Ha az alperes tartózkodási helye nem ismert, a keresetet a felperes lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróságon kell benyújtani.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Az elismerésről szóló határozatot az illetékes fellebbviteli bíróságon benyújtott keresettel vagy a Legfelsőbb Semmitő- és Ítélezőszékhez benyújtott fellebbezéssel lehet megtámadni.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A nemzetközi magánjogi jogviszonyokra alkalmazandó jog meghatározása során a román bíróság vagy a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EK tanácsi rendeletet, vagy a polgári törvénykönyv 2957. és azt követő cikkeit alkalmazza.

A házastársak a következők közül választhatnak: a szokásos közös tartózkodási helyük szerinti ország joga, az utolsó szokásos közös tartózkodási helyük szerinti ország joga (ha az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó megállapodás megkötésekor legalább egyikük ott él), valamelyik házastárs állampolgársága szerinti ország joga, azon ország joga, ahol a házastársak legalább három évet éltek, vagy a román jog.

Ha a házastársak nem választották meg az alkalmazandó jogot, akkor az a szokásos közös tartózkodási helyük szerinti állam joga, illetve ennek hiányban annak az országnak a joga, ahol az utolsó közös szokásos tartózkodási helyük volt (amennyiben a bontókereset benyújtásakor a házastársak egyike továbbra is abban az országban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel); amennyiben a házastársaknak nincs szokásos tartózkodási helyük, azon ország joga alkalmazandó, amelynek a bontókereset benyújtásakor mindketten állampolgárai voltak; amennyiben pedig különböző országok állampolgárai, akkor az utolsó közös állampolgárságuk szerinti ország jogát kell alkalmazni (ha a bontókereset benyújtásakor legalább egyikük még mindig ennek az országnak az állampolgára). Minden egyéb esetben a román jogot kell alkalmazni.

Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 31/05/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Szlovénia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A szlovén jog a házasság felbontásának következő módjait ismeri el:

a házasság házastársak megállapodása alapján,

közjegyző előtti megállapodás alapján és

(nemperes eljárásban benyújtott) javaslat alapján történő felbontását.

a) A házasságnak a házastársak megállapodása alapján történő felbontása esetén a bíróság a családjogi törvény (*Družinski zakonik*) 96. cikke alapján jár el, feltéve, hogy a házastársak a családjogi törvény rendelkezéseinek megfelelően megállapodtak közös gyermekeik gondozásáról, neveléséről és tartásáról, valamint a gyermekek szülőikkel való kapcsolattartásáról; további feltétel, hogy a házastársaknak végrehajtható közjegyzői okirat formájában be kell nyújtaniuk a megállapodásukat, amely a közös vagyon felosztásáról, a közös lakásban maradó vagy oda beköltöző félről, valamint annak a házastársnak a tartásáról rendelkezik, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli.

Mielőtt a bíróság jóváhagyja a házasság felbontását, meg kell állapítania, hogy a házastársak között létrejött megállapodás a gyermekek érdekeinek megfelelően biztosítja-e a közös gyermekek gondozását, nevelését és tartását, valamint a gyermekek szülőikkel való kapcsolattartását. Ha a bíróság megállapítja, hogy a házastársak megállapodása nem áll a gyermekek érdekében, elutasítja a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló javaslatot.

b) Ha a házasságukat felbontani kívánó házastársaknak nincsenek közös gyermekeik, akik felett szülői felelősséget gyakorolnak, és megállapodást kívánnak kötni a közös vagyon felosztásáról, arról, hogy melyikük maradjon abban a lakásban, amelyben élnek, illetve hogy melyikük költözzön be oda, valamint annak a házastársnak a tartásáról, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli, közjegyzőhöz fordulnak, aki közjegyzői okiratba foglalja a házasság felbontására irányuló megállapodásukat. A házasság a közjegyzői okirat aláírásakor szűnik meg. Ez az okirat képezi a jogalapját annak, hogy a házasság felbontása rögzítésre kerüljön az anyakönyvben. A megállapodás közjegyző előtt történő aláírását követő nyolc napon belül a közjegyző elküldi az okiratot az igazgatási egységnek, amely a házasság felbontását bejegyzi az anyakönyvbe (a családjogi törvény 97. cikke).

c) Ha a házasság bármilyen okból „helyrehozhatatlanul megromlott”, bármelyik házastárs kérheti annak felbontását. Ha a bíróság az előző bekezdés alapján felbontja a házasságot, a családjogi törvénnyel összhangban döntést hoz a házastársak közös gyermekeinek gondozásáról, neveléséről és tartásáról, valamint a szülőikkel való kapcsolattartásról is. Mielőtt a bíróság az előző bekezdés szerint döntést hoz, meg kell állapítania, hogy mi szolgálná a legjobban a gyermek érdekeit (a családjogi törvény 98. cikke).

A házasság megállapodás alapján történő felbontására irányuló kereset vagy javaslat benyújtása előtt a házastársak előzetes tanácsadáson vesznek részt a szociális szolgáltatóközpontban (*center za socialno delo*), kivéve, ha:

nincsenek közös gyermekeik, akik felett szülői felelősséget gyakorolnak;

az egyik házastárs az elmeállapota miatt cselekvőképtelen;

az egyik házastárs lakóhelye vagy tartózkodási helye ismeretlen;

az egyik vagy mindkét házastárs külföldön él.

Az előzetes tanácsadás célja, hogy segítsen a házastársaknak eldönteni, hogy kapcsolatuk olyan mértékben megromlott-e, hogy a házasság legalább az egyik fél számára helyrehozhatatlanná vált, vagy még van lehetőség a házasság megmentésére. A házastársak személyesen, képviselőik nélkül vesznek részt az előzetes tanácsadáson (a családjogi törvény 200. cikke).

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A családjogi törvény a házasság felbontásának csak egyetlen jogalapját ismeri el: a házasság helyrehozhatatlanságát. Ez azt jelenti, hogy a házasság teljesen és visszavonhatatlanul megromlott, így azt nem lehet helyrehozni. A házasság csak akkor minősül „helyrehozhatatlannak”, ha a házastársak közötti kapcsolat nem pusztán ideiglenesen, hanem súlyos okokból, teljesen és visszavonhatatlanul megromlott. A házasság helyrehozhatatlanságát a meghallgatás idején fennálló helyzettel összhangban mérlegelik, figyelembe véve mindazon körülményeket, amelyek az aktuális helyzethez vezettek. A bíróság akkor is köteles megállapítani a házasság helyrehozhatatlanságát, ha a másik házastárs beleegyezik a házasság felbontásába.

A házasságot bármely házastárs kérésére meg lehet szüntetni; nem szükséges, hogy a házasság mindkét fél számára helyrehozhatatlan legyen.

A házasság helyrehozhatatlanságáért való felelősség kérdése nem merül fel, és azt a bíróság az eljárás során nem állapítja meg. A házasság tehát azon házastárs kérésére is megszűnhet, aki a házasság helyrehozhatatlanságáért felelős.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

A házasság felbontásának jogi következményeit az alábbiakban részletesen kifejítjük:

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Az a házastárs, aki a házasságkötéskor megváltoztatta a vezetéknevét, a házasságot felbontó vagy megszüntető jogerős ítéletet követő egy éven belül vagy a házasság megállapodással történő megszüntetéséről szóló közjegyzői okirat vagy más megfelelő dokumentum aláírásától számított egy éven belül nyilatkozatot nyújthat be az illetékes hatósághoz a házasságkötés előtti vezetéknevének újbóli felvétele érdekében. Ezt a nyilatkozatot csak olyan személy nyújthatja be, aki a házasság során később nem változtatta meg a vezetéknevét. (A személynevekről szóló törvény 17. cikke [*Zakon o osebnem imenu*]) A vezetéknev megváltoztatása közigazgatási ügy, amelyről nem a bíróság, hanem valamely közigazgatási szerv dönthet.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Ha a házastársak nem kötöttek megállapodást házassági vagyoni viszonyaik rendezéséről, a közös vagyon felosztása esetén az a **jogi vélelem áll fenn, hogy a házastársak egyenlő mértékben részesednek a közös vagyonból**; az a házastárs azonban, aki úgy véli, hogy őt a közös vagyon egyenlő mértékben történő felosztása hátrányosan érinti, kérheti részesedésének a közös vagyonhoz való hozzájárulása arányában történő megállapítását. A házastársak közös vagyonhoz való hozzájárulásai közötti jelentéktelen különbségeket nem veszik figyelembe. A bíróság az ügy összes körülményét figyelembe veszi, különösen az egyes házastársak jövedelmét, az egyik házastárs által a másikkal nyújtott segítséget, a gyermekek gondozását és nevelését, a háztartásban végzett munkát, az otthon és a család fenntartását, a vagyon megőrzését, valamint a közös vagyon kezelésében, fenntartásában és gyarapításában végzett munkát és az abban való részvétel bármely más formáját (a családjogi törvény 74. cikke).

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A GYERMEKEK GONDOZÁSA ÉS NEVELÉSE

A különélő vagy különválni kívánó szülőknek **meg kell állapodniuk gyermekeik neveléséről és gondozásáról**, figyelembe véve a gyermekek érdekeit. Megállapodhatnak abban, hogy mindketten gondoskodnak a gyermekekről, és mindketten nevelik őket, hogy az összes gyermek gondozásával és nevelésével az egyik szülőt bízzák meg, vagy hogy egyes gyermekeket az egyik szülőre, a többi gyermeket pedig a másik szülőre bízzák. Ha maguk a szülők nem tudnak megállapodni e kérdésben, a szociális szolgáltatóközpont segítséget nyújt nekik abban, hogy megállapodásra jussanak egymással. Ezenkívül közvetítést is kérelmezhetnek.

Ha a szülők megállapodnak a gyermekek gondozása és nevelése tekintetében, perbeli egyezség aláírását javasolhatják. Ha a bíróság megállapítja, hogy a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekeit, elutasítja a javaslatot.

Ha a szülők a szociális szolgáltatóközpont közreműködésével sem tudnak megállapodni a gyermekek neveléséről és gondozásáról, a bíróság az egyik vagy mindkét szülő, a gyermek gyámja, a 15. életévét betöltött gyermek – feltéve, hogy a gyermek képes megérteni cselekedetei jelentőségét és jogkövetkezményeit –, illetve a szociális szolgáltatóközpont kérelmére határozatában úgy rendelkezik, hogy:

a szülők továbbra is közösen felelnek a gyermekek gondozásáért és neveléséért;

az összes gyermek gondozásával és nevelésével az egyik szülőt bízza meg;

egyes gyermekeket az egyik szülőre, a többi gyermeket pedig a másik szülőre bízza;

valamint a családjogi törvény rendelkezéseivel összhangban hivatalból is dönthet minden olyan intézkedésről, amely a gyermekek érdekeinek megvédésére irányul.

A bíróság a gondozásra és a nevelésre vonatkozó határozat meghozatalakor a gyermek véleményét is figyelembe veszi, ha azt maga a gyermek vagy az általa megnevezett, bizalmát élvező személy nyilváníttja ki, feltéve, hogy a gyermek képes ennek jelentőségét és következményeit megérteni. A gyermek gondozására és nevelésére vonatkozó, a gyermek érdekeit érvényesítő határozat meghozatala során a bíróság figyelembe veszi a szociális szolgáltatóközpont véleményét, amelyet a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően szerez be (a családjogi törvény 138. és 143. cikke, valamint a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény [*Zakon o nepravdnem postopku*] 102. cikke).

KAPCSOLATTARTÁS

A gyermek mindkét szülővel jogosult kapcsolatot tartani, és mindkét szülő jogosult kapcsolatot tartani a gyermekkel. A kapcsolattartás során biztosítani kell a gyermek érdekeinek érvényesülését. Az a szülő, akire a gyermek gondozását és nevelését bízták vagy a gyermekkel együtt élő másik személy köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely gátolja vagy akadályozza a kapcsolattartást, és igyekeznie kell arra ösztönözni a gyermeket, hogy megfelelő hozzáállást tanúsítson a másik szülővel vagy a szülőkkel való kapcsolattartás tekintetében. A gyermekkel kapcsolatot tartó szülő köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amely gátolja a gyermekkel való kapcsolattartást, illetve a gyermek gondozását és nevelését.

A különélő vagy különválni kívánó szülőknek meg kell egyezniük a kapcsolattartás tekintetében. Ha maguk a szülők nem tudnak megállapodni e kérdésben, a szociális szolgáltatóközpont segítséget nyújt nekik abban, hogy megállapodásra jussanak egymással. Ezenkívül közvetítést is kérelmezhetnek. Ha a szülők megállapodnak a kapcsolattartás tekintetében, perbeli egyezség aláírását javasolhatják. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekét, elutasítja a javaslatot. Ha a szülők nem tudnak megállapodni a kapcsolattartás tekintetében, a bíróság dönt a kérdésben.

A kapcsolattartásról való határozathozatalra és a kapcsolattartást szabályozó határozat módosítására irányuló bírósági eljárások az egyik vagy mindkét szülő, a gyermek gyámja, a 15. életévét betöltött gyermek – feltéve, hogy a gyermek képes megérteni cselekedetei jelentőségét és jogkövetkezményeit –, illetve a szociális szolgáltatóközpont kérelmére indulnak.

A házasságnak a házastársak megállapodása alapján történő felbontása esetén a házasság felbontásáról szóló megállapodáshoz a házastársaknak csatolniuk kell a kapcsolattartásról szóló megállapodást is, amelyet a bíróság belefoglal a házasság megállapodással történő megszüntetéséről szóló határozatba; ezenkívül a házastársak kötelesek csatolni a kérelemhez az előzetes tanácsadáson való részvételről szóló igazolást is. Ha a bíróság helyben hagyja a házasság felbontására, érvénytelenítésére vagy nemlétezésének megállapítására irányuló kérelmet, egyúttal dönt a házastársak és a közös gyermekek közötti kapcsolattartásról is.

A kapcsolattartásról első fokon a körzeti bíróságok (*okrožna sodišča*) döntenek, nemperes eljárásban.

A kapcsolattartásról szóló határozat meghozatalakor a gyermek érdekei kiemelkedő fontossággal bírnak: a kapcsolattartás nem szolgálja a gyermek érdekeit, ha a gyermekre lelki nyomást gyakorol, vagy ha veszélyezteti a gyermek testi és szellemi fejlődését;

a gyermek jogosult kapcsolatot tartani más olyan családtagokkal is, akik szoros személyes kapcsolatot ápolnak vele (például a gyermek nagyszülei és (fél) testvérei).

A családjogi törvény 173. cikkének megfelelően a bíróság megszüntetheti vagy korlátozhatja a kapcsolattartáshoz való jogot.

Ha a gyermekkel együtt élő szülő megakadályozza a gyermek és a másik szülő közötti kapcsolattartást, és a kapcsolattartást a szociális szolgáltatóközpont segítségével sem sikerül megvalósítani, a bíróság a másik szülő javaslatára úgy határozhat, hogy megszünteti a kapcsolattartást akadályozó szülő felügyeleti jogát, és a másik szülőre bízza a gyermeket, amennyiben úgy véli, hogy a másik szülő lehetővé fogja tenni a kapcsolattartást, és ha ez az egyetlen módja a gyermek érdekeinek megvédésének. A bíróság a szülői kapcsolattartásról újabb határozatot hoz, ha a körülményekben bekövetkező változások és a gyermek érdekei azt megkívánják.

A bíróság a gondozásra és a nevelésre vonatkozó határozat meghozatalakor a gyermek véleményét is figyelembe veszi, ha azt maga a gyermek vagy az általa megnevezett, bizalmát élvező személy nyilváníttja ki, feltéve, hogy a gyermek képes ennek jelentőségét és következményeit megérteni.

A kapcsolattartásra vonatkozó, a gyermek érdekeit érvényesítő határozat meghozatala során a bíróság figyelembe veszi a szociális szolgáltatóközpont véleményét, amelyet a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően szerez be (a családjogi törvény 141., 142. és 143. cikke, valamint a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 102. cikke).

A házastársnak és a gyermeknek járó TARTÁS

A házastársak megállapodhatnak abban, hogy perbeli egyezséget írnak alá a gyermektartásról. Amennyiben a megállapodás nem szolgálja a gyermek érdekét, a bíróság elutasítja a javaslatot (a családjogi törvény 191. cikke).

Ha sem önállóan, sem a szociális szolgáltatóközpont közreműködésével nem sikerült megállapodásra jutniuk, a házastársak a bíróság határozatát kérhetik. A határozat meghozatala előtt a bíróság kikéri a szociális szolgáltatóközpont véleményét, valamint a gyermek véleményét is köteles figyelembe venni, amennyiben a gyermek kinyilvánította a véleményét, és képes ennek jelentőségét és következményeit megérteni (a családjogi törvény 140. és 143. cikke). A szülők a nagykorúság eléréséig kötelesek támogatni a gyermekeiket azzal, hogy a képességeiknek megfelelően biztosítják a gyermek fejlődéséhez szükséges életkörülményeket.

A szülők annak a gyermeknek a tartására is kötelesek, aki középfokú tanulmányokat folytat azt követően, hogy nagykorúvá vált, feltéve, hogy iskolarendszerű oktatásban vesz részt, és nem dolgozik, illetve nincs munkanélküliként nyilvántartva, vagyis mindaddig kötelesek a gyermek tartására, amíg be nem fejezi a középiskolai tanulmányait, illetve meg nem szerzi a középfokú oktatásra vonatkozó szabályok alapján elérhető legmagasabb általános vagy szakmai képzettséget. A tartási kötelezettség a gyermek 26. életévének betöltésével szűnik meg.

A szülők a felsőfokú szakképzésben részt vevő gyermek tartására is kötelesek, feltéve, hogy iskolarendszerű oktatásban vesz részt, és nem dolgozik, illetve nincs munkanélküliként nyilvántartva, vagyis mindaddig kötelesek a gyermek tartására, amíg a felsőfokú szakképzésről szóló jogszabály rendelkezései szerint be nem fejezi a felsőfokú szakképzését. A szülők a felsőfokú tanulmányokat folytató gyermek tartására is kötelesek, feltéve, hogy iskolarendszerű oktatásban vesz részt, és nem dolgozik, illetve nincs munkanélküliként nyilvántartva, vagyis mindaddig kötelesek a gyermek tartására, amíg a felsőfokú oktatásról szóló jogszabály rendelkezései szerint be nem fejezi az alapképzést, a mesterképzést vagy az osztatlan képzést. Ha négy évnél hosszabb ideig tart az a szak, amelyre a gyermek jár, a tartási kötelezettség annyi idővel meghosszabbodik, amennyivel a szak meghaladja a négy évet. A tartási kötelezettség a gyermek 26. életévének betöltésével szűnik meg (a családjogi törvény 183. cikke).

A tartásdíjat a jogosult igényeivel és a tartásra kötelezett személy anyagi helyzetével és jövedelemszerző képességével összhangban állapítják meg. A gyermektartásdíj megállapításakor a bíróság köteles figyelembe venni a gyermek érdekeit annak érdekében, hogy a tartásdíj megfelelő módon biztosítsa a gyermek kedvező fizikai és szellemi fejlődését. A tartásdíjnak fedeznie kell a gyermek megélhetési költségeit, különösen a lakásával, étkezésével, ruházatával, cipőivel, gondozásával és védelmével, oktatásával, iskoláztatásával, szabadidős tevékenységeivel és kikapcsolódásával kapcsolatos, valamint egyéb sajátos igényeit. A tartásdíjat évente egyszer kiigazítják a szlovén fogyasztói árindexnek megfelelően (a családjogi törvény 189., 190. és 198. cikke). A házastársak vagy élettársak kötelesek eltartani partnerük velük élő kiskorú gyermekét, kivéve, ha az adott szülő vagy a másik szülő képes a gyermek eltartására.

A házastárs vagy az élettárs kötelezettsége megszűnik a gyermek anyjával vagy apjával való házassága vagy élettársi kapcsolata megszűnésekor, kivéve, ha a házasság vagy az élettársi kapcsolat a gyermek anyjának vagy apjának a halála miatt ér véget. Ebben az esetben a túlélő házastárs vagy élettárs csak akkor köteles eltartani az elhunyt házastárs vagy élettárs gyermekét, ha a házasság vagy az élettársi kapcsolat megszűnésekor a gyermekkel együtt élt (a családjogi törvény 187. cikke).

A nagykorúvá vált gyermek köteles támogatni a szüleit, ha a szülők nem rendelkeznek elegendő forrással a megélhetéshez, és nem képesek a szükséges források biztosítására; ez a kötelezettség azonban csak annyi ideig áll fenn, amennyi ideig a szülők támogatták a gyermeket. A nagykorúvá vált gyermek nem köteles támogatni a szülőt, ha a szülő kellő indok nélkül elmulasztotta a gyermekkel szembeni tartási kötelezettségeinek teljesítését (a családjogi törvény 185. cikke).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A megélhetési forrásokkal nem rendelkező, önhibáján kívül munkanélkülivé vált házastárs a házassági bontóper során, valamint a házasság jogerős megszűnését követő egy éven belül megindított külön eljárásban tartásdíjat kérhet a másik házastárstól. A tartásdíj csak akkor kérelmezhető, ha a tartás feltételei a házasság felbontásának időpontjában fennálltak, és még akkor is fennállnak, amikor a házastárs tartásdíjat igényel (a családjogi törvény 100. cikke).

A házastársak válás esetére megállapodhatnak a tartásról, olyan módon, hogy a házasságkötéskor, a házasság alatt vagy a házasság felbontásakor végrehajtható közjegyzői okirat formájában tartási szerződést kötnek (a családjogi törvény 101. cikke).

A tartásdíjat a jogosult igényeivel és a tartásdíjat fizető személy lehetőségeivel összhangban állapítják meg. A tartásdíjat előre fizetendő, havi összegként állapítják meg, és az a tartási kérelem benyújtásától kezdve igényelhető. Kivételes esetekben egyszeri összegként, különös okok fennállása esetén pedig egyéb módon is kifizethető. Az így megállapított tartás következtében azonban a kérelmező nem kerülhet jelentősen hátrányosabb helyzetbe annál, mint amilyen helyzetben akkor lett volna, ha a tartásdíjat havonta előre fizetendő összegekben teljesítették volna, és az a tartásdíj fizetésére kötelezett személyre sem róhat túlzott terhet (a családjogi törvény 104. cikke).

A bíróság elutasítja a tartási kérelmet, ha a tartásdíjnak az azt kérelmező házastárs részére történő kifizetése a házasság helyrehozhatatlan megromlásához vezető okok ismeretében méltánytalan lenne a másik házastárssal szemben, vagy ha a tartásdíjat kérelmező házastárs a bontóper előtt vagy alatt, illetve a válás után bűncselekményt követett el a másik házastárs, illetve annak gyermeke vagy szülei sérelmére (a családjogi törvény 100. cikke).

A volt házastársak között nem áll fenn tartási kötelezettség, ha a tartásdíjfizetés veszélyeztetné a saját maguk vagy azon kiskorúak eltartására vonatkozó képességüket, akiknek tartására a családjogi törvény alapján kötelesek (a családjogi törvény 105. cikke).

A tartásdíjat évente egyszer kiigazítják a szlovén fogyasztói árindexnek megfelelően (a családjogi törvény 107. cikke).

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Az „életközösség” (*življenjska skupnost*) a házasság egyik alapvető eleme (a családjogi törvény 3. cikke). Az életközösség megszűnése (*prenehanje življenjske skupnosti*) vagy különválás a házastársak között fennálló kölcsönös kapcsolat lényeges elemeinek végleges megszűnését jelenti. Amikor az életközösség megszűnik, a vagyontársaság, valamint a házastársak közötti intim és érzelmi kötelékek (és esetleg a közös háztartás stb.) is felbomlanak.

5 Melyek a különválás feltételei?

A törvény nem határozza meg a különválás feltételeit. A bíróság a különválásról eseti alapon, az adott ügy körülményeivel és sajátosságával összhangban dönt.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválásnak a házasság fennállására nincs hatása; ez azt jelenti tehát, hogy kizárólag az életközösség szűnik meg, és nem maga a házasság. A házasság felbontása érdekében a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló javaslatot kell benyújtani, valamely közjegyzőtől kérelmezni kell a házasság felbontásáról szóló megállapodásra vonatkozó közjegyzői okirat elkészítését, vagy a házasság felbontására irányuló javaslatot kell benyújtani (lásd az 1. pontot). A megélhetési forrásokkal nem rendelkező házastárs a házassági bontóper során, valamint a házasság jogerős megszűnését követő egy éven belül megindított külön eljárásban tartásdíjat kérhet a másik házastárstól.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Az érvénytelenítés azt jelenti, hogy a házasságkötés idején a házasság érvényességének törvényben előírt feltételei nem teljesültek (például nem került sor szabad akarattal történő nyilváníttatásra, az akarattal történő nyilváníttatásra kényszerből vagy tévedésből került sor, a házasságkötés nem az előírt eljárásnak megfelelően történt, a házasságot kiskorú, illetve az elmeállapota miatt tartósan vagy ideiglenesen cselekvőképtelen személy kötötte stb.). A házasságkötés jogkövetkezményei a házasság érvénytelenítésének napjától kezdve hatályukat veszítik.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság jogszabály erejénél fogva nem válik érvénytelenné, hanem azt határozattal kell érvényteleníteni.

A házasság érvénytelenítésére irányuló keresetet a házastársak, valamint minden olyan személy benyújthatja, akinek jogi érdeke fűződik az érvénytelenítéshez; ilyen esetről van szó, ha a házasságot kiskorú vagy az elmeállapota miatt cselekvőképtelen személy kötötte meg, ha a korábbi házasságot nem szüntették meg, ha a házasság rokonok között jött létre, ha valamelyik házastárs nem volt jelen a házasság megkötésekor, vagy ha a házasságot a közös háztartás fenntartásának szándéka nélkül kötötték meg. A fenti okok alapján, valamint az örökbefogadó szülő és az örökbefogadott gyermek között létrejött házasság esetén az ügyész is keresetet indíthat.

A cselekvőképtelenség alapját képező mentális ok megszűnése után a házastárs is jogosult a házasság érvénytelenítése iránti kereset benyújtására.

A házasság érvénytelenítésére irányuló kérelemhez való jog gyakorlására nem vonatkozik elévülési idő (a családjogi törvény 48. cikke).

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei attól a naptól kezdve hatályosak, amelyen az érvénytelenítés tárgyában hozott ítélet jogerőre emelkedik. A házasság érvénytelenítése esetén a házassági bontóperre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a házastársak vagyoni viszonyaira és a házastársak egymásnak adott ajándékaira (a családjogi törvény 54. és 55. cikke).

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A polgári és kereskedelmi jogi ügyekben alkalmazandó közvetítésről szóló, 2008 júniusában hatályba lépett törvény (*Zakon o mediaciji v civilnih a gospodarskih zadevah*) szabályozza a jogvitákban alkalmazandó közvetítést, ideértve a polgári jogi, kereskedelmi, munkaügyi, családjogi és egyéb, tulajdoni viszonyokkal kapcsolatos jogvitákat, amelyek a felek által szabadon érvényesíthető és kiegyenlíthető követelésekre vonatkoznak, kivéve, ha az ilyen típusú jogviták bármelyikére vonatkozóan külön jogszabály ettől eltérően rendelkezik. Maga a házasság bírósági beavatkozás nélkül nem szüntethető meg; ehhez a házasság megállapodással történő megszüntetésére irányuló kérelmet kell benyújtani (lásd az 1. pontot).

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A polgári nemperes eljárásokról szóló törvény szerint a házassági jogvitákkal kapcsolatos eljárások a következők: a házasság nemlétezésének megállapítására, érvénytelenítésére és megszüntetésére irányuló eljárások.

Az említett ügyekben való döntéshozatalra első fokon a **körzeti bíróságok** rendelkeznek hatáskörrel (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 10. cikke).

A házasság nemlétezésének megállapítására irányuló eljárás az ügyész vagy azon személy kérelmére indul, akinek jogi érdeke fűződik az ügyhöz.

A házasság érvénytelenítésére irányuló eljárás az egyik házastárs kérelmére indul. Ha a családjogi törvény úgy rendelkezik, az eljárás ezenkívül az ügyész vagy azon személy kérelmére is megindulhat, akinek jogi érdeke fűződik az ügyhöz.

A házasság megszüntetésére irányuló eljárás az egyik házastárs kérelmére indul.

A házasság közös megegyezéssel történő felbontása iránti eljárás a két házastárs kérelmére indul. Ha a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló kérelem benyújtása után az egyik házastárs az eljárás során visszavonja a kérelmet, a bíróság felfüggeszti az eljárást (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 81. cikke).

A házassági jogvitákkal kapcsolatos indítványok tartalmát illetően a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény úgy rendelkezik, hogy a házassági jogvitával kapcsolatos indítványoknak tartalmazniuk kell egy kérelmet, amely tekintetében a bíróság határozatát kérik. Ha a családjogi törvény úgy rendelkezik, hogy a kérelmező az eljárás megkezdése előtt köteles előzetes tanácsadáson részt venni, a házasság felbontása iránti kérelemhez csatolni kell a szociális szolgáltatóközpont előzetes tanácsadáson való részvételéről szóló igazolását (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 82. cikke).

A házasság felbontása közös megegyezéssel: a bíróság a házastársak megállapodása alapján megszünteti a házasságot, feltéve, hogy a házastársak megegyeztek a jogi szempontból fontos kérdésekben, és megállapodást nyújtottak be közös gyermekeik gondozásáról, neveléséről és tartásáról, valamint a gyermekek szülőikkel való kapcsolattartásáról, továbbá feltéve, hogy végrehajtható közjegyzői okirat formájában megállapodást nyújtottak be a közös vagyon felosztásáról, a közös lakásban maradó vagy oda beköltöző félről, valamint annak a házastársnak a tartásáról, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli. Mielőtt a bíróság jóváhagyja a házasság felbontását, meg kell állapítania, hogy a házastársak között létrejött megállapodás a gyermekek érdekeinek megfelelően biztosítja-e a közös gyermekek gondozását, nevelését és tartását, valamint a gyermekek szülőikkel való kapcsolattartását. Ha a bíróság megállapítja, hogy a házastársak megállapodása nem áll a gyermekek érdekében, elutasítja a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló kérelmet (a családjogi törvény 96. cikke).

A házasság közjegyző előtti megállapodás alapján történő felbontása: ha a házasságukat felbontani kívánó házastársaknak nincsenek közös gyermekeik, akik felett szülői felelősséget gyakorolnak, és megállapodást kívánnak kötni a közös vagyon felosztásáról, arról, hogy melyikük maradjon abban a lakásban, amelyben élnek, illetve hogy melyikük költözzön be oda, valamint annak a házastársnak a tartásáról, akinek a létfenntartása nem biztosított, és önhibáján kívül lett munkanélküli, közjegyzőhöz fordulnak, aki közjegyzői okiratba foglalja a házasság felbontására irányuló megállapodásukat. A házasság a közjegyzői okirat aláírásakor szűnik meg. Ez az okirat képezi a jogalapját annak, hogy a házasság felbontása rögzítésre kerüljön az anyakönyvben. A megállapodás közjegyző előtti történő aláírását követő nyolc napon belül a közjegyző elküldi az okiratot az igazgatási egységnek, amely a házasság felbontását bejegyzi az anyakönyvbe (a családjogi törvény 97. cikke).

A házasság felbontása: ha a házasság bármilyen okból „helyrehozhatatlanul megromlott”, bármelyik házastárs kérheti annak felbontását. Ha a családjogi törvény úgy rendelkezik, hogy a kérelmező az eljárás megkezdése előtt köteles előzetes tanácsadáson részt venni, a kérelemhez csatolni kell a szociális szolgáltatóközpont előzetes tanácsadáson való részvételéről szóló igazolását (a polgári nemperes eljárásokról szóló törvény 82. cikke és a családjogi törvény 98. cikke).

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A bíróság részben vagy teljes egészében mentesíti a felet a bírósági illetékek megfizetése alól, ha azok megfizetése következtében jelentősen csökkennének a fél saját maga vagy családtagjai eltartására rendelkezésre álló pénzeszközei. Nemzetközi szerződés alapján, illetve viszonyossági feltételek fennállása esetén a külföldi állampolgárok mentesülnek a bírósági illetékek megfizetése alól (a bírósági illetékekről szóló törvény 10. és 11. cikke [*Zakon o sodnih taksah, ZST-1*]).

A fél költségmentességet igényelhet az ügyvédi és szakértői költségek fedezéséhez; a költségmentesség megítéléséről szóló határozatot a kérelmező állandó lakóhelye szerinti körzeti bíróság hozza meg. Ebben az eljárásban a bíróság a költségmentességről szóló törvény (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*) rendelkezéseire figyelemmel mérlegeli a feltételeket (például az érdemi és a pénzügyi feltételeket).

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házassági jogvitában kiadott határozat ellen valamely fellebbviteli bíróságnál (*višje sodišče*) lehet fellebbezni.

A határidőben benyújtott fellebbezés alapján az elsőfokú bíróság megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti a korábbi határozatot, amennyiben ez nem jár hátrányos hatással az adott határozatra támaszkodó más személyek jogaira nézve, illetve ha az említett személyek hozzájárulnak a határozat megváltoztatásához vagy hatályon kívül helyezéséhez.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

A 2201/2003/EK rendelet 21. cikke értelmében a más tagállamban hozott bírósági határozat elismeréséhez nem szükséges a többi tagállamban külön elismerési eljárást kezdeményezni.

Bármely érdekelt fél kérheti a bírósági határozat elismeréséről vagy annak megtagadásáról szóló határozat meghozatalát. Ebben az esetben a félnek az illetékes szlovéniai körzeti bíróságon kell benyújtania a végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelmet.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A kérelem benyújtására vonatkozó eljárásra a szlovén jogszabályok alkalmazandók.

A bírósági határozat elismerését kérelmező vagy vitató fél, illetve a végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelmet előterjesztő fél a következőket köteles benyújtani:

a határozat másolatát, amely megfelel a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek;

a házassági jogvitában hozott bírósági határozat igazolását, formanyomtatvány segítségével.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A 2201/2003/EK (Brüsszel IIa.) rendelet rendelkezései elsősorban és közvetlenül az uniós tagállamok állampolgárait vagy lakosait érintő, nemzetközi joghatósági kérdésekre vonatkoznak.

Ha a kereset benyújtásakor a házastársak különböző országok állampolgárai, kumulatív módon kell alkalmazni az állampolgárságuk szerinti országok jogszabályait, a szlovén belső jog rendelkezéseinek megfelelően (a nemzetközi magánjogi és eljárásjogi törvény 37. cikkének (2) bekezdése [*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*]).

Ha a házasság a házastársak állampolgársága szerinti országok joga alapján nem szüntethető meg, és a kereset benyújtásakor az egyik házastárs szlovéniai állandó lakcímmel rendelkezik, a házasság megszüntetésére a szlovén jogot kell alkalmazni.

Ha a házastársak egyike szlovéniai állandó lakcímmel nem rendelkező szlovén állampolgár, és a házasságot a nemzetközi magánjogi és eljárásjogi törvény 37. cikkének (2) bekezdése által kijelölt jog alapján nem lehet megszüntetni, a házasság megszüntetésére a szlovén jogot kell alkalmazni.

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.

Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Utolsó frissítés: 10/08/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és külválás - Szlovákia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A Szlovák Köztársaságban a házasságot csak a bíróság bonthatja fel.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasságot a bíróság felbonthatja, ha a házastársak közötti kapcsolat teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott, így a házasság már nem tudja betölteni célját, és a házastársaktól nem várható el, hogy újra házassági életközösséget létesítsenek.

A bíróság megállapítja a házastársak közötti kapcsolat súlyos megromlásának okait, és ezeket figyelembe veszi a házasság felbontásáról hozott határozatában. A bíróság a házasság felbontásáról szóló határozatában mindig figyelembe veszi a kiskorú gyermekek érdekeit.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Az a házastárs, aki házasságkötéskor felvette a másik házastárs vezetéknevét, a házasság felbontásáról szóló határozat jogerőre emelkedését követő három hónapon belül értesítheti az anyakönyvi hivatalt korábbi vezetéknevének visszavételéről.

Az a házastárs, aki házasságkötéskor felvette a másik házastárs vezetéknevét, és ugyanakkor második vezetéknevként megőrizte korábbi vezetéknevét, a házasság felbontásáról szóló határozat jogerőre emelkedését követő három hónapon belül értesítheti az anyakönyvi hivatalt arról, hogy a közös vezetéknevet a továbbiakban nem használja.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házastársi vagyontöredék a házasság felbontásakor megszűnik. A házastársi vagyontöredék megszűnésekor a közös vagyont a polgári törvénykönyv 150. cikkében meghatározott elvek szerint meg kell osztani. A vagyontöredék megszűntetése történhet: a) megállapodás útján; b) bírósági határozattal; c) időmúlással.

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Kiskorú gyermek esetén a bíróság a házasság felbontó határozatban dönt a gyermekkel szembeni szülői felelősségről a válást követő időszakban, különösen annak meghatározása révén, hogy melyik szülőt illeti a gyermek feletti felügyeleti jog, amely magában foglalja a gyermek képviselőjét és vagyonának kezelését is. A szülői felelősségre vonatkozó határozat felváltható a szülők közötti megállapodással.

Ha a szülők nem tudnak megegyezni a kiskorú gyermek láthatására vonatkozó jogok tekintetében, a bíróság a házasság felbontásáról szóló határozatában erről is rendelkezik. Amennyiben a gyermek érdekében szükséges, a bíróság korlátozhatja vagy megtilthatja valamelyik szülőnek a gyermekkel való kapcsolattartását.

Ezenkívül a bíróság meghatározza, hogy az a szülő, aki nem kapta meg a gyermek feletti felügyeleti jogot, hogyan köteles hozzájárulni a gyermek eltartásához, vagy jóváhagyja a szülőknek a tartás összegére vonatkozó megállapodását.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Az elvált házastárs, aki önmagáról nem tud gondoskodni, kérheti, hogy a volt házastárs járuljon hozzá alapvető szükségletei fedezéséhez, ez utóbbi képességeihez és lehetőségeihez mérten. Ha a házastársak nem értenek egyet, e tartásdíjra vonatkozó határozatot bármelyikük által benyújtott kérelem alapján a bíróság hozza meg.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A szlovák nemzeti jog nem ismeri a különválás jogintézményét.

5 Melyek a különválás feltételei?

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság felbontásán kívül bírói határozat kimondhatja a házasság érvénytelenségét is. Az ilyen házasságot úgy kell tekinteni, mintha meg sem kötötték volna (*matrimonium nullum*). A bíróság azt is kimondhatja, hogy a házasság nem létezett (*non matrimonium*).

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

a. A házasság érvénytelenítésének okai a következők:

egy másik házasság fennállása;

felmenők és leszármazottak közötti, valamint testvérek közötti családi kapcsolat, beleértve az örökbefogadással létrejött családi kapcsolatot is;

a házasságkötési korhatár be nem töltése, ha a szóban forgó kiskorú elmúlt 16 éves, de még nem töltötte be a 18. életévét;

mentális zavarból eredő korlátozott cselekvőképesség;

nem szabadon, komolyan, kifejezetten és egyértelműen tett házassági nyilatkozat.

Ha a házasságot bármely említett érvénytelenségi ok fennállása ellenére megkötötték, mindaddig fennállónak kell tekinteni, amíg a semmisségét kimondó bírósági határozat jogerőssé nem válik.

b. A házasság nem jött létre, ha a házassági nyilatkozatot:

kényszer alatt tették;

16. életévét be nem töltött kiskorú tette;

olyan anyakönyvi hivatal előtt tették, amelynek nem volt felhatalmazása annak elfogadására – kivéve a 4. cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott esetekben –, vagy a házasságkötésre vonatkozó nyilatkozatot olyan polgármester vagy helyi önkormányzati képviselő-testületi tag előtt tették, akinek nem volt hatásköre ilyen aktus lebonyolítására;

vonatkozó külön jogszabály szerint nyilvántartásba nem vett egyházi hatóság vagy vallási közösség előtt, vagy a nyilvántartásba vett egyházi hatóság vagy vallási közösség tevékenységének végzésére nem jogosult személy előtt tették;

külföldön tették olyan hatóság előtt, amely nem rendelkezett erre irányuló hatáskörrel;

érvényes felhatalmazással nem rendelkező vagy olyan meghatalmazott tette, akinek meghatalmazását e törvény alapján visszavonták.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A bírósági határozattal érvénytelennek nyilvánított házasságot úgy kell tekinteni, hogy azt meg sem kötötték.

A házasság érvénytelenségét megállapító bírósági határozatot követően a házastársak közös gyermekükkel kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire, valamint a vagyoni jogi viszonyukra ugyanazok a rendelkezések vonatkoznak, mint az elvált szülőkre. A házasság érvénytelenségét megállapító bírósági határozatot követően a házastársaknak a közös vezetéknevre vonatkozóan tett nyilatkozata szintén érvényét veszti, és mindkét házastársnak vissza kell vennie korábbi vezetéknevét.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság megszűnését csak bíróság állapíthatja meg. A kapcsolódó kérdések megoldhatók a közvetítésről szóló 420/2004. sz. törvény alkalmazásával is.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság felbontására, a házasság érvénytelenítésére vagy a házasság semmisségének kimondására irányuló kérelmet a járásbírósághoz kell benyújtani. Az illetékes bíróság az a bíróság, amelynek illetékességi területén a házastársak utolsó közös lakóhelye volt, amennyiben legalább egyikük lakóhelye továbbra is e bíróság illetékességi területén van. Ellenkező esetben az alperes lakóhelye szerinti általános hatáskörű bíróság illetékes. Amennyiben az illetékes bíróság ilyen módon nem állapítható meg, a felperes lakóhelye szerinti illetékes általános hatáskörű bíróság jár el.

A kérelemre a polgári perrendtartásról szóló 160/2015. sz. törvény (Civilny sporovy poriadok) 127. szakaszában és a polgári nemperes eljárásokról szóló 161/2015. sz. törvény (Civilny mimosporovy poriadok) 25. és 26. szakaszában meghatározott alaki követelmények irányadók.

A keresetlevélben fel kell tüntetni a bíróság megjelölését, a kérelmező nevét, az ügy tárgyát és a kereseti kérelmet, és azt alá kell írni. Ezen kívül a kérelemnek tartalmaznia kell a felek és (ha van), azok képviselőinek nevét, a főbb tények pontos és teljes leírását, valamint azon bizonyítékok listáját, amelyekre a kérelem benyújtója támaszkodni kíván; a keresetlevélben egyértelműen meg kell jelölni, mire irányul a kereset. A kérelmezőnek csatolnia kell azokat az okirati bizonyítékokat, amelyekre hivatkozik.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A költségmentességre a nehéz anyagi helyzetben lévő személyek költségmentességéről szóló 327/2005. sz. törvény rendelkezései irányadók.

A házasság felbontására irányuló eljárásért bírósági illetéket kell fizetni. Az eljárásban részt vevő bármely fél kérheti az eljárási illeték megfizetése alóli mentesítését.

A bíróság kérelemre részben vagy egészben mentesítheti a felet az eljárási illeték megfizetése alól, ha ezt a fél körülményei indokolják, és ha az ügy nem jár önkényes vagy nyilvánvalóan sikertelen jogérvényesítéssel vagy jogvédelemmel. Ha a bíróság másként nem rendelkezik, a mentesség az egész eljárásra vonatkozik és visszamenőleges hatályú; a mentességre vonatkozó határozatot megelőzően befizetett illetékeket azonban nem térítik vissza.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A bírósági határozatok ellen a határozat kézbesítését követő 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A határozat elismerése iránti kérelmet kell benyújtani. A hatáskörrel rendelkező bíróság a pozsonyi törvényszék.

A házassági ügyekben más tagállamban (kivéve Dániában) 2004. május 1. után hozott jogerős határozatok elismerése a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet szerint történik. A határozatok elismeréséhez különleges eljárás nem szükséges; ugyancsak nem szükséges különleges eljárás az anyakönyvi hivatalok nyilvántartásaiban szereplő bejegyzések módosításához. Az érdekelt fél azonban kérelmezheti külön határozat kibocsátását a más tagállamban házassági ügyben hozott jogerős határozat elismeréséről. A más tagállamban hozott határozatok elismerése tárgyában a pozsonyi törvényszék rendelkezik hatáskörrel.

A Dániában hozott határozatok, vagy más tagállamban 2004. május 1-je előtt hozott határozatok esetében a házassági ügyben hozott jogerős külföldi határozat elismerésére irányuló kérelmet kell benyújtani, amennyiben legalább az egyik fél szlovák állampolgár. Az ilyen eljárás kérelemre indul, amelyet a külföldi határozatban félként megjelölt személy nyújthat be. A más tagállamban hozott határozatok elismerése tárgyában a pozsonyi törvényszék rendelkezik hatáskörrel.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A külföldi határozat elismerésére vagy elismerésének megtagadására vonatkozó határozat ellen fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezést a pozsonyi törvényszékhez kell benyújtani, és arról a Legfelsőbb Bíróság határoz.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

A házasság felbontására annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek az eljárás indítása idején a házaspár tagjai az állampolgárai voltak. Ha a házaspár tagjai állampolgársága eltérő, a házasság felbontására a szlovák jogot kell alkalmazni.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 03/01/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és külválás - Finnország

1 Mít jelent a gyakorlatban a jogi értelemben vett szülői felelősség fogalma? Melyek a szülői felelősséggel rendelkező személy jogai és kötelességei?

A szülői felelősség gyakorlója köteles biztosítani a gyermek szükségleteinek és kívánságainak megfelelő kiegyensúlyozott fejlődését és jóllétét. Ennek megfelelően a szülői felelősség célja a szoros és szeretetteljes kapcsolatok kialakítása, különösen a gyermekek és szüleik között.

A gyermek számára biztosítani kell a megfelelő gondoskodást és nevelést, valamint a korának és fejlődési szakaszának megfelelő felügyeletet és védelmet.

A gyermek számára biztonságos és ingergazdag környezetet, valamint a hajlamainak és kívánságainak megfelelő iskoláztatást kell biztosítani.

A gyermeket megértéssel, biztonságban és szeretetteljes módon kell nevelni. A gyermekkel szemben nem alkalmazható testi fenyegetés vagy bármilyen más bántalmazó bánásmód. A gyermeket támogatni és bátorítani kell abban, hogy független és felelős felnőtté váljon (a gyermek feletti felügyeletről és a kapcsolattartási jogról szóló 361/1983. törvény 1. szakasza).

A szülői felelősség gyakorlója köteles a gyermek – fentiekben leírtak szerinti – jóllétét és fejlődését biztosítani. Ennek érdekében jogosult a gyermek gondozásával, nevelésével, lakóhelyével és más személyes jellegű ügyeivel kapcsolatban döntést hozni. A döntések meghozatala során a gyermek véleményét is figyelembe kell venni.

2 Általában ki gyakorolja a gyermek feletti szülői felelősséget?

Amennyiben a szülők a gyermek születésének időpontjában házasságban élnek, mindkettőjüket szülői felelősség terheli. Ha a gyermek születésének időpontjában nem élnek házasságban, a szülői felelősséget az anya viseli. A szülők az apaság megállapításával összefüggésben megállapodhatnak abban, hogy ki gyakorolja a felügyeleti jogot. Ha a gyermek feletti az egyik szülő egyedüli felügyeleti jogot gyakorol és a szülők később összeházasodnak, mindkét szülőt terheli a szülői felelősség.

3 Ha a szülők nem tudják vagy nem akarják gyakorolni a szülői felelősséget gyermekeik felett, kinevezhető-e helyettük egy másik személy?

A bíróság határozhat úgy, hogy a gyermek feletti felügyelettel a szülők hozzájárulásával mellettük vagy helyettük más személyt vagy személyeket bíz meg. A döntésnek a gyermek érdekeire kell alapulnia, és csak abban az esetben hozható meg, ha a gyermek szempontjából nyomós ok indokolja, hogy a felügyeleti jogot a szülőktől eltérő más személyre ruházzák át. A szülők elhalálozása esetén a szociális jóléti tanács intézkedik arról, hogy valakit felruházzon a gyermek feletti felügyeleti joggal.

4 Ha a szülők elválnak vagy külválnak, hogyan szünetlik döntés a szülői felelősség további gyakorlásáról?

A felügyeleti jogot és a kapcsolattartási jogot a gyermek érdekeinek megfelelően, olyan módon kell rendezni, amely biztosítja e jogok jövőbeli gyakorlásának lehető legmegfelelőbb módját. A szülők a szülői felelősségre vonatkozó megállapodást köthetnek. Ha a szülők nem tudnak megállapodni, az ügyet bíróság elé kell vinni.

5 Ha a szülők megállapodást kötnek a szülői felelősség tárgyában, milyen alaki szabályokat kell betartani ahhoz, hogy megállapodásuk jogilag kötelező erejű legyen?

A felügyeleti jog tárgyában kötött megállapodást írásban kell rögzíteni, a szülők felkérhetik a helyi szociális jóléti hatóságot, hogy hagyja azt jóvá. A szociális jóléti hatóságnak biztosítani kell, hogy a megállapodás megfelel a gyermek érdekeinek. A szociális jóléti hatóság által jóváhagyott megállapodás ugyanúgy érvényes és végrehajtható, mint a bíróság által hozott jogerős határozat.

6 Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, milyen egyéb, bíróságon kívüli alternatív megoldások vannak a konfliktus rendezésére?

Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni, helyi gyermekjóléti tisztviselő vagy családjogi közvetítő segítségét vehetik igénybe. A gyermekjóléti tisztviselők iránymutatást nyújtanak a szülők számára és jogosultak a szülők közti megállapodás jóváhagyására. A jóváhagyott megállapodás a bírósági határozattal egyenértékű. A családjogi közvetítők segítséget nyújtanak a szülőknek abban, hogy a jogvitáikat egyeztetés útján rendezzék, és emellett segítséget nyújthatnak a megállapodások elkészítésében is. A családjogi közvetítőknek kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a család kiskorú gyermekei érdekeinek biztosítására.

A bíróság döntéshozatali hatásköre kiterjed a gyermek feletti felügyeletre, a gyermek életkörülményeire, a kapcsolattartási jogokra, valamint a tartás megfizetésére. (A polgári ügyekben történő közvetítésről és a megállapodások általános hatáskörű bíróságok általi jóváhagyásáról szóló 394/2011. **törvény** 10. szakasza) A bírósági közvetítés a bírósági eljárástól független eljárás. A közvetítés úgy indulhat, ha egy bíróság előtt folyamatban lévő ügyet bírósági közvetítésre utalnak, illetve a jogvitában részes felek közvetlen kérelmére. A mediátor egy bíró, akit szakértő – általában pszichológus vagy szociális munkás – segít. A jóváhagyott megállapodás a bírósági határozattal egyenértékű. Ha nem sikerül megállapodást elérni, folytatni kell a bírósági eljárást vagy a bíróságnak le kell zárnia az ügyet.

7 Ha a szülők bírósághoz fordulnak, mely kérdésekben hozhat döntést a bíró a gyermekkel kapcsolatban?

A bíróság döntéshozatali hatásköre kiterjed a gyermek feletti felügyeletre, a gyermek életkörülményeire, valamint a kapcsolattartási jogokra. Szükség esetén a bíróság a felügyeleti joggal rendelkező személy jogairól és kötelességeiről, valamint a kötelességeknek a felügyeleti joggal rendelkező személyek közötti megosztásáról is határozhat. A kapcsolattartási jogról hozott határozatok esetében a bíróság köteles a látogatás feltételeiről és a gyermek lakhatásáról részletesen rendelkezni. A felügyeleti jog meghatározásával együtt a gyermektartás összege is meghatározható.

8 Ha a bíróság a szülői felügyeletet csak az egyik szülőnek ítéli meg, az egyben azt is jelenti, hogy a jogot gyakorló szülő a másik szülő előzetes megkérdezése nélkül dönthet a gyermeket érintő minden kérdésben?

Ha az egyik szülő kizárólagos felügyeleti joggal rendelkezik, egymaga hoz döntést a gyermek gondozásával kapcsolatos kérdésekben. A bírósági határozat azonban tartalmazhat kikötéseket a kizárólagos felügyeleti joggal rendelkező személy tekintetében, például a gyermek lakóhelyének megváltoztatásához való jogot illetően.

9 Mit jelent a gyakorlatban, ha a bíróság úgy dönt, hogy a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet?

A közös felügyeleti joggal rendelkező szülőket közösen terheli a felelősség a gyermekkel kapcsolatos minden kérdésben. Különválásuk esetén a gyermekkel kapcsolatos mindennapi döntéseket a gyermekkel együtt élő szülő hozza meg. A fontosabb döntésekhez azonban mindkét szülő hozzájárulása szükséges. Ide tartozik például a gyermek vallásának vagy tartózkodási helyének megváltoztatása, külföldi útlevele és az iskoláztatásával kapcsolatos döntések, illetve az egészségügyi ellátással vagy kórházi ápolással kapcsolatos kérdések.

10 Ha valaki szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmet kíván benyújtani, melyik bírósághoz vagy hatósághoz kell fordulnia? Milyen alaki szabályokat kell betartani, és milyen iratokat kell csatolni a kérelemhez?

A felügyeleti jogra vagy kapcsolattartási jogra vonatkozó kérelmet írásban, a gyermek lakóhelye szerint illetékes körzeti bíróságnál (käräjäoikeus) kell benyújtani. A kérelmet az egyik vagy mindkét szülő, a felügyeleti joggal rendelkező személy vagy a szociális jóléti tanács nyújthatja be. A kérelemben meg kell határozni a követelést és annak indokait. A kérelemhez csatolni kell a bizonyítékként szolgáló dokumentumokat. A kérelmet személyesen a kérelmezőnek vagy egy általa felhatalmazott személynek alá kell írnia és a körzeti bírósághoz kell benyújtani. A kérelem postai úton vagy faxon is elküldhető. Az ügy a körzeti bírósághoz való beérkezéstől minősül folyamatban levő ügynek.

11 Milyen eljárás érvényes ezen esetekre? Van-e sürgősségi eljárás?

Felügyeleti joggal kapcsolatos ügyekre a gyermek feletti felügyeletről és a kapcsolattartási jogról szóló törvényt kell alkalmazni. E törvény értelmében a felügyeleti vagy kapcsolattartási jogokkal kapcsolatos ügyek tárgyalása esetén a bíróság köteles a szülőket és a felügyeleti joggal rendelkező személyt meghallgatni. A bíróság előtt a gyermeket is meg lehet hallgatni, amennyiben ez nyomós okok alapján az ügy elbírálásához szükséges. A bíróság általában a gyermek körülményeiről szóló jelentést is kér a szociális jóléti tanácstól.

Amikor az ügy folyamatban van, a bíróság ideiglenes határozatot hozhat a gyermek lakhatásáról, a kapcsolattartási jogokról és azok feltételeiről. Különleges körülmények esetén a bíróság a végleges határozat meghozataláig ideiglenes felügyeleti jogot állapíthat meg. Az ideiglenes határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. Az a bíróság végleges határozatának meghozataláig hatályban marad.

12 Igényelhető-e jogsegély az eljárás költségeinek fedezésére?

A felügyeleti joggal kapcsolatos ügyek esetében költségmentesség igényelhető. A költségmentesség igénybevétele a személyes jövedelemtől függ. További tájékoztatás a finnországi költségmentességről itt található: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

13 Lehet-e fellebbezni a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott döntés ellen?

A körzeti bíróság által hozott határozattal szemben a fellebbviteli bíróságnál (hovioikeus) lehet fellebbezni.

14 Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy bírósághoz kell fordulni a szülői felelősséggel kapcsolatos döntés végrehajtása érdekében. Milyen bírósághoz kell fordulni és milyen eljárás követendő ilyen esetekben?

A felügyeleti joggal kapcsolatos határozatok végrehajtása a 619/1996. sz., a gyermek feletti felügyeletről és kapcsolattartási jogról szóló törvényben foglaltak szerint történik. A végrehajtást írásban kell kérelmezni a gyermek vagy az ellenérdekű fél lakóhelye szerint illetékes körzeti bíróságnál. A szülői felelősségre vonatkozó határozat végrehajtása azonban kérelmezhető a bírósági végrehajtónál is, ha a határozatot három hónapnál nem régebben hozták. A kérelemhez csatolni kell a határozatot.

A kérelem és a másik fél nyilatkozatának kézhezvételkor a bíróság általában a szociális jóléti tanács egy mediátorát jelöli ki, hogy foglalkozzon az ügygel. A mediátor felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, és megbeszéli velük – és lehetőség szerint a gyermekkel is – az ügyet. A mediátor emellett megkísérel közös találkozást szervezni mindkét szülővel. A mediátor ezt követően jelentést tesz a bíróságnak, majd a bíróság határozatot hoz az ügyben. A bíróság elrendelheti a gyermek orvosi vizsgálatát is.

Amennyiben a bíróság úgy határoz, hogy a felügyeleti jogra vonatkozó határozatot végre kell hajtani, a másik fél köteles a gyermeket átadni. A határozatot feltételes pénzbírság segítségével is végre lehet hajtani. Végső esetben a gyermek kényszerrel is elvehető a határozat teljesítését megtagadó féltől.

Ha a körzeti bíróság elrendeli a gyermek kényszerrel történő elvitelét, a bírósági végrehajtó kérelmére a közvetítés továbbra is folytatható.

15 Mit kell tennem az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat e tagállamban történő elismerése és végrehajtása érdekében?

A szülői felügyeleti jogról szóló, másik tagállamban hozott határozat elismerésére a [2201/2003/EK tanácsi rendeletet](#) kell alkalmazni, amennyiben a határozat e rendelet hatálya alá tartozik. E rendelet Dániában nem alkalmazandó.

A rendelet értelmében a házasság felbontása tárgyában hozott ítéletet más tagállamok minden külön eljárás nélkül elismerik. Bármely érdekelt fél kérelmezheti azonban az ítélet elismeréséről vagy el nem ismeréséről szóló határozat meghozatalát. Az ítélet elismerése iránti kérelmet Finnországban a gyermek lakóhelye szerinti körzeti bírósághoz kell benyújtani.

A szülői felelősség tárgyában Dániában hozott határozatok és a Svédországban – a fent említett rendelet értelmében hozott határozatok kivételével – hozott határozatok végrehajtására az északi országokban polgári jogi követelések tárgyában hozott ítéletek elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1977. évi törvény (laki yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien pohjoismaisten tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 588/1977) alapján kerül sor. A határozat elismeréséről nem kérhető külön megerősítés. A végrehajtás iránti kérelmet a körzeti bírósághoz kell benyújtani.

A szülői felelősségre vonatkozó, külföldön hozott határozatokat Finnország minden külön megerősítés nélkül elismeri. A Helsinki Fellebbviteli Bíróság (Helsingin hovioikeus) azonban kérelemre megerősítheti a határozat Finnországban történő elismerését vagy el nem ismerését.

A felügyeleti joggal kapcsolatban hozott végrehajtható határozat végrehajtása iránti kérelem a gyermek vagy az ellenérdekű fél lakóhelye vagy ideiglenes tartózkodási helye szerinti kerületi bíróságon nyújtható be. (A végrehajtási eljárásokkal kapcsolatos további információkról lásd a fenti 14. szakaszt.)

16 E tagállamban mely bírósághoz kell fordulnom az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat elismerésének megtámadása érdekében? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A 15. szakaszban bemutatott eljárás.

17 Melyik jogot alkalmazza a bíróság a szülői felelősségről szóló eljárásban, ahol a gyermek vagy a felek nem e tagállamban élnek vagy eltérő állampolgársággal rendelkeznek?

A Finnországban tárgyalt, szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a finn jogot kell alkalmazni.

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.

Örömmel vesszük visszajelzését arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 03/02/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Svédország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házastársak valamelyike vagy a két házastárs együtt kérheti a házasság felbontását. A házasság felbontását bizonyos esetekben hat hónapos mérlegelési időszak előzi meg. Ez a helyzet az alábbi esetekben:

ha ezt mindkét házastárs kéri;

ha a házastársak valamelyike a közös, 16 évnél fiatalabb gyermekükkel tartósan együtt él, és ő rendelkezik felette szülői felügyeleti joggal; vagy

ha csak az egyik házastárs kéri a házasság felbontását.

Bizonyos kivételes esetekben azonban azok a házastársak, akikre a fenti pontok valamelyike vonatkozik, mérlegelési időszak nélkül is felbonthatják házasságukat. Ez a helyzet például akkor, ha a felek már két éve külön élnek. A házasság mérlegelési időszak nélküli felbontását a házastársak egyike is kérheti, ha valószínűsíthető, hogy a házastársat házasságra kényszerítették, vagy ha a házastárs 18 éves kora előtt, a megfelelő hivatalos engedély nélkül lépett házasságra. Ha a házasságkötésre közeli hozzátartozók között került sor, vagy ha a házastársak valamelyike már házas volt vagy bejegyzett élettársi kapcsolatban élt, és az előző házasságot vagy élettársi kapcsolatot még nem bontották fel, a házastársak bármelyike kérheti a házasság mérlegelési időszak nélküli felbontását.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házastársaknak mindig joguk van a házasság felbontásának kérelmezéséhez, és ehhez semmilyen különleges okra nem kell hivatkozniuk.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?

Ha a házastársak valamelyike felvette a másik házastárs vezetéknévét, e házastársnak jogában áll újból felvenni a házasság előtt utoljára használt vezetéknévét.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A házasság felbontása után a házaspár vagyonát fel kell osztani a felek között. Az általános elv szerint a felek között egyenlő mértékben kell a vagyont felosztani. A házasság felbontása okának a házaspár vagyonának felosztása szempontjából nincs jelentősége.

3.3 a házastársak kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása után a házastársak a gyermekeik felett automatikusan közös felügyeleti jogot gyakorolnak. A közös felügyeletet azonban a bíróság megszüntetheti:

a bíróság saját kezdeményezésére, amennyiben úgy találja, hogy a közös felügyelet nyilvánvalóan ellentétes a gyermek mindenek felett álló érdekével; vagy valamelyik házastárs kérésére, ha a bíróság megállapítja, hogy a gyermek mindenek felett álló érdeke azt kívánja meg, hogy a házastársak egyike kizárólagos felügyeleti jogot kapjon.

Ha mindkét fél kéri a közös felügyelet megszüntetését, a bíróság köteles ezt a kérést teljesíteni.

Mindkét szülő felelős a gyermek eltartásáért. A gyermektől külön élő szülő a másik szülőnek juttatott gyermektartásdíj megfizetésével teljesíti gyermektartási kötelezettségét.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A házasság felbontása után mindkét házastárs saját megélhetéséért felel. Kivételek csak különleges helyzetekben fogadhatók el, pl. akkor, ha hosszú házasság felbontása után valamely házastárs nem tudja magát eltartani, vagy más különleges körülmények fennállása esetén.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A svéd jogban nincsenek a különválásra vonatkozó szabályok.

5 Melyek a különválás feltételei?

A svéd jogban nincsenek a különválásra vonatkozó szabályok.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A svéd jogban nincsenek a különválásra vonatkozó szabályok.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A svéd jogban nincsenek a házasság érvénytelenítésére vonatkozó szabályok. A házasság valamely házastárs halála esetén vagy a házasságot felbontó bírósági határozat alapján bontható fel.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A svéd jogban nincsenek a házasság érvénytelenítésére vonatkozó szabályok.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A svéd jogban nincsenek a házasság érvénytelenítésére vonatkozó szabályok.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Csak a bíróság dönthet a házasság felbontásáról. A házasság felbontásával kapcsolatos különböző kérdések megoldására azonban alternatív lehetőségek is vannak.

A házastársak úgynevezett családjogi közvetítést is igénybe vehetnek, amelynek célja az együttéléssel kapcsolatos konfliktusok kezelése. A házaspár ily módon a házasság fennmaradása érdekében segítséget kaphat problémái vagy valamely konfliktus megoldására. Tényleges különélés esetén a békéltetés segíthet a konfliktus enyhítésében, és lehetővé teheti a felnőttek számára, hogy együtt lássák el szülői feladataikat. A családjogi közvetítést az állami szervek (helyi önkormányzatok), egyházi szervek vagy más személyek nyújtják. A helyi önkormányzatok kötelesek bármely kérelmező számára biztosítani a családjogi közvetítés lehetőségét.

A házastársak ezenkívül úgynevezett „együtműködési megbeszéléseken” is részt vehetnek. Ezek olyan megbeszélések, amelyek nem a felnőttek közötti kapcsolatra, hanem a gyermekekre irányulnak. Az együtműködési megbeszélések elsődleges célja, hogy a gyermekfelügyelettel, a gyermekek lakóhelyével és a láthatási joggal kapcsolatos kérdésekben megállapodás szülessen. Az együtműködési megbeszéléseket szakemberek vezetik. A helyi önkormányzatok kötelesek bármely kérelmező számára biztosítani az együtműködési megbeszélés lehetőségét.

Ha a házastársak változást kívánnak a gyermek felügyeletével, a gyermek lakóhelyével vagy a láthatással kapcsolatban, ezt külön megállapodás megkötésével tehetik meg. Ezt a megállapodást a helyi önkormányzat szociális jóléti bizottságának kell jóváhagynia.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A svéd jogban nincsenek a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó szabályok.

A házasság felbontására irányuló kereset valamely svéd bírósághoz történő benyújtásának első feltétele, hogy az adott bíróság rendelkezzen az ügyben joghatósággal. A Brüsszel II. rendelet rendelkezései mellett a következő esetek is a svéd bíróságok joghatóságára vonatkozó önálló szabályok alá tartoznak: ha mindkét házastárs svéd állampolgár;

ha a házasság felbontására irányuló keresetet benyújtó fél svéd állampolgár és Svédországban él, vagy 18 éves kora óta élt már Svédországban;

ha a házasság felbontására irányuló keresetet benyújtó fél nem svéd állampolgár, de legalább egy éve él Svédországban; vagy

ha a másik fél Svédországban él.

Ha bizonyított, hogy a bontóperben valamely svéd bíróság joghatósággal rendelkezik, az ügyet Svédországban a házastársak valamelyikének lakóhelye szerinti kerületi bíróság (*tingsrätt*) tárgyalja. Ha a házastársak egyike sem él Svédországban, az ügyet a Stockholmi Kerületi Bíróság (*Stockholms tingsrätt*) tárgyalja.

Bontóper kétféleképpen indítható a kerületi bíróságok előtt. Ha mindkét fél kéri a házasság felbontását, közös kérelmet nyújthatnak be. Ha azonban csak egyikük kívánja a házasság felbontását, ennek a félnek keresetet kell benyújtania a kerületi bírósághoz. Mindkét esetben csatolni kell a házastársak születési anyakönyvi kivonatát. Ezt a svéd adóhivattaltól (*Skatteverket*) lehet igényelni.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A házasság felbontása és az arra vonatkozó kérdések esetében ingyenes jogi segítségnyújtás csak *különleges feltételek* alapján adható.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A svéd jogban nincsenek a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó szabályok.

Igen, a felbontás tárgyában hozott határozat ellen fellebbezés nyújtható be.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet (a Brüsszel II. rendelet) szerint valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik. Az elismerés azonban bizonyos feltételek fennállása esetén megtagadható.

A Brüsszel II. rendeletben foglalt főszabály szerint a bármely más tagállamban a házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről hozott határozatot automatikusan ugyanolyan módon kell kezelni és végrehajtani, mint az azzal egyenértékű svédországi határozatot. Jóllehet a rendelet az automatikus elismerés elvén alapul, valamely érdekelt fél számára fennáll annak lehetősége, hogy megszerezze a külföldi határozat Svédországban történő elismeréséről vagy ennek megtagadásáról szóló nyilatkozatot. Ilyen kérelmet a Svea Fellebbviteli Bírósághoz (*Svea hovrätt*) kell benyújtani, amely az eljárás ezen szakaszában az ellenérdekelt fél megkérdezése nélkül dönt a kérelemről.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Kérelmet kell benyújtani a Svea Fellebbviteli Bírósághoz annak érdekében, hogy valamely fél élhessen a Brüsszel II. rendeletben foglalt, a külföldön meghozott határozat Svédországban történő elismeréséről szóló nyilatkozat megszerzésének lehetőségével (lásd a fenti 14. kérdést). Ha az ilyen eljárások során a Svea Fellebbviteli Bíróság kimondta, hogy az adott határozatot Svédországban is el kell ismerni, a másik fél kérheti e döntés felülvizsgálatát. A felülvizsgálati kérelmet a Svea Fellebbviteli Bírósághoz kell benyújtani, amely az eljárás hátralévő részében mindkét felet meghallgatja. A Svea Fellebbviteli Bíróság által a felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatban meghozott döntés ellen a Legfelsőbb Bírósághoz (*Högsta domstolen*) lehet fellebbezni.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

A svéd bíróság által tárgyalta, házasság felbontására irányuló keresetet mindig a svéd jog alapján kell elbírálni (a *lex fori*, azaz az eljáró bíróság országa szerinti jog elve).

Bizonyos helyzetekben azonban figyelembe kell venni a külföldi jog rendelkezéseit is. Ez a következő esetekben érvényes:

amennyiben mindkét házastárs külföldi állampolgár, és egy évnél hosszabb ideig egyikük sem élt Svédországban, nem bontható fel a házasság valamely házastárs akarata ellenére, ha az az egyik vagy mindkét házastárs állampolgársága szerinti állam törvényei alapján ennek indokai nem állnak fenn;

ha mindkét házastárs külföldi állampolgár, és egyikük azt állítja, hogy az állampolgársága szerinti állam joga szerint nem állnak fenn a házasság felbontásának indokai, a házasságot felbontó határozat kibocsátása megtagadható, ha ezt – a házastárs, illetve a két házastárs közös gyermekének érdekeit figyelembe véve – különös ok indokolja.

Ha mindkét házastárs külföldi állampolgár, és egyikük azt állítja, hogy az állampolgársága szerinti állam joga szerint nem állnak fenn a házasság felbontásának indokai, a házasságot felbontó határozat kibocsátása megtagadható, ha ezt – a házastárs, illetve a két házastárs közös gyermekének érdekeit figyelembe véve – különös ok indokolja.

Ez a webhely az Európa Önökért portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 01/06/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Anglia és Wales

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házastársak egyikének írásbeli keresetet (kérelmet) kell benyújtania a bírósághoz. A házasság felbontása iránti kereseteket a Family Court (családjogi bíróság) bírálja el, és a házastársaknak e bírósághoz kell folyamodniuk a házasság felbontása érdekében. A felperesnek kell bizonyítania, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, és bizonyítékot kell szolgáltatnia az alább felsorolt öt tény egyikére vonatkozóan.

Nem kérhető a házasság felbontása a házasság megkötésétől számított legalább egy év elteltéig, a házasság érvénytelenné nyilvánítása ugyanakkor a házasságkötést követően bármikor kérhető. A házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítására azonban felhasználható olyan bizonyíték, amely a házasság megkötése óta eltelt egy éven belül keletkezett.

2014 márciusa óta az azonos nemű párok is házasságot köthetnek Angliában és Walesben. A házasság felbontását illetően ugyanazok a feltételek vonatkoznak az azonos és az ellenkező nemű párokra.

A felperes online is benyújthatja a házasság felbontása iránti keresetet.

Az Egyesült Királyságban az azonos nemű pároknak 2005 óta lehetőségük van arra, hogy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésével jogilag hivatalossá tegyék párkapcsolatukat. Ezt 2019. december 31. óta az ellenkező nemű párokra is kiterjesztették. Az ilyen élettársi kapcsolatban élők a kapcsolat megromlása esetén kérhetik annak felbontását vagy a különválást kimondó határozat meghozatalát. Az erre vonatkozó eljárások hasonlóak az alábbiakban ismertetett, a házasság felbontására, a különválásra és a házasság érvénytelenné nyilvánítására irányuló eljárásokhoz. A bejegyzett élettársi kapcsolatot megszüntetni kívánó felperes nem nyújthatja be online keresetét. Bővebb információk a [kormányzati honlapon](#) találhatóak.

Azonos neműek házasságában mindkét házastárs elnevezése férfiak esetében férj, nők esetében feleség.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának egyetlen oka a házasság helyrehozhatatlan megromlása. A házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítására a következők közül egy vagy több, a házasságot befolyásoló „tényre” vonatkozóan kell bizonyítékot szolgáltatni:

- az egyik házastárs ellenkező nemű személlyel házasságtörést követett el, és a felperes a továbbiakban elviselhetetlennek tartja a vele való együttélést,
- elfogadhatatlan magatartás, ami annyit jelent, hogy a házastárs olyan módon viselkedett, hogy a felperestől észszerűen nem várható el, hogy továbbra is vele éljen,
- elhagyás, ami annyit jelent, hogy a házastárs a házasság felbontása iránti kereset benyújtása előtt két évvel elhagyta a felperest,
- a felek a házasság felbontása iránti kereset benyújtása előtt két éven át különváltak élnek (kölcsonös egyetértéssel),
- a felek a házasság felbontása iránti kereset benyújtása előtt öt éven át különváltak élnek (kölcsonös egyetértés nélkül).

A bíróságnak a lehető legalaposabban meg kell vizsgálnia a felperes (kérelmező) és a másik házastárs (alperes) által tett állításokat. Ha a bíróság meggyőződött annak bizonyításáról, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, a Family Court bírja meghozza a házasságot felbontó határozatot. A házasságtörés ténye nem használható fel bizonyítékként az élettársi kapcsolat felbontása érdekében.

Ha a bíróság meggyőződött arról, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, a házasság felbontása tárgyában először közbenső határozatot hoz. A házasság felbontását kérő fél hat hét elteltével kérheti a bíróságtól a házasság felbontása tárgyában a jogerős határozat meghozatalát. Kivételes esetektől eltekintve nincs határidő arra vonatkozóan, hogy mennyi ideig lehet benyújtani a jogerős határozat meghozatala iránti kérelmet.

Mindazonáltal ha a jogerős határozat meghozatala iránti kérelmet a házasság felbontására vonatkozó közbenső határozat meghozatalát követő 12 hónap elteltét követően nyújtják be, a kérelmezőnek a következő tartalommal írásbeli magyarázatot kell ahhoz csatolnia:

- a késedelem indokolása,
- arra vonatkozó nyilatkozat, hogy a házasság felbontására vonatkozó közbenső határozat meghozatala óta együtt éltek-e a házastársak, és ha igen, mennyi ideig, és
- arra vonatkozó nyilatkozat, hogy a feleség – aki azonos neműek házassága esetén bármelyik nőnemű házastárs lehet – a házasság felbontására vonatkozó közbenső határozat meghozatala óta ténylegesen vagy feltételezhetően szült-e gyermeket, és amennyiben igen, arra vonatkozó nyilatkozat, hogy a gyermek ténylegesen vagy valószínűsíthetően a házastársak gyermeke-e.

A Family Court bírja eskü alatt tett nyilatkozatot kérhet a felperestől az előadott magyarázat igazolására, és a kérelemmel kapcsolatban saját belátása szerint hozhat határozatot.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házastársak közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A felek saját belátásuk szerint, szabadon új házasságot köthetnek (vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíthetnek). Saját belátásuk szerint megtarthatják a házasságkötés utáni vezetéknevüket, vagy újra felvehetik a házasság vagy bejegyzett élettársi kapcsolat előtti vezetéknevüket.

3.2 a házastársak vagyonának megosztására vonatkozóan?

A bíróság a házasság felbontását, a házasság érvénytelenségét vagy a különválást kimondó határozat meghozatalakor vagy azt követően elrendelheti, hogy az egyik házastárs valamely vagyontárgyát adja át a másik házastársnak vagy a házastársak gyermekének vagy a házastársak gyermekének javára más személynek.

A bíróság emellett elrendelheti időszakos fizetési kötelezettség teljesítését, vagyontárgyak értékesítését, nyugdíj-hozzájárulás fizetését, összegű kifizetéseket és más intézkedések meghozatalát. A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik az, hogy az adott esetben milyen határozatot hoz annak érdekében, hogy az a konkrét körülményekre figyelemmel illeszkedjen az eset követelményeihez.

Mérlegelési jogkörének gyakorlásakor a bíróságnak figyelembe kell vennie a családban élő valamennyi 18 év alatti gyermek jólétét, további a következő szempontokat:

- az a jövedelem, keresőképesség, vagyontárgy és egyéb bevételi forrás, amellyel az egyes házastársak rendelkeznek, vagy az előre látható jövőben rendelkezni fognak,
- a házastársak által az otthonteremtéshez és a gyermekneveléshez adott pénzügyi és egyéb hozzájárulások,
- az egyes házastársak meglévő vagy az előre látható jövőben keletkező pénzügyi szükségletei, kötelezettségei és felelőssége,
- a családnak a házasság felbomlása előtti életszínvonala,
- a felek életkora és a házasság időtartama,
- azon testi vagy szellemi fogyatékoság, amelyben bármelyik fél szenved,
- a család jólétének biztosításához bármelyik fél által teljesített vagy az előre látható jövőben valószínűleg teljesítendő hozzájárulás,
- a házastársak magatartása, amennyiben a vagyonmegosztáskor méltánytalan lenne azt figyelmen kívül hagyni,
- azon előnynek az egyes házastársak vonatkozásában fennálló értéke, amelynek megszerzésére a házasság felbontása vagy érvénytelensége miatt elveszíthetik a lehetőséget.

3.3 a házaspár kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontását követően továbbra is fennmarad mindkét szülő felelőssége a házasságból született gyermekek vonatkozásában. Továbbra is mindkét szülő felelős azon más kapcsolatokból született gyermekekért, akiknek vonatkozásában szülői felelőssége a házasság felbontásakor fennállt. Mindkét szülőt folyamatos kötelezettség terheli mindazon kiskorú gyermekek eltartásáért, akik a családban éltek.

3.4 a másik házaspár felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A másik házastárs eltartásának kötelezettsége az esetek többségében a házasság felbontásának jogerőre emelkedésekor (a jogerős ítélet meghozatalakor) megszűnik, kivéve, ha a házasság felbontása iránti eljárás keretében a bíróság a házastársi tartás tárgyában határozatot hozott. Emellett a meglévő (például házastársi tartásról szóló) bírósági határozaton alapuló kötelezettség fennmarad, és lehetőség van a meglévő határozat későbbi módosítására, amennyiben az eredeti bírósági határozat alapjául szolgáló tényállásban jelentős változás következne be.

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Angliában és Walesben a különválás „bírósági különválásként” ismert. Az erre vonatkozó bírósági határozat meghozatalát követően a továbbiakban nem várható el az ezt kérelmező féltől a férjével vagy feleségével való együttélés. Nem köthet azonban új házasságot. Lényegében a bírósági különválás azon házastársak számára fennálló választási lehetőség, akiknek házassága megromlott, de nem kívánnak új házasságot kötni. A bírósági különválást kérelmező fél nem köteles bizonyítani, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott. A bírósági különválás elrendelését követően kérhető a házasság felbontásának kimondása.

A bejegyzett élettársi kapcsolatban élő élettársak különválást kimondó határozat meghozatalát kérhetik, amely azonos joghatással rendelkezik.

5 Melyek a különválás feltételei?

A kérelmezőnek bizonyítékot kell szolgáltatnia a házasság megromlásának bizonyításához szükséges egy vagy több tény fennállására vonatkozóan, de a házasságot felbontani kívánó házastársakkal ellentétben nem kell a házasság megkötésének időpontjától számított legalább egy évet várnia a kereset benyújtásával.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ha a bírósági különválással érintett valamely fél végintézkedés hátrahagyása nélkül hal meg, vagyonát a törvényes öröklés szabályai szerint osztják fel, a bírósági különválásra vonatkozó határozat pedig a házasság felbontásával azonos joghatással bír. Ennélfogva egyik házastárs sem formálhat jogot a végintézkedés nélkül elhunyt fél vagyonára. Ha a bírósági különválással érintett valamely fél végintézkedés hátrahagyásával hal meg, a bírósági különválás nem érinti a végintézkedés szerinti jogosultságot, amennyiben például a különvált túlélő fél a végintézkedés kedvezményezettje.

A bíróság a vagyonmegosztásra vonatkozó, a házasság felbontásakor alkalmazandó rendelkezéseket a bírósági különválás esetén is alkalmazza.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenné nyilvánításának két formája létezik. A házasság „semmissé” nyilvánítható, ami annyit jelent, hogy a házasság soha nem volt érvényes, és soha nem állt fenn. Más körülmények között a házasság „megtámadható”, ami annyit jelent, hogy a házastársak egyike kérheti a házasság érvénytelenné nyilvánítását. Lehetséges a házasság fennmaradása is, ha azzal mindkét házastárs egyetért.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság semmis és érvénytelen:

- ha nem felel meg az 1949–1986. évi, házasságkötésről szóló törvényeknek, mivel:
 - o a felek túl közeli rokonságban állnak,
 - o az egyik házastárs nem töltötte be a 16. életévét,
 - o nem teljesült a házasság valamennyi alaki előírása,
- ha a házasságkötés idején a felek egyike már törvényesen házas volt, vagy bejegyzett élettársi kapcsolatban élt,
- Anglia és Wales területén kívül kötött poligám házasság esetén ha a házasságkötés idején a házastársak egyike Angliában és Walesben élt.

A házasság a következő esetekben megtámadható:

- ha házasságot az egyik házastársnak a házasság elhálására való képtelensége miatt nem hálták el. Ez kizárólag az ellenkező neműek házasságára vonatkozik,
- a házasságot nem hálták el, mert az alperes szándékosan megtagadta a házasság elhálását. Ez kizárólag az ellenkező neműek házasságára vonatkozik,
- hiányzott az egyik házastárs egyetértése a házassághoz, mert kényszer vagy fenyegetés hatására egyezett abba bele, vagy tévedésben volt a házasság joghatályát illetően, vagy értelmi képességei hiányoztak ahhoz, hogy felfogja a házasság megkötésének hatásait,
- a házasság megkötésének időpontjában az egyik házastárs házasságra alkalmatlanná tevő elmebetegségben vagy fertőző nemi betegségben szenvedett, és a felperesnek erről akkor nem volt tudomása,
- a házasság megkötésének időpontjában az alperes már várandós volt úgy, hogy a gyermek apja nem a felperes, és a felperesnek erről akkor nem volt tudomása,
- a házasságkötést követően ideiglenes nem elismerési igazolást állítottak ki valamely házastárs részére,
- az alperes házasságkötéskori neve a nem elismeréséről szóló 2004. évi törvény értelmében vált a szerzett nemévé, és a felperesnek erről a házasságkötéskor nem volt tudomása.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság semmissége esetén az teljesen érvénytelen, és úgy kell kezelni, mintha soha nem létezett volna. Ez nem érinti az esetleges gyermekek jogállását.

Ha a házasság megtámadható, azt a házasság érvénytelenségét kimondó határozat jogerőre emelkedésének napjától kell érvénytelennek tekinteni. A házasságot eddig az időpontig érvényesnek kell tekinteni.

Mind a semmis, mind a megtámadható házasságok esetében a bíróság a házasság felbontásával megegyező módon rendelkezhet a vagyonmegosztásról.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A kormány megfelelő esetekben ösztönzi a családjogi közvetítés igénybevételét a viták megoldására. A közvetítés helyénvaló lehet a gyermekekkel, vagyonmegosztással és pénzügyekkel kapcsolatos jogviták esetén. Néhány területen a gyermekelhelyezési és családjogi bírósági tanácsadó és támogató szolgálat, a [CAFCASS \(Anglia\)](#) vagy a [CAFCASS Cymru \(Wales\)](#) tisztviselői lehetőséget biztosítanak a gyermekekkel kapcsolatos, bíróság előtti jogviták rendezésére. A bíróság a jogvita ilyen módon történő elintézéséig felfüggesztheti az ügyet.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A keresetlevél bármely Family Court hivatalában benyújtható, és meg kell jelölni benne, hogy a házasság felbontására, bírósági különválásra vagy a házasság érvénytelenné nyilvánítására irányul-e. A bíróságok adatai és a szükséges formanyomtatványok megtalálhatók a következő internetes oldalakon: [Igazságügyi Minisztérium](#), [Bíróságkereső](#) és a kormány [„Házasság felbontásának kezdeményezése”](#) oldala.

A kérelem benyújtásakor rendszerint illetéket kell fizetni, de ez alól mentesülnek az állami juttatásban részesülők, vagy azok, akik bizonyítják, hogy az illeték megfizetése aránytalan nehézséget okozna. A bírósági illetékekkel kapcsolatos további információk megtalálhatók [itt](#).

A kérelmezőnek a [kérelemre rendszeresített formanyomtatványt \(D8\)](#) kell használnia, és a következőket kell megküldenie a bíróságnak:

- a kérelemre rendszeresített formanyomtatvány 3 példányban,
- további példány az esetleges házasságtörésben érintett, megnevezett személy számára,
- házassági anyakönyvi kivonat (nem fénymásolat), szükség esetén annak hiteles fordításával,
- az [illetékmentesség iránti kérelemre rendszeresített formanyomtatvány](#).

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A házasság felbontása, illetve a gyermekekkel vagy vagyonnal kapcsolatos jogvita esetén rendszerint nem igényelhető költségmentesség; ez alól csak a családon belüli erőszak esete képez kivételt. A költségmentesség emellett az anyagi helyzet és a kérelem megalapozottságának vizsgálatához van kötve. Bővebb információk a [kormányzati honlapon](#) találhatóak.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Amennyiben közbenső határozat meghozatalára került sor, a házastársak egyikének lehetősége van arra, hogy a bíróság elé bizonyítékokat terjesszen annak alátámasztására, hogy miért nem indokolt a jogerős határozat meghozatala. A bíróság hatályon kívül helyezheti a határozatot, elrendelheti annak jogerőre emelkedését, további vizsgálatok lefolytatását, vagy meghozhatja az ügyben általa legjobbnak ítélt intézkedést.

A határozat jogerőre emelkedését követően – kivételes esetektől eltekintve – nincs helye további fellebbezésnek.

A bírósági különválást kimondó határozat ellen nincs helye fellebbezésnek, de a felek közös megegyezése esetén a határozat hatályon kívül helyezhető.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

Az Európai Unió 2201/2003/EK rendelete kimondja, hogy a házasság felbontása, a különválás (bírósági különválás) vagy a házasság érvénytelenné nyilvánítása tárgyában az egyik tagállamban hozott határozat a többi tagállamban elismerhető. A szükséges iratok a határozatot hozó bíróságtól szerezhetők be, majd ezeket a High Courtozhoz kell benyújtani.

E rendelet nem érinti a vétkességi kérdéseket, a házasság vagyoni jogi következményeit, a tartást vagy egyéb más kiegészítő kérdéseket. Az érintett fél és a joghatóságot gyakorló tagállam között valós kapcsolatnak kell fennállnia.

Az elismerés megtagadható, ha a határozat a közrendbe ütközik, ha azt a tárgyaláson való megjelenés elmulasztása miatt hozták, ha az alperesnek nem kézbesítették az ügyszó kapcsolódó iratokat megfelelő időben, ha az nem összeegyeztethető az ugyanazon felek között Angliában és Walesben folyó eljárásban hozott ítélettel vagy egy másik országban hozott korábbi ítélettel, feltéve, hogy a korábbi ítélet Angliában és Walesben elismerhető.

Bármely érdekelt fél kérheti az ítélet elismerését vagy elismerésének megtagadását. A High Court felfüggesztheti az eljárást, ha fellebbezést nyújtottak be azon ítélet ellen, amelynek elismerését kéri.

A 2201/2003/EK rendeletet 2020. december 31-ig kell alkalmazni.

Ha a határozatot nem lehet e rendelet értelmében elismerni, a házasság külföldön történő felbontásának elismerésére az 1986. évi családjogi törvény rendelkezései vonatkoznak. A törvény 46. szakasza a következőképpen rendelkezik:

• A házasság külföldön lefolytatott eljárásban történő felbontását, érvénytelenné nyilvánítását vagy az ilyen eljárásban kimondott különválást el kell ismerni, ha:

o a házasság felbontása, érvénytelenné nyilvánítása és a különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták, és o az adott időpontban (azaz abban az időpontban, amikor a házasság felbontása iránti eljárás megindult) az egyik házastárs:

szokásos tartózkodási helye abban az országban volt, amelyben a házasság felbontását, érvénytelenné nyilvánítását vagy a különválást kimondták, vagy lakóhelye ebben az országban volt, vagy ezen ország állampolgára volt.

• A házasság külföldön lefolytatott eljárásban történő felbontását, érvénytelenné nyilvánítását vagy az ilyen eljárásban kimondott bírósági különválást egyéb esetekben is el kell ismerni, ha:

o a házasság felbontása, érvénytelenné nyilvánítása és a bírósági különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták, o az adott időpontban (azaz abban az időpontban, amikor a házasság felbontása iránti eljárás megindult)

mindkét házastárs lakóhelye ebben az országban volt, vagy

az egyik házastárs lakóhelye ebben az országban, a másik házastárs lakóhelye pedig olyan országban volt, amelynek joga szerint a házasság felbontása, érvénytelenné nyilvánítása vagy a különválás érvényes, és

• az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éves időszakban egyik házastárs szokásos tartózkodási helye sem volt az Egyesült Királyságban.

Bárki kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy a házasság Anglián és Walesen kívül kimondott felbontását, érvénytelenné nyilvánítását és a bírósági különválást Angliában és Walesben el kell ismerni. A bíróság akkor foglalkozhat a kérelemmel, ha a kérelmező:

• az eljárás megindulásakor Angliában és Walesben rendelkezik lakóhellyel, vagy

• az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éves időszakban szokásos tartózkodási helye Angliában és Walesben volt.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A fent ismertetett feltételek mellett bárki kérheti a Family Courttól annak megállapítását, hogy a házasság felbontásának, érvénytelenné nyilvánításának és a bírósági különválásnak Angliában és Walesben történő elismerését meg kell tagadni.

Az uniós rendelet szerinti elismerés iránti kérelmet a High Courtoz kell benyújtani. A felperesnek értesítenie kell az alperest a kérelemről, és az iratok megküldésével lehetőséget kell biztosítani számára, hogy kifogást emelhesen a határozat elismerésével szemben, kivéve, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy az alperes visszavonhatatlanul elfogadta az ítéletet.

A rendelet előírja, hogy bármely érdekelt fél kérheti az ítélet elismerését vagy elismerésének megtagadását. A High Court felfüggesztheti az eljárást, ha az ítélet meghozatalának helye szerinti tagállamban fellebbezést nyújtottak be azon ítélet ellen, amelynek elismerését kéri.

A 2201/2003/EK rendeletet 2020. december 31-ig kell alkalmazni.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Anglia és Wales bíróságai az előttük indított eljárásokban minden esetben Anglia és Wales jogát alkalmazzák. A bíróság hatáskörrel rendelkezik a külföldön megkötött házasság felbontására, ha bármelyik házastárs:

- az eljárás megindulásakor Angliában és Walesben rendelkezik lakóhellyel, vagy
- az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éves időszakban szokásos tartózkodási helye Angliában és Walesben volt.

Kapcsolódó internetes oldalak:

[Házasság felbontása, különválás és a kapcsolat megromlása](#)

[Költségmentesség](#)

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 02/06/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Észak-Írország

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Észak-Írországban a házasság felbontására vonatkozó joganyagot az 1978. évi (északír) házassági rendelet (a továbbiakban: az 1978. évi rendelet) tartalmazza.

A házasság felbontását a férj vagy a feleség által a bírósághoz benyújtott írásos (kérelemnek nevezett) keresettel kérheti. A házasság felbontását kérelmező fél elnevezése felperes, a másik fél elnevezése alperes. A felperesnek kell bizonyítania, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, és bizonyítékot kell szolgáltatnia öt tény egyikére (lásd a lenti 2. kérdést). Nem lehet házasság felbontása iránti kérelmet beadni a házasság megkötésének időpontjától számított első két éven belül. A házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítására azonban felhasználható a házasság első két évében keletkezett bizonyíték.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának egyetlen oka a házasság helyrehozhatatlan megromlása. Általában a házasság helyrehozhatatlan megromlásának igazolására a felperesnek a következők legalább egyikét kell bizonyítania:

az alperes házasságtörést követett el. Erre a tényre nem lehet hivatkozni, ha a felperes huzamosan vagy több időszakot egybevéve 6 hónapnál hosszabb ideig továbbra is az alperessel együtt élte, követően, hogy tudomást szerzett a házasságtörésről;

az alperes olyan módon viselkedett, hogy a felperestől ésszerűen nem várható el, hogy továbbra is vele éljen. E tényre nem lehet hivatkozni, ha a felek az elfogadhatatlan magatartás utolsó előfordulását követően legalább 6 hónapig továbbra is együtt éltek;

az alperes a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább két éves egybefüggő időszakra elhagyta a felperest;

a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően a felek legalább két éves egybefüggő időszakon át külön éltek, és az alperes hozzájárul a házasságot felbontó határozat meghozatalához;

a felek a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően öt éves egybefüggő időszakon át külön éltek. Az alperes hozzájárulására nincsen szükség, és tiltakozhat a házasság felbontása ellen azon az alapon, hogy az komoly anyagi vagy egyéb nehézséget okozna számára.

Annak megítélésakor, hogy az alperes elhagyta-e a felperest, illetve a felek folyamatosan külön éltek-e, nem kell figyelembe venni azon (összesen hat hónapot meg nem haladó) időszakokat, amelyek során a felek helyreállították együttélésüket. Az ilyen időtartamok azonban nem számítanak bele az elhagyás vagy különélés időtartamába.

Ha a bíróság a bizonyítékok alapján meggyőződött arról, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, nem jogerős bontóítéletet (a házasság felbontásához vezető bírósági határozatot) hoz.

A házasság felbontására irányuló eljárás a nem jogerős bontóítélet jogerőre emelkedésével fejeződik be. A nem jogerős bontóítélet jogerőre emelése iránti kérelem hat héttel és egy nappal a nem jogerős bontóítélet meghozatalát követően nyújtható be. Amennyiben 12 hónapon belül nem kéri a nem jogerős bontóítélet jogerőre emelését, a felperestől eskü alatti nyilatkozatot kérhetnek a késedelem magyarázatára. Meghatározott körülmények között az alperes kérheti a nem jogerős bontóítélet jogerőre emelését. A felek a jogerős bontóítélet meghozataláig nem házasodhatnak újra.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezmenyei

3.1 a házasság felbontásának személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Nem léteznek különös szabályok a kapcsolatok válást követő időszakra vonatkozó szabályozására. Nem várják el azonban a felektől a továbbiakban az együttélést, és ha a feleség felvette férje vezetéknevét, dönthet leánykori nevének visszavételéről.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Az 1978. évi rendelet széles tárgykörben tartalmaz rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy a bíróság határozzon a felek vagyonáról, illetve szabályozza pénzügyi viszonyait, mind egymás, mind a családban élő gyermekek viszonylatában.

A bíróság a házasság felbontásakor vagy azt követően az alábbi rendelkezéseket hozhatja:

időszakos fizetésre kötelezés,
egyoösszegű fizetésre kötelezés,
vagyonmegosztás elrendelése,
nyugdíjmegosztás elrendelése vagy nyugdíjalapok elkülönítésének elrendelése.

A határozat meghozatala előtt a bíróság az eset összes körülményét figyelembe veszi. A legfontosabb tényezőként azonban a családban élő bármely 18 év alatti gyermek jólétét mérlegeli.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Mindkét szülő szülői felelőssége fennmarad a házasságból született gyermekek vonatkozásában, és továbbra is kötelezettség fogja terhelni őket a családban élő kiskorú gyermekek eltartásáért.

Amennyiben kiskorú (16 év alatti) gyermek, vagy 16 évnél idősebb, de valamely foglalkozás, szakma vagy hivatás elsajátítása érdekében képzésben részt vevő gyermek van, a felperesnek ki kell töltenie egy formanyomtatványt (az M4 jelűt), amely lefekteti a gyermekekre vonatkozó megállapodásokat. A formanyomtatvány megegyezésre ösztönzi a feleket a gyermek jövőjére vonatkozó javaslatok vonatkozásában. Ha azonban nem sikerül megállapodást kötni, az alperes lehetőséget kap arra, hogy észrevételeket tegyen a javasolt megoldásokkal kapcsolatban, és a bíróság a gyermekekről szóló 1995. évi (északír) rendelet alapján gyakorolhatja hatáskörét (például meghatározhatja, hogy a gyermeket kinél kell elhelyezni).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A válással megszűnik a másik házastárs eltartásának kötelezettsége, a fizetési kötelezettség előírására vagy a váláskori vagyonmegosztásra vonatkozóan a bíróság által hozott határozat kivételével.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Bírósági különválás iránti kérelmet lehet benyújtani akkor, ha a házasság valamely ok miatt megromlott, de a felperes nem kívánja annak felbontását. Ha a felperes javára meghozzák a bírósági különválásról szóló határozatot, a továbbiakban nem köteles a házastársával való együttélésre. Nem házasodhat azonban újra. A bírósági különválás elrendelését követően lehet kérni a házasság felbontását.

5 Melyek a különválás feltételei?

A bírósági különválás iránti kérelem benyújtásakor nem szükséges igazolni a házasság helyrehozhatatlan megromlását.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A házastársaknak a továbbiakban nem kell együtt élniük. Ha bírósági különválásra vonatkozó határozat van hatályban, és az egyik házastárs végintézkedés hátrahagyása nélkül hal meg (törvényes öröklés esete áll fenn), vagyonát úgy osztják fel, mintha a másik házastárs már meghalt volna, így elveszik minden olyan előny, amelyben részesült volna. A bírósági különválásnál a bíróság vagyonmegosztási jogosítványai általában megegyeznek a házasság felbontásakor történő vagyonmegosztásnál tárgyalt lehetőségekkel. A bíróság azonban nem hozhat nyugdíjmegosztást elrendelő határozatot.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Érvénytelenítő határozat meghozatalára kerül sor, amennyiben a felperes bizonyítja, hogy a házasság érvénytelen vagy megtámadható. Az érvénytelen házasság az, amelynek megkötésére soha nem is lett volna lehetőség, és amely joghatályokkal egyáltalán nem rendelkezőnek minősül. A megtámadható házasság egészen annak érvénytelenítéséig elismert házasság.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelen, ha az alábbi tények egyikét bizonyítják:

a felek túl közeli rokonságban állnak,
az egyik házastárs nem töltötte be a tizenhatodik életévét,
nem teljesült a házasság minden alaki előírása,
a házasságkötés idején a felek egyike már törvényesen házas volt,
a felek nem ellenkező neműek (az egyik félnek a férfi, a másiknak a női nemhez kell tartoznia),
Észak-Írország területén kívül kötött poligám házasság esetében, ha a házasságkötés idején a házastársak egyike Észak-Írországban élt.

A házasság megtámadható, ha az alábbi tények egyikét bizonyítják:

a házasságot nem hálták el, mert az egyik házastárs képtelen volt a házasság elhálására;
az egyik házastárs megtagadta a házasság elhálását;
az egyik házastárs nem járult hozzá érvényes formában a házassághoz (például fenyegetés hatása alatt állt, és kényszerítették a beleegyezésre, vagy tévedésben volt a szertartás jellegét illetően);
a házasság megkötésének időpontjában az egyik házastárs elmebetegségben szenvedett;
a házasság megkötésének időpontjában az egyik házastárs fertőző nemi betegségben szenvedett;
a házasságkötés idején a feleség már várandós volt úgy, hogy a gyermek apja nem a férj.

Ha az utolsó négy ok valamelyikére alapítják az érvénytelenítési kérelmet, azt a házasságkötéstől számított három éven belül kell megtenni. A bíróság azonban meghatározott körülmények között engedélyezheti a kérelem ezen időszakon túli benyújtását.

Ha a kérelem az utolsó két okon alapul, a felperesnek bizonyítania kell, hogy a házasság megkötésekor nem tudott a betegségről vagy a terhességről.

A bíróság nem érvényteleníti a megtámadható házasságot, ha az alperes igazolja, hogy:

a felperes tudott a házasság érvényteleníthetőségéről, de úgy viselkedett, hogy annak alapján az alperes ésszerűen feltételezhette, hogy a felperes nem fogja kérelmezni az érvénytelenítést; és
az méltánytalan lenne.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság semmissége esetén az teljesen érvénytelen, és úgy kell kezelni, mintha soha nem létezett volna. Ha a házasság megtámadható, azt az érvénytelenítést elrendelő határozat jogerőre emelkedésének napjától kell érvénytelennek tekinteni.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Észak-Írországban számos, mediációs szolgáltatásokat nyújtó ügynökség működik (például a Relate). A mediáció segíthet a válás gyakorlati vonatkozásainak intézésében, beleértve az anyagi természetű ügyek és a szülői kérdések rendezését.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A válásra, bírósági különválásra vagy házasság érvénytelenítésére vonatkozó kérelmeket a High Courtoz (felsőbíróság) vagy a bontópereket intéző County Courtoz (megyei bíróság) kell benyújtani. Ha azonban az alperes a County Court előtt benyújtott kérelemre ellenkérelmet terjeszt elő, az ügyet átteszik a High Courtozhoz.

A bíróságok címe és telefonszáma megtalálható az [Észak-Írországi Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapján.

Az eljárás megindításához egy sor formanyomtatványt kell benyújtani a megfelelő bírósághoz, a következő iratokkal együtt:

házassági anyakönyvi kivonat eredeti példánya (nem fénymásolat), annak hiteles fordításával és az alkalmazandó jogra vonatkozó eskü alatti nyilatkozattal együtt, ha a házasságot Észak-Írországon kívül kötötték;

a családban élő minden 18 év alatti gyermek születési anyakönyvi kivonatának eredeti példánya (a gyermek és a szülő összes adatát tartalmazó, részletes változatban);

a kérelemben említett bármely bírósági határozat másolata;

a bíróság határozatának alapjául szolgáló bármely megállapodás (például pénzügyek vonatkozásában) eredeti példánya és két másolata; és

bírósági illeték (a mindenkor érvényes illetékekről a bírósági hivatal tud tájékoztatást adni).

A formanyomtatványok a bírósági hivatalnál szerezhetők be, ahol felvilágosítás is kapható azok kitöltésével kapcsolatban. A bírósági alkalmazottak azonban nem nyújthatnak jogi tanácsot vagy nem adhatnak útmutatást a beadvány tartalmára.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igényelhető költségmentesség. A nyújtott pénzügyi támogatás szintje azonban (ha az egyáltalán jár) a vagyoni helyzet értékelésétől függ. Még ha pénzügyileg jogosultnak is értékelnek valakit, előfordulhat, hogy hozzá kell járulnia a költségekhez. Megegyezés alapján ezt a hozzájárulást hosszabb idő alatt, részletekben is vissza lehet fizetni a költségmentességi hivatalnak. A pénzügyi jogosultsági szempontokon túlmenően meg kell felelni az érdemi vizsgálatnak is, azaz a keresetindításhoz, a védekezéshez alapos indokkal kell rendelkezni, és annak minden körülmények között ésszerűnek kell lennie.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Nem lehet fellebbezést benyújtani a házasságot felbontó vagy érvénytelenítő végleges határozat ellen, ha a sérelmet szenvedett félnek lehetősége volt a nem jogerős bontóítélet elleni fellebbezésre, de azzal nem élt. A felek beleegyezésével hozott határozatokat is csak a bíróság engedélyével lehet megfellebbezni. A fellebbviteli bíróságnak egy sor jogosítványa van, és az eredeti határozatot hatályában fenntarthatja, megsemmisítheti vagy megváltoztathatja.

14 Mít kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A 2000. május 29-i 1347/2000/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: a rendelet) kimondja, hogy a válásra, különválásra (bírósági különválásra) vagy házasság érvénytelenítésére egyik tagállamban hozott határozatokat (a rendeletben meghatározott eljárásokon kívüli) külön eljárások nélkül a többi tagállamban el kell ismerni.

Bármely érdekelt fél kérheti a határozat elismerését, és csak szigorúan meghatározott okok alapján lehet az elismerést megtagadni (például az elismerés megtagadható, ha a határozat a közrendbe ütközik).

Az elismerés iránti kérelmet Észak-Írországból a High Courtozhoz kell benyújtani.

Ha a rendeletet nem kell alkalmazni, a határozatot meg lehet hozni az 1986. évi családjogi törvény 46. szakasza alapján, amely meghatározza a házasságot felbontó, különválást vagy házasság érvénytelenítését kimondó külföldi határozat elismerésének általános feltételeit.

A házasságot felbontó, különválást vagy házasság érvénytelenítését kimondó külföldi határozat elismerése iránti kérelmet a High Courtozhoz kell benyújtani.

Ehhez kérelmet kell előterjeszteni, amelyhez csatolni kell a házasságot felbontó, különválást vagy házasság érvénytelenítését kimondó határozat másolatát.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Mivel a High Court foglalkozik a házasság felbontásának, a különválásnak vagy a házasság érvénytelenítésének elismerésével (a rendelet és az 1986. évi családjogi törvény alapján is), az indítványozott elismeréssel szemben beterjesztett bármely kifogás ügyében is ez a bíróság jár el. Az elismerés megtagadásának okait a rendelet 15. cikke és az 1986. évi családjogi törvény 51. szakasza tartalmazza.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontópereben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Amennyiben egy észak-Írországi bíróság megállapítja joghatóságát a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tekintetében, akkor az északír jogot alkalmazza.

Az észak-Írországi bíróságok rendelkeznek joghatósággal a házasság felbontása vagy bírósági különválás iránti kérelmekre (még ha a házasságot külföldön is kötötték), ha:

joghatóságuk a rendeleten alapul; vagy

a rendelet alapján a szerződő államok (a rendeletben eredetileg szereplő felek vagy a rendeletet azóta elfogadott államok) bíróságai nem rendelkeznek joghatósággal, és a felek egyikének lakóhelye az eljárás megindításakor Észak-Írországból volt.

Az észak-Írországi bíróságok rendelkeznek joghatósággal a házasság érvénytelenítése iránti kérelmekre (még ha a házasságot külföldön is kötötték), ha:

joghatóságuk a rendeleten alapul; vagy

ha a szerződő államok bírósága nem rendelkezik joghatósággal a rendelet alapján, és az egyik házastárs:

lakóhelye az eljárás megindításakor Észak-Írországból volt; vagy

az eljárás megindítása előtt meghalt, és halálakor lakóhelye Észak-Írországból volt, vagy a halálát közvetlenül megelőző egy éven keresztül szokásos tartózkodási helye Észak-Írországból volt.

Kapcsolódó linkek

[Észak-Írországi Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#)

A költségmentességről további tájékoztatás az [Észak-Írországi költségmentességi hivatal](#) honlapján érhető el.

A mediációról további tájékoztatás a [Relate NI](#) és az [UK College of Family Mediators](#) (Családi Mediátorok Egyesült Királysági Kollégiuma) honlapján érhető el.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 18/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Skócia

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

Skóciában a házasság felbontását a bíróságon kell intézni. A bíróság csak azután bonthatja fel a házasságot, miután meggyőződött arról, hogy:

a házasság helyrehozhatatlanul megromlott; vagy

a házasságkötést követően a nem elismeréséről szóló 2004. évi törvény értelmében ideiglenes el nem ismerési igazolást állítottak ki valamely házaspár részére.

A házasság helyrehozhatatlan megromlása a 2. kérdés alatt felsorolt négy szempont egyike alapján állapítható meg.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

Lásd a fenti 1. kérdésre adott választ. A házasság helyrehozhatatlan megromlása az alábbi szempontok alapján állapítható meg:

az alperes házasságtörése,

az alperes elfogadhatatlan magatartása,

a felek egy éven át tartó különélése (külcsönös egyetértéssel),

a felek két éven át tartó különélése.

Az utolsó két ok alá tartozó egyes esetekben egyszerűsített eljárás is rendelkezésre áll.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házaspár közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A jog nem rendelkezik külön a volt házastársak közötti személyes kapcsolatokról. A vezetéknev vonatkozásában mindkét fél megtarthatja saját vezetéknevét házasságkötése után is. Hasonlóképpen jogosultak házastársuk vezetéknevét megtartani a válást követően is.

3.2 a házaspár vagyonának megosztására vonatkozóan?

Az 1985. évi (skót) családjogi törvény rendelkezik a házassági vagyon megosztásáról válás esetében. Házassági vagyon általában a házastársak által a házasság fennállása alatt szerzett vagyon, a házasságkötést megelőzően a családi otthon céljára szerzett ingatlan vagy ennek bútorzata. Nem tartozik a házassági vagyon körébe a házasságkötés előtt szerzett egyéb vagyon, a házastárs által az együttélés megszűnését követően szerzett ingatlan vagy a házasság fennállása alatt harmadik személytől ajándékba kapott vagy örökölt vagyon.

Mindkét fél kérheti a bíróságtól az 1985. évi törvény alapján a határozat meghozatalát. A bíróság elrendelheti egy tőkeösszeg megfizetését, tulajdon átruházását, időszakos járadék megfizetését, nyugdíjjal és nyugdíj-kompenzációval kapcsolatos határozatokat, és más, eseti intézkedéseket is hozhat.

A bíróságot határozata meghozatalakor az alábbi elveknek kell vezérelniük:

A házassági vagyon nettó értékét méltányosan kell megosztani.

A bíróság számításba veszi az egyik félnél a másik fél hozzájárulásából eredő előnyöket, valamint azon veszteségeket, amelyek valamely félnél a másik fél vagy a család érdekében felmerültek. A hozzájárulás lehet nem pénzbeli – ide tartozik különösen a házimunka és a gyermeknevelés –, valamint pénzbeli.

A felek között méltányosan kell megosztani a házasságból származó 16 év alatti gyermekek gondozásának gazdasági terhet.

A lényegében anyagilag a másik házastárstól függő fél javára pénzügyi rendelkezéseket kell hozni a kapott támogatás elvesztésének kompenzálására. Ez az intézkedés legfeljebb három évre szólhat.

Amennyiben az egyik házastárs valószínűleg különös pénzügyi nehézségekkel szembesül a válás eredményeként, ésszerű rendelkezéseket kell hozni ezek hosszabb időn át történő kiküszöbölésére.

3.3 a házaspár kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Amint azt a fenti 3.2. kérdésre adott válasz tartalmazza, a felek között egyenlően kell megosztani a házasságból származó gyermekek gondozásának gazdasági terhet. Lásd még az [Európai Igazságügyi Hálózat Skóciára vonatkozó, szülői felelősségről szóló tájékoztatóját](#).

3.4 a másik házaspár felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

Lásd az [Európai Igazságügyi Hálózat Skóciára vonatkozó, tartási követelésekről szóló tájékoztatóját](#).

4 Mít jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Skóciában az 1976. (skót) válási törvény értelmében a bíróság hozza meg a különválásról szóló határozatot. Ezt „bírósi különválásnak” hívják. Azon házastársak élhetnek vele, akik ellenzik a válást, de nem akarnak tovább együtt élni. A házastársak továbbra is házasok maradnak és továbbra is tartást kell nyújtaniuk a másik félnek – azaz anyagilag a házaspárokkal megegyezően kell egymásról gondoskodniuk.

5 Melyek a különválás feltételei?

A bírósi különválás feltételei azonosak a válás feltételeivel. Lásd a fenti 1. kérdésre adott választ.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Lásd a fenti 4. kérdésre adott választ. Felhívjuk a figyelmet, hogy a bírósi különválás nem gátolja a különvált házastársat a házasság felbontásának kezdeményezésében.

7 Mít jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Bár a házasság érvénytelenítése Skóciában nem használatos jogi szakkifejezés, ha egy skót házasság érvénytelen, bármely érdekelt fél kérheti a bíróságtól az érvénytelenség kinyilvánítását. Ha a bíróság kinyilvánítja a házasság érvénytelenségét, akkor a házasságot a legtöbb szempontból úgy kell tekinteni, mintha nem is létezett volna. A házasság Skóciában érvénytelen, ha:

a házasságkötéskor az egyik házaspár nem töltötte be a 16. életévét;

a felek túl közeli rokonok – a tiltott rokonsági fokokat az 1977. évi (skót) házassági törvény 1. melléklete tartalmazza;

legalább az egyik fél már házas;

legalább az egyik félnek nem volt meg a házasságba való beleegyezéshez szükséges cselekvőképessége;

a házasságba való beleegyezéshez szükséges cselekvőképességgel rendelkező valamely fél kényszerből vagy tévedésből egyezett bele a házasságba.

A megtámadható házasság mindaddig érvényes, míg a felek egyike nem kéri az érvénytelenség kinyilvánítását. A házasság megtámadására az egyetlen ok, hogy a felek egyike házasságkötéskor tartósan, gyógyíthatatlanul képtelen a házasesletre.

8 Melyek a házasság érvénytelenségének feltételei?

Bármely érdekelt fél kérheti a érvénytelen házasság vonatkozásában az érvénytelenség kinyilvánítását, és bármely házastárs kérheti a bíróságtól a megtámadható házasság vonatkozásában az érvénytelenség kinyilvánítását. Az érvénytelen és a megtámadható házasságokról lásd még a fenti 7. kérdésre adott választ.

9 Melyek a házasság érvénytelenségének jogkövetkezményei?

Az érvénytelen házasságot úgy kell tekinteni, mintha soha nem állt volna fenn, így nem szükséges kérni az érvénytelenség kinyilvánítását. Ha a bíróság kinyilvánítja a házasság érvénytelenségét, egyben rendelkezhet az érvénytelen házasság felei közötti vagyoni viszonyokról is. A megtámadható házasságot is úgy kell tekinteni, mintha soha nem állt volna fenn, ha a bíróság kinyilvánítja az érvénytelenséget.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A skót kormány támogatásával működő önkéntes szervezet, a [Relationships Scotland](#) helyi szolgálatok útján biztosít családügyi mediációt válni vagy különválni kívánó pároknak. A mediáció (közvetítés) olyan önkéntes eljárás, amely segíti a párokat gyakorlati problémáik konszenzusos megoldásában. A kapcsolatukban nehézségekkel küzdő párok vagy személyek párkapcsolati tanácsadást is igénybe vehetnek. A családok megfelelő tanáccsal és támogatással történő ellátása segít abban, hogy az érintettek elkerüljék azon cselekményeket, amelyek pereskedéshez vezethetnek.

Családügyi mediáció igénybe vehető az akkreditált átfogó ügyvédi mediációs szolgálaton (Calm) keresztül is: [Calm Scotland](#).

A további lehetőségek között van a kollaboratív jogérvényesítés és a választottbíráskodás: [Flags Scotland](#)

Lehetőség van arra is, hogy a felek jogilag kötelező erejű megállapodást kössenek, amelyet be kell jegyezni a [skót nyilvántartó hivatal](#) (Registers of Scotland) nyilvántartásába (Books of Council and Session).

[ALÉ skót kormány](#) gondozásában készül a skóciai szülői megállapodás. Ez a dokumentum segítséget nyújt a szülőknek abban, hogy a gyermekük számára legkedvezőbb megállapodásra jussanak, ha kapcsolatuk véget ér.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelentése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

Válás/különválás

i. A házasság felbontása vagy különválás iránti kérelmet az edinburgh-i Court of Session vagy a helyi Sheriff Courtok egyike elé kell előterjeszteni. A [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) internetes oldala tartalmaz egy térképet a bíróságok elhelyezkedéséről, és megadja címüket és telefonszámukat is.

ii. Személyes választás kérdése, hogy ki melyik bíróságot veszi igénybe. A Court of Session igénybevételéhez Skócián belüli illetékességi okot kell igazolni. Valamely Sheriff Court igénybevételéhez azon seriffségen belüli illetékességi okot kell igazolni, amelynek területén a bíróság található. Az illetékességet a tartózkodási hely vagy a lakóhely alapozza meg. A lakóhely megállapításához azt a Skócián belüli helyet kell alapul venni, amelyet valamely személy otthonának tekint, és ahol a belátható jövőben is élni kíván.

iii. Skóciában kétféle házasság felbontása iránti kereset létezik.

iv. Az **egyszerűsített keresethez** olyan körülmények között lehet folyamodni, ha a válás oka „a felek egy éven át tartó különélése”, és az alperes hozzájárul a keresethez, vagy a „felek két éven át tartó különélése”, és az alperes hozzájárulása nem szerzhető be. Csak akkor használható, ha:

nincs más bíróság előtt olyan eljárás folyamatban, ami a házasság felbontásához vezethet;

nincs 16 éven aluli, a házasságból származó gyermek;

egyik fél sem kért a válással együtt pénzügyi rendelkezéseket;

egyik fél sem szenved elmebetegségben.

v. Az ezen egyszerűsített eljárás útján indított kereseteket a felek rendszerint ügyvéd közreműködése nélkül intézik. Ez a fajta kereset a „Csináld magad!” válásként vált ismertté. A kitöltési útmutató és a formanyomtatványok a [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapján található meg.

vi. A másik (hagyományos) fajtájú váláshoz vagy különváláshoz a kérelmet perbeidőzés formájában kell benyújtani a Court of Session vagy perbehívás formájában a Sheriff Court előtt. Minden bíróságnak saját szabályai vannak, amelyek meghatározzák, hogy milyen formában kell az ilyen keresetet előterjeszteni. Ezek az előírások a [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapjának „Rules and Practice” (Szabályok és gyakorlat) részében található meg. A családügyi ügyekkel a Court of Session szabályzatának 49. fejezete és a Sheriff Court rendes eljárási szabályainak 33. fejezete foglalkozik.

Érvénytelentés

vii. A házasság érvénytelenségének kinyilvánítása iránti keresetet kell előterjeszteni a bíróságon.

Alakítások és iratok

viii. Minden bíróság előtt illetéket kell fizetni az eljárást kezdeményező kérelemért, és esetleg az eljárás későbbi szakaszaiban is. Ha valaki költségmentességben vagy bizonyos állami juttatások valamelyikében részesül, kérhet illetékmentességet. Az illetékmentesség iránti kérelem formanyomtatványa megtalálható a [Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapjának válasról szóló részében.

ix. A házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelentése iránti keresethez csatolni kell a házassági anyakönyvi kivonatot.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Tanácsadás és segítség válási ügyekben is az általános, jogszabályban előírt pénzügyi vizsgálatok mellett érhető el. A **polgári jogi költségmentesség** is rendelkezésre áll válási kérdésekben (az egyszerűsített válás kivételével), a három szokásos, jogszabályban előírt vizsgálat – a pénzügyi jogosultsági, ésszerűségi és méltányossági – eredményétől függően. A jogosultságról részletesebb tájékoztatásért forduljon a [Skóciai Költségmentességi Bizottsághoz](#).

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelentése tárgyában hozott határozat ellen?

i. A Sheriff Court által egyszerűsített keresetre hozott, házasságot felbontó határozat a határozat meghozatalának napjától számított 14 napon belül levélben megfellebbezhető.

ii. A Court of Session által egyszerűsített keresetre hozott, házasságot felbontó határozat ellen nem lehet fellebbezni, és hatálytalanításához /érvénytelentéséhez e bírósághoz kell megsemmisítési keresetet benyújtani.

iii. A Sheriff Court által a másik (hagyományos) keresetre hozott, házasságot felbontó határozat a határozat meghozatalának napjától számított 14 napon belül megfellebbezhető. A Court of Session által házasság felbontását, különválást kimondó vagy házasság érvénytelenségét kinyilvánító határozatokat 21 napon belül lehet fellebbezéssel megtámadni.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelentése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasság felbontása, érvénytelenítés és különválás elismerése rendszerint a Brüsszel IIa. rendelet, azaz a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozik. A rendelet 21. cikke fekteti le az elismerés alapjait.

i. A valamely tagállamban hozott ítéletet a többi tagállamban minden további eljárás nélkül el kell ismerni.

ii. Különösen és a (3) bekezdés sérelme nélkül, nem igényel külön eljárást a tagállam polgárai nyilvántartásának frissítése a házasság felbontásához, különváláshoz vagy házasság érvénytelenítéséhez kapcsolódóan valamely tagállamban meghozott ítélet alapján, amennyiben az adott tagállam joga alapján a határozat már nem fellebbezhető meg.

iii. Bármely érdekelt fél kérheti a Court of Session határozatát az ítélet elismerésére vagy elismerésének megtagadására.

iv. Ha az ítélet elismerése előkérdésként merül fel egy tagállam bírósága előtt, e bíróság dönthet ebben a kérdésben is.

Skócia a közelmúltban engedélyezte az azonos neműek házasságát. Mivel nem egyértelmű, hogy a Brüsszel IIa. rendelet az azonos neműek házasságára is vonatkozik-e, ezért a Brüsszel IIa. rendelethez hasonló rendelkezés született a más tagállamokban hozott ítéletek elismeréséről. E rendelkezést az azonos nemű párok házasságával kapcsolatos joghatóságról és ítéletek elismeréséről szóló 2014. évi skót rendelet (SSI 2014, No. 362) tartalmazza.

Ha a határozat nem tartozik a Brüsszel IIa. rendelet vagy hasonló jogszabály alapján elismerendő határozatok körébe, az 1986. évi családjogi törvény II. részét, és különösen annak 46. szakaszát kell alkalmazni. E szakasz alapján az elismerés az alábbi alapon történhet:

A házasság külföldi eljárásban történt felbontását, érvénytelenítését, vagy az így elrendelt különválást el kell ismerni, ha:

a házasság felbontása, érvénytelenítése és a különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták; és az eljárás megindulásának napján valamelyik házastárs:

i. szokásos tartózkodási helye abban az országban volt, amelyben a házasság felbontását, érvénytelenítését vagy a különválást kimondták; vagy

ii. lakóhelye ebben az országban volt; vagy

iii. ezen ország állampolgára volt.

A házasság külföldi eljárásban történt felbontását, érvénytelenítését, vagy az így elrendelt különválást egyéb esetekben is el kell ismerni, ha:

a házasság felbontása, érvénytelenítése és a különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták;

a házasság felbontásának napján:

i. mindkét házastárs lakóhelye ebben az országban volt; vagy

ii. bármelyik házastárs lakóhelye ebben az országban, a másik házastárs lakóhelye pedig olyan országban volt, amelynek joga szerint a házasság felbontása, érvénytelenítése vagy a különválás érvényes; és

iii. az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éven keresztül egyik házastárs szokásos tartózkodási helye sem volt az Egyesült Királyságban.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A házasság felbontása, érvénytelenítés és különválás elismerése rendszerint a Brüsszel IIa. rendelet, azaz a 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozik, erre lásd a fenti 14. kérdésre adott választ.

Az elismerés vagy az elismerés megtagadásának kinyilvánítása a Court of Sessiontól vagy a Sheriff Courttól kérhető.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

Ha a skót bíróságok megállapítják, hogy az ügyben joghatósággal rendelkeznek, általában a skót jogot fogják alkalmazni.

Kapcsolódó linkek

[Skót Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#)

[Skóciai Költségmentességi Bizottság](#)

[Skót kormány](#)

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 09/02/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Házasság felbontása és különválás - Gibraltar

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A férjnek vagy a feleségnek írásos keresetet (kérelmet) kell benyújtania a bírósághoz. A házasság felbontása iránti kereseteket a Supreme Court intézi, és a házastársaknak e bírósághoz kell folyamodniuk a házasság felbontása érdekében. A felperesnek kell bizonyítania, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, és bizonyítékot kell szolgáltatnia az alább felsorolt öt tény egyikére vonatkozóan.

Nem kérhető a házasság felbontása a házasság megkötésének időpontjától számított legalább **két év** eltelte előtt. E szabály alól az egyetlen kivétel, ha a felperes rendkívüli nehézségeket szenved el, vagy az alperes kivételes züllöttségről tesz tanúbizonyságot, vagy ha a felperes a házasság megkötésekor még nem töltötte be a 16. életévét.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának egyetlen oka a házasság helyrehozhatatlan megromlása. A házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítására az alábbiak közül egy vagy több, a házasságot befolyásoló körülményre vonatkozóan kell bizonyítékot szolgáltatni:

a másik házastárs házasságtörést követett el, és a felperes a továbbiakban elviselhetetlennek tartja a vele való együttélést,

elfogadhatatlan magatartás, ami annyit jelent, hogy a másik házastárs olyan módon viselkedett, hogy a felperestől észszerűen nem várható el, hogy továbbra is vele éljen,

elhagyás, ami annyit jelent, hogy a másik házastárs a házasság felbontása iránti kereset benyújtása előtt két évvel elhagyta a felperest,

a felek a házasság felbontása iránti kereset benyújtása előtt két éven át különváltak élnek (kölcsonös egyetértéssel),

a felek a házasság felbontása iránti kereset benyújtása előtt öt éven át különváltak élnek (kölcsonös egyetértés nélkül).

A bíróságnak a lehető legalaposabban meg kell vizsgálnia a felperes (kérelmező) és a másik házastárs (alperes) által tett állításokat. Ha a bíróság meggyőződött arról, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, a Supreme Court bírása meghozza a házasság felbontó határozatot, feltéve, ha kielégítőnek találja a házasság felbontó felek gyermekeivel kapcsolatos megállapodást.

Ha a bíróság meggyőződött arról, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, a házasság felbontása tárgyában először közbenső határozatot hoz. A házasság felbontását kérő fél hat hét elteltével kérheti a bíróságtól a házasság felbontása tárgyában a jogerős határozat meghozatalát. Kivételes esetektől eltekintve nincs határidő arra vonatkozóan, hogy mennyi ideig lehet benyújtani a jogerős határozat meghozatala iránti kérelmet.

Mindazonáltal ha a jogerős határozat meghozatala iránti kérelmet a házasság felbontására vonatkozó közbenső határozat meghozatalát követő 12 hónap elteltét követően nyújtják be, a kérelmezőnek a következő tartalommal írásbeli magyarázatot kell ahhoz csatolnia:

a késedelem indokolása,

arra vonatkozó nyilatkozat, hogy a házasság felbontására vonatkozó közbenső határozat meghozatala óta együtt éltek-e a házastársak, és ha igen, mennyi ideig, és

a feleség esetében nyilatkozat arról, hogy a közbenső határozat meghozatala óta adott-e gyermeknek életet; amennyiben igen, nyilatkozat a lényeges tényekről és arról, hogy a gyermek apja ténylegesen vagy valószínűsíthetően a férj-e.

A bíró eskü alatti nyilatkozatot kérhet a felperestől az adott magyarázat igazolására, és a kérelemmel kapcsolatban saját belátása szerint hozhat határozatot.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

A házasság megszűnik, tehát a továbbiakban nem áll fenn kötelezettség az együttélésre vagy más személyes kapcsolat fenntartására, ha azt a felek nem kívánják. A felek saját belátásuk szerint, szabadon új házasságot köthetnek. Saját belátásuk szerint megtarthatják a házasságkötés utáni vezetéknevüket, vagy újra felvehetik a házasságkötés előtti vezetéknevüket.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Ezt a bíróság az adott eset tényállása alapján határozza meg. Még ha létezik is a felek között megállapodás, a bíróságnak korlátlan joga van ennek jóváhagyására vagy megváltoztatására.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A Supreme Court a jogerős határozat meghozatala előtt vagy azt követően is jogosult a házasságból származó gyermekek elhelyezéséről, tartásáról és oktatásáról rendelkezni, vagy elrendelheti a gyermekek bírósági védelem alá helyezése iránti eljárás megindítását. A Supreme Court mindaddig nem adhat ki a házasság felbontását elrendelő jogerős határozatot, míg nem győződött meg a gyermekek sorsának megfelelő rendezéséről.

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A Supreme Court a közbenső határozat kihirdetésekor vagy azt követően bármikor jogosult annak elrendelésére, hogy a férj együttélésük alatt a bíróság által észszerűnek tartott összegű havi vagy heti tartásdíjat fizessen a feleség részére. A feleség tartásra való joga az új házasság megkötésével megszűnik, de az anya újbóli házasságkötése nem érinti a gyermektartást.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Gibraltárban a különválást „bírósági különválásnak” hívják. Az erre vonatkozó bírósági határozat meghozatalát követően a továbbiakban nem várható el az ezt kérelmező féltől, hogy együtt éljen a férjével vagy feleségével. Nem köthet azonban új házasságot. Lényegében a bírósági különválás azon házastársak számára fennálló választási lehetőség, akiknek házassága megromlott, de nem kívánnak új házasságot kötni. A bírósági különválást kérelmező fél nem köteles bizonyítani, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott. A bírósági különválás elrendelését követően kérhető a házasság felbontásának kimondása.

5 Melyek a különválás feltételei?

A kérelmezőnek bizonyítékot kell szolgáltatnia a házasság megromlásának bizonyításához szükséges egy vagy több tény fennállására, de a házasság felbontani kívánó házastársakkal ellentétben nem kell a házasság megkötésének időpontjától számított legalább három évet várnia.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

Ha a bírósági különválással érintett valamely fél végintézkedés hátrahagyása nélkül hal meg, vagyonát a törvényes öröklés szabályai szerint osztják fel, a bírósági különválásra vonatkozó határozat pedig a házasság felbontásával azonos joghatással bír. Ennélfogva egyik házastárs sem formálhat jogot a végintézkedés nélkül elhunyt fél vagyonára. Ha azonban a bírósági különválással érintett valamely fél végintézkedés hátrahagyásával hal meg, a bírósági különválás nem érinti a végintézkedés szerinti jogosultságot, amennyiben például a különvált túlélő fél a végintézkedés kedvezményezettje.

A bíróság a vagyonmegosztásra vonatkozó, a házasság felbontásakor alkalmazandó rendelkezéseket a bírósági különválás esetén is alkalmazza.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasság érvénytelenné nyilvánításának két formája létezik. A házasság „semmissé” nyilvánítható, ami annyit jelent, hogy a házasság soha nem volt érvényes, és soha nem állt fenn. Más körülmények között a házasság „megtámadható”, ami annyit jelent, hogy a házastársak egyike kérheti a házasság érvénytelenné nyilvánítását. Lehetséges a házasság fennmaradása is, ha azzal mindkét házastárs egyetért.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság semmis és érvénytelen:

ha nem felel meg a házasságkötésről szóló törvénynek,

ha a házasságkötés idején a felek egyike már törvényesen házas volt,

ha a felek nem ellenkező neműek, Az érvényes házassághoz az egyik házastársnak a férfi, a másiknak pedig a női nemhez kell tartoznia,

Gibraltár területén kívül kötött poligám házasság esetében ha a házasságkötés idején a házastársak egyike Gibraltáron élt.

A házasság a következő esetekben megtámadható:

A házasságot az egyik házastársnak a házasság elhálására való képtelensége miatt nem hálták el.

A házasságot nem hálták el, mert az alperes szándékosan megtagadta a házasság elhálását.

Hiányzott az egyik házastárs egyetértése a házassághoz, mert kényszer vagy fenyegetés hatására egyezett abba bele, vagy tévedésben volt a házasság joghatályát illetően, vagy értelmi képességei hiányoztak ahhoz, hogy felfogja a házasság megkötésének hatásait.

A házasság megkötésének időpontjában az egyik házastárs házasságra alkalmatlanná tevő elmebetegségben vagy fertőző nemi betegségben szenvedett, és a felperesnek erről akkor nem volt tudomása.

A házasság megkötésének időpontjában az alperes már várandós volt úgy, hogy a gyermek apja nem a felperes, és a felperesnek erről akkor nem volt tudomása.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság annak érvénytelenné nyilvánítását követően semmis és érvénytelen. Ha azonban a házasságból gyermekek születtek, a Supreme Courtnak meg kell győződnie arról, hogy a gyermekek sorsa megfelelően rendezésre került. Rendelkezés hozható a tartásdíj fizetéséről, illetve a gyermekek elhelyezéséről/tartásáról.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

A házasság felbontása a gibraltári Supreme Court kizárólagos hatáskörébe tartozik. Házassági tanácsadás révén azonban igénybe vehető bizonyos mértékű szociális segítség.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A kérelmet a Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltár címre kell címezni.

A keresetlet kérelem formájában kell elkészíteni, eskü alatt hitelesített bizonyítékok alátámasztásával, a házassági anyakönyvi kivonat másolatával, a gyermekek születési anyakönyvi kivonatainak másolatával és a házasság felbontása/bírósági különválás/érvénytelenné nyilvánítás indokainak megadásával. Nyilatkozni kell a házasságból született gyermekekről és a felperes anyagi körülményeiről is. További információ kapható a következő címen és telefonszámon: Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltár, telefon: (+350) 200 75608.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

A vonatkozó jövedelmi szempontoknak való megfelelés esetén az eljárás költségeinek fedezésére költségmentességet lehet igényelni. A formanyomtatványok és további részletek elérhetők a következő címen: Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltár.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

A házasságot felbontó vagy érvénytelenné nyilvánító határozat annak jogerőre emelkedése előtt bármikor visszavonható. Bírósági különválás esetén a határozat a meghozatalát követően bizonyos körülmények között bármikor visszavonható. A tartásdíjra, valamint a gyermekek elhelyezésére és tartására vonatkozó határozatok a határozat jogerőre emelkedése után is megváltoztathatók.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék-e tagállamban elismertetni?

Az Európai Unió 2201/2003/EK rendelete kimondja, hogy a házasság felbontása, a különválás (bírósági különválás) vagy a házasság érvénytelenné nyilvánítása tárgyában az egyik tagállamban hozott határozat a többi tagállamban elismerhető. A szükséges iratok a határozatot hozó bíróságtól szerezhetők be, majd ezeket a Supreme Courthoz kell benyújtani.

E rendelet nem érinti a vétkeességi kérdéseket, a házasság vagyoni jogi következményeit, a tartást vagy egyéb más kiegészítő kérdéseket. Az érintett fél és a joghatóságot gyakorló tagállam között valós kapcsolatnak kell fennállnia.

Az elismerést meg lehet tagadni, ha a határozat a közrendbe ütközik, ha azt a tárgyaláson való megjelenés elmulasztása miatt hozták, ha az alperesnek nem kézbesítették az ügyszóhoz kapcsolódó iratokat megfelelő időben, ha az nem összeegyeztethető az ugyanazon felek között Gibraltáron folyó eljárásban hozott ítélettel vagy egy másik országban hozott korábbi ítélettel, feltéve, hogy a korábbi ítélet Gibraltáron elismerhető.

Bármely érdekelt fél kérheti az ítélet elismerését vagy elismerésének megtagadását. A Supreme Court felfüggesztheti az eljárást, ha fellebbezést nyújtottak be azon ítélet ellen, amelynek elismerését kéri.

Ha a határozatot nem lehet e rendelet értelmében elismerni, a házasság külföldön történő felbontásának elismerésére a házassági törvény rendelkezései vonatkoznak. Ennek feltételei:

A házasság külföldi eljárásban történő felbontását vagy az így elrendelt különválást el kell ismerni, ha:

a házasság felbontása vagy a különválás érvényes azon ország joga szerint, amelyben a határozatot meghozták, és az adott időpontban (azaz abban az időpontban, amikor a házasság felbontása iránti eljárás megindult) az egyik házastárs: szokásos tartózkodási helye abban az országban volt, amelyben a házasság felbontását vagy a különválást kimondták, vagy lakóhelye ebben az országban volt, vagy ezen ország állampolgára volt.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A más országokban meghozott, házasság felbontásáról vagy különválásról rendelkező határozatokat meghatározott feltételekkel ismerik el Gibraltáron. Az ilyen válás/bírósági különválás elismerése ellen azon az alapon tehető kifogás, hogy nem teljesült a házassági törvényben meghatározott feltételek egyike. Ilyen esetben helyénvaló lehet kérelemmel fordulni a gibraltári Supreme Courthoz annak megállapítása iránt, hogy egy másik országban meghozott válásra /különválásra vonatkozó valamely határozat nem érvényes.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

Gibraltár bíróságai az előttük indított eljárásokban minden esetben Gibraltár jogát alkalmazzák. A bíróság hatáskörrel rendelkezik a külföldön megkötött házasság felbontására, ha bármelyik házastárs:

az eljárás megindításakor gibraltári lakos, vagy

az ezen időpontot közvetlenül megelőző egy éven keresztül szokásos tartózkodási helye Gibraltáron volt.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 31/05/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.